

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΙ (ΕΚΛΟΓΑΙ)

ΔΙΑ ΤΗΝ Δ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΟΕΣΒ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

1947

ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΙ
(ΕΚΛΟΓΑΙ)

17220

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΙ

(ΕΚΛΟΓΑΙ)

ΔΙΑ ΤΗΝ Δ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

Οργανισμός Εκδοιεών Σχολικών Βιβλίων

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

1947

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Βίος Ἡροδότου.

Ο Ἡρόδοτος, υἱὸς τοῦ Λύξου καὶ τῆς Δρυοῦς, ἐγεννήθη περὶ τὸ 484 π.Χ. ἐν τῇ Ἀλικαρνασσῷ τῆς Καρίας, ἡ ὥποια ἦτο Δωρικὴ ἀποκία. Κατήγετο ἐξ ἐπιφανοῦς καὶ εὐπόρου οἰκογενείας.

Ο Ἡρόδοτος ἔτυχε λαμπρᾶς ἐκπαιδεύσεως. Ἐχων ὡς διδάσκαλον τὸν θείον του ποιητὴν Πανύασιν ἐδιδάχθη τὸν Ὁμηρον καὶ ἐμελέτησε τὰ ἔργα τῶν πρώτων Ἑλλήνων ἴστοριογράφων, τῶν καλούμενων λογογράφων, οἵ ὅποιοι συνέγραψον γεωγραφικὰς περιηγήσεις ἢ ἴστορίας πόλεων ἢ γενῶν κατὰ τοὺς μύθους καὶ τὰς παραδόσεις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἐν τῇ Ἀλικαρνασσῷ τύραννος κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦτο ὁ Λύγδαμις, ἔγγονος τῆς βασιλίσσης Ἀρτεμισίας, ἡ ὥποια συνεπολέμησε μετὰ τοῦ Ξέρξου ἐν Σαλαμῖνι. Κατὰ τοῦ τυράννου τούτου ἐγένετο στάσις, τῆς ὥποιας μετέσχε καὶ ὁ Ἡρόδοτος· ἀλλ’ ἡ στάσις ἀπέτυχε καὶ ὁ Ἡρόδοτος ἦναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν τότε ἀκμάζουσαν νῆσον Σάμον. Βραδύτερον, πιθανῶς τὸ 454, ἐπανελύθων εἰς τὴν Ἀλικαρνασσὸν κατώρθωσε μὲν νῦν ἐκδιώξῃ τὸν τύραννον Λύγδαμιν, ἀλλ’, ἐπειδὴ ἐξεργάγησαν νέαι στάσεις, ἐγκατέλιπε διὰ παντὸς τὴν πατρίδα του.

Ποῦ μετὰ τὴν ἀποδημίαν του ἀπῆλθεν ὁ Ἡρόδοτος δὲν γνωρίζομεν εὑρίσκομεν δῆμος αὐτὸν τὸ 445 ἐν Ἀθήναις, ὅπου ἀνέγνωσε μέρος τῆς ἴστορίας του, διὰ τοῦ ὅποιού τοσοῦτον συνεκίνησε καὶ ἔτερψε τοὺς Ἀθηναίους, ὥστε ἔδωκαν εἰς αὐτὸν λαμπρὰν δωρεάν, 10 τάλαντα. Ἐν Ἀθήναις συνεδέθη διὰ φιλίας μετὰ τοῦ Περικλέους καὶ ἄλλων σπουδαίων ἀνδρῶν.

Οτε δὲ τὸ 444 οἱ Ἀθηναῖοι ἀπόκισαν ἐν τῇ Κάτω Ἰταλίᾳ τὴν πόλιν Θουρίους, μετέβη καὶ ὁ Ἡρόδοτος εἰς αὐτὴν καὶ ἐγκατεστάθη

ἐκεῖ καὶ ἐγένετο ἡ πόλις αὕτη δευτέρα πατρίς του· διὰ τοῦτο καὶ Θούριος ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐκάλειτο.

Οἱ Ἡρόδοτος ἐκ τῆς μελίτης τῶν ἴστοριῶν τῶν λογογράφων ἥσθιάνθη τοσοῦτον ἐνθουσιασμόν, ὥστε ἀπεφάσισε καὶ αὐτὸς νὰ συγγράψῃ τὴν ἴστορίαν τῶν πολέμων, τοὺς δόποίους διεξήγαγον οἱ Ἑλληνες κατὰ τῶν Περσῶν. Θέλων δὲ νὰ γνωρίσῃ ἔξι ἰδίας αὐτοφύιας τὰ πράγματα ἐπεχείρησε μακρὰς περιηγήσεις εἰς διαφόρους μεμακρυσμένας χώρας. Ἡ συγκοινωνία τότε ἦτο ἀτελεστάτη καὶ λίαν ἐπικίνδυνος· ἐν τούτοις μὲν μεγάλους κόπους καὶ κινδύνους ἐπεσκέφθη τὴν Μ. Ἀσίαν καὶ τὴν Αἴγυπτον μέχρι τῆς Ἐλεφαντίνης πόλεως· τὴν Λιβύην, τὴν Φοινίκην, τὴν Βασιλωνίαν, τὴν Περσίαν καὶ τὰς ἔλληνικὰς ἀποικίας τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου· τὴν γειτονικὴν μὲν αὐτὰς Σκυθίαν καὶ τὴν Κολχίδα. Περιῆλθε πρὸς τούτοις ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ διέτριψεν εἰς πολλὰς αὐτῆς πόλεις καθὼς καὶ τῆς Κάτω Ἰταλίας καὶ Σικελίας.

Ποῦ καὶ πότε ἀπέθανεν ὁ Ἡρόδοτος εἶναι ἄγνωστον· κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἀπέθανε τὸ 424 ἐν Θουρίοις.

2. Τὸ ἴστορικὸν ἔργον τοῦ Ἡροδότου.

Τὸ ἴστορικὸν ἔργον τοῦ Ἡροδότου, τὸ δόποιον ἐπόρισεν εἰς αὐτὸν τὸν τιμητικὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τῆς ἴστορίας, διηρέθη ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων εἰς ἐννέα βιβλία, ἔκαστον τῶν δόπιων ὀνομάσθη μὲν τὸ δόνομα μιᾶς τῶν ἐννέα Μουσῶν. Ἐν αὐτῷ περιέχεται πλοῦτος γνώσεων ἴστορικῶν, γεωγραφικῶν, φυσικῶν, ἀρχαιολογικῶν κλπ., ἀλλ᾽ ἡ κυρία ἵδεα, περὶ τὴν δόπιαν πλέκονται πᾶσαι αἱ ἄλλαι γνώσεις, εἶναι οἱ πόλεμοι τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων.

Τοῦ ἔργου του προτάσσει ὁ Ἡρόδοτος βραχεῖαν εἰσαγωγὴν (κεφ. 1-5), ἐν τῇ δόπιᾳ δηλοῖ τὸν σκοπὸν τῆς ὑπὸ αὐτοῦ συγγραφῆς τοῦ ἴστορικοῦ του ἔργου καθὼς καὶ τὰ αἴτια τῆς μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων ἔχθρας· ταῦτα ἀν καὶ ἀνάγει μέχρι τῶν μυθικῶν χρόνων, ἐν τούτοις ἀναφέρει, ὅτι πρώτη καὶ κυρία ἴστορικὴ ἀφορμὴ τῆς ἔχθρας ὑπῆρξεν ἡ ὑποταγὴ τῶν ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ ἔλληνικῶν πόλεων ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Λυδίας Κροίσου. Ἐκ τούτου λαβὼν ἀφορμὴν διηγεῖται ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ περὶ τῶν βασιλέων τῆς Λυδίας καὶ ἰδίως περὶ τοῦ

Κροίσου, τὸν δποῖον ὑπέταξεν διβασιλεὺς τῶν Περσῶν Κῦρος. Κατόπιν ἴστορεῖ, πῶς τὸ περσικὸν κράτος προῆλθεν ἐκ τοῦ μηδικοῦ καὶ πῶς δικῦρος βαθμηδὸν ηὔξησεν αὐτὸ μὲ τὴν ὑποδούλωσιν τῶν λαῶν τῆς Μ. Ἀσίας, ἔπειτα δὲ καὶ τοῦ μεγάλου καὶ πλουσίου κράτους τῶν Βαβυλωνίων. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ καὶ ἐφ' δύσον οἱ Πέρσαι ἐρχονται εἰς ἐπικοινωνίαν μὲ κάθε ἄλλο ἔθνος γράφει τὰ τῆς ἴστορίας, τὰ τῶν ἡθῶν καὶ ἔθιμων αὐτοῦ.

Μετὰ τὸν Κῦρον μεταβαίνει εἰς τὸν υἱὸν καὶ διάδοχον τούτου Καμβύσην. Ἡ ἐκστρατεία τοῦ Καμβύσου κατὰ τῆς Αἰγύπτου δίδει ἀφοριμὴν εἰς τὸν Ἡρόδοτον νὰ περιγράψῃ ἐκτενῶς ἐν τῷ δε εντέρῳ βιβλίῳ τὴν χώραν ταύτην καὶ τοὺς κατόικους αὐτῆς μὲ τὰ ἥθη, τὸν πολιτισμὸν καὶ τὰ μνήμεα αὐτῶν.

Ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ ἐπανέρχεται εἰς τὴν περσικὴν ἴστορίαν. Διηγεῖται ἐν αὐτῷ τὴν ὑποταγὴν τῆς Αἰγύπτου, Λιβύης, Κυρηνῆς, τὸν θάνατον τοῦ Καμβύσου, τὴν κυριαρχίαν τοῦ Ψευδοσμέρδιος, τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασιν τοῦ Δαρείου, τὴν ὑπὸ τούτου κοπιώδη δργάνωσιν τοῦ κράτους, καὶ ἐνδιατρίβει ἐν τῇ ἴστορίᾳ τοῦ τυράννου τῆς Σάμου Πολυκράτους.

Ἐν τῷ τετάρτῳ βιβλίῳ πραγματεύεται τὰ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Δαρείου ἐναντίον τῶν Σκυθῶν. Ἱστορῶν δὲ τὰ τῆς Σκυθίας παρενθέτει κατόπιν τὰ τῆς ἐκστρατείας τῶν Περσῶν εἰς τὴν Κυρηναϊκὴν γερσόνησον ἐν Ἀφρικῇ καὶ περιγράφει τὰ εἰς αὐτὸν γνωστὰ ἔθνη τῆς Λιβύης.

Ἄρχεται τὸ πέμπτον βιβλίον διηγεῖται τὰς κατακτήσεις τῶν Περσῶν εἰς τὴν Εὐρώπην (Θράκης, Μακεδονίας) καὶ τὴν μεγάλην ἐπανάστασιν τῶν Ιώνων. Τὴν ἐπανάστασιν αὐτὴν παρουσιάζει ὡς εἰσαγωγὴν καὶ ὡς ἀφετηρίαν τοῦ μεγάλου ἀγῶνος τῶν Περσῶν ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος.

Ἐν τῷ ἕκτῳ βιβλίῳ περιγράφει τὴν καταστολὴν τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Ιώνων, τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἐκστρατείας τοῦ Μαρδονίου κατὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν ἱτταν τοῦ Δάτιδος καὶ Ἀρταφέρονος ἐν Μαραθῶνι.

Ἐν τοῖς λοιποῖς βιβλίοις (έβδομῳ, δυδέσμῳ καὶ ἐνάτῳ) ἴστορεῖ τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Ξέρξου κατὰ τῆς Ἑλλάδος. ᘾν τῷ ἐβδόμῳ βιβλίῳ περιγράφει κατὰ πρῶτον τὰ πρὸς τὸν πόλεμον συμβούλια καὶ τὰς μεγάλας προπαρασκευάς τοῦ Ξέρξου κατόπιν τὰ διάφορα ἔθνη, τὰ δποῖα συνῆλθον διὰ τὴν ἐκστρατείαν, τὴν καταγωγὴν των καὶ τὸν δπλισμούς

των τελευταίον τὴν διὰ τῆς Μ. Ἀσίας, Θράκης, Μακεδονίας καὶ Θεσσαλίας πορείαν τοῦ περσικοῦ στρατοῦ καὶ τὴν ἐν Θερμοπύλαις μάχην.

Ἐν τῷ δ γ δόφ βιβλίῳ ἀρχίζει ἀπὸ τὰς ναυμαχίας τοῦ Ἀρτεμισίου. Ἐπειτα διηγεῖται τὰς ἐν Ἑλλάδι δημώσεις τῶν Περσῶν, τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν καὶ τὴν φυγὴν τοῦ Ξέρξου.

Τέλος ἐν τῷ ἐν ἀτῷ βιβλίῳ περιγράφει τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην, τὴν ἐν Μυκάλῃ καὶ δὴ τὰ ὅλα κατορθώματα τῶν Ἑλλήνων μέχρι τῆς ἄλωσεως τῆς Σηστοῦ (478).

Τοιοῦτο περιληπτικῶς τὸ περιεχόμενον τοῦ ἴστορικοῦ ἔργου τοῦ Ἡροδότου.

Ο Ἡρόδοτος, ἢν καὶ Δωριεύς, ἔγραψε τὸ ἔργον του εἰς τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον καὶ δχι εἰς τὴν Δωρικήν· εἰς τοῦτο ἡναγκάσθη, διότι οἱ πρὸ αὐτοῦ λογογράφοι, πάντες σχεδὸν Ἰωνες, εἶχον μεταχειρισθῆ τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον ὡς γλῶσσαν τῶν συγγραφῶν των.

ΜΕΡΟΣ Α'

ΚΕΙΜΕΝΟΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΛΕΙΩ

1. Εἰσαγωγή: Σκοπὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου συγγραφῆς τοῦ ἱστορικοῦ του ἔργου.—Πρῶται ἀφορμαὶ τῆς μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων ἔχθρας.

(Κεφ. 1-5)

Ἡροδότου Ἀλικαρνησσέος ἱστορίης ἀπόδεξις ἦδε, ώς 1
μήτε τὰ γενόμενα ἐξ ἀνθρώπων τῷ χρόνῳ ἔξιτηλα γένηται,
μήτε ἔργα μεγάλα τε καὶ θωμαστά, τὰ μὲν Ἑλλησι,
τὰ δὲ βαρβάροισι ἀποδεχθέντα, ἀκλεᾶ γένηται, τά τε ἄλλα
καὶ δι' ἣν αἰτίην ἐπολέμησαν ἀλλήλοισι.

Περσέων μέν νυν οἱ λόγιοι Φοίνικας αἰτίους φασὶ γενέσθαι τῆς διαφορῆς τούτους γὰρ ἀπὸ τῆς Ἐρυθρῆς καλεομένης θαλάσσης ἀπικομένους ἐπὶ τήνδε τὴν θάλασσαν καὶ οἰκήσαντας τοῦτον τὸν χῶρον, τὸν καὶ νῦν οἰκέουσι, αὐτίκα ναυτιλίησι μακρῆσι ἐπιυθέσθαι, ἀπαγινέοντας δὲ φορτία Αιγύπτιά τε καὶ Ἄσσυρια τῇ τε ἄλλῃ ἐσαπικνέοσθαι καὶ δὴ καὶ ἐς Ἅργος· τὸ δὲ Ἅργος τοῦτον τὸν χρόνον προεῖχε ἀπασι τῶν πολίων τῶν ἐν τῇ νῦν Ἑλλάδι καλεομένῃ.

Ἀπικομένους δὲ τοὺς Φοίνικας ἐς δὴ τὸ Ἅργος τοῦτο διατίθεσθαι τὸν φόρτον. Πέμπτη δὲ ἡ ἔκτη ἡμέρῃ, ἀπ' ἣς ἀπίκοντο, ἔξεμπολημένων σφι σχεδὸν πάντων ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν θάλασσαν γυναικας ἄλλας τε πολλὰς καὶ δὴ καὶ τοῦ βασιλέος

θυγατέρα· τὸ δέ οἱ οὔνομα εἶναι Ἰοῦν τὴν Ἰνάχου. Ταύτας στάσας κατὰ πρύμνην τῆς νεὸς ὠνέεσθαι τῶν φορτίων, τῶν σφι ἦν θυμὸς μάλιστα, καὶ τοὺς Φοίνικας διακελευσαμένους ὁρμῆσαι ἐπ' αὐτάς. Τὰς μὲν δὴ πλεῦνας τῶν γυναικῶν ἀποφυγεῖν, τὴν δὲ Ἰοῦν σὺν ἄλλῃσι ἀρπασθῆναι· ἐσβαλομένους δὲ ἐξ τὴν νέα οἰχεσθαι ἀποπλέοντας ἐπ' Αἴγυπτον.

2 Οὗτο μὲν Ἰοῦν ἐς Αἴγυπτον ἀπιέσθαι λέγουσι Πέρσαι καὶ τῶν ἀδικημάτων πρῶτον τοῦτο ἀρξαὶ μετὰ δὲ ταῦτα Ἑλλήνων τινὰς (οὐ γὰρ ἔχουσι τούνομα ἀπηγήσασθαι) φασὶ τῆς Φοινύκης ἐς Τύρον προσσχόντας ἀρπάσαι τοῦ βασιλέος τὴν θυγατέρα Εὑρώπην· εἰησαν δ' ἂν οὗτοι Κρῆτες. Ταῦτα μὲν δὴ ἵσα πρὸς ἵσα σφι γενέσθαι· μετὰ δὲ ταῦτα Ἑλληνας αἰτίους τῆς δευτέρης ἀδικίης γενέσθαι. Καταπλόσαντες γὰρ μακρῇ νηὶ ἐς Αἴαν τε, τὴν Κολχίδα, καὶ ἐπὶ Φᾶσιν ποταμόν, ἐνθεῦτεν διαπρηξαμένους καὶ τᾶλλα, τῶν εἰνεκεν ἀπίκατο, ἀρπάσαι τοῦ βασιλέος τὴν θυγατέρα Μηδείην. Πέμψαντα δὲ τὸν Κόλχων βασιλέα ἐς τὴν Ἑλλάδα κήρυκα αἰτέειν τε δίκας τῆς ἀρπαγῆς καὶ ἀπαιτέειν τὴν θυγατέρα; τοὺς δὲ ὑποκρίνασθαι, ως οὐδὲ ἐκεῖνοι Ἰοῦς τῆς Ἀργείης ἔδοσάν σφι δίκας τῆς ἀρπαγῆς· οὐδὲ δῶν αὐτοὶ δώσειν ἐκείνοισι.

3 Δευτέρῃ δὲ λέγουσι γενεῇ μετὰ ταῦτα Ἀλέξανδρον, τὸν Πριάμου, ἀκηρούτα ταῦτα ἐθελῆσαι οἱ ἐκ τῆς Ἑλλάδος δι' ἀρπαγῆς γενέσθαι γυναικα, ἐπιστάμενον πάντως, ὅτι οὐ δώσει δίκας οὐδὲ γὰρ ἐκείνους διδόναι. Οὗτο δὴ ἀρπάσαντος αὐτοῦ Ἐλένην τοῖσι Ἑλλησι δόξαι πρῶτον πέμψαντας ἀγγέλους ἀπαιτέειν τε Ἐλένην καὶ δίκας τῆς ἀρπαγῆς αἰτέειν. Τοὺς δέ, προϊσχομένων ταῦτα, προφέρειν σφι Μηδείης τὴν ἀρπαγήν, ως οὐ δόντες αὐτοὶ δίκας οὐδὲ ἐκδόντες ἀπαιτεόντων βουλοίατό σφι παρ' ἄλλων δίκας γίνεσθαι.

Μέχρι μὲν ὅν τούτου ἀρπαγὰς μούνας εἶναι παρ' ἄλλη- 4
λων, τὸ δὲ ἀπὸ τούτου Ἑλληνας δὴ μεγάλως αἰτίους γενέ-
σθαι προτέρους γὰρ ἄρξαι στρατεύεσθαι ἐς τὴν Ἀσίην ἥ
σφέας ἐς τὴν Εὐρώπην.

Οὗτο μὲν Πέρσαι λέγουσι γενέσθαι, καὶ διὰ τὴν Ἰλίου 5
ἄλλωσιν εὑρίσκουσι σφίσι ἑοῦσαν τὴν ἀρχὴν τῆς ἔχθρης τῆς
ἐς τοὺς Ἑλληνας. Ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τούτων οὐκ ἔχομαι
ἔρεων, ως οὗτῳ ἥ ἄλλως κως ταῦτα ἐγένετο, τὸν δὲ οἴδα
αὐτὸς πρῶτον ὑπάρξαντα ἀδίκων ἔργων ἐς τοὺς Ἑλληνας,
τοῦτον σημήνας προβίθσομαι ἐς τὸ πρόσω τοῦ λόγου διοίως
σμικρὰ καὶ μεγάλα ἀστεα ἀνθρώπων ἐπεξιών. Τὰ γὰρ τὸ
πάλαι μεγάλα ἦν, τὰ πολλὰ αὐτῶν σμικρὰ γέγονε τὰ δὲ
ἐπ' ἔμεν ἦν μεγάλα, πρότερον ἦν σμικρά. Τὴν ἀνθρωπηήν
ὅν ἐπιστάμενος εὑδαιμονίην οὐδαμὰ ἐν τωτῷ μένουσαν
ἐπιμνήσομαι ἀμφοτέρων διοίως.

2. Κροῖσος καὶ Σόλων.

(Κεφ. 6, 28-33)

Κροῖσος ἦν Λυδὸς μὲν γένος, παῖς δὲ Ἀλυάττεω, τύραν- 6
νος δὲ ἐθνέων τῶν ἐντὸς Ἀλυος ποταμοῦ, δις δέ τοι με-
σαμβρίης μεταξὺ Συρίων τε καὶ Παφλαγόνων ἔξει πρὸς
βιορέην ἀνεμον ἐς τὸν Εὔξεινον καλεόμενον πόντον. Οὗτος
ὁ Κροῖσος βαρβάρων πρῶτος, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, τοὺς μὲν κα-
τεστρέψατο Ἑλλήνων ἐς φόρου ἀπαγωγήν, τοὺς δὲ φίλους
προσεποιήσατο. Κατεστρέψατο μὲν Ἰωνάς τε καὶ Αἰολέας
καὶ Δωριέας τοὺς ἐν τῇ Ἀσίῃ, φίλους δὲ προσεποιήσατο
Λακεδαιμονίους. Πρὸ δὲ τῆς Κροίσου ἀρχῆς πάντες Ἑλ-
ληνες ἦσαν ἐλεύθεροι.

Χρόνου δὲ ἐπιγινομένου καὶ κατεστραμμένων σχεδὸν 28
πάντων τῶν ἐντὸς Ἀλυος ποταμοῦ οἰκημένων (πλὴν γὰρ

Κιλίκων καὶ Λυκίων τοὺς ἄλλους πάντας ὑπὸ ἔωσιν εἶχε
 29 καταστρεψάμενος ὁ Κροῖσος), ἀπικνέονται ἐς Σάρδις ἀ-
 κμάζοντας πλούτῳ ἄλλοι τε οἱ πάντες ἐκ τῆς Ἑλλάδος σο-
 φισταί, οἱ τοῦτον τὸν χρόνον ἐτύγχανον ἐόντες, ώς ἐκαστος
 αὐτῶν ἀπικνέοιτο, καὶ δὴ καὶ Σόλων ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ὃς
 Ἀθηναίοισι νόμους κελεύσασι ποιήσας ἀπεδήμησε ἔτεα δέκα
 κατὰ θεωρίης πρόφασιν ἐκπλώσας, ἵνα δὴ μή τινα τῶν
 νόμων ἀναγκασθῆ λῦσαι, τῶν ἔθετο. Αὐτοὶ γὰρ οὐκ οἰοί τε
 ἡσαν αὐτὸν ποιῆσαι Ἀθηναῖοι· ὅρκίοισι γὰρ μεγάλοισι κατεί-
 χοντο δέκα ἔτεα χρήσεσθαι νόμοισι, τοὺς ἀν σφι Σόλων θῆται.
 30 Αὐτῶν δὴ ὃν τούτων καὶ τῆς θεωρίης ἐκδημήσας ὁ Σό-
 λων εἰνεκεν ἐς Αἴγυπτον ἀπίκετο παρ' Ἀμασιν καὶ δὴ καὶ
 ἐς Σάρδις παρὰ Κροῖσον. Ἀπικόμενος δὲ ἔξεινίζετο ἐν τοῖσι
 βασιληίοισι ὑπὸ τοῦ Κροίσου μετὰ δὲ ἡμέρῃ τρίτῃ ἡ τετάρτη
 κελεύσαντος Κροίσου τὸν Σόλωνα θεράποντες περιῆγον
 κατὰ τοὺς θησαυρούς, καὶ ἐπεδείκνυσαν πάντα ἔόντα με-
 γάλα τε καὶ ὅλβια. Θεησάμενον δέ μιν τὰ πάντα καὶ σκε-
 ψάμενον, ὡς οἱ κατὰ καιρὸν ἦν, εἴρετο ὁ Κροῖσος τάδε· «Ξεῖ-
 νε Ἀθηναῖε, παρ' ἡμέας περὶ σέο λόγος ἀπίκεται πολλὸς καὶ
 σοφίης εἰνεκεν τῆς σῆς καὶ πλάνης, ώς φιλοσοφέων γῆν πολ-
 λὴν θεωρής εἰνεκεν ἐπελήλυθας· νῦν δὲν ἴμερος ἐπειρέσθαι
 μοι ἐπῆλθε, εἴ τινα ἥδη πάντων εἶδες ὅλβιώτατον». Ὁ μὲν
 ἐλπίζων εἶναι ἀνθρώπων ὅλβιώτατος ταῦτα ἐπειρώτα.

Σόλων δὲ οὐδὲν ὑποθωπεύσας, ἄλλὰ τῷ ἔόντι χρησά-
 μενος λέγει· «Ὤ βασιλεῦ, Τέλλον Ἀθηναῖον». Ἀποθωμά-
 σας δὲ Κροῖσος τὸ λεχθὲν εἴρετο ἐπιστρεφέως· «Κοίη δὴ
 κρίνεις Τέλλον εἶναι ὅλβιώτατον;» Ὁ δὲ εἶπε· «Τέλλῳ τοῦτο
 μὲν τῆς πόλιος εὖ ἡκούσης παιδες ἡσαν καλοί τε κάγαθοί,
 καὶ σφι εἶδε ἀπασι τέκνα ἐκγενόμενα καὶ πάντα παραμεί-
 ναντα· τοῦτο δὲ τοῦ βίου εὖ ἥκοντι, ώς τὰ παρ' ἡμῖν, τελευτὴ

τοῦ βίου λαμπροτάτη ἐπεγένετο· γενομένης γὰρ Ἀθηναῖοισι μάχης πρὸς τοὺς ἀστυγείτονας ἐν Ἐλευσῖνι βιωθήσας καὶ τροπὴν ποιήσας τῶν πολεμίων ἀπέθανε κάλλιστα, καὶ μιν Ἀθηναῖοι δημοσίῃ τε ἔθαψαν αὐτοῦ, τῇ περ ἐπεσε, καὶ ἐτίμησαν μεγάλως».

‘Ως δὲ ὁ Σόλων τὰ κατὰ τὸν Τέλλον, πολλά τε καὶ ὅλη³¹ βια, εἴπας προετρέψατο τὸν Κροῖσον, ἐπειρώτα, τίνα δεύτερον μετ’ ἔκεινον ἴδοι, δοκέων πάγχυ δευτερεῖα γῶν οἰσεσθαι.

‘Ο δὲ εἶπε· «Κλέοβίν τε καὶ Βίτωνα. Τούτοισι γὰρ ἐοῦσι γένος Ἀργείοισι βίος τε ἀρκέων ὑπῆν καὶ πρὸς τούτῳ ὁώμη σῶματος τοιήδε· ἀεθλοφόροι τε ἀμφότεροι ὄμοίως ἦσαν, καὶ δὴ καὶ λέγεται ὅδε ὁ λόγος· ἐούσης δρῆς τῇ Ἡρῷ τοῖσι Ἀργείοισι ἔδεε πάντως τὴν μητέρα αὐτῶν ζεύγει κομισθῆναι ἐξ τὸ ιδόν, οἱ δέ σφι βόες ἐκ τοῦ ἀγροῦ οὐ παρεγίνοντο ἐν ᾧρῃ· ἔκκλησιμενοι δὲ τῇ ὥρῃ οἱ νεηνίαι ὑποδύντες αὐτὸι ὑπὸ τὴν ζεύγλην εἰλκον τὴν ἄμαξαν, ἐπὶ τῆς ἀμάξης δέ σφι δόχετο ἡ μῆτηρ, σταδίους δὲ πέντε καὶ τεσσεράκοντα διακομίσαντες ἀπίκοντο ἐξ τὸ ιδόν.

»Ταῦτα δέ σφι ποιήσασι καὶ δόφθεῖσι ὑπὸ τῆς πανηγύριος τελευτὴ τοῦ βίου ἀρίστη ἐπεγένετο, διέδεξέ τε ἐν τούτοισι διθέροις, ὡς ἄμεινον εἴη ἀνθρώπῳ τεθνάναι μᾶλλον ἢ ζώειν. Ἀργεῖοι μὲν γὰρ περιστάντες ἐμακάριζον τῶν νεηνιέων τὴν ὁώμην, αἱ δὲ Ἀργεῖαι τὴν μητέρα αὐτῶν, οἵων τέκνων ἐκύρησε. Ἡ δὲ μῆτηρ περιχαρής ἐοῦσα τῷ τε ἔργῳ καὶ τῇ φήμῃ, στᾶσα ἀντίον τοῦ ἀγάλματος εὔχετο Κλεόβι τε καὶ Βίτωνι τοῖσι ἐωυτῆς τέκνοισι, οἱ μιν ἐτίμησαν μεγάλως, τὴν θεὸν δοῦναι, τὸ ἀνθρώπῳ τυχεῖν ἄριστόν ἐστι. Μετὰ ταύτην δὲ τὴν εὐχὴν ὡς ἔθυσάν τε καὶ εὑωχήθησαν, κατακοιμηθέντες ἐν αὐτῷ τῷ ιρφῷ οἱ νεηνίαι οὐκέτι ἀνέστησαν, ἀλλ’ ἐν τέλεϊ

τούτῳ ἔσχοντο. Ἀργεῖοι δέ σφεων εἰκόνας ποιησάμενοι ἀνέθεσαν ἐς Δελφοὺς ὡς ἀνδρῶν ἀρίστων γενομένων».

32 Σόλων μὲν δὴ εὐδαιμονής δευτερεῖα ἔνεμε τούτοισι, Κροῖσος δὲ σπερχθεὶς εἶπε· «Ὥ ξεῖνε Ἀθηναῖε, ή δὲ ἡμετέρῃ εὐδαιμονῇ οὗτῳ τοι ἀπέρριπται ἐς τὸ μηδέν, ὥστε οὐδὲ ἴδιωτέων ἀνδρῶν ἀξίους ἡμέας ἐποίησας;» Ό δὲ εἶπε· «Ὥ Κροῖσε, ἐπιστάμενόν με τὸ θεῖον πᾶν ἐδὼν φθονερόν τε καὶ ταραχῶδες ἐπειρωτᾶς ἀνθρώπηνων προγγυμάτων πέρι. Ἐν γὰρ τῷ μακρῷ χρόνῳ πολλὰ μὲν ἔστι ἰδεῖν, τὰ μή τις ἔθέλει, πολλὰ δὲ καὶ παθεῖν. Ἐς γὰρ ἑβδομήκοντα ἔτεα οὐρανοῦ τῆς ζόνης ἀνθρώπῳ προτίθημι. Ἀπασέων δὲ τῶν ἡμέρων τῶν ἐς τὰ ἑβδομήκοντα ἔτεα ή ἔτερη τῇ ἔτέρῃ ἡμέρῃ τὸ παρόπαν οὐδὲν διοιον προσάγει πρῆγμα.

»Οὗτον δν, ὦ Κροῖσε, πᾶν ἔστι ἄνθρωπος συμφορῆ. Ἐμοὶ δὲ σὺ καὶ πλουτέειν μέγα φαίνεαι καὶ βασιλεὺς εἶναι πολλῶν ἀνθρώπων ἔκεινο δέ, τὸ εἴρεο με, οὐ κώ σε ἐγὼ λέγω, πρὸν ἀν τελευτήσοντα καλῶς τὸν αἰῶνα πύθωμαι. Οὐ γάρ τι ὁ μέγα πλούσιος μᾶλλον τοῦ ἐπ' ἡμέρην ἔχοντος ὀλβιώτερός ἔστι, εἰ μή οἱ τύχῃ ἐπίσποιτο πάντα καλὰ ἔχοντα τελευτῆσαι ἐν τὸν βίον. Σκοπέειν δν χρὴ παντὸς χρήματος τὴν τελευτὴν, καὶ ἀποβήσεται πολλοῖσι γὰρ δὴ ὑποδέξεις ὅλβον δὲδὲς προρρέζους ἀνέτρεψε».

33 Ταῦτα λέγων τῷ Κροῖσῳ οὐ κως ἔχαριζετο· δὲ λόγου μιν ποιησάμενος οὐδενὸς ἀποπέμπεται, κάρτα δόξας ἀμαθέα εἶναι, ὃς τὰ παρεόντα ἀγαθὰ μετεὶς τὴν τελευτὴν παντὸς χρήματος ὅραν ἐκέλευε.

[Ὥ Κροῖσος διαβάλλει εἰς τὴν Καππαδοκίαν, ἢ δπολα ἀνῆκεν εἰς τοὺς Πέρσας. Τοῦτο μαθῶν δὲ Κύρος, δ βασιλεὺς τῶν Περσῶν, ἐπέρχεται κατὰ τοῦ Κροίσου μετὰ πεισματώδη δὲ μάχην τῶν δύο ἀντιπάλων στρατευμάτων ἀναγκάζεται δ Κροῖσος νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὰς Σάρδεις.]

3. Κῦρος καὶ Κροῖσος.

(Κεφ. 86 - 88)

Οἱ δὲ Πέρσαι τάς τε Σάρδις ἔσχον καὶ αὐτὸν Κροῖσον ⁸⁵ ἔξωγρησαν, ἄρξαντα ἔτεα τεσσερεσκαίδεκα καὶ τεσσερεσκαίδεκα ἡμέρας πολιορκηθέντα, κατὰ τὸ χρηστήριόν τε καταπαύσαντα τὴν ἐωστοῦ μεγάλην ἀρχήν. Λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ Πέρσαι ἥγαντο παρὰ Κῦρον. Ὁ δὲ συννήσας πυρὴν μεγάλην ἀνεβίβασε ἐπ’ αὐτὴν τὸν Κροῖσόν τε ἐν πέδησι δεδεμένον καὶ δὶς ἐπτὰ Λυδῶν παρ’ αὐτὸν παιδας, εἴτε δὴ ἐν νόφῳ ἔχων ἀκροθίγια ταῦτα καταγιεῖν θεῶν δτεφ δή, εἴτε καὶ εὐχὴν ἐπιτελέσαι θέλων, εἴτε καί, πυθόμενος τὸν Κροῖσον εἶναι θεοσεβέα, τοῦδε εἰνεκεν ἀνεβίβασε ἐπὶ τὴν πυρὴν βουλόμενος εἰδέναι, εἴ τις μιν δαιμόνων ὁύσεται τοῦ μὴ ζῶντα κατακαυσθῆναι.

Τὸν μὲν δὴ ποιέειν ταῦτα· τῷ δὲ Κροῖσῳ ἐστεῶτι ἐπὶ τῆς πυρῆς ἐσελθεῖν, καίπερ ἐν κακῷ ἐόντι τοσούτῳ, τὸ τοῦ Σόλωνος, ὃς οἱ εἴη σὸν θεῷ εἰρημένον, τὸ «μηδένα εἶναι τῶν ζωόντων ὅλβιον». Ὡς δὲ ἄρα μιν προσστῆναι τοῦτο, ἀνενεικάμενόν τε καὶ ἀναστενάξαντα ἐκ πολλῆς ἡσυχίης ἐς τοὺς οὐνομάσαι «Σόλων». Καὶ τὸν Κῦρον ἀκούσαντα κελεῦσαι τὸνς ἐρμηνέας ἐπειρέσθαι τὸν Κροῖσον, τίνα τοῦτον ἐπικαλέοιτο, καὶ τὸνς προσελθόντας ἐπειρωτᾶν. Κροῖσον δὲ τέως μὲν σιγὴν ἔχειν εἰρωτώμενον, μετὰ δέ, ὃς ἡναγκάζετο, εἰπεῖν· «Τὸν ἀν ἐγὼ πᾶσι τυράννοισι προετίμησα μεγάλων χοημάτων ἐς λόγους ἐλθεῖν». Ὡς δέ σφι ἀσημα ἔφραζε, πάλιν ἐπειρώτων τὰ λεγόμενα. Λιπαρεόντων δὲ αὐτῶν καὶ ὅχλον παρεχόντων ἔλεγε δή, ὃς ἦλθε ἀρχὴν δ Σόλων ἐὼν Ἀθηναῖος, καὶ θησάμενος πάντα τὸν ἐωστοῦ ὅλφον ἀποφλαυρίσειε, οἷα δὴ εἴπας, ὃς τε αὐτῷ πάντα ἀποβεβήκοι,

τῇ περ ἐκεῖνος εἶπε, οὐδέν τι μᾶλλον ἐς ἐωսτὸν λέγων ἦ
ἐς ἄπαν τὸ ἀνθρώπινον καὶ μάλιστα τοὺς παρὰ σφίσι αὐτοῖσι
ὅλβίους δοκέοντας εἶναι.

Τὸν μὲν Κροῖσον ταῦτα ἀπηγέεσθαι, τῆς δὲ πυρῆς ἥδη
ἀμμένης καίεσθαι τὰ περιέσχατα. Καὶ τὸν Κῦρον ἀκούσαντα
τῶν ἐρμηνέων, τὰ εἰπε Κροῖσος, μεταγγνόντα τε καὶ ἐννώ-
σαντα, δτι καὶ αὐτὸς ἀνθρωπος ἐὼν ἄλλον ἀνθρωπον, γενό-
μενον ἐωστοῦ εὔδαιμονίη οὐκ ἐλάσσω, ζῶντα πυρὶ διδοίη,
πρός τε τούτοισι δείσαντα τὴν τίσιν καὶ ἐπιλεξάμενον, ὡς
οὐδὲν εἴη τῶν ἐν ἀνθρώποισι ἀσφαλέως ἔχον, κελεύειν σφεν-
νύναι τὴν ταχίστην τὸ καιόμενον πῦρ καὶ καταβιβάζειν Κροῖ-
σόν τε καὶ τοὺς μετὰ Κροίσου. Καὶ τοὺς πειρωμένους οὐ
δύνασθαι ἔτι τοῦ πυρὸς ἐπικρατῆσαι.

87   Ἐνθαῦτα λέγεται ὑπὸ Λυδῶν Κροῖσον μαθόντα τὴν Κύ-
ρου μετάγγωσιν, ὡς ὅρα πάντα μὲν ἄνδρα σφεννύντα τὸ
πῦρ, δυναμένους δὲ οὐκέτι καταλαβεῖν, ἐπιβώσασθαι τὸν
Ἀπόλλωνα ἐπικαλεόμενον, εἴ τι οἱ κεχαριτούμενον ἔξι αὐτοῦ
ἔδωρήθη, παραστῆναι καὶ ὁύσασθαι μιν ἐκ τοῦ παρεόντος
κακοῦ. Τὸν μὲν δακρύοντα ἐπικαλέεσθαι τὸν θεόν, ἐκ δὲ
αιθρῆς τε καὶ νηνεμής συνδραμεῖν ἔξαπίνης νέφεα καὶ χει-
μῶνά τε καταρραγῆναι καὶ ὕδαι λαβροτάτῳ κατασβε-
σθῆναι τε τὴν πυρῆν. Οὗτοι δὴ μαθόντα τὸν Κῦρον, ὡς εἴη
δ Κροῖσος καὶ θεοφιλῆς καὶ ἀνὴρ ἀγαθός, καταβιβάσαντα
αὐτὸν ἀπὸ τῆς πυρῆς εἰρέσθαι τάδε· «Κροῖσε, τίς σε ἀνθρώ-
πων ἀνέγνωσε ἐπὶ γῆν τὴν ἐμὴν στρατευσάμενον πολέμιον
ἄντι φίλου ἐμοὶ καταστῆναι;» 'Ο δὲ εἶπε· «Ω βασιλεῦ, ἐγώ
ταῦτα ἔποηξα τῇ σῇ μὲν εὔδαιμονίῃ, τῇ ἐμεωστοῦ δὲ κακο-
δαιμονίῃ' αἴτιος δὲ τούτων ἐγένετο δ 'Ελλήνων θεὸς ἐπα-
είρας ἐμὲ στρατεύεσθαι. Οὐδεὶς γὰρ οὗτοι ἀνόητος ἐστι,
δστις πόλεμον πρὸς εἰρήνης αἰρέεται· ἐν μὲν γὰρ τῇ οἱ παιδες

τοὺς πατέρας θάπτουσι, ἐν δὲ τῷ οἱ πατέρες τοὺς παῖδας.
'Αλλὰ ταῦτα δαιμονίου φιλον ἦν οὕτω γενέσθαι».

'Ο μὲν ταῦτα ἔλεγε, Κῦρος δὲ αὐτὸν λύσας κάτισέ τε 88
ἔγγυς ἑωυτοῦ καὶ κάρτα ἐν πολλῇ προμηθήῃ εἰχε, ἀπεθώ-
μαζέ τε δρέων καὶ αὐτὸς καὶ οἱ περὶ ἐκεῖνον ἔόντες πάντες.

4. Λυδικὰ ἔθιμα.—"Ιδρυσις ἀποικίας ὑπὸ τῶν Λυδῶν εἰς
τὴν Τυρρηνίαν ('Ετρουσίαν).

(Κεφ. 93 - 94)

Θώματα ἡ Λυδίη ἐς συγγραφὴν οὐ μάλα ἔχει, οἴλα γε 93
καὶ ἄλλη χώρη, πάρεξ τοῦ ἐκ τοῦ Τμόλου καταφερομένου
ψήγματος. "Ἐν δὲ ἔργον πολλὸν μέγιστον παρέχεται χωρὶς
τῶν τε Αἰγυπτίων ἔργων καὶ τῶν Βαβυλωνίων" ἔστι αὐτόθι
'Αλυάττεω τοῦ Κροίσου πατρὸς σῆμα, τοῦ ή κρηπὶς μέν
ἔστι λίθων μεγάλων, τὸ δὲ ἄλλο χῶμα γῆς.

Λυδοὶ δὲ νόμοισι μὲν τοῖσι αὐτοῖσι χρέωνται, τοῖσι καὶ 94
"Ελληνες, πρῶτοι δὲ ἀνθρώπων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, νόμισμα
χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ κοψάμενοι ἔχοήσαντο, πρῶτοι δὲ καὶ
κάπηλοι ἐγένοντο. Φασὶ δὲ αὐτοὶ Λυδοὶ καὶ τὰς παιγνίας
τὰς νῦν σφίσι τε καὶ "Ελλησι κατεστεώσας ἑωυτῶν ἔξεύ-
ρημα γενέσθαι. "Αμα δὲ ταύτας τε ἔξενρεθῆναι παρὰ σφίσι
λέγουσι καὶ Τυρσηνίην ἀποικίσαι, ὅδε περὶ αὐτῶν λέγοντες.

"Ἐπὶ βασιλέος Ἀτυος τοῦ Μάγεω σιτοδείην ἰσχυρὴν
ἀνὰ τὴν Λυδίην πᾶσαν γενέσθαι· καὶ τοὺς Λυδοὺς τέως μὲν
διάγειν λιπαρέοντας, μετὰ δέ, ὡς οὐ παύεσθαι, ἀκεα δί-
ζησθαι, ἄλλον δὲ ἄλλο ἐπιμηχανᾶσθαι αὐτῶν. 'Εξενρεθῆ-
ναι δὴ ὃν τότε καὶ τῶν κύβων καὶ τῶν ἀστραγάλων καὶ τῆς
σφαιρῆς τὰς παιγνίας καὶ τῶν ἄλλων πασέων παιγνιέων τὰ
εἰδεα πλὴν πεσσῶν τούτων γὰρ ὃν τὴν ἔξεύρεσιν οὐκ οἱ-

κηιεῦνται Λυδοί. Ποιέειν δὲ ὅδε πρὸς τὸν λιμὸν ἔξευρόντας· τὴν μὲν ἑτέρην τῶν ἡμερέων παῖζειν πᾶσαν, ἵνα δὴ μὴ ξητέοιεν σιτία, τὴν δὲ ἑτέρην σιτέεσθαι πανομένους τῶν παιγνιέων. Τοιούτῳ τρόπῳ διάγειν ἐπ' ἕτεα δυῶν δέοντα εἴκοσι.

'Ἐπειτέ δὲ οὐκ ἀνιέναι τὸ κακόν, ἀλλ᾽ ἔτι ἐπὶ μᾶλλον βιάζεσθαι, οὗτῳ δὴ τὸν βασιλέα αὐτῶν δύο μοίρας διελόντα Λυδῶν πάντων κληρῶσαι τὴν μὲν ἐπὶ μονῇ, τὴν δὲ ἐπὶ ἔξδρῳ ἐκ τῆς χώρης, καὶ ἐπὶ μὲν τῇ μένειν αὐτοῦ λαγχανούσῃ τῶν μοιρέων ἐωυτὸν τὸν βασιλέα προστάσσειν, ἐπὶ δὲ τῇ ἀπαλλασσομένῃ τὸν ἐωυτοῦ παῖδα, τῷ οὖνομα εἰναι Τυρσηνόν. Λαχόντας δὲ αὐτῶν τοὺς ἑτέρους ἔξιέναι ἐκ τῆς χώρης καταβῆναι ἐς Σμύρνην καὶ μηχανήσασθαι πλοῖα, ἐς τὰ ἐσθεμένους τὰ πάντα, δσα σφι ἦν χρηστὰ ἔπιπλα, ἀποπλέειν κατὰ βίου τε καὶ γῆς ζήτησιν, ἐς δὲ ἔθνεα πολλὰ παραμειψαμένους ἀπικέσθαι ἐς Ὁμερικούς, ἔνθα σφέας ἐνιδρύσασθαι πόλιας καὶ οἰκέειν τὸ μέχρι τοῦδε. 'Αντὶ δὲ Λυδῶν μετονομασθῆναι αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ βασιλέος τοῦ παιδός, δσ σφεας ἀνήγαγε' ἐπὶ τούτου τὴν ἐπωνυμίην ποιευμένους ονομασθῆναι Τυρσηνούς.

5. Περσικὰ ἔθιμα.

(Κεφ. 131 - 138, 140)

131   Πέρσας δὲ οἰδα νόμοισι τοῖσδε χρεωμένους· ἀγάλματα μὲν καὶ νηὸν καὶ βωμὸν οὐκ ἐν νόμῳ ποιευμένους ἴδρυεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖσι ποιεῦσι μωρίην ἐπιφέροντας, δις μὲν ἐμοὶ δοκέειν, δτι οὐκ ἀγθρωποφύεας ἐνόμισαν τοὺς θεούς, κατά περ οἱ Ἑλληνες, εἰναι. Οἱ δὲ νομίζουσι Δίι μὲν ἐπὶ τὰ ὑψηλότατα τῶν οὐρέων ἀναβαίνοντες θυσίας ἔρδειν, τὸν κύκλον πάντα τοῦ οὐρανοῦ Δία καλέοντες. Θύουσι δὲ ἡλίῳ

τε καὶ σελήνῃ καὶ γῇ καὶ πνῷ καὶ ὄδατι καὶ ἀνέμοισι. Τούτοισι μὲν δὴ θύουσι μούνοισι ἀρχῆθεν, ἐπιμεμαθήκασι δὲ καὶ τῇ Οὐρανίῃ θύειν, παρά τε Ἀσσυρίων μαθόντες καὶ Ἀραβίων.

Θυσίη δὲ τοῖσι Πέρσησι περὶ τοὺς εἰρημένους θεοὺς ἥδε 132 κατέστηκε. Οὔτε βωμοὺς ποιεῦνται οὔτε πῦρ ἀνακαίουσι μέλλοντες θύειν· οὐ σπονδῆ χρέωνται, οὐκὶ αὐλῷ, οὐ στέμμασι, οὐκὶ οὐλῆσι. Τῶν δὲ ὡς ἂν ἐκάστῳ τις θύειν θέλῃ, ἐς χῶρον καθαρὸν ἀγαγὼν τὸ κτῆνος καλέει τὸν θεόν, ἐστεφανωμένος τὸν τιμήρην μυρσίνη μάλιστα. Ἐωτῷ μὲν δὴ τῷ θύοντι ίδιῃ μούνῳ οὐ οἱ ἐγγίνεται ἀρᾶσθαι ἀγαθά, δὲ πᾶσι τοῖσι Πέρσησι κατεύχεται εὖ γίνεσθαι καὶ τῷ βασιλέϊ ἐν γὰρ δὴ τοῖσι ἄπασι Πέρσησι καὶ αὐτὸς γίνεται. Ἐπεὰν δὲ διαμιστύλας κατὰ μέρεα τὸ ἱρήιον ἔψήσῃ τὰ κρέα, ὑποπάσας ποίην ὡς ἀπαλωτάτην, μάλιστα δὲ τὸ τριφυλλον, ἐπὶ ταύτης ἔθηκε ὃν πάντα τὰ κρέα. Διαθέντος δὲ αὐτοῦ, μάγος ἀνὴρ παρεστεὼς ἐπαείδει θεογονίην, οἷην δὴ ἐκεῖνοι λέγουσι εἶναι ιὴν ἐπαοιδήν· ἀνευ γὰρ δὴ μάγου οὐ σφι νόμος ἐστὶ θυσίας ποιεεσθαι. Ἐπισγὼν δὲ δλίγον χρόνον ἀποφέρεται δὲ θύσας τὰ κρέα καὶ χρᾶται, δι τι μιν λόγος αἰρέει.

Ἡμέρην δὲ ἀπασέων μάλιστα ἐκείνην τιμᾶν νομίζουσι, 133 τῇ ἐκαστος ἐγένετο. Ἐν ταύτῃ δὲ πλέω δαῖτα τῶν ἄλλων δικαιεῦσι προτίθεσθαι· ἐν τῇ οἱ εὐδαιμόνες αὐτῶν βοῦν καὶ ἵππον καὶ κάμηλον καὶ ὅνον προτιθέαται δλους διπτοὺς ἐν καμίνοισι, οἱ δὲ πένητες αὐτῶν τὰ λεπτὰ τῶν προβάτων προτιθέαται. Σίτοισι δὲ δλίγοισι χρέωνται, ἐπιφορῆμασι δὲ πολλοῖσι κοὶ οὐκ ἀλέσι· καὶ διὰ τοῦτο φασι Πέρσαι τοὺς Ἑλληνας σιτεομένους πεινῶντας παύεσθαι, δι τι σφι ἀπὸ δείπνου παραφορέεται οὐδὲν λόγου ἄξιον, εἰ δέ τι παραφέροιτο ἐσθίοντας ἂν οὐ παύεσθαι. Οἴνῳ δὲ κάρτα προσκέ-

αται, μεθυσκόμενοι δὲ ἔωθασι βουλεύεσθαι τὰ σπουδαιέστατα τῶν πρηγμάτων. Τὸ δ' ἄν δῆ σφι βουλευομένοισι, τοῦτο τῇ ὑστεραίῃ νήφουσι προτιθεῖ δ στέγαρχος, ἐν τοῦ ἀν ἔόντες βουλεύωνται· καὶ ἦν μὲν ἄδη καὶ νήφουσι, χρέωνται αὐτῷ, ἥν δὲ μὴ ἄδη, μετεῖσι· τὰ δ' ἄν νήφοντες προβουλεύσωνται, μεθυσκόμενοι ἐπιδιαγνώσκουσι.

134   Ἐντυγχάνοντες δ' ἀλλήλοισι ἐν τῇσι δόδοισι, τῷδε ἄν τις διαγνοίη, εἰ δμοιοί εἰσι οἱ συντυγχάνοντες· ἀντὶ γὰρ τοῦ προσαγορεύειν ἀλλήλους φιλέουσι τοῖσι στόμασι. Ἡν δὲ ἥ οὔτερος ὑποδεέστερος δλίγῳ, τὰς παρειὰς φιλέονται. Ἡν δὲ πολλῷ ἥ οὔτερος ἀγεννέστερος, προσπίπτων προσκυνέει τὸν ἔτερον.

135   Τιμῶσι δὲ ἐκ πάντων τοὺς ἄγχιστα ἔωυτῶν οἰκέοντας μετά γε ἔωυτούς, δεύτερα δὲ τοὺς δευτέρους, μετὰ δὲ κατὰ λόγον προβαίνοντες τιμῶσι· ἥκιστα δὲ τοὺς ἔωυτῶν ἕκα στάτῳ οἰκημένους ἐν τιμῇ ἄγονται, νομίζοντες ἔωυτούς εἶναι ἀνθρώπων μακρῷ τὰ πάντα ἀρίστους, τοὺς δὲ ἀλλούς κατὰ λόγον τὸν λεγόμενον τῆς ἀρετῆς ἀντέχεσθαι, τοὺς δὲ ἔκαστάτῳ οἰκέοντας ἀπὸ ἔωυτῶν κακίστους εἶναι. Σεινικὰ δὲ νόμαια Πέρσαι προσίνενται ἀνδρῶν μάλιστα. Καὶ γὰρ δὴ τὴν Μηδικὴν ἐσθῆτα νομίσαντες τῆς ἔωυτῶν εἶναι καλλίω φορέουσι καὶ ἐς τοὺς πολέμους τοὺς Αἰγυπτίους θώρηκας.

136   Παιδεύουσι δὲ τοὺς παῖδας ἀπὸ πενταέτεος ἀρξάμενοι μέχρι εἰκοσαέτεος τρία μοῦνα, ἵππεύειν καὶ τοξεύειν καὶ ἀληθίζεσθαι. Πρὸν δὲ ἥ πενταέτης γένηται, οὐκ ἀπικνέεται ἐς ὅψιν τῷ πατρὶ, ἀλλὰ παρὰ τῇσι γυναιξὶ „δίαιταν ἔχει· τοῦδε δὲ εἴνεκα τοῦτο οὕτω ποιέεται, ἵνα, ἥν ἀποθάνῃ τρε-
137 φόμενος, μηδεμίαν ἀσην τῷ πατρὶ προσβάλῃ. Αἰγέω μέν νυν τοῦτον τὸν νόμον, αἰνέω δὲ καὶ τόνδε, τὸ μὴ μιῆς αἰτίης εἴνεκα ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τοῦ ινστιτούτου Εκπαιδευτικῆς Πόλιτικῆς

ἔρδειν ἀλλὰ λογισάμενος, ἦν εὐρίσκῃ πλέω τε καὶ μέζω τὰ
ἀδικήματα ἔόντα τῶν ὑπουργημάτων, οὕτω τῷ θυμῷ χρῆται.

"Ασσα δέ σφι ποιέειν οὐκ ἔξεστι, ταῦτα οὐδὲ λέγειν 138
ἔξεστι. Αἰσχιστον δὲ αὐτοῖσι τὸ φεύδεσθαι νενόμισται, δεύ-
τερα δὲ τὸ διφεύλειν χρέος, πολλῶν μὲν καὶ ἄλλων εἶνεκα,
μάλιστα δὲ ἀναγκαίην φασὶ εἶναι τὸν διφεύλοντα καὶ τι φεύ-
δος λέγειν. Ἐς ποταμὸν δὲ οὔτε ἐμπτύουσι οὔτε χειρας ἐνα-
πονίζονται οὐδὲ ἄλλον οὐδένα περιορῶσι, ἀλλὰ σέβονται τοὺς
ποταμοὺς μάλιστα.

Ταῦτα μὲν ἀτρεκέως ἔχω περὶ αὐτῶν εἰδὼς εἰπεῖν. Τάδε 140
μέντοι ὡς κρυπτόμενα λέγεται καὶ οὐ σαφηνέως περὶ τοῦ
ἀποθανόντος, ὡς οὐ πρότερον θάπτεται ἀνδρὸς Πέρσεω δ
νέκυς, πρὸν ἂν ὑπ' ὅρνιθος ἢ κυνὸς ἐλκυσθῇ. Μάγονς μὲν
γὰρ ἀτρεκέως οἴδα ταῦτα ποιέοντας ἐμφανέως γὰρ δὴ
ποιεῦσι. Κατακηρύσσαντες δὲ ὅν τὸν νέκυν Πέρσαι γῇ κρύ-
πτουσι.

BIBLION ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΥΤΕΡΗ

1. Ἐκστρατεία τοῦ Καμβύσου κατὰ τῆς Αἰγύπτου.—Από-
πειρα τοῦ Ψαμμητίχου, ὅπως ἔξακριβώσῃ, τίνες οἱ πρῶ-
τοι τῶν ἀνθρώπων.

(Κεφ. 1-2)

1. Τελευτήσαντος δὲ Κύρου παρέλαβε τὴν βασιλήν Καμ-
βύσης, Κύρου ἐὼν παῖς καὶ Κασσανδάνης τῆς Φαρνάσπεω
θυγατρός, τῆς προαποθανούσης Κῦρος αὐτὸς τε μέγα πέν-
θος ἐποιήσατο καὶ τοῖσι ἄλλοισι προεῖπε πᾶσι, τῶν ἥρχε,
πένθος ποιέεσθαι. Ταύτης δὴ τῆς γυναικὸς ἐὼν παῖς καὶ
Κύρου Καμβύσης Ἰωνας μὲν καὶ Αἰολέας ὡς δούλους πα-
τρῷοιν ἐνόμιζε, ἐπὶ δὲ Αἴγυπτον ἐποιέετο στρατηλασίην,
ἄλλους τε παραλοιβών, τῶν ἥρχε, καὶ δὴ καὶ Ἑλλήνων, τῶν
ἐπεκράτεες.
2. Οἱ δὲ Αἰγύπτιοι, πρὶν μὲν ἡ Ψαμμήτιχον σφέων βασι-
λεῦσαι, ἐνόμιζον ἐωστοὺς πρώτους γενέσθαι πάντων ἀν-
θρώπων. Ἐπειδὴ δὴ Ψαμμήτιχος βασιλεύσας ἡθέλησε εἰ-
δέναι, οἵτινες γενοίσατο πρῶτοι, ἀπὸ τούτου νομίζουσι Φρύ-
γας προτέρους γενέσθαι ἐωστῶν, τῶν δὲ ἄλλων ἐωστούς.
Ψαμμήτιχος δέ, ὡς οὐκ ἐδύνατο πυνθανόμενος πόρον οὐ-
δένα τούτου ἀνευρεῖν, ἐπιτεχνᾶται τοιόνδε παιδία δύο νε-
ογγὰ ἀνθρώπων τῶν ἐπιτυχόντων διδοῖ ποιμένι τρέφειν ἐς
τὰ ποίμνια ἐντειλάμενος μηδένα ἀντίον αὐτῶν μηδεμίαν φω-

νὴν οὖν, ἐν στέγῃ δὲ ἐρήμῃ ἐπ’ ἑωυτῶν κέεσθαι αὐτὰ καὶ τὴν ὅρην ἐπαγινέειν σφι αἰγας, πλήσαντα δὲ τοῦ γάλακτος τὰλλα διαπρήσεσθαι. Ταῦτα δὲ ἐποίει τε καὶ ἐνετέλλετο ὁ Ψαμμήτιχος θέλων ἀκοῦσαι τῶν παιδίων, ἀπαλλαχθέντων τῶν ἀσῆμων κνυζημάτων, ἥντινα φωνὴν ὁρίζουσι πρώτην. Τά περ ὅν καὶ ἐγένετο.

Ως γάρ διέτης χρόνος ἐγεγόνεε ταῦτα τῷ ποιμένι πρήσσοντι, ἀνοίγοντι τὴν θύρην καὶ ἐσιόντι τὰ παιδία ἀμφότερα προσπίπτοντα βεκός ἐφώνεον δρέγοντα τὰς χεῖρας. Τὰ μὲν δὴ πρῶτα ἀκούσας ἡσυχος ἦν ὁ ποιμῆν, ὡς δὲ πολλάκις φοιτέοντι καὶ ἐπιμελομένῳ πολλὸν ἦν τοῦτο τὸ ἔπος, οὕτω δὴ σημήνας τῷ δεσπότῃ ἥγαγε τὰ παιδία κελεύσαντος ἐς ὅψιν τὴν ἑκείνου. Ἀκούσας δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ψαμμήτιχος ἐπυνθάνετο, οἵτινες ἀνθρώπων βεκός τι καλέουσι, πυνθανόμενος δὲ εὑρίσκει Φρύγας καλέοντας τὸν ἄρτον. Οὕτω καὶ τοιούτῳ πρήγματι σταθμησάμενοι Αἴγυπτοι συνεχώρησαν τοὺς Φρύγας πρεσβυτέρους εἶναι ἑωυτῶν. Οὕτω μὲν γενέσθαι τῶν ἰέντων τοῦ Ἡφαίστου τοῦ ἐν Μέμφι ἱκουον. Ἐλληνες δὲ λέγουσι ἄλλα τε μάταια πολλὰ καὶ ὡς γυναικῶν τὰς γλώσσας ὁ Ψαμμήτιχος ἐκταμὼν τὴν δίαιταν οὕτω ἐποίησατο τῶν παιδίων παρὰ ταύτησι τῇσι γυναιξί.

2. Φύσις τοῦ ἐδάφους τῆς Αἴγυπτου.—"Ἡθη καὶ ἔθιμα τῶν Αἴγυπτίων.

(Κεφ. 4-5, 10-12, 35-36, 78, 80)

Βασιλεῦσαι δὲ πρῶτον Αἴγυπτου ἀνθρωπον ἔλεγον Μῖνα. 4
Ἐπὶ τούτου, πλὴν τοῦ Θηβαϊκοῦ νομοῦ, πᾶσαν Αἴγυπτον εἶναι ἔλος, καὶ αὐτῆς εἶναι οὐδὲν ὑπερέχον τῶν νῦν ἔνερθε

λίμνης τῆς Μοίριος ἔόντων, ἐς τὴν ἀνάπλοος ἀπὸ θαλάσσης
 5 ἐπτὰ ἡμερέων ἐστὶ ἀνὰ τὸν ποταμόν. Καὶ εὖ μοι ἔδόκεον
 λέγειν περὶ τῆς χώρης. Δῆλα γάρ τινι καὶ μὴ προακούσαντι,
 ἰδόντι δέ, ὅστις γε σύνεσιν ἔχει, διτὶ Αἴγυπτος, ἐς τὴν Ἑλλή-
 νες ναυτύλλονται, ἐστὶ Αἰγυπτίοισι ἐπίκτητός τε γῇ καὶ δῶ-
 ρον τοῦ ποταμοῦ, καὶ τὰ κατύπερθε ἔστι τῆς λίμνης ταύ-
 της μέχρι τριῶν ἡμερέων πλόου ἐστι ἔτερον τοιοῦτο. Αἰ-
 γύπτου γὰρ φύσις ἐστὶ τῆς χώρης τοιήδε· προσπλέων, ἔστι
 καὶ ἡμέρης δρόμον ἀπέχων ἀπὸ γῆς, κατεῖς καταπειρη-
 φίην πηλόν τε ἀνοίσεις καὶ ἐν ἔνδεκα δραγυιῇσι ἔσεαι. Τοῦτο
 ἐπὶ τοσοῦτο δηλοῖ πρόχυσιν τῆς γῆς ἐοῦσαν.

10 Ταύτης ὣν τῆς χώρης ἡ πολλή, κατά περ οἱ Ἱρέες ἔλε-
 γον, ἔδόκεε καὶ αὐτῷ μοι εἶναι ἐπίκτητος Αἰγυπτίοισι. Τῶν
 γὰρ οὐρέων τῶν ὑπὲρ Μέμφιν πόλιν κειμένων τὸ μεταξὺ
 ἐφαίνετό μοι εἶναι κοτε κόλπος θαλάσσης, ὥσπερ τὰ τε περὶ
 Ἰλιον καὶ Τευθρανίην καὶ Ἐφεσόν τε καὶ Μαιάνδρου πεδίον,
 ὃς γε εἶναι σμικρὰ ταῦτα μεγάλοισι συμβαλεῖν. Τῶν γὰρ
 ταῦτα τὰ χωρία προσχωσάντων ποταμῶν ἐνὶ τῶν στομάτων
 τοῦ Νεῖλου, ἔόντος πενταστόμου, οὐδεὶς πλήθεος πέρι ἄξιος
 συμβληθῆναι ἐστι.

11 "Ἐσει δὲ τῆς Ἀραβίης χώρης, Αἰγύπτου δὲ οὐ πρόσω,
 κόλπος θαλάσσης ἐσέχων ἐκ τῆς Ἐρυθρῆς καλεομένης θα-
 λάσσης. Ἐτερον τοιοῦτον κόλπον καὶ τὴν Αἴγυπτον δοκέω
 γενέσθαι κουνιών καὶ δὲ μὲν ἐκ τῆς βιορηῆς θαλάσσης ἐσεῖχε
 ἐπ' Αἰθιοπίης, δὲ Ἀράβιος ἐκ τῆς νοτίης ἐφερε ἐπὶ Συρίης.
 Εἰ ὧν ἐθελήσει ἐκτρέψαι τὸ ὁρεύθρον ὁ Νεῖλος ἐς τοῦτον τὸν
 Ἀράβιον κόλπον, τί μιν κωλύει ὁρεύοντος τούτου ἐκχωσθῆναι
 ἐντός γε δισμυρίων ἐτέων; Ἐγὼ μὲν γὰρ ἔλπομαι γε καὶ
 μυρίων ἐντός χωσθῆναι ἄν. Κοῦ γε δὴ ἐν τῷ προαναισιμω-
 μένῳ χρόνῳ πρότερον ἦ ἐμὲ γενέσθαι οὐκ ἄν χωσθείη κόλ-

πος καὶ πολλῷ μέζων ἔτι τούτου ὑπὸ τοσούτου τε ποταμοῦ καὶ οὕτω ἐργατικοῦ;

Τὰ περὶ Αἴγυπτον ὅν καὶ τοῖσι λέγουσι αὐτὰ πείθομαι 12 καὶ αὐτὸς οὕτω κάρτα δοκέω εἶναι, ἵδιον τήν τε Αἴγυπτον προκειμένην τῆς ἔχομένης γῆς κογχύλιά τε φαινόμενα ἐπὶ τοῖσι οὔρεσι καὶ ἄλμην ἐπανθέουσαν, ὥστε καὶ τὰς πυραμίδας δηλεεσθαι, καὶ ψάμμιον μοῦνον Αἰγύπτου οὖρος τοῦτο τὸ ὑπὲρ Μέμφιος ἔχον, πρὸς δὲ τῇ χώρῃ οὕτε τῇ Ἀραβίῃ προσούρῳ ἐούσῃ τὴν Αἴγυπτον προσεικέλην οὕτε τῇ Λιβύῃ, οὐ μὲν οὐδὲ τῇ Συρίᾳ (τῆς γὰρ Ἀραβίης τὰ παρὰ θάλασσαν Σύριοι νέμονται), ἀλλὰ μελάγγαιόν τε καὶ καταρρηγνυμένην ὥστε ἐοῦσαν ἵλυν τε καὶ πρόχυσιν ἐξ Αἰθιοπίης κατενηνειγμένην ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ. Τὴν δὲ Λιβύην ἴδμεν ἐρυθροτέρην τε γῆν καὶ ὑποψαμμοτέρην, τὴν δὲ Ἀραβίην τε καὶ Συρίην ἀργιλωδεστέρην τε καὶ ὑπόπτερον ἐοῦσαν.

Ἐρχομαι δὲ περὶ Αἰγύπτου μηκυνέων τὸν λόγον, ὅτι 35 πλεῖστα θωμάσια ἔχει καὶ ἐργα λόγου μέζω παρέχεται πρὸς πᾶσαν χώρην· τούτων εἰνεκα πλέω περὶ αὐτῆς εἰρήσεται. Αἰγύπτιοι ἂμα τῷ οὐρανῷ τῷ κατὰ σφέας ἐόντι ἐτεροίῳ καὶ τῷ ποταμῷ φύσιν ἀλλοίην παρεχομένῳ ἢ οἱ ἄλλοι ποταμοί, τὰ πολλὰ πάντα ἔμπαλιν τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι ἐστήσαντο ἥθεά τε καὶ νόμους. Ἐν τοῖσι αἱ μὲν γυναικες ἀγοράζουσι καὶ καπηλεύουσι, οἱ δὲ ἄνδρες κατ' οἰκους ἐόντες ὑφαίνουσι· ὑφαίνουσι δὲ οἱ μὲν ἄλλοι ἄνω τὴν κρύκην ὠθεούτες, Αἰγύπτιοι δὲ κάτω. Τὰ ἄχθεα οἱ μὲν ἄνδρες ἐπὶ τῶν κεφαλέων φορέουσι, αἱ δὲ γυναικες ἐπὶ τῶν ὤμων.

Οἱ Ἱρέες τῶν θεῶν τῇ μὲν ἄλλῃ κομῶσι, ἐν Αἰγύπτῳ δὲ 36 ἔνδεονται. Τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι νόμος ἄμα κήδεϊ κεκάρθαι τὰς κεφαλάς, ἐς τοὺς μάλιστα ἱκνέεται, Αἰγύπτιοι δὲ ὑπὸ τοὺς θανάτους ἀγνεῖσι τὰς τρίχας αὔξεσθαι τάς τε

ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ τῷ γενείῳ, τέως ἔξυρημένοι. Τοῖσι μὲν ἄλλοισι ἀνθρώποισι χωρὶς θηρίων ἡ δίαιτα ἀποκέριται. Αἰγυπτίοισι δὲ ὅμοι θηρίοισι ἡ δίαιτα ἐστι. Ἀπὸ πυρῶν καὶ κριθέων ὅλοι ζώουσι, Αἰγυπτίων δὲ τῷ ποιευμένῳ ἀπὸ τούτων τὴν ζόνην ὄνειδος μέγιστόν ἐστι, ἀλλὰ ἀπὸ δλυρέων ποιεῦνται σιτία, τὰς ζειάς μετεξέτεροι καλέουσι. Φυρῶσι τὸ μὲν σταῖς τοῖσι ποσί, τὸν δὲ πηλὸν τῆσι χερσί. Εἴματα τῶν μὲν ἀνδρῶν ἔκαστος ἔχει δύο, τῶν δὲ γυναικῶν ἐν ἑκάστῃ. Τῶν ίστιών τοὺς κρίκους καὶ τοὺς κάλους οἵ μὲν ἄλλοι ἔξωθεν προσδέουσι, Αἰγύπτιοι δὲ ἔσωθεν. Γράμματα γράφουσι καὶ λογίζονται ψήφοισι Ἐλληνες μὲν ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν ἐπὶ τὰ δεξιὰ φέροντες τὴν χεῖρα, Αἰγύπτιοι δὲ ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἐπὶ τὰ ἀριστερά καὶ ποιεῦντες ταῦτα αὐτοὶ μέν φασι ἐπὶ δεξιὰ ποιέειν. Ἐλληνας δὲ ἐπ' ἀριστερά. Διφασίοισι δὲ γράμμασι χρέωνται, καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ἵρα, τὰ δὲ δημοτικὰ καλέεται.

78   Ἐν δὲ τῇσι συνουσίῃσι τοῖσι εὐδαιμοσι αὐτῶν, ἐπεὰν ἀπὸ δείπνου γένωνται, περιφέρει ἀνὴρ νεκρὸν ἐν σορῷ ξύλινον, μεμιμημένον ἐς τὰ μάλιστα καὶ γραφῇ καὶ ἔργῳ, μέγαθος ὅσον τε πηγαῖον ἡ δίπηχυν δεικνὺς δὲ ἑκάστῳ τῶν συμποτέων λέγει· «Ἐς τοῦτον ὁρέων πῖνε τε καὶ τέρπευθεσαι γὰρ ἀποθανόν τοιοῦτος».

80   Πατρίοισι δὲ χρεώμενοι νόμοισι ἄλλον οὐδένα ἐπικτῶνται. Συμφέρονται δὲ τόδε Ἐλλήνων μούνοισι Λακεδαιμονίοισι· οἱ νεώτεροι αὐτῶν τοῖσι πρεσβυτέροισι συντυγχάνοντες εἰκουσι τῆς ὄδοῦ καὶ ἐκτράπονται· καὶ ἐπιοῦσι ἔξ οὐδης ὑπανιστέαται. Τόδε μέντοι ἄλλοισι οὐδαμοῖσι συμφέρονται· ἀντὶ τοῦ προσαγορεύειν ἄλλήλους ἐν τῇσι ὄδοῖσι προσκυνέουσι κατιέντες μέχρι τοῦ γούνατος τὴν χεῖρα.

3. Ἀμασίς.

(Κεφ. 177 - 179)

Ἐπ' Ἀμάσιος βασιλέος λέγεται Αἴγυπτος μάλιστα δὴ 177 τότε εὐδαιμονῆσαι καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τῇ χώρῃ γινόμενα καὶ τὰ ἀπὸ τῆς χώρης τοῖσι ἀνθρώποισι, καὶ πόλις ἐν αὐτῇ γενέσθαι τὰς ἀπάσας τότε δισμυρίας τὰς οἰκεομένας. Νόμον τε Αἴγυπτίοισι τόνδε Ἀμασίς ἔστι ὁ καταστήσας, ἀποδεικνύαι ἔτεος ἑκάστου τῷ νομάρχῃ πάντα τινὰ Αἴγυπτίων, διθεν βιοῦται· μὴ δὲ ποιεῦντα ταῦτα μηδὲ ἀποφαίνοντα δικαίην ζόην ιθύνεσθαι θανάτῳ. Σόλων δὲ ὁ Ἀθηναῖος λαβὼν ἐξ Αἴγυπτου τοῦτον τὸν νόμον Ἀθηναῖοισι ἔθετο· τῷ ἐκεῖνοι ἐς αἱεὶ χρέωνται, ἔδντι ἀμώμῳ νόμῳ.

Φιλέλλην δὲ γενόμενος ὁ Ἀμασίς ἄλλα τε ἐς Ἑλλήνων 178 μετεξετέρους ἀπεδέξατο, καὶ δὴ καὶ τοῖσι ἀπικνεομένοισι ἐς Αἴγυπτον ἔδωκε Ναύκρατιν πόλιν ἐνοικῆσαι· τοῖσι δὲ μὴ βιολομένοισι αὐτῶν οἰκέειν, αὐτοῦ δὲ ναυτιλλομένοισι ἔδωκε χώρους ἐνιδρύσασθαι βωμὸνς καὶ τεμένεα θεοῖσι. Τὸ μέν νυν μέγιστον αὐτῶν τέμενος καὶ οὐνομαστότατον ἐὸν καὶ χρησιμώτατον, καλεόμενον δὲ Ἐλλήνιον, αἵδε πόλιες εἰσὶ αἱ ἴδρυμέναι κοινῇ, Ἰώνων μὲν Χίος καὶ Τέως καὶ Φώκαια καὶ Κλαζομεναί, Δωριέων δὲ Ρόδος καὶ Κνίδος καὶ Ἀλικαρνησσός καὶ Φάσηλις, Αἰολέων δὲ ἡ Μυτιλιναίων μούνη. Τούτων μέν ἔστι τοῦτο τὸ τέμενος, καὶ προστάτας τοῦ ἐμπορίου αὗται αἱ πόλιες εἰσὶ αἱ παρέχουσαι· δσαι δὲ ἄλλαι πόλιες μεταποιεῦνται, οὐδέν σφι μετεὸν μεταποιεῦνται. Χωρὶς δὲ Αἴγινῆται ἐπὶ ἐωστῶν ἴδρυσαντο τέμενος Διός, καὶ ἄλλο Σάμιοι Ἡρῆς καὶ Μίλήσιοι Ἀπόλλωνος.

Ἔν δὲ τὸ παλαιὸν μούνη ἡ Ναύκρατις ἐμπόριον καὶ ἄλλο 179 οὐδὲν Αἴγυπτου. Εἰ δέ τις ἐς τῶν τι ἄλλο στομάτων τοῦ

Νεῦλου ἀπίκοιτο, χρῆν ὁμόσαι μὴ μὲν ἔκόντα ἐλθεῖν, ἀπομόσαντα δὲ τῇ νηὶ αὐτῇ πλέειν ἐς τὸ Κανωβικόν· ἦ εἰ μή γε οἴλα τε εἴη πρὸς ἀνέμους ἀντίους πλέειν, τὰ φορτία ἔδει περιάγειν ἐν βάρισι περὶ τὸ Δέλτα, μέχρι οὗ ἀπίκοιτο ἐς Ναύκρατιν. Οὗτο μὲν δὴ Ναύκρατις ἐτετίμητο. Κυρηναῖοισι δὲ "Αμασις φιλότητά τε καὶ συμμαχίην συνεθήκατο. Ἀνέθηκε δὲ καὶ ἀναθήματα ὁ "Αμασις ἐς τὴν Ἑλλάδα.

BIBLION TRITON

ΘΑΛΕΙΑ

[Ο Καμβύσης τυπὶ τὸν νίὸν καὶ διάδοχον τοῦ Ἀμάσιος Ψαμμήνιτον παρὰ τὸ Πηλούσιον — πόλιν τῆς Αἴγυπτου ἐν τῷ Δέλτα — καὶ ἀναγκάζει αὐτὸν ν' ἀποσυνῳδῆ μετὰ τοῦ στρατοῦ τον εἰς τὴν Μέμφιν πολιορκήσας δὲ αὐτὴν καὶ κυριεύσας συλλαμβάνει τὸν Ψαμμήνιτον αλχαλωτον].

1. Καμβύσης καὶ Ψαμμήνιτος.

(Κεφ. 14 - 15)

‘Ημέρη δὲ δεκάτῃ, ἀπ’ ἡς παρέλαβε τὸ τεῖχος τὸ ἐν Μέμφι 14 Καμβύσης, κατίσας ἐς τὸ προάστειον τὸν βασιλέα τῶν Αἴγυπτίων Ψαμμήνιτον, βασιλεύσαντα μῆνας ἥξ, τοῦτον κατίσας σὺν ἄλλοισι Αἴγυπτίοισι διεπειρᾶτο αὐτοῦ τῆς ψυχῆς ποιέων τοιάδε· στείλας αὐτοῦ τὴν θυγατέρα ἐσθῆτι δουληῇ ἔξεπιμπε ἐπ’ ὕδωρ ἔχουσαν ὑδρήιον, συνέπειμπε δὲ καὶ ἄλλας παρθένους ἀπολέξας ἀνδρῶν τῶν πρώτων, διμοίως ἐσταλμένας τῇ τοῦ βασιλέος. ‘Ως δὲ βοῆ τε καὶ κλαυθμῷ παρήσαν αἱ παρθένοι παρὰ τοὺς πατέρας, οἵ μὲν ἄλλοι πάντες ἀνεβόων τε καὶ ἀντέκλαιον ὁρέοντες τὰ τέκνα κεκαυμένα, δὲ Ψαμμήνιτος προϊδὼν καὶ μαθὼν ἔκυψε ἐς τὴν γῆν.

Παρελθουσέων δὲ τῶν ὑδροφόρων, δεύτερα αὐτοῦ τὸν παῖδα ἔπειμπε μετ’ ἄλλων Αἴγυπτίων δισχιλίων τὴν αὐτὴν ἥλικήν ἔχόντων, τούς τε αὐχένας κάλῳ δεδεμένους καὶ τὰ στόματα ἐγκεχαλινωμένους. ‘Ηγοντο δὲ ποινὴν τείσοντες Μυτιληναίων τοῖσι ἐν Μέμφι ἀπολομένοισι σὺν τῇ νηί ταῦτα γὰρ ἐδίκασαν οἱ βασιλίοι δικασταί, ὑπὲρ ἀνδρὸς ἐκάστου δέκα Αἴγυπτίων τῶν πρώτων ἀνταπόλλυσθαι. ‘Ο

δὲ ίδων παρεξιόντας καὶ μαθών τὸν παῖδα ἀγόμενον ἐπὶ θάνατον, τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων τῶν περικατημένων αὐτὸν κλαιόντων καὶ δεινὰ ποιεύντων, τωύτῳ ἐποίησε, τὸ ἐπὶ τῇ θυγατρὶ.

Παρελθόντων δὲ καὶ τούτων, συνήνεικε ὥστε τῶν συμποτέων αὐτοῦ ἄνδρα ἀπηλικέστερον, ἐκπεπτωκότα ἐκ τῶν ἔοντων ἔχοντά τε οὐδέν, εἰ μὴ ὅσα πτωχός, καὶ προσαιτέοντα τὴν στρατιήν, παριέναι Ψαμμήνιτόν τε τὸν Ἀμάσιος καὶ τοὺς ἐν τῷ προαστείῳ κατημένους τῶν Αἰγυπτίων. Ὁ δὲ Ψαμμήνιτος ὃς εἶδε, ἀνακλαύσας μέγα καὶ καλέσας ὀνομαστὶ τὸν ἑταῖρον ἐπλήξατο τὴν κεφαλήν. Ἡσαν δ' ἄρα αὐτοῦ φύλακοι, οἱ τὸ ποιεύμενον πᾶν ἐξ ἐκείνου ἐπ' ἐκάστη ἔξοδῳ Καμβύσῃ ἐσῆμαινον.

Θωμάσας δὲ ὁ Καμβύσης τὰ ποιεύμενα πέμψας ἄγγελον εἰρώτα αὐτὸν λέγων τάδε· «Δεσπότης σε Καμβύσης, Ψαμμήνιτε, εἰρωτᾷ, διότι δὴ τὴν μὲν θυγατέρα δρέων κεκακωμένην καὶ τὸν παῖδα ἐπὶ θάνατον στείχοντα οὔτε ἀνέβωσας οὔτε ἀπέκλαυσας, τὸν δὲ πτωχὸν οὐδέν σοι προσήκοντα, ὡς ἄλλων πυνθάνεται, ἐτίμησας;» Ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἐπειρώτα, ὁ δ' ἀμειβετο τοῖσδε· «Ω παῖ Κύρου, τὰ μὲν οἰκήια ἦν μέζω κακὰ ἢ ὥστε ἀνακλαίσιν, τὸ δὲ τοῦ ἑταίρου πένθος ἄξιον ἦν δακρύων, δς ἐκ πολλῶν τε καὶ εὐδαιμόνων ἐκπεσόν τε πτωχήην ἀπῆκται ἐπὶ γῆραος οὐδῆ». Καὶ ταῦτα ὡς ἀπενειχθέντα ὑπὸ τούτου ἤκουσε, εὗ δοκέειν οἱ εἰρησθαι. Λέγεται δὲ ὑπ' Αἰγυπτίων δακρύειν μὲν Κροῖσον (ἐτετεύχεε γὰρ καὶ οὗτος ἐπισπόμενος Καμβύσῃ ἐπ' Αἴγυπτον), δακρύειν δὲ Περσέων τοὺς παρεόντας, αὐτῷ τε Καμβύσῃ ἐσελθεῖν οἰκτόν τινα καὶ αὐτάκα κελεύειν τόν τε αὐτοῦ παῖδα ἐκ τῶν ἀπολλυμένων σώζειν καὶ αὐτὸν ἐκ τοῦ προαστείου ἀναστήσαντας ἀγειν παρέωυτόν.

Τὸν μὲν δὴ παῖδα εὗρον οἱ μετιόντες οὐκέτι περιεόντα ¹⁵ ἄλλὰ πρῶτον κατακοπέντα, αὐτὸν δὲ Ψαμμήνιτον ἀναστήσαντες ἥγον παρὰ Καμβύσεα· ἔνθα τοῦ λοιποῦ διαιτᾶτο ἔχων οὐδὲν βίαιον.

2. Ὁ δακτύλιος τοῦ Πολυκράτους.

(Κεφ. 39 - 43)

Καμβύσεω δὲ ἐπ' Αἴγυπτον στρατευομένου ἐποιήσαντο ³⁹ καὶ Λακεδαιμόνιοι στρατηγὸν ἐπὶ Σάμον τε καὶ Πολυκράτεα τὸν Αἰάκεος, δις ἔσχε Σάμον ἐπαναστάς. Ἰσχων δὲ ἔξεινήν Ἀμάσι, τῷ Αἴγυπτου βασιλέᾳ, συνεθήκατο πέμπων τε δῶρα καὶ δεκόμενος ἄλλα παρ' ἔκεινου. Ἐν χρόνῳ δὲ ὀλίγῳ αὐτίκα τοῦ Πολυκράτεος τὰ πρήγματα ηὔξετο καὶ ἦν βεβωμένα ἀνά τε τὴν Ἰωνίην καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα· δικου γὰρ ιδύσειε στρατεύεσθαι, πάντα οἱ ἔχωρες εὐτυχέως. Ἐκτητο δὲ πεντηκοντέρους τε ἑκατὸν καὶ χιλίους τοξότας. Ἔφερε δὲ καὶ ἥγε πάντας, διακρίνων οὐδένα· τῷ γὰρ φίλῳ ἔφη χαριεῖσθαι μᾶλλον ἀποδιδούς, τὰ ἔλαβε, ἢ ἀρχὴν μηδὲ λαβών. Συχνὰς μὲν δὴ τῶν νήσων ἀραιόκες, πολλὰ δὲ καὶ τῆς ἡπείρου ἄστεα. Ἐν δὲ δὴ καὶ Λεσβίους παντρατιῇ βιωθέοντας Μιλησίοισι ναυμαχίῃ κρατήσας εἶλε, οἵ τὴν τάφον περὶ τὸ τεῖχος τὸ ἐν Σάμῳ πᾶσαν δεδεμένοι ὅρυξαν.

Καί κως τὸν Ἀμασιν εὐτυχέων μεγάλως ὁ Πολυκράτης οὐκ ἐλάνθανε, ἀλλά οἱ τοῦτο ἦν ἐπιμελές. Πολλῷ δὲ ἔτι πλεῦνός οἱ εὐτυχίης γινομένης γράψας ἐς βιβλίον τάδε ἐπέστειλε ἐς Σάμον· «Ἀμασις Πολυκράτεϊ ὕδε λέγει. Ἡδὺ μὲν πυνθάνεσθαι ἀνδρα φίλον καὶ ξεῖνον εὖ πρήσ-

σοντα' ἐμοὶ δὲ αἱ σαι μεγάλαι εὐτυχίαι οὐκ ἀρέσκουσι, ἐπισταμένῳ τὸ θεῖον ώς ἔστι φθονερόν. Καί κως βούλομαι καὶ αὐτὸς καί, τῶν ἄν κήδωμαι, τὸ μέν τι εὐτυχέειν τῶν πρηγμάτων, τὸ δὲ προσπταίσιν, καὶ οὗτο διαφέρειν τὸν αἰῶνα ἐναλλάξ πρήσσων ἢ εὐτυχέειν τὰ πάντα. Οὐδένα γάρ κω λόγῳ οἶδα ἀκούσας, δστις ἐς τέλος οὐ κακῶς ἐτελεύτησε πρόδροιζος, εὐτυχέων τὰ πάντα. Σὺ δὲ νῦν ἐμοὶ πειθόμενος ποίησον πρὸς τὰς εὐτυχίας τοιάδε· φροντίσας, τὸ ἄν εὑρῆς ἐόν τοι πλείστου ἀξιον καὶ ἐπ' ὃ σὺ ἀπολομένῳ μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀλγήσεις, τοῦτο ἀπόβαλε οὗτο, ὅκως μηκέτι ἥξει ἐς ἀνθρώπους. "Ἡν τε μὴ ἐναλλάξ ἡδη τῷπο τούτου αἱ εὐτυχίαι τοι τῆσι πάθησι προσπίπτωσι, τρόπῳ τῷ ἐξ ἐμεῦ ὑποκειμένῳ ἀκέο».

41 Ταῦτα ἐπιλεξάμενος δὲ Πολυκράτης καὶ νόφ λαβών, ως οἱ εὖ ὑπετίθετο "Αμασις, ἐδέξητο, ἐπ' ὃ ἄν μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀσηθείη ἀπολομένῳ τῶν κειμηλίων, διεῖμενος δὲ εὑρισκε τόδε· ἦν οἱ σφρηγίς, τὴν ἐφόρεε, χρυσόδετος, σμαράγδου μὲν λίθου ἕοῦσα, ἔργον δὲ Θεοδώρου τοῦ Τηλεκλέος Σαμίου. Ἐπεὶ δὲ ταύτην οἱ ἐδόκεε ἀποβαλεῖν, ἐποίεε τοιάδε· πεντηκόντερον πληρώσας ἀνδρῶν ἐσέβη ἐς αὐτήν, μετὰ δὲ ἀναγαγεῖν ἐκέλευς ἐς τὸ πέλαγος· ώς δὲ ἀπὸ τῆς νήσου ἐκάς ἐγένετο, περιελόμενος τὴν σφρηγίδα πάντων δρεόντων τῶν συμπλόων ὁίπτει ἐς τὸ πέλαγος. Τοῦτο δὲ ποιήσας ἀπέπλεε, ἀπικόμενος δὲ ἐς τὰ οἰκία συμφορῇ ἔχοτα.

42 Πέμπτη δὲ ἦ ἔκτῃ ἡμέρῃ ἀπὸ τούτων τάδε οἱ συννεικε γενέσθαι· ἀνὴρ ἀλιεὺς λαβὼν ἵχθυν μέγαν τε καὶ καλὸν ἥξιον μιν Πολυκράτεϊ δῶρον δοθῆναι φέρων δὴ ἐπὶ τὰς θύρας Πολυκράτεϊ ἔφη ἐθέλειν ἐλθεῖν ἐς ὅψιν, χωρήσαντος δέ οἱ τούτου ἔλεγε διδοὺς τὸν ἵχθυν. «Ω

βασιλεῦ, ἐγὼ τόνδε ἔλῶν οὐκ ἐδικαιώσα φέρειν ἐς ἀγορήν, καίπερ γε ἔδων ἀποχειροβίοτος, ἀλλά μοι ἐδόκεε σεῦ τε εἶναι ἄξιος καὶ τῆς σῆς ἀρχῆς· σοὶ δή μιν φέρων δίδωμι». Ὁ δὲ ἡσθεὶς τοῖσι ἔπεσι ἀμείβεται τοῖσδε· «Κάρτα τε εὗ ἐποίησας, καὶ χάρις διπλόη τῶν τε λόγων καὶ τοῦ δώρου· καὶ σε ἐπὶ δεῖπνον καλέομεν». Ὁ μὲν δὴ ἀλιεὺς μέγα ποιεύμενος ταῦτα ἦιε ἐς τὰ οἰκία, τὸν δὲ ἰχθὺν τάμνοντες οἱ θεράποντες εὑρίσκουσι ἐν τῇ νηδύι αὐτοῦ ἐνεοῦσαν τὴν Πολυκράτεος σφρηγῖδα. Ὡς δὲ εἰδόν τε καὶ ἔλαφον τάχιστα, ἔφερον κεχαρηκότες παρὰ τὸν Πολυκράτεα διδόντες δέ οἱ τὴν σφρηγῖδα ἔλεγον, διεφερόπτῳ εὔρεθη. Τὸν δὲ ὡς ἐσῆλθε θεῖον εἶναι τὸ πρῆγμα, γράψει ἐς βιβλίον πάντα, τὰ ἐποίησε, καὶ οἴα μιν καταλελαβήκεε, γράψας δὲ ἐς Αἴγυπτον ἐπέστειλε.

Ἐπιλεξάμενος δὲ ὁ Ἀμασις τὸ βιβλίον τὸ παρὰ τοῦ 43 Πολυκράτεος ἵκον ἔμαθε, διτὶ ἐκκομίσαι τε ἀδύνατον εἴη ἀνθρώπῳ ἀνθρωπὸν ἐκ τοῦ μέλλοντος γίνεσθαι πρήγματος καὶ διτὶ οὐκ εὖ τελευτήσειν μέλλοι Πολυκράτης εὐτυχέων τὰ πάντα, δις καί, τὰ ἀποβάλλει, εὑρίσκει. Πέμψας δέ οἱ κήρυκα ἐς Σάμον διαλύεσθαι ἔφη τὴν ξεινύην. Τοῦδε δὲ εἶνεκεν ταῦτα ἐποίεε, ἵνα μὴ συντυχήσῃς δεινῆς τε καὶ μεγάλης Πολυκράτεα καταλαβούσης αὐτὸς ἀλγήσεις τὴν ψυχὴν ὡς περὶ ξείνου ἀνδρός.

[Τὸ ἀπαίσιον προαισθῆμα τοῦ Ἀμάσιος ἐξεπληρώθη. Ὁ Πολυκράτης βραδύτερον — τὸ 522 — ὑπέστη σκληρὸν θάνατον συλληφθεὶς δολίως ἐπὸ τοῦ Πέρσον σατράπου Ὁρούτου ἐφορεύθη ἀτακρεμασθεὶς ἐπὶ σταυροῦ.]

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΤΕΡΨΙΧΟΡΗ

[‘Ο ‘Αρισταγόρας, ὁ τύραννος τῆς Μιλήτου, παρακυνηθεὶς ἀπὸ τὸν πενθερὸν τοῦ Ἰστιαῖον ἔξεγέλει τὰς Ἰωνικὰς πόλεις εἰς ἐπανάστασιν κατὰ τῶν Περσῶν. Συγχρόνως δ’ ἕρχεται εἰς τὴν Σπάρτην, διὰ τὰ ζητήσῃ βοήθειαν.]

1. ‘Ο ‘Αρισταγόρας εἰς τὴν Σπάρτην.

(Κεφ. 49 - 51)

49   ‘Απικνέεται ὡν ὁ ‘Αρισταγόρης ὁ Μιλήτου τύραννος ἐς τὴν Σπάρτην Κλεομένεος ἔχοντος τὴν ἀρχήν· τῷ δὴ ἐς λόγους ἦιε, ὃς Λακεδαιμόνιοι λέγουσι, ἔχων χάλκεον πίνακα ἐν τῷ γῆς ἀπάσης περίοδος ἐνετέτμητο καὶ θάλασσά τε πᾶσα καὶ ποταμοὶ πάντες. ‘Απικνεόμενος δὲ ἐς λόγους ὁ ‘Αρισταγόρης ἔλεγε πρὸς αὐτὸν τάδε·

«Κλεόμενες, σπουδὴν μὲν τὴν ἐμὴν μὴ θωμάσῃς τῆς ἐνθαῦτα ἀπίξιος· τὰ γὰρ κατήκοντά ἔστι τοιαῦτα· Ἰώνων παῖδας δούλους εἶναι ἀντ’ ἔλευθέρων ὄνειδος καὶ ἄλγος μέγιστον μὲν αὐτοῖσι ὑμῖν, ἔτι δὲ τῶν λοιπῶν ὑμῖν, δσφ προέστατε τῆς Ἑλλάδος. Νῦν ὡν πρὸς θεῶν τῶν Ἑλληνίων ὁύσασθε Ἰωνας ἐκ δουλοσύνης, ἄνδρας ὅμαιμονας. Εὔπετέως δὲ ὑμῖν ταῦτα οἴλα τε χωρέειν ἔστι· οὕτε γὰρ οἱ βάρβαροι ἄλκιμοί εἰσι, ὑμεῖς τε τὰ ἐς τὸν πόλεμον ἐς τὰ μέγιστα ἀνήκετε ἀρετῆς πέρι. Ἡ τε μάχη αὐτῶν ἔστι τοιήδε, τόξα καὶ αἰχμὴ βρογέα· ἀναξυρίδας δὲ ἔχοντες ἔρχονται ἐς τὰς μάχας καὶ κυρβασίας ἐπὶ τῇσι κεφαλῆσι· οὕτω εὔπετέες χειρωθῆναι εἰσι.

»Ἐστι δὲ καὶ ἀγαθὰ τοῖσι τὴν ἥπειρον ἔκείνην νεμομέ-

νοισι, ὅσα οὐδὲ τοῖσι συνάπασι ἄλλοισι, πρῶτον μὲν χρυσός, ἔπειτα δὲ ἀργυρός καὶ χαλκὸς καὶ ἐσθῆτος ποικίλη καὶ ὑποξύγια τε καὶ ἀνδράποδα· τὰ θυμῷ βουλόμενοι αὐτοὶ ἔνθετο. Κατοίκηνται δὲ ἄλλήλων ἔχόμενοι, ὡς ἐγὼ φράσω, Ἰώνων μὲν τῶνδε οἵδε Λυδοί, οἰκέοντες τε χώρην ἀγαθὴν καὶ πολυαργυρώτατοι ἔόντες». Δεικνὺς δὲ ἔλεγε ταῦτα ἐς τῆς γῆς τὴν περίοδον, τὴν ἐφέρετο ἐν τῷ πίνακι ἐντετμημένην. «Λυδῶν δέ», ἔφη λέγων ὁ Ἀρισταγόρης, «οἵδε ἔχονται Φρύγες οἱ πρὸς τὴν ἥδη, πολυπροβατώτατοι τε ἔόντες πάντων, τῶν ἐγὼ οἶδα, καὶ πολυκαρπότατοι. Φρυγῶν δὲ ἔχονται Καππαδόκαι, τοὺς ἡμεῖς Συρίους καλέομεν· τούτοισι δὲ πρόσουροι Κύλικες, κατήκοντες ἐπὶ θάλασσαν τήνδε, ἐν τῇ ἥδε Κύπρος νῆσος κέεται· οἱ πεντακόσια τάλαντα βασιλέϊ τὸν ἐπέτεον φόρον ἐπιτελέουσι. Κιλίκων δὲ τῶνδε ἔχονται Ἀρμένιοι οἵδε, καὶ οὗτοι ἔόντες πολυπρόβατοι, Ἀρμενίων δὲ Ματιηνοὶ χώρην τήνδε ἔχοντες. Ἐχεται δὲ τούτων γῇ ἥδε Κισσίη, ἐν τῇ δὴ παρὰ ποταμὸν τόνδε Χοάσπην κείμενά ἐστι τὰ Σοῦσα ταῦτα, ἐνθα βασιλεύς τε μέγας δίαιταν ποιέεται, καὶ τῶν χρημάτων οἱ θησαυροὶ ἐνθαῦτα εἰσὶν ἔλόντες δὲ ταῦτην τὴν πόλιν θαρσέοντες ἥδη τῷ Διὶ πλούτου πέρι ἐρᾶτε.

«Ἄλλὰ περὶ μὲν χώρης ἄρα οὐ πολλῆς οὐδὲ οὕτω χρηστῆς καὶ οὔρων σμικρῶν χρεόν ἐστιν ὑμέας μάχας ἀναβάλλεσθαι πρὸς τε Μεσσηνίους ἔόντας ισοπαλέας καὶ Ἀρκάδας τε καὶ Ἀργείους, τοῖσι οὗτε χρυσοῦ ἔχόμενόν ἐστι οὐδὲν οὕτε ἀργύρου, τῶν πέρι καὶ τινα ἐνάγει προθυμή μαχόμενον ἀποθνήσκειν· παρέχον δὲ τῆς Ἀσίης πάσης ἄρχειν εὐπετέως, ἄλλο τι αἰρήσεσθε;»

Ἀρισταγόρης μὲν ταῦτα ἔλεξε, Κλεομένης δὲ ἀμείβετο τοῖσδε: «Ὤ ξεῖνε Μιλήσιε, ἀναβάλλομαί τοι ἐς τοίτην ἡμέ-

ρην ὑποκρινέεσθαι». Τότε μὲν ἐς τοσοῦτο ἡλασαν· ἐπείτε δὲ ἡ κυρίη ἡμέρῃ ἐγένετο τῆς ὑποκρίσιος καὶ ἥλθον ἐς τὸ συγκείμενον, εἴρετο δὲ Κλεομένης τὸν Ἀρισταγόρην, δκόσων ἡμερέων ἀπὸ θαλάσσης τῆς Ἰώνων ὁδὸς εἴη παρὰ βασιλέα. Ὁ δὲ Ἀρισταγόρης, τὰ ἄλλα ἐῶν σοφὸς καὶ διαβάλλων ἐκεῖνον εὗ, ἐν τούτῳ ἐσφάλη· χρεὸν γάρ μιν μὴ λέγειν τὸ ἔον, βουλόμενόν γε Σπαρτιήτας ἔξαγαγεῖν ἐς τὴν Ἀσίην, λέγει δ' ὅν τριῶν μηνῶν φάς εἶναι τὴν ἄνοδον. Ὁ δὲ ὑπαρπάσας τὸν ἐπίλοιπον λόγον, τὸν δὲ Ἀρισταγόρης ὠρμητο λέγειν περὶ τῆς ὁδοῦ, εἶπε· «Ὥ ξεῖνε Μιλήσιε, ἀπαλλάσσεο ἐκ Σπάρτης πρὸ δύντος ἡλίου· οὐδένα γάρ λόγον εὐεπέα λέγεις Λακεδαιμονίοισι, ἐθέλων σφέας ἀπὸ θαλάσσης τριῶν μηνῶν ὁδὸν ἀγαγεῖν».

- 51 Ὁ μὲν δὴ Κλεομένης ταῦτα εἴπας ἦιε ἐς τὰ οἰκία· δὲ Ἀρισταγόρης λαβὼν ἵκετηρόν την ἦιε ἐς τοῦ Κλεομένεος, ἐσελθὼν δὲ ἔσω ἄτε ἵκετεύων ἐπακοῦσαι ἐκέλευε τὸν Κλεομένεα ἀποπέμψαντα τὸ παιδίον προσεστήκεε γάρ δὴ τῷ Κλεομένεϊ ἡ θυγάτηρ, τῇ οὖνομα ἦν Γοργώ· τοῦτο δέ οἱ καὶ μοῦνον τέκνον ἐτύγχανε ἐδν ἐτέων δκτὸν ἡ ἐννέα ἡλικίην. Κλεομένης δὲ λέγειν μιν ἐκέλευε, τὰ βούλεται, μηδὲ ἐπισχεῖν τοῦ παιδίου εἶνεκα. Ἐνθαῦτα δὴ δὲ Ἀρισταγόρης ἤρχετο ἐκ δέκα ταλάντων ὑπισχνεόμενος, ἦν οἱ ἐπιτελέση, τῶν ἑδέετο. Ἄνανεύοντος δὲ τοῦ Κλεομένεος προέβαινε τοῖσι χρήμασι ὑπερβάλλων δὲ Ἀρισταγόρης, ἐς δὲ πεντήκοντά τε τάλαντα ὑπεδέδεκτο καὶ τὸ παιδίον ηὔδάξατο· «Πάτερ, διαφθερέει σε δὲ ἔξενος, ἦν μὴ ἀποστὰς ἦης». Ὁ τε δὴ Κλεομένης ἡσθεὶς τοῦ παιδίου τῇ παραινέσι ἦιε ἐς ἔτερον οἰκημα, καὶ δὲ Ἀρισταγόρης ἀπαλλάσσετο τὸ παράπαν ἐκ τῆς Σπάρτης, οὐδέ οἱ ἔξεγένετο ἐπὶ πλέον ἔτι σημῆναι περὶ τῆς ἀνόδου τῆς παρὰ βασιλέα.

2. Ὁ Ἀρισταγόρας εἰς τὰς Ἀθήνας.—Ἐκστρατεία τῶν Ιώνων κατὰ τῶν Σάρδεων καὶ πυρπόλησις αὐτῶν.

(Κεφ. 97, 99 - 103, 105)

Ἄπελαυνόμενος δὲ ὁ Ἀρισταγόρης ἐκ τῆς Σπάρτης ἦιε ἐξ τὰς Ἀθήνας· αὗτη γὰρ ἡ πόλις τῶν λοιπέων ἐδυνάστευε μέγιστον. Ἐπελθὼν δὲ ἐπὶ τὸν δῆμον ὁ Ἀρισταγόρης ταῦτα ἔλεγε, τὰ καὶ ἐν τῇ Σπάρτῃ περὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ καὶ τοῦ πολέμου τοῦ Περσικοῦ, ὡς οὔτε ἀσπίδα οὔτε δόρυ νομίζουσι εὐπετέες τε χειροθῆναι εἴησαν. Ταῦτά τε δὴ ἔλεγε, καὶ πρὸς τοῖσι τάδε, ὡς οἱ Μιλήσιοι τῶν Ἀθηναίων εἰσὶ ἄποικοι, καὶ οίκος σφεας εἴη ὁύεσθαι δυναμένους μέγα. Καὶ οὐδέν, διὰ τούτου οὐκέτι, οἴα κάρτα δεόμενος, ἐς διάνεπεισέ σφεας. Πολλοὺς γὰρ οἶκε εἶναι εὐπετέστερον διαβάλλειν ἢ ἔνα, εἰ Κλεομένεα μὲν τὸν Λακεδαιμόνιον μοῦνον οὐκ οἶστι τέ ἐγένετο διαβάλλειν, τρεῖς δὲ μυριάδας Ἀθηναίων ἐποίησε τοῦτο. Ἀθηναῖοι μὲν δὴ ἀνατεισθέντες ἐψηφίσαντο εἴκοσι νέας ἀποστεῖλαι βοηθοὺς Ἰωσι, στρατηγὸν ἀποδέξαντες αὐτῶν εἶναι Μελάνθιον, ἀνδρα τῶν ἀστῶν ἔδντα τὰ πάντα δόκιμον. Αὗται δὲ αἱ νέες ἀρχὴ κακῶν ἐγένοντο Ἐλλησί τε καὶ βαρβάροισι.

Ἀρισταγόρης δέ, ἐπειδὴ οἵ τε Ἀθηναῖοι ἀπίκοντο εἴκοσι νησῖ, ἅμα ἀγόμενοι Ἐρετρίεων πέντε τριήρεας, καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι παρῆσαν, ἐποιέετο στρατηγὸν ὁ Ἀρισταγόρης ἐς Σάρδις. Αὐτὸς μὲν δὴ οὐλα ἐστρατεύετο, ἀλλ' ἔμενε ἐν Μιλήτῳ, στρατηγὸν δὲ ἄλλους ἀπέδεξε Μιλησίων εἶναι, τὸν ἔωστον τε ἀδελφεὸν Χαροπίνον καὶ τῶν ἄλλων ἀστῶν Ἐρμόφαντον.

Ἀπικόμενοι δὲ τῷ στόλῳ τούτῳ Ἰωνες ἐς Ἐφεσον πλοῖα μὲν κατέλιπον ἐν Κορησσῷ τῆς Ἐφεσίης, αὐτοὶ δὲ ἀνέβαινον χειρὶ πολλῇ, ποιεύμενοι Ἐφεσίους ἡγεμόνας. Πορευόμενοι

δὲ παρὰ ποταμὸν Καῦστριον, ἐνθεῦτεν ἐπείτε ὑπερβάντες τὸν Τμῶλον ἀπίκοντο, αἰρέουσι Σάρδις οὐδενός σφι ἀντιωθέντος, αἰρέουσι δὲ χωρὶς τῆς ἀκροπόλιος τᾶλλα πάντα τὴν δὲ ἀκρόπολιν ἔργοντο αὐτὸς Ἀρταφέρνης ἔχων δύναμιν ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγην.

101 Τὸ δὲ μὴ λεηλατήσαι ἐλόντας σφέας τὴν πόλιν ἔσχε τόδε. Ἡσαν ἐν τῇσι Σάρδισι οἰκίαι αἱ μὲν πλεῦνες καλάμιναι, δσαι δ' αὐτέων καὶ πλίνθιναι ἥσαν, καλάμου εἶχον τὰς ὁροφάς. Τούτων δὴ μίαν τῶν τις στρατιωτέων ὡς ἐνέπρησε, αὐτίκα ἀπ' οἰκίης ἐς οἰκίην ἵὸν τὸ πῦρ ἐπενέμετο τὸ ἄστυ πᾶν. Καιομένου δὲ τοῦ ἄστεος οἱ Λυδοὶ τε καὶ δσοι Περσέων ἐνῆσαν ἐν τῇ πόλι, ἀπολαμφέντες πάντοθεν, ὡστε τὰ περιέσχατα νεμομένου τοῦ πυρός, καὶ οὐκ ἔχοντες ἐξήλυσιν ἐκ τοῦ ἄστεος, συνέρρεον ἐς τε τὴν ἀγορὴν καὶ ἐπὶ τὸν Πακτωλὸν ποταμόν, δς σφι ψῆγμα χρυσοῦ καταφορέων ἐκ τοῦ Τμῶλου διὰ μέσης τῆς ἀγορῆς ὁρέει καὶ ἔπειτα ἐς τὸν Ἐρμον ποταμὸν ἐκδιδοῖ, ὃ δὲ ἐς θάλασσαν ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν Πακτωλὸν καὶ ἐς τὴν ἀγορὴν ἀθροιζόμενοι οἱ τε Λυδοὶ καὶ οἱ Πέρσαι ἡναγκάζοντο ἀμύνεσθαι. Οἱ δὲ Ἰωνες δρέοντες τοὺς μὲν τῶν πολεμίων ἀμυνομένους, τοὺς δὲ σὺν πλήθει πολλῷ προσφερομένους, ἐξανεγώρησαν δείσαντες πρὸς τὸ οὖρος τὸ Τμῶλον καλεόμενον, ἐνθεῦτεν δὲ ὑπὸ νύκτα ἀπαλλάσσοντο ἐπὶ τὰς νέας.

102 Καὶ Σάρδιες μὲν ἐνεπρήσθησαν, ἐν δὲ αὐτῇσι καὶ ἵὸν ἐπιχωρίης θεοῦ Κυβῆρης, τὸ σκηπτόμενοι Πέρσαι ὑστερον ἀντενεπίμπρασαν τὰ ἐν Ἑλλησι ἵρα. Τότε δὲ οἱ Πέρσαι οἱ ἐντὸς Ἀλυος ποταμοῦ νομοὺς ἔχοντες, προπυνθανόμενοι ταῦτα συνηλίξοντο καὶ ἔβωθεον τοῖσι Λυδοῖσι. Καί κως ἐν μὲν Σάρδισι οὐκέτι ἐόντας τοὺς Ἰωνας εὑρίσκουσι, ἐπόμενοι δὲ κατὰ στίβον αἰρέουσι αὐτοὺς ἐν Ἐφέσῳ. Καὶ ἀντετάχθησαν μὲν οἱ Ἰωνες, συμβαλόντες δὲ πολλὸν ἐσσώμησαν. Καὶ πολ-

λοὺς αὐτῶν οἱ Πέρσαι φονεύουσι ἄλλους τε οὐνομαστούς, ἐν δὲ δὴ καὶ Εὐαλκίδεα στρατηγέοντα Ἐρετριέων, στεφανηφόρους τε ἀγῶνας ἀναραιοηκότα καὶ ὑπὸ Σιμωνίδεω τοῦ Κηίου πολλὰ αἰνεθέντα. Οἱ δὲ αὐτῶν ἀπέφυγον τὴν μάχην, ἐσκεδάσθησαν ἀνὰ τὰς πόλις.

Τότε μὲν δὴ οὕτω ἡγωνίσαντο· μετὰ δὲ Ἀθηναῖοι μὲν τὸ παράπαν ἀπολιπόντες τοὺς Ἰωνας ἐπικαλεομένου σφέας 103 πολλὰ δι' ἀγγέλων Ἀρισταγόρεω οὐκ ἔφασαν τιμωρῆσειν σφι. Ἰωνες δὲ τῆς Ἀθηναίων συμμαχῆς στερηθέντες, οὕτω γάρ σφι ὑπῆρχε πεποιημένα ἐς Δαρεῖον, οὐδὲν δὴ ἔσσον τὸν πρὸς βασιλέα πόλεμον ἐσκευάζοντο. Πλώσαντες δὲ ἐς τὸν Ἑλλήσποντον Βυζάντιον τε καὶ τὰς ἄλλας πόλις πάσας τὰς ταύτη ὑπ' ἐωυτοῖσι ἐποίησαντο, ἐκπλώσαντες τε ἔξω τὸν Ἑλλήσποντον Καρίης τὴν πολλὴν προσεκτήσαντο σφίσι σύμμαχον εἶναι· καὶ γὰρ ἡ Καῦνος πρότερον οὐ βουλομένη συμμαχεῖν, ὡς ἐνέποησαν τὰς Σάρδις, τότε σφι καὶ αὐτῇ προσεγένετο. Κύπροι δὲ ἐθελονταί σφι πάντες προσεγένοντο πλὴν Ἀμαθουσίων.

Βασιλεῖ δὲ Δαρείῳ ως ἔξηγγέλθη Σάρδις ἀλούσας ἐμπεπρῆσθαι ὑπό τε Ἀθηναίων καὶ Ἰώνων, τὸν δὲ ἡγεμόνα 105 γενέσθαι τῆς συλλογῆς, ὥστε ταῦτα συνυφανθῆναι, τὸν Μιλήσιον Ἀρισταγόρην, πρῶτα μὲν λέγεται αὐτόν, ως ἐπύθετο ταῦτα, Ἰώνων οὐδένα λόγον ποιησάμενον, εὖ εἰδότα, ως οὗτοί γε οὐ καταπροΐζονται ἀποστάντες, εἰρέσθαι, οἵτινες εἰεν οἱ Ἀθηναῖοι· μετὰ δὲ πυθόμενον αἰτῆσαι τὸ τόξον, λαβόντα δὲ καὶ ἐπιθέντα δῖστὸν ἄνω πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀπεῖναι, καί μιν ἐς τὸν ἵέρα βάλλοντα εἰπεῖν. «Ω Ζεῦ, ἐκγενέσθαι μοι Ἀθηναίους τείσασθαι»· εἰπαντα δὲ ταῦτα προστάξαι ἐνὶ τῶν θεραπόντων δείπνου προκειμένου αὐτῷ ἐς τρὶς ἐκάστοτε εἰπεῖν· «Δέσποτα, μέμνεο τῶν Ἀθηναίων».

BIBLION EKTON

ΕΡΑΤΩ

1. "Αλωσις τῆς Μιλήτου καὶ τῶν ἄλλων Ἰωνικῶν πόλεων.—
Τέλος τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Ἰώνων.

(Κεφ. 6 - 7, 18, 20 - 21, 31 - 33, 42)

6 Συσιραφέντες οἱ στρατηγοὶ τῶν Περσέων καὶ ἐν ποιήσαντες στρατόπεδον ἥλαυνον ἐπὶ τὴν Μίλητον, τὰλλα πολίσματα περὶ ἑλάσσονος ποιησάμενοι. Ἰωσὶ δὲ πυνθανομένοισι ταῦτα ἔδοξε πεζὸν μὲν στρατὸν μὴ συλλέγειν ἀντίξουν Πέρσησι, ἀλλὰ τὰ τείχεα ὁγεσθαι αὐτοὺς Μιλησίους, ιὸ δὲ ναυτικὸν πληροῦν ὑπολειπομένους μηδεμίαν τῶν νεῶν, πληρώσαντας δὲ συλλέγεσθαι τὴν ταχίστην ἐς Λάδην προναυμαχήσοντας Μιλήτου· ἡ δὲ Λάδη ἐστὶν νῆσος σμικρὴ ἐπὶ τῇ πόλι τῇ Μιλησίων κειμένη.

18 Οἱ δὲ Πέρσαι ἐπείτε τῇ ναυμαχίῃ ἐνίκων τοὺς Ἰωνας, τὴν Μίλητον πολιορκέοντες ἐκ γῆς καὶ θαλάσσης, καὶ ὑπορύσσοντες τὰ τείχεα καὶ παντοίας μηχανὰς προσφέροντες, αἰρέονται κατ' ἄκρης ἔκτῳ ἐτεῖ ἀπὸ τῆς ἀποστάσιος τῆς Ἀρισταγόρεω· καὶ ἡνδραποδίσαντο τὴν πόλιν. Ἐνθεῦτεν οἱ ζωγρηθέντες τῶν Μιλησίων ἥγοντο ἐς Σοῦσα. Βασιλεὺς δέ σφεας Δαρεῖος κακὸν οὐδὲν ἄλλο ποιήσας κατοίκισε ἐπὶ τῇ Ἐρυθρῇ καλεομένῃ θαλάσσῃ, ἐν Ἀμπυ πόλι, παρ' ἧν Τίγρης ποταμὸς παραρρέων ἐς θάλασσαν ἔξιετ. Ἀθηναῖοι δὲ δῆλον ἐποίησαν ὑπεραγχθεσθέντες τῇ Μιλήτου ἀλώσι τῇ τε ἄλλῃ πολλαχῇ, καὶ δὴ καὶ ποιήσαντι Φρυνέχῳ δρᾶμα Μιλήτου ἄλωσιν καὶ διδάξαντι ἐς δάκρυνά τε ἐπεσε τὸ θέητρον, καὶ ἐζημίωσάν μιν ὡς ἀναμνήσαντα οἰκήια κακὰ χιλίησι δραγμῆσι, καὶ ἐπέταξαν μηχέτι μηδένα χρᾶσθαι τούτῳ τῷ δράματι.

‘Ο δὲ ναυτικὸς στρατὸς ὁ Περσέων χειμερίσας περὶ Μί-³¹
λητον, τῷ δευτέρῳ ἔτεῃ ὡς ἀνέπλωσε, αἰρέει εὐπετέως τὰς
νήσους τὰς πρὸς τῇ ἡπείρῳ κειμένας, Χίον καὶ Λέσβον καὶ
Τένεδον. Αἴρεον δὲ καὶ τὰς ἐν τῇ ἡπείρῳ πόλιας τὰς Ἰά-
δας. Ταῦτά τε δὴ ἐποίευν καὶ τὰς πόλιας ἐνεπίμπρασαν αὐ-³²
τοῖσι τοῖσι ἴροῖσι. Οὕτω δὴ τὸ τοίτον Ἱωνες κατεδουλώ-
θησαν, πρῶτον μὲν ὑπὸ Λυδῶν, διὸς δὲ ἐπεξῆς τότε ὑπὸ³³
Περσέων.

Απὸ δὲ Ἱωνίης ἀπαλλασσόμενος ὁ ναυτικὸς στρατὸς τὰ ἐπ’ ἄριστερὰ ἐσπλέοντι τοῦ Ἑλλησπόντου αἴρεε πάντα·
τὰ γὰρ ἐπὶ δεξιὰ ἀυτοῖσι τοῖσι Πέρσῃσι ὑποχείρια ἦν γεγο-
νότα κατ’ ἡπειρον. Εἰσὶ δὲ αἱ ἐν τῇ Εὐρώπῃ χῶραι τοῦ
Ἑλλησπόντου αἵδε, Χερσόνησός τε, ἐν τῇ πόλιες συχναὶ³⁴
ἔνεισι, καὶ Πέρινθος καὶ τὰ τείχεα τὰ ἐπὶ Θρηίκης καὶ Ση-
λυμβρίη τε καὶ Βυζάντιον.

Μετὰ δὲ Ἀρταφέρνης, ὁ Σαρδίων ὑπαρχος, μεταπεμ-⁴²
ψάμενος ἀγγέλους ἐκ τῶν πολίων συνθήκας σφίσι αὐτοῖσι
τοὺς Ἱωνας ἡνάγκασε ποιέεσθαι, ἵνα δωσίδικοι είεν καὶ
μὴ ἀλλήλους φέροιέν τε καὶ ἄγοιεν. Ταῦτά τε ἡνάγκασε
ποιέειν καὶ τὰς χώρας σφέων μετρήσας κατὰ παρασάγγας,
τοὺς καλέουσι οἱ Πέρσαι τὰ τριήκοντα στάδια, κατὰ δὴ τού-
τους μετρήσας φόρους ἔταξε ἐκάστοισι, οἵ κατὰ χώρην δια-
τελέουσι ἔχοντες ἐκ τούτου τοῦ χρόνου αἰεὶ ἔτι καὶ ἔς ἐμέ.
ὡς ἐτάχθησαν ἐξ Ἀρταφέρνεος ἐτάχθησαν δὲ σχεδὸν κατὰ
ταῦτα, τὰ καὶ πρότερον εἶχον. Καί σφι ταῦτα μὲν εἰρηναῖα ἦν.

2. Ἐκστρατεία τοῦ Μαρδονίου κατὰ τῆς Ἑλλάδος (492).

(Κεφ. 43 - 45)

Ἄμα δὲ τῷ ἔαρι, τῶν ἄλλων καταλελυμένων στρατη-⁴³
γῶν ἐκ βασιλέος, Μαρδόνιος ὁ Γωβρύεω κατέβαινε ἐπὶ θά-

λασσαν, στρατὸν πολλὸν μὲν κάρτα πεξὸν ἄμα ἀγόμενος πολλὸν δὲ ναυτικόν. Ἀγων δὲ τὸν στρατὸν τοῦτον ὁ Μαρδόνιος, ἐπείτε ἐγένετο ἐν τῇ Κιλικίῃ, αὐτὸς μὲν ἐπιβὰς ἐπὶ νεὸς ἐκομίζετο ἄμα τῆσι ἄλλησι νησί, στρατιὴν δὲ τὴν πεζὴν ἄλλοι ἡγεμόνες ἦγον ἐπὶ τὸν Ἐλλήσποντον. Ως δὲ παραπλέων τὴν Ἀσίην ἀπίκετο ὁ Μαρδόνιος ἐς τὴν Ἰωνίην, ἐνθαῦτα τοὺς τυράννους τῶν Ἰώνων καταπαύσας πάντας δημοκρατίας κατίστη ἐς τὰς πόλις. Ταῦτα δὲ ποιῆσας ἡπείγετο ἐς τὸν Ἐλλήσποντον. Ως δὲ συνελέχθη μὲν χοῦμα πολλὸν νεῶν, συνελέχθη δὲ καὶ πεζὸς στρατὸς πολλός, διαβάντες τῆσι νησὶ τὸν Ἐλλήσποντον ἐπορεύοντο διὰ τῆς Εύρωπης, ἐπορεύοντο δὲ ἐπὶ τε Ἐρέτριαν καὶ Ἀθήνας.

44 Αὗται μὲν ὃν σφι πρόσχημα ἦσαν τοῦ στόλου ἀτὰρ ἐν νόῳ ἔχοντες δσας ἀν πλείστας δύναιντο καταστρέφεσθαι τῶν Ἐλληνίδων πολίων, τοῦτο μὲν δὴ τῆσι νησὶ Θασίους οὐδὲ χεῖρας ἀνταειραμένους κατεστρέψαντο, τοῦτο δὲ τῷ πεζῷ Μακεδόνας πρὸς τοῖσι ὑπάρχουσι δούλους προσεκτήσαντο· τὰ γὰρ ἐντές Μακεδόνων ἔθνεα πάντα σφι ἥδη ἦν ὑποχείρια γεγονότα. Ἐκ μὲν δὴ Θάσου διαβαλόντες πέρην ὑπὸ τὴν ἡπειρον ἐκομίζοντο μέχρι Ἀκάνθου, ἐκ δὲ Ἀκάνθου ὅρμωντο τὸν Ἀθων περιέβαλλον. Ἐπιπεσῶν δέ σφι περιπλέουσι βιορέης ἀνεμος μέγας τε καὶ ἀπορος κάρτα τρηχέως περιέσπε πλήθεϊ πολλὰς τῶν νεῶν ἐκβάλλων πρὸς τὸν Ἀθων. Λέγεται γὰρ κατὰ τριηκοσίας μὲν τῶν νεῶν τὰς διαφθορείσας εἶναι, ὑπὲρ δὲ δύο μυριάδας ἀνθρώπων ὅστε γὰρ μηριαδεστάτης ἐούσης τῆς θαλάσσης ταύτης τῆς περὶ τὸν Ἀθων, οἱ μὲν ὑπὸ τῶν θηρίων διεφθείροντο ἀρπαζόμενοι, οἱ δὲ πρὸς τὰς πέτρας ἀρασσόμενοι· οἱ δὲ αὐτῶν νέειν οὐκ ἡπιστέατο, καὶ κατὰ τοῦτο διεφθείροντο, οἱ δὲ δίγει.

45 Ὁ μὲν δὴ ναυτικὸς στρατὸς οὗτος ἐποησσε, Μαρδονίφ

δὲ καὶ τῷ πεζῷ στρατοπεδευομένῳ ἐν Μακεδονίᾳ νυκτὸς Βρύγοι Θρήικες ἐπεχείρησαν καὶ σφεων πολλοὺς φονεύοντις οἱ Βρύγοι, Μαρδόνιον δὲ αὐτὸν τρωματίζουσι. Οὐ μέντοι οὐδὲ αὐτοὶ δουλοσύνην διέφυγον πρὸς Περσέων· οὐ γὰρ δὴ πρότερον ἀπανέστη ἐκ τῶν χωρέων τούτων Μαρδόνιος, πρὶν ἡ σφεας ὑποχειρίους ἐποιήσατο. Τούτους μέντοι καταστρεψάμενος ἀπῆγε τὴν στρατὴν δπίσω, ἅτε τῷ πεζῷ τε προσπταίσας πρὸς τοὺς Βρύγους καὶ τῷ ναυτικῷ μεγάλως περὶ τὸν Ἀθων. Οὗτος μέν νυν δ στόλος αἰσχρῶς ἀγωνισάμενος ἀπαλλάχθη ἐς τὴν Ἀσίνην.

3. Ἐκστρατεία τοῦ Δάτιδος καὶ Ἀρταφέρονος κατὰ τῆς Ἑλλάδος.

(Κεφ. 94 - 97, 100 - 103, 105 - 117, 119 - 120)

α') Πλοῦς τοῦ περσικοῦ στόλου διὰ τῶν νήσων τοῦ Αιγαίου πελάγους.—"Αλωσῖς τῆς Ἐρετρίας.

(Κεφ. 94 - 97, 100 - 101)

Δευτέρῳ δὲ ἔτει τούτων ὁ Δαρεῖος Μαρδόνιον μὲν φλαύ- 94
ρως πρήξαντα τῷ στόλῳ παραλύει τῆς στρατηγίης, ἄλλους δὲ στρατηγὸν ἀποδέξας ἀπέστειλε ἐπὶ τε Ἐρετριαν καὶ Ἀθήνας, Δᾶτιν τε, ἐόντα Μῆδον γένος, καὶ Ἀρταφέρνεα, τὸν Ἀρταφέρνεος παῖδα, ἀδελφιδέον ἐωστοῦ· ἐντειλάμενος δὲ ἀπέπεμπε ἔξανδρα ποδίσαντας Ἀθήνας καὶ Ἐρετριαν ἀγαγεῖν ἐωστῷ ἐς ὅψιν τὰ ἀνδράποδα.

Ως δὲ οἱ στρατηγοὶ οὗτοι οἱ ἀποδεχθέντες πορευόμενοι 95 παρὰ βασιλέος ἀπίκοντο τῆς Κιλικίης ἐς τὸ Ἀλήιον πεδίον, ἀμα ἀγόμενοι πεζὸν στρατὸν πολλόν τε καὶ εὖ ἐσκευασμένον, ἐνθαῦτα στρατοπεδευμένοισι ἐπῆλθε μὲν δ ναυτικὸς πᾶς στρατὸς ὁ ἐπιταχθεὶς ἐκάστοισι, παρεγένοντο δὲ καὶ αἱ ἵππαι γωγοὶ νέες, τὰς τῷ προτέρῳ ἔτει προεῖπε τοῖσι ἐωστοῦ

δασμοφόροισι Δαρεῖος ἔτοιμάζειν. Ἐσβαλόμενοι δὲ τοὺς ἵππους ἐς ταύτας καὶ τὸν πεζὸν στρατὸν ἐσβιβάσαντες ἐς τὰς νέας, ἔπλεον ἔξακοσίησι τριήρεσι ἐς τὴν Ἰωνίην. Ἐνθεῦτεν δὲ οὐ παρὰ τὴν ἥπειρον εἰχον τὰς νέας ἴθὺ τοῦ τε Ἐλλησπόντου καὶ τῆς Θρηίκης, ἀλλ' ἐκ Σάμου δρυμώμενοι παρὰ τε Ἰκαρὸν καὶ διὰ νήσων τὸν πλόον ἐποιεῦντο, ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέειν, δείσαντες μάλιστα τὸν περίπλοον τοῦ Ἀθω, διτὶ τρίτῳ πρότερον ἔτει ποιεύμενοι ταύτῃ τὴν κοιμὴν μεγάλως προσέπταισαν πρὸς δὲ καὶ ἡ Νάξος σφέας ἡνάγκαζε πρότερον οὐκ ἄλοῦσα.

96 Ἐπεὶ δὲ ἐκ τοῦ Ἰκαρίου πελάγεος προσφερόμενοι προσέμειξαν τῇ Νάξῳ (ἐπὶ ταύτην γὰρ δὴ πρώτην ἐπείχον στρατεύεσθαι οἱ Πέρσαι μεμνημένοι τῶν πρότερον), οἱ Νάξιοι πρὸς τὰ οὔρεα οἰχοντο φεύγοντες οὐδὲ ὑπέμειναν. Οἱ δὲ Πέρσαι ἀνδραποδισάμενοι, τοὺς κατέλαβον αὐτῶν, ἐνέπρησαν καὶ τὰ ἱρὰ καὶ τὴν πόλιν. Ταῦτα δὲ ποιήσαντες ἐπὶ τὰς ἄλλας νήσους ἀνήγοντο.

97 Ἐν ᾧ δὲ οὗτοι ταῦτα ἐποίευν, οἱ Δήλιοι ἐκλιπόντες καὶ αὐτοὶ τὴν Δῆλον οἰχοντο φεύγοντες ἐς Τῆνον. Τῆς δὲ στρατιῆς καταπλεούσης δὲ Δᾶτις προπλώσας οὐκ ἔα τὰς νέας πρὸς τὴν νῆσον προσορμίζεσθαι, ἀλλὰ πέρην ἐν τῇ Ῥηναίῃ αὐτὸς δὲ πυνθάμενος, ἵνα ἦσαν οἱ Δήλιοι, πέμπων κήρυκα ἡγόρευέ σφι τάδε· «Ἄνδρες Ἱδοί, τί φεύγοντες οἰχεσθε οὐκ ἐπιτίθεα καταγόντες κατ' ἐμεῦ; Ἐγὸ γὰρ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τοσοῦτῷ γε φρονέω καὶ μοι ἐκ βασιλέος ὅδε ἐπέσταλται, ἐν τῇ χώρῃ οἱ δύο θεοὶ ἔγένοντο, ταύτην μηδὲν σίγεσθαι, μήτε αὐτὴν τὴν χώρην μήτε τοὺς οἰκήτορας αὐτῆς. Νῦν δὲν καὶ ἀπίτε ἐπὶ τὰ ὑμέτερα αὐτῶν καὶ τὴν νῆσον νέμεσθε». Ταῦτα μὲν ἐπεκηρυκεύσατο τοῖσι Δηλίοισι, μετὰ δὲ λιβανωτοῦ τριηκόσια τάλαντα κατανήσας ἐπὶ τοῦ βωμοῦ ἐθυμίησε.

Δᾶτις μὲν δὴ ταῦτα ποιήσας ἔπλεε ἄμα τῷ στρατῷ ἐπὶ 100 τὴν Ἐρέτριαν πρῶτα, ἄμα ἀγόμενος καὶ Ἰωνας καὶ Αἰολέας. Ἐρετριέες δὲ πυνθανόμενοι τὴν στρατιὴν τὴν Περσικὴν ἐπὶ σφέας ἐπιπλέουσαν Ἀθηναίων ἐδεήθησαν σφίσι βοηθοὺς γενέσθαι. Ἀθηναῖοι δὲ οὐκ ἀπείπαντο τὴν ἐπικουρίην, ἀλλὰ τοὺς τετρακισχιλίους τοὺς κληρουχέοντας τῶν ἵπποβοτέων Χαλκιδέων τὴν χώρην, τούτους σφι διδοῦσι τιμωρούνς. Τῶν δὲ Ἐρετριέων ἦν ἄρα οὐδὲν ὑγίες βιούλευμα, οἵ μετεπέμποντο μὲν Ἀθηναίους, ἐφρόνεον δὲ διφασίας ἴδεας οἵ μὲν γὰρ αὐτῶν ἔβουλεύοντο ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν ἐς τὰ ἄκρα τῆς Εὔβοιῆς, ἄλλοι δὲ αὐτῶν ἴδια κέρδεα προσδεκόμενοι παρὰ τοῦ Πέρσεω οἴσεσθαι προδοσίην ἐσκευάζοντο. Μαθὼν δὲ τούτων ἐκάτερα, ως εἶχε, Αἰσχίνης ὁ Νόθωνος, ἐδὼν τῶν Ἐρετριέων τὰ πρῶτα, φράζει τοῖσι ἥκουσι τῶν Ἀθηναίων πάντα τὰ παρεόντα σφι πρήγματα, προσεδέετο τε ἀπαλλάσσεσθαι σφέας ἐς τὴν σφετέρην, ἵνα μὴ προσαπόλωνται. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ταῦτα Αἰσχίνῃ συμβουλεύσαντι πείθονται.

Καὶ οὗτοι μὲν διαβάντες ἐς Ὡρωπὸν ἔσωζον σφέας αὐτούς· 101 οἵ δὲ Πέρσαι πλέοντες κατέσχον τὰς νέας τῆς Ἐρετρικῆς χώρης κατὰ Ταμύνας καὶ Χοιρέας καὶ Αίγιλια, κατασχόντες δὲ ἐς ταῦτα τὰ χωρία αὐτίκα ἵππους τε ἐξεβάλλοντο καὶ παρεσκευάζοντο ὡς προσοισόμενοι τοῖσι ἐχθροῖσι. Οἱ δὲ Ἐρετριέες ἐπεξελθεῖν μὲν καὶ μαχέσασθαι οὐκ ἐποιεῦντο βουλήν· εἴ κως δὲ διαφυλάξειαν τὰ τείχεα, τούτου σφι πέρι ἔμελε, ἐπείτε ἐνίκα μὴ ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν. Προσβολῆς δὲ γινομένης καρτερῆς πρὸς τὸ τείχος ἐπὶ ἔξι μὲν ἡμέρας ἔπιπτον πολλοὶ ἀμφοτέρων· τῇ δὲ ἐβδόμῃ Εὐφορβός τε ὁ Ἀλκιμάχου καὶ Φύλαγρος ὁ Κυνέω, ἀνδρες τῶν ἀστῶν δόκιμοι, προδιδοῦσι τοῖσι Πέρσησι. Οἱ δὲ ἐσελθόντες ἐς

τὴν πόλιν τοῦτο μὲν τὰ ἵρα συλήσαντες ἐνέποησαν, ἀποτινύμενοι τῶν ἐν Σάρδισι κατακαυθέντων ἵρῶν, τοῦτο δὲ τοὺς ἀγθρώπους ἥνδραποδίσαντο κατὰ τὰς Δαρείου ἐντολάς.

β') Ἀπόβασις τῶν Περσῶν εἰς τὴν Ἀττικήν. Προπαρασκευαὶ τῶν Ἀθηναίων πρὸς μάχην. Μιλτιάδης.

(Κεφ. 102 - 103, 105 - 109)

102 Χειρωσάμενοι δὲ τὴν Ἐρέτριαν καὶ ἐπισχόντες ὀλίγας
ἡμέρας ἔπλεον ἐς γῆν τὴν Ἀττικὴν κατεπείγοντές τε πολλὸν καὶ δοκέοντες ταῦτα τοὺς Ἀθηναίους ποιῆσεν, τὰ καὶ τοὺς Ἐρέτριες ἐποίησαν. Καὶ ἦν γὰρ ὁ Μαραθῶν ἐπιτηδεότατον χωρίον τῆς Ἀττικῆς ἐνιππεῦσαι καὶ ἀγχοτάτω
103 τῆς Ἐρετρίης, ἐς τοῦτο σφι κατηγέετο Ἰππίης ὁ Πειστοτρόπάτου. Ἀθηναῖοι δέ, ὡς ἐπύθοντο ταῦτα, ἐβόθυνον καὶ αὐτοὶ ἐς τὸν Μαραθῶνα. Ἡγον δέ σφεας στρατηγοὶ δέκα, τῶν δέκατος ἦν Μιλτιάδης, τοῦ τὸν πατέρα Κίμωνα τὸν Στησαγόρεω κατέβαλε φυγεῖν ἐξ Ἀθηνέων. Πειστοτρόπατον τὸν Ἰπποκράτεος. Οὗτος δὴ ὁ Μιλτιάδης ἦκων ἐν τῆς Χερσονήσου ἐστρατήγεε Ἀθηναίων.

105 Καὶ πρῶτα μὲν ἔοντες ἦτι ἐν τῷ ἄστεϊ οἱ στρατηγοὶ ἀποπέμπουσι ἐς Σπάρτην κήρυκα Φειδιππίδην, Ἀθηναίον μὲν ἄνδρα, ἄλλως δὲ ἡμεροδρόμον τε καὶ τοῦτο μελετῶντα. Τότε δὲ πεμφθεὶς ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ὁ Φειδιππίδης οὗτος δευτεραῖος ἐκ τοῦ Ἀθηναίων ἄστεος ἦν ἐν Σπάρτῃ, ἀπικόμενος δὲ ἐπὶ τοὺς ἀρχοντας ἔλεγε «Ὥ Λακεδαιμόνιοι, Ἀθηναῖοι ὑμέων δέονται σφίσι βωθῆσαι καὶ μὴ περιδεῖν πόλιν ἀρχαιοτάτην ἐν τοῖσι Ἑλλησι δουλοσύνῃ περιπεσοῦσαν πρὸς ἄνδρῶν βαρβάρων· καὶ γὰρ νῦν Ἐρέτριά τε ἥνδραπόδισται καὶ πόλι λογίμῳ ή Ἑλλὰς γέγονε ἀσθενεστέρη».

‘Ο μὲν δή σφι τὰ ἐντεταλμένα ἀπήγγελλε, τοῖσι δὲ ἔαδε 106 μὲν βωθέειν Ἀθηναίοισι, ἀδύνατα δέ σφι ἦν τὸ παραυτίκα ποιέειν ταῦτα οὐ βουλομένοισι λύειν τὸν νόμον· ἦν γὰρ ἴσταμένου τοῦ μηνὸς εἰνάτη, εἰνάτῃ δὲ οὐκ ἔξελεύσεσθαι ἔφασαν μὴ οὐ πλήρεος ἔόντος τοῦ κύκλου. Οὗτοι μέν νυν 107 τὴν πανσέληνον ἔμενον, τοῖσι δὲ βαρβάροισι κατηγέετο Ἰππίης ὁ Πεισιστράτου ἐς τὸν Μαραθῶνα. Ἀθηναίοισι δὲ τεταγμένοισι ἐν τεμένει Ἡρακλέος ἐπῆλθον βωθέοντες Πλαταιέες πανδημεύ· καὶ γὰρ καὶ ἐδεδώκεσαν σφέας αὐτοὺς τοῖσι Ἀθηναίοισι οἱ Πλαταιέες, καὶ πόνους ὑπὲρ αὐτῶν οἱ Ἀθηναῖοι συχνοὺς ἥδη ἀναραιρέατο.

Τοῖσι δὲ Ἀθηναίων στρατηγοῖσι ἐγίνοντο δίχα αἱ γνῶμαι, τῶν μὲν οὐκ ἔώντων συμβαλεῖν (οὐλίγους γὰρ εἶναι) στρατιῇ τῇ Μήδων, τῶν δὲ καὶ Μιλτιάδεω κελευσόντων. ‘Ως δὲ δίχα τε ἐγίνοντο καὶ ἐνίκα ἡ χείρων τῶν γνωμέων, ἐνθαῦτα, ἦν γὰρ ἐνδέκατος ψηφιδοφόρος ὁ τῷ κυάμῳ λαχὸν Ἀθηναίων πολεμαρχέειν (τὸ παλαιὸν γὰρ Ἀθηναῖοι ὅμορψοφον τὸν πολέμαρχον ἐποιεῦντο τοῖσι στρατηγοῖσι)—ἦν δὲ τότε πολέμαρχος Καλλίμαχος Ἀφιδναῖος—, πρὸς τοῦτον ἐλθὼν Μιλτιάδης ἔλεγε τάδε·

«Ἐν σοὶ νῦν, Καλλίμαχε, ἐστὶ ἡ καταδουλῶσαι Ἀθήνας ἣ ἐλευθέρας ποιήσαντα μνημόσυνον λιπέσθαι ἐς τὸν ἀπαντα ἀνθρώπων βίον, οἷον οὐδὲ Ἄρμόδιός τε καὶ Ἀριστογείτων. Νῦν γὰρ δή, ἐξ οὐ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι, ἐς κίνδυνον ἤκουσι μέγιστον, καὶ ἦν μέν γε ὑποκύψωσι τοῖσι Μήδοισι, δέδεκται, τὰ πείσονται παραδεδομένοι Ἰππίῃ, ἦν δὲ περιγένηται αὕτη ἡ πόλις, οἵη τέ ἐστι πρώτη τῶν Ἑλληνίδων πολίων γενέσθαι. Κῶς ὅν δὴ ταῦτα οἴλα τέ ἐστι γενέσθαι, καὶ κῶς ἐς σέ τοι τούτων ἀνήκει τῶν πρηγμάτων τὸ κῦρος ἔχειν, νῦν ἔρχομαι φράσων. Ἡμέων τῶν

στρατηγῶν ἔόντων δέκα δύχα γίνονται αἱ γνῶμαι, τῶν μὲν κελευόντων συμβάλλειν, τῶν δὲ οὐ. Ἡν μὲν νῦν μὴ συμβάλωμεν, ἔλπομαί τινα στάσιν μεγάλην διασείσειν ἐμπεσοῦσαν τὰ Ἀθηναίων φρονήματα, ὥστε μηδίσαι· ἦν δὲ συμβάλωμεν, πρὸν τι καὶ σαθρὸν Ἀθηναίων μετεξετέροιστι ἐγγενέσθαι, θεῶν τὰ ἵσα νεμόντων οἶοί τέ εἰμεν περιγενέσθαι τῇ συμβολῇ. Ταῦτα ὅν πάντα ἔς σὲ νῦν τείνει καὶ ἐκ σέο ἥρτηται· ἦν γὰρ σὺ γνώμῃ τῇ ἐμῇ προσθῆ, ἔστι τοι πατρίς τε ἐλευθέρη καὶ πόλις πρώτη τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι· ἦν δὲ τὴν τῶν ἀποσπευδόντων τὴν συμβολὴν ἔλη, ὑπάρξει τοι, τῶν ἕγῳ κατέλεξα ἀγαθῶν, τὰ ἐναντία.

Ταῦτα λέγων δὲ Μιλτιάδης προσκτᾶται τὸν Καλλίμαχον· προσγενομένης δὲ τοῦ πολεμάρχου τῆς γνώμης ἐκεκύρωτο συμβάλλειν.

γ) Ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη (490).

(Κεφ. 110—117, 119—120)

- 110 Μετὰ δὲ οἱ στρατηγοί, τῶν ἡ γνώμη ἔφερε συμβάλλειν, ως ἑκάστου αὐτῶν ἐγίνετο πρυτανήν τῆς ἡμέρης, Μιλτιάδη παρεδίδοσαν· δὲ δεκόμενος οὕτι καὶ συμβολὴν ἐποιέετο,
- 111 πρὸν γε δὴ αὐτοῦ πρυτανήν ἐγένετο. Ως δὲ ἔς ἐκεῖνον περιῆλθε, ἐνθαῦτα δὴ ἐτάσσοντο ὕδε οἱ Ἀθηναῖοι ως συμβαλέοντες τοῦ μὲν δεξιοῦ κέρδος ἡγέετο δὲ πολέμαρχος Καλλίμαχος· δὲ γὰρ νόμος τότε εἶχε οὕτω τοῖσι Ἀθηναίοισι, τὸν πολέμαρχον ἔχειν κέρας τὸ δεξιόν. Ἡγομένου δὲ τούτου ἐξεδέκοντο, ως ἡριθμέοντο, αἱ φυλαὶ ἔχόμεναι ἄλλήλων· τελευταῖοι δὲ ἐτάσσοντο ἔχοντες τὸ εὐώνυμον κέρας Πλαταιέες. Ἀπὸ ταύτης δὲ τῆς μάχης, θυσίας Ἀθηναίων ἀγαγόντων ἔς τὰς πανηγύριας τὰς

ἐν τῇσι πεντετηρίσι γινομένας, κατεύχεται ὁ κῆρυξ ὁ Ἀθηναῖος ἅμα τε Ἀθηναίοισι λέγων γίνεσθαι τὰ ἀγαθὰ καὶ Πλαταιεῦσι. Τότε δὲ τασσομένων τῶν Ἀθηναίων ἐν Μαραθῶνι ἐγίνετο τοιόδε τι· τὸ στρατόπεδον ἔξισονύμενον τῷ Μηδικῷ στρατοπέδῳ, τὸ μὲν αὐτοῦ μέσον ἐγίνετο ἐπὶ τάξις ὀλίγας, καὶ ταύτῃ ἦν ἀσθενέστατον τὸ στρατόπεδον, τὸ δὲ κέρας ἑκάτερον ἔρρωτο πλήθεϊ.

‘Ως δέ σφι διετέτακτο καὶ τὰ σφάγια ἐγίνετο καλά, ἐν-¹¹² θαῦτα, ὡς ἀπείθησαν οἱ Ἀθηναῖοι, δρόμῳ ἵεντο ἐς τοὺς βαρβάρους. Ἡσαν δὲ στάδιοι οὐκ ἐλάσσονες τὸ μεταίχμιον αὐτῶν ἡ ὁκτώ. Οἱ δὲ Πέρσαι δρέοντες δρόμῳ ἐπιόντας παρεσκευάζοντο ὡς δεξιόμενοι, μανίην τε τοῖσι Ἀθηναίοισι ἐπέφερον καὶ πάγχυν ὀλεθρίην, δρέοντες αὐτοὺς ὀλίγους, καὶ τούτους δρόμῳ ἐπειγομένους οὕτε ἵπουν ὑπαρχούσης σφι οὕτε τοξευμάτων. Ταῦτα μέν νυν οἱ βάρβαροι κατείκαζον. Ἀθηναῖοι δέ, ἐπείτε ἀθρόοι προσέμειξαν τοῖσι βαρβάροισι, ἐμάχοντο ἀξίως λόγου. Πρῶτοι μὲν γὰρ Ἑλλήνων πάντων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, δρόμῳ ἐς πολεμίους ἔχοήσαντο, πρῶτοι δὲ ἀνέσχοντο ἐσθῆτά τε Μηδικὴν δρέοντες καὶ ἀνδρας τοὺς ταύτην ἐσθημένους· τέως δὲ ἦν τοῖσι Ἑλλησι καὶ τὸ οὖνομα τὸ Μήδων φόβος ἀκοῦσαι.

Μαχομένων δὲ ἐν τῷ Μαραθῶνι χρόνος ἐγίνετο πολλός. ¹¹³ Καὶ τὸ μὲν μέσον τοῦ στρατοπέδου ἐνίκων οἱ βάρβαροι, τῇ Πέρσαι τε αὐτοὶ καὶ Σάκαι ἐτετάχατο· κατὰ τοῦτο μὲν δὴ ἐνίκων οἱ βάρβαροι καὶ ὅγειντες ἐδίωκον ἐς τὴν μεσόγαιαν, τὸ δὲ κέρας ἑκάτερον ἐνίκων Ἀθηναῖοί τε καὶ Πλαταιέες. Νικῶντες δὲ τὸ μὲν τετραμμένον τῶν βαρβάρων φεύγειν ἔων, τοῖσι δὲ τὸ μέσον ὅγειασι αὐτῶν συναγαγόντες τὰ κέρεα ἐμάχοντο, καὶ ἐνίκων Ἀθηναῖοι. Φεύγουσι δὲ τοῖσι

Πέρσησι είποντο κόπτοντες, ἐς δὲ ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἀπίκοντο· ἀπικόμενοι δὲ πῦρ τε αἴτεον καὶ ἐπελαμβάνοντο
 114 τῶν νεῶν. Καὶ τοῦτο μὲν ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ δὲ πολέμαρχος διαφθείρεται, ἀνὴρ γενόμενος ἀγαθός, ἀπὸ δὲ ἔθνας τῶν στρατηγῶν Σιησίλεως δὲ Θρασύλεω τοῦτο δὲ Κυνέγειρος δὲ Εὐφορίωνος ἐνθαῦτα ἐπιλαβόμενος τῶν ἀφλάστων νεός, τὴν χεῖρα ἀποκοπεὶς πελέκει πίπτει, τοῦτο δὲ ἄλλοι Ἀθηναίων πολλοί τε καὶ οὐνομαστοί.

115 Ἐπτὰ μὲν δὴ τῶν νεῶν ἐπεκράτησαν τρόπῳ τοιούτῳ Ἀθηναῖοι· τῆσι δὲ λοιπῆσι οἱ βάρβαροι ἔξανακρουσάμενοι καὶ ἀναλαβόντες ἐκ τῆς νήσου, ἐν τῇ ἔλιπον τὰ ἐξ Ἐρετρίης ἀνδράποδα, περιέπλεον Σούνιον, βουλόμενοι φθῆναι τοὺς Ἀθηναίους ἀπικόμενοι ἐς τὸ ἄστυ. Αἵτη δὲ ἐσχε ἐν Ἀθηναίοισι ἐξ Ἀλκμεωνιδέων μηχανῆς αὐτοὺς ταῦτα ἐπινοηθῆναι τούτους γὰρ συνθεμένους τοῖσι Πέρσῃσι ἀναδέξαι ἀσπίδα ἔοισι ἥδη ἐν τῆσι νησί. Οὗτοι μὲν δὴ περιέπλεον Σούνιον· Ἀθηναῖοι δέ, ὡς ποδῶν εἶχον, ἐβώθεον ἐς τὸ ἄστυ, καὶ ἐστρατοπεδεύσαντο ἀπιγμένοι ἐξ Ἡρακλείου τοῦ ἐν Μαραθῶνι· ἐν ἄλλῳ Ἡρακλείῳ τῷ ἐν Κυνοσάργεῃ. Οἱ δὲ βάρβαροι τῆσι νησὶ ὑπεραιωρηθέντες Φαλήρου (τοῦτο γὰρ ἦν ἐπίνειον τότε τῶν Ἀθηναίων) ὑπὲρ τούτου ἀνακωχεύσαντες τὰς νέας ἀπέπλεον ὅπιστος ἐς τὴν Ἀσίην. Ἐν ταύτῃ τῇ ἐν Μαραθῶνι μάχῃ ἀπέθανον τῶν βαρβάρων κατὰ ἔξακισχιλίους καὶ τετρακοσίους ἄνδρας, Ἀθηναίων δὲ ἑκατὸν καὶ ἐνεγήκοντα καὶ δύο.

119 Τοὺς δὲ τῶν Ἐρετρίεων ἥνδραποδισμένους Δατίς τε καὶ Ἀρταφέρνης, ὡς προσέσχον ἐς τὴν Ἀσίην πλέοντες, ἀνήγαγον ἐς Σοῦσα. Βασιλεὺς δὲ Δαρεῖος, πρὸν μὲν αἰχμαλώτους γενέσθαι τοὺς Ἐρετρίεας ἐνεῖχε σφι δεινὸν χόλον,

οῖα ἀρξάντων ἀδικίης προτέρων τῶν Ἐρετριέων ἐπείτε
δὲ εἰδέ σφεας ἀπαχθέντας παρ' ἔωστὸν καὶ ὑποχειρίους ἔω-
τῷ ἔόντας, ἐποίησε κακὸν ἄλλο οὐδέν, ἄλλη σφεας τῆς
Κισσίνης χώρης κατοίκισε ἐν σταθμῷ ἔωστοῦ, τῷ οὔνομά
ἔστι Ἀρδέρικκα, ἀπὸ Σούσων δέκα καὶ διηκοσίους στα-
δίους ἀπέχοντι. Ἐνθαῦτα τοὺς Ἐρετριέας κατοίκισε βα-
σιλεύς, οἱ καὶ μέχρι ἐμέο εἰχον τὴν χώρην ταύτην, φυλάσ-
σοντες τὴν ἀρχαίην γλῶσσαν. Τὰ μὲν δὴ περὶ Ἐρετριέας
ἔσχε οὕτω.

Λακεδαιμονίων δὲ ἦκον ἐς τὰς Ἀθήνας δισχίλιοι μετὰ 120
τὴν πανσέληνον, ἔχοντες σπουδὴν πολλὴν καταλαβεῖν οὗ-
τῳ, ὥστε τριταῖοι ἐκ Σπάρτης ἐγένοντο ἐν τῇ Ἀττικῇ.
Ὑστεροὶ δὲ ἀπικόμενοι τῆς συμβολῆς ἴμείροντο δικιάς θεή-
σασθαι τοὺς Μήδους· ἐλθόντες δὲ ἐς τὸν Μαραθῶνα ἐθεή-
σαντο. Μετὰ δὲ αἰνέοντες Ἀθηναίους καὶ τὸ ἔργον αὐ-
τῶν ἀπαλλάσσοντο ὀλίσω.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

ΠΟΛΥΜΝΙΑ

[Ο Δαρεῖος μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην ἥρχισε νὰ παρασκευάζεται εἰς νέαν ἐκστρατείαν κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἐν τῷ μεταξὺ διως ἀπέθανε καὶ διεδέχθη αὐτὸν ὁ νιός του Ξέρξης. Οὗτος ἀποφασίζει αὐτοπροσώπως νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν τρίτην κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐκστρατείαν. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐπὶ τέσσαρα ἔτη προητοιμάσθη, ἀνεχώρησε τὸ 480 ἀπὸ τὰς Σάρδεις μὲ δλον τὸν στρατὸν του διευθυνόμενος πρὸς τὸν Ἑλήσποντον, δπου εἶχε συναθροισθῆ καὶ δλος δ στόλος.

Ο περσικὸς στρατὸς διαβάζει τὸν Ἑλήσποντον μετὰ πορείαν διλγων ἡμερῶν συνηθροίσθη εἰς τὸν Δορίσκον, μεγάλην παραθαλάσσιον πεδιάδα τῆς Θράκης, δπου πλεύσας ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου εἶχε φθάσει καὶ δ στόλος. Ἐδῶ δ Ξέρξης παρατάσσει καὶ ἀριθμεῖ τὸν στρατὸν του καὶ τὸ μὲν πλῆθος τοῦ πεζικοῦ στρατοῦ εὑρέθη ἐν ἑκατομμύριον ἐπτακόσιαι χιλιάδες, καὶ τοῦ ἵππικοῦ δύδοήκοντα χιλιάδες, δ δὲ ἀριθμὸς τῶν πολεμικῶν πλοίων ἔφθασεν εἰς χίλια διακόσια ἐπτά, καὶ τῶν φορτηγῶν καὶ ἴππαγωγῶν εἰς τρεῖς χιλιάδας.]

1. Ο Ξέρξης ἐπιθεωρεῖ ἐν Δορίσκῳ τὸν πεζικὸν καὶ ναυτικὸν στρατόν.—Διάλογος Ξέρξου καὶ Δημαράτου.

(Κεφ. 100 - 105)

100 Ξέρξης δέ, ἐπεὶ ἡριθμήθη τε καὶ διετάχθη δ στρατός, ἐπεθύμησε αὐτός σφεας διεξελάσας θεήσασθαι. Μετὰ δὲ ἐποίεε τοῦτο, καὶ διεξελαύνων ἐπὶ ἄρματος παρὰ ἔθνος ἐν ἕκαστον ἐπυνθάνετο, καὶ ἀπέγραφον οἱ γραμματισταί, ἕως ἐξ ἐσχάτων ἐξ ἐσχάτα ἀπίκετο καὶ τῆς ἵππου καὶ τοῦ πεζοῦ. Ως δὲ ταῦτά οἱ ἐπεποίητο, τῶν νεῶν κατελκυσθεισέων ἐς θάλασ-

σαν, ἐνθαῦτα δὲ Ξέρξης μετεκβάς ἐκ τοῦ ἄρματος ἐς νέα Σιδωνίην ἵζετο ὑπὸ σκηνῆς χρυσέης καὶ παρέπλεε παρὰ τὰς πρῷρας τῶν νεῶν, ἐπειρωτῶν τε ἐκάστας διοίως καὶ τὸν πεζὸν καὶ ἀπογραφόμενος. Τὰς δὲ νέας οἵ ναύαρχοι ἀναγαγόντες δσον τε τέσσερα πλέθρα ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀνεκάχευον, τὰς πρῷρας ἐς γῆν τρέψαντες πάντες μετωπηδὸν καὶ ἔξοπλίσαντες τοὺς ἐπιβάτας ὡς ἐς πόλεμον. 'Ο δέ' ἐντὸς τῶν πρῷρέων πλέων ἐθήκετο καὶ τοῦ αἰγιαλοῦ.

'Ως δὲ καὶ ταῦτα διεξέπλωσε καὶ ἔξεβη ἐκ τῆς νεός, με- 101 τεπέμψατο Δημάρητον τὸν Ἀρίστωνος συστρατευόμενον αὐτῷ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καλέσας δ' αὐτὸν εἴρετο τάδε· «Δημάρητε, νῦν μοί σε ἥδυ ἐστι εἰρέσθαι, τὰ θέλω. Σὺ εἰς Ἑλλην τε καί, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι σεῦ τε καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τῶν ἐμοὶ ἐς λόγους ἀπικνεομένων, πόλιος οὗτος ἐλαχίστης οὗτος» ἀσθενεστάτης. Νῦν δὲ μοι τόδε φράσον, εἰς Ἑλληνες ὑπομενέουσι χεῖρας ἐμοὶ ἀνταειρόμενοι. Οὐ γάρ, ὡς ἐγὼ δοκέω, οὐδέ τοι εἰς πάντες Ἑλληνες καὶ οἱ λοιποὶ οἱ πρὸς ἐσπέρης οἰκέοντες ἀνθρώποι συλλεχθείσαν, οὐδὲ ἀξιομαχοί εἰσι ἐμὲ ἐπιόντα ὑπομεῖναι, μὴ ἐόντες ἀρθμιοί. Θέλω μέντοι καὶ τὸ ἀπὸ σεῦ, ὅκοιόν τι λέγεις περὶ αὐτῶν, πυνθεσθαι». 'Ο μὲν ταῦτα εἰρώτα, δέ τοι ὑπολαβὼν ἔφη· «Βασιλεῦ, κότερα ἀληθείῃ χρήσασθαι πρὸς σὲ τῇ ἥδοντῇ;». 'Ο δέ μιν ἀληθείῃ χρήσασθαι ἐκέλευε, φὰς οὐδέν οἱ ἀηδέστερον ἔσεσθαι τῇ πρότερον τῇ.

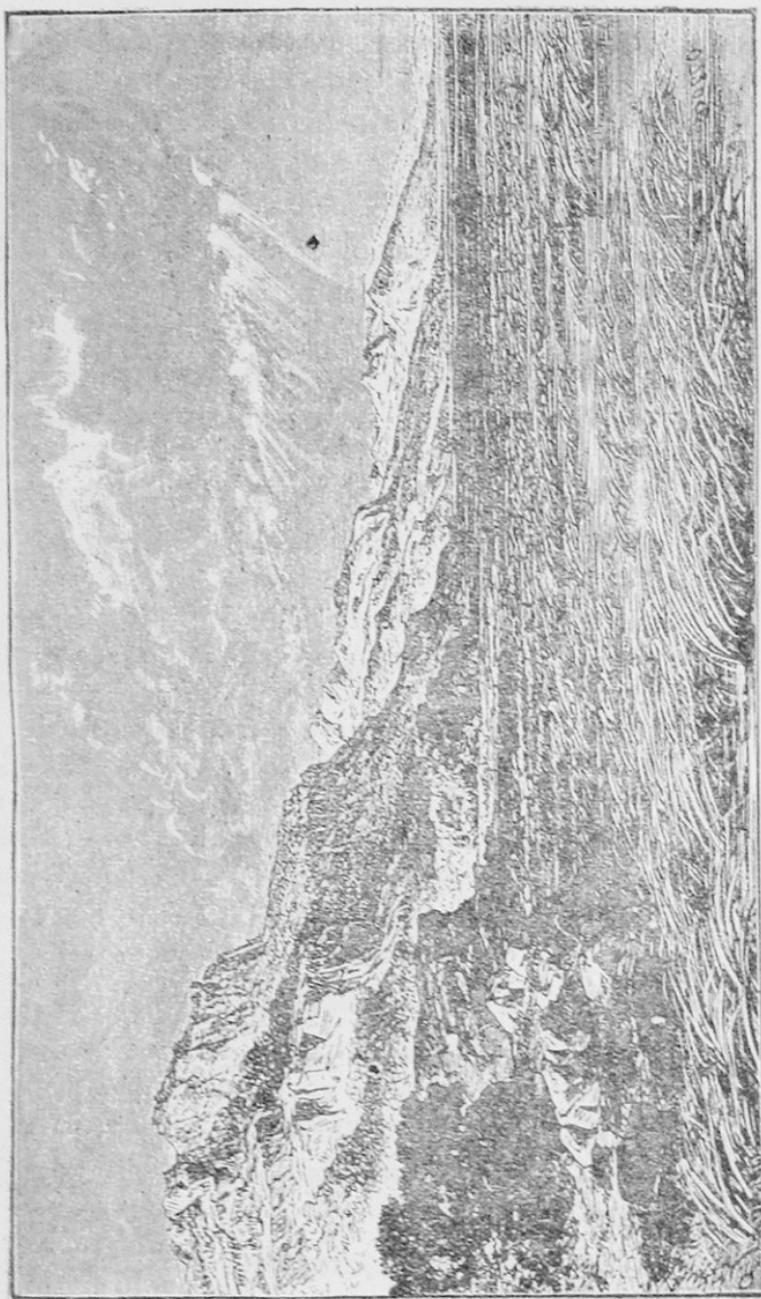
'Ως δὲ ταῦτα ἤκουσε Δημάρητος, ἔλεγε τάδε· «Βασιλεῦ, 102 ἐπειδὴ ἀληθείῃ χρήσασθαι πάντως με κελεύεις ταῦτα λέγοντα, τὰ μὴ ψευδόμενός τις ὑστερον ὑπὸ σεῦ ἀλώσεται, ἵσθι, δτι τῇ Ἑλλάδι πενήν μὲν αἰεὶ κοτε σύντροφός ἐστι, ἀρετὴ δὲ ἐπακτός ἐστι, ἀπὸ τε σοφίης κατεργασμένη καὶ νόμου ἰσχυροῦ τῇ διαχρεωμένη τῇ Ἑλλὰς τίν τε πενήν ἀπα-

μύνεται καὶ τὴν δεσποσύνην. Αἰνέω μὲν νῦν πάντας Ἐλληνας τοὺς περὶ ἐκείνους τοὺς Δωρικοὺς χώρους οἰκημένους, ἔρχομαι δὲ λέξων οὐ περὶ πάντων τούσδε τοὺς λόγους, ἀλλὰ περὶ Λακεδαιμονίων μούνων, πρῶτα μὲν διτούς ἔστι ὅκως κοτὲ σοὺς δέξονται λόγους δουλοσύνην φέροντας τῇ Ἑλλάδι, αὗτις δὲ ὡς ἀντιώσονται τοι ἐς μάχην, καὶ ἦν οἱ ἄλλοι Ἐλληνες πάντες τὰ σὰ φρονέωσι. Ἀριθμοῦ δὲ πέρι μὴ πύθῃ, δσοι τινὲς ἔόντες ταῦτα ποιέειν οἷοί τε εἰσι· ἦν τε γὰρ τύχωσι ἔξεστρατευμένοι χῆλιοι, οὗτοι μαχήσονταί τοι, ἦν τε ἐλάσσονες τούτων, ἦν τε καὶ πλεῦνες».

103 Ταῦτα ἀκούσας Ξέρξης γελάσας ἔφη· «Δημάροητε, οἶον ἐφθέγξαο ἔπος, ἄνδρας χῆλιοι στρατιῆς τοσῆδε μαχήσεσθαι. Κῶς ἂν δυναίστο χῆλιοι ἥ καὶ μύριοι ἥ καὶ πεντακισμύριοι, ἔόντες γε ἐλεύθεροι πάντες δμοίως καὶ μὴ ὑπ’ ἐνὸς ἀρχόμενοι, στρατῷ τοσῷδε ἀντιστῆναι; Ἐπεὶ τοι πλεῦνες περὶ ἔνα ἔκαστον γινόμεθα ἥ χῆλιοι, ἔόντων ἐκείνων πέντε χῆλιάδων. Υπὸ μὲν γὰρ ἐνὸς ἀρχόμενοι κατὰ τρόπον τὸν ἡμέτερον γενούατ’ ἄν, δειμαίνοντες τοῦτον, καὶ παρὰ τὴν ἑωυτῶν φύσιν ἀμείνοντες, καὶ ἵοιεν ἀναγκαζόμενοι μάστιγι ἐς πλεῦνας ἐλάσσονες ἔόντες· ἀνειμένοι δὲ ἐς τὸ ἐλεύθερον οὐκ ἄν ποιέοιεν τούτων οὐδέτερα. Δοκέω δὲ ἔγωγε καὶ ἀνισωθέντας πλήθεϊ χαλεπῶς ἄν Ἐλληνας Πέρσησι μούνοισι μάχεσθαι».

104 Πρὸς ταῦτα Δημάροης λέγει· «὾ βασιλεῦ, ἀρχῆθεν ἥπιστάμην, δτι ἀληθείῃ χρώμενος οὐ φίλα τοι ἐρέω. Σὺ δὲ ἐπεὶ ἥναγκασας λέγειν τῶν λόγων τοὺς ἀληθεστάτους, ἔλεγον τὰ κατίκοντα Σπαρτιῆτησι. Καίτοι ὡς ἔγω τυγχάνω τὰ νῦν τάδε ἐστοργώς ἐκείνους, αὐτὸς μάλιστα ἔξεπίστεαι, οἱ μετιμήν τε καὶ γέρεα ἀπελόμενοι πατρώια ἀπολίν τε καὶ φυγάδα πεποίκασι, πατήρ δὲ σὸς ὑποδεξάμενος βίον τέ μοι καὶ οἶκον ἔδωκε. Οὐκ ὅν οἰκός ἔστι ἄνδρα τὸν σώφρονα

Θερμοπύλας

εῦνοιαν φαινομένην διωθέεσθαι, ἀλλὰ στέργειν μάλιστα. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι κατὰ μὲν ἔνα μαχόμενοι οὐδαμῶν εἰσὶ κακίονες ἀνδρῶν, ἀλέες δὲ ἄριστοι ἀνδρῶν ἀπάντων. Ἐλεύθεροι γάρ ἔόντες οὐ πάντα ἐλεύθεροί εἰσιν· ἔπεστι γάρ σφι δεσπότης νόμος, τὸν ὑποδειμάνουσι πολλῷ ἔτι μᾶλλον ἢ οἱ σοὶ σέ. Ποιεῦσι γῶν, τὰ ἀν ἐκεῖνος ἀνώγῃ· ἀνώγει δὲ τωύτῳ αἰεί, οὐκ ἔῶν φεύγειν οὐδὲν πλῆθος ἀνθρώπων ἐκ μάχης, ἀλλὰ μένοντας ἐν τῇ τάξι ἐπικρατεῖν ἢ ἀπόλλυσθαι. Σοὶ δὲ εἰ φαίνομαι ταῦτα λέγων φλυηρέειν, τἄλλα σιγᾶν θέλω τὸ λοιπόν· νῦν δὲ ἀναγκασθεὶς ἔλεξα. Γένοιτο μέντοι κατὰ νόον τοι, βασιλεῦ».

105 'Ο μὲν δὴ ταῦτα ἀμείψατο, Ξέρξης δὲ ἐς γέλωτά τε ἔτρεψε καὶ οὐκ ἐποιήσατο δογὴν οὐδεμίαν, ἀλλ᾽ ἡπίως αὐτὸν ἀπεπέμψατο.

[Ἄπὸ τὸν Δορίσκον δὲ Ξέρξης ἔσακολουθεῖ τὴν διὰ τῆς Θράκης πρὸς τὴν Μακεδονίαν πορείαν. Οἱ Ἑλληνες κατανοήσαντες τὸν ἐπικρεμάμενον κατὰ τῆς Ἑλλάδος κίνδυνον συνῆλθον εἰς σύνοδον ἐν τῷ Ἱσθμῷ τῆς Κορίνθου ἐδῶ ἀποφασίζεται 1) νὰ καταληφθῇ διὰ στρατοῦ τὸ στενόν τῶν Θερμοπυλῶν, ἵνα ἐμποδισθῇ ἡ πρὸς τὰ πρόσωπα πορεία τοῦ Ξέρξου, δ δποῖος ἐν τῷ μεταξὺ εἰχεν εἰσβάλει διὰ τῆς Θεσσαλίας εἰς τὴν Μακεδονίαν, καὶ 2) νὰ πλεύσῃ δλος δ ἐλληνικὸς στόλος εἰς τὸ Ἀρτεμίσιον, ἵνα ἀντιταχθῇ κατὰ τοῦ περσικοῦ.]

2. Ἡ ἐν Θερμοπύλαις μάχη (480)

(Κεφ. 201 - 213, 215 - 228)

α') Τὰ πρὸ τῆς μάχης.

(Κεφ. 201 - 209)

201 Βασιλεὺς μὲν δὴ Ξέρξης ἔστρατοπεδεύει τῆς Μηλίδος ἐν

τῇ Τρηχινήῃ, οἱ δὲ Ἕλληνες ἐν τῇ διόδῳ καλέεται δὲ ὁ χῶρος οὗτος ὑπὸ μὲν τῶν πλεόνων Ἑλλήνων Θεομοπύλαι, ὑπὸ δὲ τῶν ἐπιχωρίων καὶ περιοίκων Πύλαι. Ἐστρατοπεδεύοντο μέν νυν ἕκατεροι ἐν τούτοισι τοῖσι χωρίοισι, ἐπεκράτεε δὲ ὁ μὲν τῶν πρὸς βιορέην ἄνεμον ἔχόντων πάντων μέχρι Τρηχίνος, οἱ δὲ τῶν πρὸς νότον καὶ μεσαμβρίην φερόντων ἐπὶ ταύτης τῆς ἡπείρου.

Ἡσαν δὲ οἵδε Ἑλλήνων οἱ ὑπομένοντες τὸν Πέρσην 202 ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ. Σπαρτιητέων τε τριηκόσιοι διπλῖται καὶ Τεγεητέων καὶ Μαντινέων χίλιοι, ἡμίσεες ἑκατέρων, ἐξ Ὀρχομενοῦ τε τῆς Ἀρκαδίης εἴκοσι καὶ ἑκατὸν καὶ ἐκ τῆς λοιπῆς Ἀρκαδίης χίλιοι· τοσοῦτοι μὲν Ἀρκάδων, ἀπὸ δὲ Κορίνθου τετρακόσιοι καὶ ἀπὸ Φλειοῦντος διηκόσιοι καὶ Μυκηναίων ὅγδωκοντα. Οὗτοι μὲν ἀπὸ Πελοποννήσου παρῆσαν, ἀπὸ δὲ Βοιωτῶν Θεσπιέων τε ἑπτακόσιοι καὶ Θηβαίων τετρακόσιοι. Πρὸς τούτοισι ἐπίκλητοι ἐγένοντο Λοκροί τε οἱ Ὀπούντιοι παντρατιῆ καὶ Φωκέων χίλιοι. Αὐτοὶ γάρ σφεας οἱ Ἕλληνες ἐπεκαλέσαντο λέγοντες δι' ἀγγέλων, ὃς αὐτοὶ μὲν ἥκοιεν πρόδρομοι τῶν ἄλλων, οἱ δὲ λοιποὶ τῶν συμμάχων προσδόκιμοι πᾶσαν εἰεν ἡμέρην, ἡ θάλασσά τε σφι εἴη ἐν φυλακῇ ὑπὸ Ἀθηναίων τε φρουρεομένη καὶ Αιγινητέων καὶ τῶν ἐς τὸν ναυτικὸν στρατὸν ταχθέντων, καί σφι εἴη δεινὸν οὐδέν· οὐ γὰρ θεὸν εἶναι τὸν ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλ' ἄνθρωπον· εἶναι δὲ θνητὸν οὐδένα οὐδὲ ἔσεσθαι, τῷ κακὸν ἐξ ἀρχῆς γινομένῳ οὐ συνεμείχθη, τοῖσι δὲ μεγίστοισι αὐτῶν μέγιστα· ὀφεῖται δὲ τὸν ἐπελαύνοντα, ὃς ἐόντα θνητόν, ἀπὸ τῆς δόξης πεσεῖν. Οἱ δὲ ταῦτα πυνθανόμενοι ἐβώθεον ἐς τὴν Τρηχίνα.

Τούτοισι ἦσαν μέν νυν καὶ ἄλλοι στρατηγοὶ κατὰ πόλις 204 ἐκάστων, ὁ δὲ θωμαζόμενος μάλιστα καὶ παντὸς τοῦ στρα-

τεύματος ἡγεόμενος Λακεδαιμόνιος ἦν Λεωνίδης ὁ Ἀναξανδρίδεω, κτησάμενος τὴν βασιληίην ἐν Σπάρτῃ ἔξι ἀπὸ σ-
205 δοκήτου. Οὗτος ὁ Λεωνίδης τότε ἦιε ἐς Θεομοπύλας ἐπιλεξάμενος ἄνδρας τε τοὺς κατεστεῶτας τριηκοσίους καὶ τοῖσι ἑτύγχανον παῖδες ἔοντες. Παραλαβὼν δὲ ἀπίκετο καὶ Θηβαίων, τοὺς ἐς τὸν ἀριθμὸν λογισάμενος εἶπον, τῶν ἐστρατήγες Λεοντιάδης ὁ Εὔρυμάχου. Τοῦδε δὲ εἰνεκεν τούτους σπουδὴν ἐποίησατο Λεωνίδης μούνους Ἑλλήνων παραλαβεῖν, διτὶ σφέων μεγάλως κατηγόρητο μηδίζειν παρεκάλεε ὃν ἐς τὸν πόλεμον θέλων εἰδέναι, εἴτε συμπέμψουσι εἴτε καὶ ἀπερέονται ἐκ τοῦ ἐμφανέος τὴν Ἑλλήνων συμμαχίην. Οἱ δὲ ἄλλα φρονέοντες ἔπειπον.

206 Τούτους μὲν τοὺς ἀμφὶ Λεωνίδην πρώτους ἀπέπεμψαν Σπαρτιῆται, ἵνα τούτους δρέοντες οἱ ἄλλοι σύμμαχοι στρατεύωνται μηδὲ καὶ οὗτοι μηδίσωσι, ἢν αὐτοὺς πυνθάνωνται ὑπερβαλλομένους· μετὰ δέ, Κάρονεια γάρ σφι ἦν ἐμποδών, ἔμελλον δρτάσαντες καὶ φυλακὰς λιπόντες ἐν τῇ Σπάρτῃ κατὰ τάχος βωθέειν πανδημεί. Ως δὲ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν συμμάχων ἐνένωντο καὶ αὐτοὶ ἔτερα τοιαῦτα ποιήσειν· ἢν γὰρ κατὰ τούτο Ὁλυμπιὰς τούτοισι τοῖσι πρήγμασι συμπεσοῦσα· οὐκ ὃν δοκέοντες κατὰ τάχος οὕτω διακριθῆσθαι τὸν ἐν Θεομοπύλῃσι πόλεμον ἔπειπον τοὺς προδρόμους.

207 Οὗτοι μὲν δὴ οὕτω διενένωντο ποιήσειν· οἱ δὲ ἐν Θεομοπύλῃσι Ἑλληνες, ἐπειδὴ πέλας ἐγένετο τῆς ἐσβολῆς ὁ Πέρσης, καταρρωδέοντες ἔβουλεύοντο περὶ ἀπαλλαγῆς. Τοῖσι μέν νυν ἄλλοισι Πελοποννησίοισι ἐδόκεε ἐλθοῦσι ἐς Πελοπόννησον τὸν Ἰσθμὸν ἔχειν ἐν φυλακῇ· Λεωνίδης δέ, Φωκέων καὶ Λοκρῶν περισπερχθέντων τῇ γνώμῃ ταύτῃ, αὐτοῦ τε μένειν ἐψηφίζετο πέμπειν τε ἀγγέλους ἐς τὰς πόλις κε-

λεύοντάς σφι ἐπιβωθέειν, ὃς ἔόντων αὐτῶν ὀλίγων στρατὸν τὸν Μήδων ἀλέξασθαι.

Ταῦτα βουλευομένων σφέων ἔπειμπε Ξέρξης κατάσκοπον 208 ἵππεα ἰδέσθαι, ὁκόσοι εἰσὶ καὶ δι τοιείοιν ἀκηκόες γὰρ ἔτι ἐδὼν ἐν Θεσσαλίῃ, ὃς ἀλισμένη εἴη ταύτη στρατιὴ ὀλίγη, καὶ τοὺς ἡγεμόνας, ὃς εἱησαν Λακεδαιμόνιοι τε καὶ Λεωνίδης, ἐδὼν γένος Ἡρακλείδης. Ὡς δὲ προσῆλασε δι ἵππεὺς πρὸς τὸ στρατόπεδον, ἐθηεῖτο τε καὶ κατώρα πᾶν μὲν οὐ τὸ στρατόπεδον· τοὺς γὰρ ἔσω τεταγμένους τοῦ τείχεος, τὸ ἀνορθώσαντες εἶχον ἐν φυλακῇ, οὐκ οἰά τε ἦν κατιδέσθαι· δὲ τοὺς ἔξω ἐμάνθανε, τοῖσι πρὸ τοῦ τείχεος τὰ ὅπλα ἐκέετο. Ἔτυχον δὲ τοῦτον τὸν χρόνον Λακεδαιμόνιοι ἔξω τεταγμένοι. Τοὺς μὲν δὴ ὥρα γυμναζομένους τῶν ἀνδρῶν, τοὺς δὲ τὰς κόμας κτενιζομένους. Ταῦτα δὴ θηγύμενος ἐθώμαζε καὶ τὸ πλῆθος ἐμάνθανε. Μαθὼν δὲ πάντα ἀτρεπέως ἀπῆλαυνε ὀπίσω κατ' ἡσυχίην· οὔτε γάρ τις ἐδίωκε ἀλογίης τε ἐκύρησε πολλῆς ἀπελθόν τε ἔλεγε πρὸς Ξέρξην, τά περ ὅπωπες πάντα.

Ακούων δὲ Ξέρξης οὐκ εἰχε συμβαλέσθαι τὸ ἔον, διτι 209 παρεσκευάζοντο ὃς ἀπολεόμενοί τε καὶ ἀπολέοντες κατὰ δύναμιν· ἀλλ’ αὐτῷ γελοῖα γὰρ ἐφαίνοντο ποιέειν, μετεπέμψατο Δημάρητον τὸν Ἀρίστωνος ἔόντα ἐν τῷ στρατοπέδῳ. Ἀπικόμενον δέ μιν εἰρώτα Ξέρξης ἔκαστα τούτων, θέλων μαθεῖν τὸ ποιεύμενον πρὸς τῶν Λακεδαιμονίων. Ο δὲ εἶπε· «Ἡκουσας μέν μεν καὶ πρότερον, εὗτε ὥρμεομεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, περὶ τῶν ἀνδρῶν τούτων ἀκούσας δὲ γέλωτά με ἔθευ λέγοντα, τῇ περ ὥρων ἐκβησόμενα τὰ πρήγματα ταῦτα ἐμοὶ γὰρ τὴν ἀληθείην ἀσκέειν ἀντία σεῦ, ὡς βασιλεὺς, ἀγών μεγιστός ἔστι. Ἀκουσον δὲ καὶ νῦν. Οἱ ἀνδρες οὗτοι ἀπίκαται μαχησόμενοι ἡμῖν περὶ τῆς ἐσόδου,

καὶ ταῦτα παρασκευάζονται. Νόμος γάρ σφι οὗτω ἔχων ἐστί· ἐπεὰν μέλλωσι κινδυνεύειν τῇ ψυχῇ, τότε τὰς κεφαλὰς κοσμέονται. Ἐπίστασο δὲ ὅτι, εἰ τούτους τοὺς καὶ τὸ ὑπομένον ἐν Σπάρτῃ καταστρέψεαι, ἔστι οὐδὲν ἄλλο ἔθνος ἀνθρώπων, τὸ σέ, βασιλεῦ, ὑπομενέει χεῖρας ἀνταειρόμενον· νῦν γὰρ πρὸς βασιληήν τε καὶ πόλιν καλλίστην τῶν ἐν Ἑλλησι προσφέρεαι καὶ ἀνδρας ἀρίστους». Κάρτα τε δὴ ἀπιστα Ξέρξη ἐφαίνετο τὰ λεγόμενα εἶναι καὶ δεύτερα ἐπειρώτα, διντινα τρόπον τοσοῦτοι ἔόντες τῇ ἐωστοῦ στρατιῇ μαχῆσονται. 'Ο δὲ εἶπε· «὾ βασιλεῦ, ἐμοὶ χρᾶσθαι ὡς ἀνδρὶ φεύστη, ἦν μὴ ταῦτά τοι ταύτη ἐκβῆ, τῇ ἐγὼ λέγω». Ταῦτα λέγων οὐκ ἐπειθε τὸν Ξέρξην.

β) Διήμερος μάχη ἐν τῷ στενῷ.

(Κεφ. 210 - 212)

- 210   Ξέρξης τέσσερας μὲν δὴ παρεξῆκε ἡμέρας, ἐλπίζων αἱεί σφεας ἀποδρήσεσθαι· πέμπτη δέ, ὡς οὐκ ἀπαλλάσσοντο, ἄλλα οἱ ἐφαίνοντο ἀναιδείῃ τε καὶ ἀβουλίῃ διαχρεώμενοι μένειν, πέμπει ἐπ' αὐτοὺς Μήδους τε καὶ Κισσίους θυμωθείς, ἐντειλάμενός σφεας ζωγρήσαντας ἄγειν ἐς ὅψιν τὴν ἐωστοῦ. 'Ως δ' ἐσέπεσον φερόμενοι ἐς τοὺς Ἑλληνας οἱ Μῆδοι, ἐπιπτον πολλοί, ἄλλοι δ' ἐπεσήσαν, καὶ οὐκ ἀπῆλαυνον, καίπερ μεγάλως προσπιταίοντες. Δῆλον δ' ἐποίευν παντὶ τεφ καὶ οὐκ ἥκιστα αὐτῷ βασιλεῖ, διτι πολλοὶ μὲν ἀνθρώποι εἰεν, ὀλίγοι δὲ ἀνδρες. Ἐγίνετο δὲ ἡ συμβολὴ δι' ἡμέρης.
- 211   Ἐπείτε δὲ οἱ Μῆδοι τρηχέως περιείποντο, ἐνθαῦτα οὗτοι μὲν ὑπεξήσαν, οἱ δὲ Πέρσαι ἐκδεξάμενοι ἐπήσαν, τοὺς ἀθανάτους ἐκάλεε βασιλεύς, τῶν ἥρχε 'Υδάρην, ὡς δὴ οὗτοι γε εὐπετέως κατεργασόμενοι. 'Ως δὲ καὶ οὗτοι συνέσμιγον

τοῖσι Ἑλλησι, οὐδὲν πλέον ἐφέροντο τῆς στρατιῆς τῆς Μηδικῆς, ἀλλὰ τὰ αὐτά, ἅτε ἐν στεινοπόρῳ τε χώρῳ μαχόμενοι καὶ δούρασι βραχυτέροισι χρεώμενοι ἥπερ οἱ Ἑλληνες, καὶ οὐκ ἔχοντες πλήθεϊ χρήσασθαι. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐμάχοντο ἀξίως λόγου, ἄλλα τε ἀποδεικνύμενοι ἐν οὐκ ἐπισταμένοισι μάχεσθαι ἐξεπιστάμενοι καί, ὅκως ἐντρέψειαν τὰ νῶτα, ἀλλέες φεύγεσκον δῆθεν οἱ δὲ βάρβαροι δρέοντες φεύγοντας βοῇ τε καὶ πατάγῳ ἐπῆισαν· οἱ δ' ἂν καταλαμβανόμενοι ὑπέστρεφον ἀντίοι εἶναι τοῖσι βαρβάροισι, μεταστρεφόμενοι δὲ κατέβαλλον πλήθεϊ ἀναριθμήτους τῶν Περσέων ἔπιπτον δὲ καὶ αὐτῶν τῶν Σπαρτιητέων ἐνθαῦτα ὀλίγοι. Ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἐδυνέατο παραλαβεῖν οἱ Πέρσαι τῆς ἐσόδου πειρώμενοι καὶ κατὰ τέλεα καὶ παντοίως προσβάλλοντες, ἀπῆλαυνον ὀπίσω.

Ἐν ταύτῃσι τῇσι προσόδοισι τῆς μάχης λέγεται βασιλέα 212 θηεύμενον τῷς ἀναδραμεῖν ἐκ τοῦ θρόνου, δείσαντα περὶ τῇ στρατιῇ. Τότε μὲν οὗτο ἡγωνίσαντο, τῇ δὲ ὑστεραίῃ οἱ βάρβαροι οὐδὲν ἀμεινον ἀέθλεον· ἅτε γὰρ ὀλίγων ἐόντων, ἔλπισαντές σφεας κατατερψωματίσθαι τε καὶ οὐκ οἶους τε ἔσεσθαι ἔτι χειρας ἀνταείρασθαι συνέβαλλον. Οἱ δὲ Ἑλληνες κατὰ τάξις τε καὶ κατὰ ἔθνεα κεκοσμημένοι ἦσαν, καὶ ἐν μέρεϊ ἔκαστοι ἐμάχοντο πλὴν Φωκέων οὗτοι δὲ ἐς τὸ οἰρός ἐτάχθησαν φυλάξοντες τὴν ἀτραπόν. Ως δὲ οὐδὲν εὑρισκον ἀλλοιότερον οἱ Πέρσαι, ἢ τῇ προτεραιῇ ἐνώρων, ἀπῆλαυνον.

γ') Προδοσία τοῦ Ἐφιάλτου.

(Κεφ. 213, 215 - 218)

Απορέοντος δὲ βασιλέος, δ τι χρήσηται τῷ παρεόντι 213 πρήγματι, Ἐπιάλτης ὁ Εύρυδίμου, ἀνὴρ Μηλιεύς, ἥλθε οἱ

ἔς λόγους· ὃς μέγα τι παρὰ βασιλέος δοκέων οἵσεσθαι
ἔφρασέ τε τὴν ἀτραπὸν τὴν διὰ τοῦ οὐρανού φέρουσαν ἐξ
Θεομοπύλας καὶ διέφθειρε τοὺς ταύτην ὑπομείναντας Ἐλ-
λήνων. ²¹⁵ Υστερὸν δὲ δείσας Λακεδαιμονίους ἔφυγε ἐς Θεσ-
σαλίην, καί οἱ φυγόντι ὑπὸ τῶν Πυλαγόρων τῶν ἐς τὴν
Πυλαίην συλλεγομένων ἀργύριον ἐπεκηρύχθη. Χρόνῳ δὲ
ὑστερὸν (κατῆλθε γὰρ ἐς Ἀντικύρην) ἀπέθανε ὑπὸ Ἀθη-
νάδεω, ἀνδρὸς Τερηχινίου.

²¹⁵ Ξέρξης δέ, ἐπεὶ οἱ ἡρεσε, τὰ ὑπέσχετο Ἐπιάλτης κατερ-
γάσεσθαι, αὐτίκα περιχαρὴς γενόμενος ἐπεμπε 'Υδάρνεος
καὶ τῶν ἐστρατήγες 'Υδάρνης ὀρμέατο δὲ περὶ λύχνων ἀφάσ-
ἐκ τοῦ στρατοπέδου. Τὴν δὲ ἀτραπὸν ταύτην ἔξενρον μὲν
οἱ ἐπιχώριοι Μηλιέες, ἔξευρόντες δὲ Θεσσαλοῖσι κατηγή-
σαντο ἐπὶ Φωκέας τότε, δτε οἱ Φωκέες φράξαντες τείχεῖ-
τὴν ἐσβολὴν ἦσαν ἐν σκέπῃ τοῦ πολέμου ἐκ τόσου δὴ κατε-
δέδεκτο ἔοσσα οὐδὲν χρηστὴ Μηλιεῦσι.

²¹⁶ ²¹⁷ "Ἐχει δὲ ὅδε ἡ ἀτραπὸς αὕτη ἀρχεται μὲν ἀπὸ τοῦ
'Ασωποῦ ποταμοῦ τοῦ διὰ τῆς διασφάγης ὁέοντος, οὔνομα
δὲ τῷ οὐρεῖ τούτῳ καὶ τῇ ἀτραπῇ πωντὸ κέεται, Ἀνόπαια-
τείνει δὲ ἡ Ἀνόπαια αὕτη κατὰ ὁάχιν τοῦ οὐρανού, λήγει δὲ
κατὰ Ἀλπηγὸν πόλιν, πρώτην ἔοσσαν τῶν Λοκρίδων πόδες
τῶν Μηλιέων. Κατὰ ταύτην δὴ τὴν ἀτραπὸν οἱ Πέρσαι,
τὸν Ἀσωπὸν διαβάντες, ἐπορεύοντο πᾶσαν τὴν νύκτα, ἐν
δεξῆ μὲν ἔχοντες οὐρεα τὰ Οίταιων, ἐν ἀριστερῇ δὲ τὰ Τερ-
γινίων. Ἡώς τε δὴ διέφαινε, καὶ οἱ ἐγένοντο ἐπ' ἀκρωτη-
ρίῳ τοῦ οὐρανού. Κατὰ δὲ τοῦτο τοῦ οὐρανού ἐφύλασσον,
ῶς καὶ πρότερόν μοι δεδήλωται, Φωκέων χίλιοι διπλῖται, ὁμενοί τε
τὴν σφετέρην χώρην καὶ φρουρόντες τὴν ἀτρα-
πόν. Ἡ μὲν γὰρ κάτω ἐσβολὴ ἐφυλάσσετο ὑπὸ τῶν εἴρη-

ται· τὴν δὲ διὰ τοῦ οὔρεος ἀτραπὸν ἐθελονταὶ Φωκέες
ὑποδεξάμενοι Λεωνίδη ἐφύλασσον.

Ἐμαθον δέ σφεας οἱ Φωκέες ὅδε ἀναβεβηκότας ἀνα- 218
βαίνοντες γὰρ ἐλάνθανον οἱ Πέρσαι τὸ οὔρος πᾶν ἐὸν
δρυῶν ἐπίπλεον. Ἡν μὲν δὴ νηνεμίῃ, ψόφου δὲ γινομένου
πολλοῦ, ὡς οἰκὸς ἦν φύλλων ὑποκεχυμένων ὑπὸ τοῖσι ποσί,
ἀνά τε ἔδραμον οἱ Φωκέες καὶ ἐνέδυνον τὰ δπλα, καὶ αὐ-
τίκα οἱ βάρβαροι παρῆσαν. Ως δὲ εἶδον ἄνδρας ἐνδυομέ-
νους δπλα, ἐν θώματι ἐγένοντο ἐλπόμενοι γὰρ οὐδέν σφι
φανήσεσθαι ἀντάξιον ἐνεκύρησαν στρατῷ. Ἐνθαῦτα Ὑδάρ-
νης καταρρωδήσας, μὴ οἱ Φωκέες ἔωσι Λακεδαιμόνιοι, εἴ-
ρετο Ἐπιάλτην, δποδαπὸς εἴη δ στρατός, πυθόμενος δὲ
ἀτρεκέως διέτασσε τοὺς Πέρσας ὡς ἐς μάχην. Οἱ δὲ Φω-
κέες, ὡς ἐβάλλοντο τοῖσι τοξεύμασι πολλοῖσί τε καὶ πυ-
κνοῖσι, οἶχοντο φεύγοντες ἐπὶ τοῦ οὔρεος τὸν κόρυμβον
ἐπιστάμενοι, ὡς ἐπὶ σφέας ὠρμήθησαν ἀρχῆν, καὶ παρεσκευ-
άδατο ὡς ἀπολεόμενοι. Οὗτοι μὲν δὴ ταῦτα ἐφρόνεον, οἱ
δὲ ἀμφὶ Ἐπιάλτην καὶ Ὑδάρνεα Πέρσαι Φωκέων μὲν οὐ-
δένα λόγον ἐποιεῦντο, οἱ δὲ κατέβαινον τὸ οὔρος κατὰ τάχος.

δ') Ἡ ὑπὸ τοῦ Λεωνίδου ἀποπομπὴ τῶν συμμάχων.

(Κεφ. 219 - 222)

Τοῖσι δὲ ἐν Θερμοπύλησι ἔοισι Ἐλλήνων πρῶτον μὲν 219
ὅ μάντις Μεγιστής ἐσιδὼν ἐς τὰ ἵρα ἐφρασε τὸν μέλλοντα
ἔσεσθαι ἀμα ἥοι σφι θάνατον. Ἐπὶ δὲ καὶ αὐτόμολοι ἥσαν
οἱ ἔξαγγελαντες τῶν Περσέων τὴν περίοδον. Οὗτοι μὲν ἔτι
νυκτὸς ἐσήμηναν, τρίτοι δὲ οἱ ἡμεροσκόποι καταδραμόντες
ἀπὸ τῶν ἄκρων ἥδη διαφαινούσης ἥμέρης. Ἐνθαῦτα ἐβού-
λεύοντο αἱ Ἐλληνες, καὶ σφεων ἐσχίζοντο αἱ γνῶμαι οἱ

μὲν γὰρ οὐκ ἔων τὴν τάξιν ἐκλιπεῖν, οἱ δὲ ἀντέτεινον. Μετὰ δὲ τοῦτο διακριθέντες οἱ μὲν ἀπαλλάσσοντο καὶ διασκεδασθέντες κατὰ πόλις ἔκαστοι ἐτράποντο, οἱ δὲ αὐτῶν ἄμα Λεωνίδῃ μένειν αὐτοῦ παρεσκευάδατο.

220 Λέγεται δὲ καὶ, ὡς αὐτός σφεας ἀπέπεμψε Λεωνίδης, μὴ ἀπόλωνται, κηδόμενος· αὐτῷ δὲ καὶ Σπαρτιητέων τοῖσι παρεοῦσι οὐκ ἔχειν εὐπρεπέως ἐκλιπεῖν τὴν τάξιν, ἐς τὴν ἥλθον φυλάξοντες ἀρχήν. Ταύτη καὶ μᾶλλον τῇ γνώμῃ πλεῖστος εἴμι, Λεωνίδηγ, ἐπείτε αἰσθετο τοὺς συμμάχους ἔόντας ἀπροθύμους καὶ οὐκ ἐθέλοντας συνδιακινδυνεύειν, κελεῦσαι σφεας ἀπαλλάσσεσθαι, αὐτῷ δὲ ἀπιέναι οὐ καλῶς ἔχειν. Μένοντι δὲ αὐτοῦ κλέος μέγα ἔλείπετο, καὶ ἡ Σπάρτης εὐδαιμονίη οὐκ ἔξηλείφετο. Ἐκέχοηστο γὰρ ὑπὸ τῆς Πυθίης τοῖσι Σπαρτιητησι χρεωμένοισι περὶ τοῦ πολέμου τούτου αὐτίκα κατ' ἀρχὰς ἔγειρομένου, ἡ Λακεδαιμονα ἀναστατον γενέσθαι ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἡ τὸν βασιλέα σφέων ἀπολέσθαι. Ταῦτά τε δὴ ἐπιλεγόμενον Λεωνίδην καὶ βουλόμενον κλέος καταθέσθαι μιούνων Σπαρτιητέων, ἀποπέμψαι τοὺς συμμάχους δοκέω μᾶλλον ἡ γνώμῃ διενειχθέντας οὗτω ἀκόσμως οἰχεσθαι τοὺς οἰχομένους.

221 Μαρτύριον δέ μοι καὶ τόδε οὐκ ἐλάχιστον τούτου πέρι γέγονε, διτι καὶ τὸν μάντιν, δις εἶπετο τῇ στρατιῇ ταύτῃ, Μεγιστίην τὸν Ἀκαρνῆνα, λεγόμενον εἶναι τὰ ἀγέναθεν ἀπὸ Μελάμποδος, τοῦτον τὸν εἴπαντα ἐκ τῶν ἴδων τὰ μέλλοντά σφι ἐκβαίνειν, φανερός ἐστι Λεωνίδης ἀποπέμπων, ἵνα μὴ συναπόληται σφι. Ὁ δὲ ἀποπεμπόμενος αὐτὸς μὲν οὐκ ἀπέλιπε, τὸν δὲ παῖδα συστρατεύμενον, ἔόντα οἱ μουνογενέα, ἀπέπεμψε.

222 Οἱ μέν νυν σύμμαχοι ἀποπεμπόμενοι οἴχοντό τε ἀπιόντες καὶ ἐπείθοντο Λεωνίδῃ, Θεσπιέες δὲ καὶ Θηβαῖοι κατέμει-

ναν μοῦνοι παρὰ Λακεδαιμονίοισι. Τούτων δὲ Θηβαῖοι μὲν ἀέκοντες ἔμενον καὶ οὐ βουλόμενοι (κατεῖχε γάρ σφεας Λεωνίδης ἐν δμήρων λόγῳ ποιεύμενος), Θεσπιέες δὲ ἔκδντες μάλιστα, οἱ οὐκ ἔφασαν ἀπολιπόντες Λεωνίδην καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ἀπαλλάξεσθαι, ἀλλὰ καταμείναντες συναπέθανον. Ἐστρατήγες δὲ αὐτῶν Δημόφιλος Διαδρόμεω.

ε) Ὁ ὕστατος ἄγων.—Τιμητικὰ ἐπιγράμματα εἰς τοὺς πεσόντας.

(Κεφ. 223 - 228)

Ξέρξης δέ, ἐπεὶ ἡλίου ἀνατείλαντος σπονδὰς ἐποιήσατο, 223 ἐπισχὼν χρόνον ἐς ἀγορῆς κου μάλιστα πληθώρην πρόσοδον ἐποιέετο· καὶ γὰρ ἐπέστιαλτο ἐξ Ἐπιάλτεω οὗτο· ἀπὸ γὰρ τοῦ οὔρεος ἡ κατάβασις συντομωτέρη τέ ἐστι καὶ βραχύτερος ὁ χῶρος πολλόν, ἥπερ ἡ περίοδος τε καὶ ἀνάβασις. Οἱ τε δὴ βάρβαροι οἱ ἀμφὶ Ξέρξην προσήισαν, καὶ οἱ ἀμφὶ Λεωνίδην Ἑλληνες, ὡς τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἔξοδον ποιεύμενοι, ἥδη πολλῷ μᾶλλον ἡ κατ' ἀρχὰς ἐπεξήισαν ἐς τὸ εὐρύτερον τοῦ αὐχένος. Τὸ μὲν γὰρ ἔρυμα τοῦ τείχεος φυλάσσοντες ἀνὰ τὰς προτέρας ἡμέρας ὑπεξίοντες ἐς τὰ στειγόπορα ἐμάχοντο. Τότε δὲ συμμίσγοντες ἔξω τῶν στεινῶν ἐπιπτον πλήθεϊ πολλοὶ τῶν βαρβάρων ὅπισθε γὰρ οἱ ἱγεμόνες τῶν τελέων ἔχοντες μάστιγας ἐρράπιζον πάντα ἄνδρα, αἰεὶ ἐς τὸ πρόσω προτρύνοντες. Πολλοὶ μὲν δὴ ἐσεπιπτον αὐτῶν ἐς τὴν θάλασσαν καὶ διεφθείροντο, πολλῷ δ' ἔτι πλεῦνες κατεπατέοντο ζωὶ ὑπ' ἀλλήλων· ἦν δὲ λόγος οὐδεὶς τοῦ ἀπολλυμένου. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἄτε ἐπιστάμενοι τὸν μέλλοντα σφίσι ἔσεσθαι θάνατον ἐκ τῶν περιιόντων τὸ οὔρος, ἀπεδείκνυντο, ὁώμης ὅσον εἶχον μέγιστον, ἐς τοὺς βαρβάρους παραχρεώμενοί τε καὶ ἀτέοντες. Δού-

ρατα μέν νυν τοῖσι πλέοσι αὐτῶν τηγικαῦτα ἥδη ἐτύγχανε κατεηγότα, οἱ δὲ τοῖσι ἔιφεσι διεργάζοντο τοὺς Πέρσας.

224 Καὶ Λεωνίδης τε ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ πίπτει ἀνὴρ γενόμενος ἄριστος, καὶ ἔτεροι μετ' αὐτοῦ οὐνομαστοὶ Σπαρτιητέων, τῶν ἐγὼ ως ἀνδρῶν ἀξίων γενομένων ἐπυθόμην τὰ οὐνόματα, ἐπυθόμην δὲ καὶ ἀπάντων τῶν τριηκοσίων. Καὶ δὴ καὶ Περσέων πίπτουσι ἐνθαῦτα ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ οὐνομαστοί, ἐν δὲ δὴ καὶ Δαρείου δύο παιδες, Ἀβροκόμης τε καὶ Ὑπεράνθης.

225 Ξέρξεώ τε δὴ δύο ἀδελφοὶ ἐνθαῦτα πίπτουσι μαχόμενοι καὶ ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ τοῦ Λεωνίδεω Περσέων τε καὶ Λακεδαιμονίων ὀθίσμδος ἐγίνετο πολλός, ἐς δὲ τοῦτον τε ἀρετῆς οἱ Ἐλληνες ὑπεξείρυσαν καὶ ἐτρέψαντο τοὺς ἐναντίους τετράκις. Τοῦτο δὲ συνεστήκεε, μέχρι οὗ οἱ σὺν Ἐπιάλτῃ παρεγένοντο. Ως δὲ τούτους ἦκειν ἐπύθοντο οἱ Ἐλληνες, ἐνθεῦτεν ἥδη ἔτεροιοῦτο τὸ νεῖκος· ἐς τε γὰρ τὸ στεινὸν τῆς ὁδοῦ ἀνεγώρεον ὅπισω, καὶ παραμειψάμενοι τὸ τεῖχος ἐλθόντες ἵζοντο ἐπὶ τὸν κολωνὸν πάντες ἀλέες οἱ ἄλλοι πλὴν Θηβαίων. Οἱ δὲ κολωνός ἐστι ἐν τῇ ἐσόδῳ, δκου νῦν δὲ λίθινος λέων ἐστηκε ἐπὶ Λεωνίδῃ. Ἐν τούτῳ σφέας τῷ χώρῳ ἀλεξιμένους μαχαίρησι, τοῖσι αὐτῶν ἐτύγχανον ἔτι περιεοῦσαι, καὶ χερσὶ καὶ στόμασι κατέχωσαν οἱ βάρβαροι βάλλοντες, οἱ μὲν ἔξι ἐναιτίης ἐπισπόμενοι καὶ τὸ ἔρυμα τοῦ τείχεος συγχώσαντες, οἱ δὲ περιελθόντες πάντοθεν περισταδόν.

226 Λακεδαιμονίων δὲ καὶ Θεσπιέων τοιούτων γενομένων, δμως λέγεται ἄριστος ἀνὴρ γενέσθαι Σπαρτιήτης Διηνέκης· τὸν τόδε φασὶ εἶπαι τὸ ἔπος, πρὸν ἦ συμμεῖξαί σφεας τοῖσι Μήδοισι, πυθόμενον πρός τεν τῶν Τρηχινίων, ως, ἐπεὰν οἱ βάρβαροι ἀπιέωσι τὰ τοξεύματα, τὸν ἥλιον ὑπὸ τοῦ πλήθεος τῶν ὁῖστῶν ἀποκρύπτουσι· τοσοῦτο πλῆθος αὐτῶν εἰ-

ναι τὸν δέ, οὐκ ἐκπλαγέντα τούτοισι, εἶπαι, ἐν ἀλογίῃ ποιεύμενον τὸ Μήδων πλῆθος, ώς πάντα σφι ἀγαθὰ ὁ Τοργάνιος ξεῖνος ἀγγέλλοι, εἰ ἀποχρυπτόντων τῶν Μήδων τὸν ἥλιον ὑπὸ σκιῇ ἔσοιτο πρὸς αὐτοὺς ἡ μάχη καὶ οὐκ ἐν ἥλιῳ. Ταῦτα μὲν καὶ ἄλλα τοιουτόροπα ἔπει φασι Διηνέκεα τὸν Λακεδαιμόνιον λιπέσθαι μνημόσυνα. Μετὰ δὲ 227 τοῦτον ἀριστεῦσαι λέγονται Λακεδαιμόνιοι δύο ἀδελφοί, Ἀλφεός τε καὶ Μάρων, Ὁρσιφάντου παῖδες. Θεσπιέων δὲ εὐδοκίμες μάλιστα, τῷ οὖν οὐμα ἦν Διθύραμβος Ἀρματίδεω.

Θαφθεῖσι δέ σφι αὐτοῦ ταύτῃ, τῇ περ ἔπεσον, καὶ τοῖσι 228 πρότερον τελευτήσασι, ἢ τοὺς ὑπὸ Λεωνίδεω ἀποπεμφθέντας οἰχεσθαι, ἐπιγέγραπται γράμματα λέγοντα τάδε·

*Μυριάσιν ποτὲ τῆδε τριηκοσίαις ἐμάχοντο
ἐκ Πελοποννάσου χιλιάδες τέτορες.*

Ταῦτα μὲν δὴ τοῖσι πᾶσι ἐπιγέγραπται, τοῖσι δὲ Σπαρτιήτησι ἰδίῃ·

**Ω ξεῖν*, ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις, ὅτι τῆδε
κείμεθα τοῖς κείνων ὄντας πειθόμενοι.*

Λακεδαιμονίοισι μὲν δὴ τοῦτο, τῷ δὲ μάντι τόδε·

*Μνῆμα τόδε κλεινοῦ Μεγιστία, ὃν ποτε Μῆδοι
Σπερχειὸν ποταμὸν κτεῖναν ἀμειψάμενοι,
μάντιος, δις τότε κῆρας ἐπερχομένας σάφα εἰδὼς
οὐκ ἔτλη Σπάρτης ἡγεμόνας προλιπεῖν.*

Ἐπιγράμμασι μὲν νῦν καὶ στήλησι, ἔξω ἢ τὸ τοῦ μάντιος ἐπίγραμμα, Ἀμφικτύονές εἰσὶ σφεας οἱ ἐπικοσμήσαντες τὸ δὲ τοῦ μάντιος Μεγιστίεω Σιμωνίδης ὁ Λεωπρέπεος ἐστι κατὰ ξεινίην ὁ ἐπιγράψας.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ

ΟΥΡΑΝΙΑ

[Μετὰ τὴν μάχην τῶν Θερμοπυλῶν ὁ πεζὸς στρατὸς τῶν Περσῶν ἐκχυνθεὶς εἰς τὴν στερεάν Ἑλλάδα ἔρημώνει τὴν Φωκίδα, καὶ εἰς τὰς Θεσπιάς καὶ Πλαταιάς καὶ προχωρεῖ εἰς τὴν Ἀττικήν.]

1. Κατάπλους τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου εἰς τὴν Σαλαμῖνα.—
Ἐκκένωσις τῶν Ἀθηνῶν.

(Κεφ. 40 - 42)

40   Ο δὲ Ἑλλήνων ναυτικὸς στρατὸς ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου Ἀθηναίων δεηθέντων ἐς Σαλαμῖνα κατίσχει τὰς νέας. Τῶν δε δὲ εἶνεκεν προσεδεήθησαν αὐτῶν σχεῖν πρὸς Σαλαμῖνα Ἀθηναῖοι, ἵνα αὐτοὶ παῖδάς τε καὶ γυναῖκας ὑπεξαγάγωνται ἐκ τῆς Ἀττικῆς, πρὸς δὲ καὶ βουλεύσωνται, τὸ ποιητέον αὐτοῖσι ἔσται. Ἐπὶ γὰρ τοῖσι κατήκουσι πρήγμασι βουλὴν ἔμελλον ποιήσεσθαι ὡς ἐψευσμένοι γνώμης. Δοκέοντες γὰρ εὑρίσκειν Πελοποννησίους πανδημεὶ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ ὑποκατημένους τὸν βάρβαρον, τῶν μὲν εὔρον οὐδὲν ἔν, οἱ δὲ ἐπυνθάνοντο τὸν Ἰσθμὸν αὐτοὺς τειχέοντας, τὴν Πελοπόννησον περὶ πλείστου τε ποιευμένους περιεῖναι καὶ ταύτην ἔχοντας ἐν φυλακῇ, τὰ ἄλλα δὲ ἀπιέναι. Ταῦτα πυνθανόμενοι οὕτω δὴ προσεδεήθησάν σφεων σχεῖν πρὸς τὴν Σαλαμῖνα.

41   Οἱ μὲν δὴ ἄλλοι κατέσχον ἐς τὴν Σαλαμῖνα, Ἀθηναῖοι δὲ ἐς τὴν ἔωστῶν. Μετὰ δὲ τὴν ἀπίξιν κήρυγμα ἐποιήσαντο, Ἀθηναίων τῇ τις δύναται σώζειν τέκνα τε καὶ τοὺς οἰκέτας. Ἐνθαῦτα οἱ μὲν πλεῖστοι ἐς Τροιζῆνα ἀπέστειλαν, οἱ δὲ ἐς

Αἴγιναν, οἱ δὲ ἐς Σαλαμῖνα. Ἐσπευσαν δὲ ταῦτα ὑπεκθέσθαι, τῷ χρηστηρίῳ τε βουλόμενοι ὑπηρετέειν καὶ δὴ καὶ τοῦδε εἶνεκεν οὐκ ἥκιστα λέγουσι Ἀθηναῖοι ὅφιν μέγαν φύλακα τῆς ἀκροπόλιος ἔνδιαιτασθαι ἐν τῷ Ἱρῷ. Λέγουσί τε ταῦτα καὶ δὴ καὶ ὡς ἔόντι ἐπιμήνια ἐπιτελέοντι προτιθέντες· τὰ δ' ἐπιμήνια μελιτότεσσά ἔστι. Αὗτη δ' ἡ μελιτότεσσα ἐν τῷ πρόσθε αἰεὶ χρόνῳ ἀναισιμούμενή τότε ἦν ἄψαυστος. Σημηνάσης δὲ ταῦτα τῆς ἴρείνης μᾶλλον τι οἱ Ἀθηναῖοι καὶ προθυμότερον ἔξελιπον τὴν πόλιν ὡς καὶ τῆς θεοῦ ἀπολελοιπούντος τὴν ἀκρόπολιν. Ως δέ σφι πάντα ὑπεξεκέντο, ἔπλεον ἐς τὸ στρατόπεδον.

Ἐπεὶ δὲ οἱ ἀπὸ Ἀρτεμισίου ἐς Σαλαμῖνα κατέσχον τὰς νέας, συνέρρεε καὶ δὲ λοιπὸς πυνθανόμενος δὲ τῶν Ἑλλήνων ναυτικὸς στρατὸς ἐκ Τροιζῆνος· ἐς γὰρ Πώγωνα, τὸν Τροιζηνίων λιμένα, προείρητο συλλέγεσθαι. Ναύαρχος μὲν νυν ἐπῆν ωντός, δσπερ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ, Εὔρυθμιάδης Εὔρυκλείδεω, ἀνὴρ Σπαρτιήτης, οὐ μέντοι γένεός γε τοῦ βασιλήου ἐών. Νέας δὲ πολλῷ πλείστας τε καὶ ἄριστα πλεούσας παρείχοντο Ἀθηναῖοι ὁγδώκοντα καὶ ἑκατόν. Ἀριθμὸς δὲ ἐγένετο δὲ πᾶς τῶν νεῶν, πάρεξ τῶν πεντηκοντέρων, τριηκόσιαι καὶ ἑβδομήκοντα καὶ δικτό.

2. Πολεμικὸν συμβούλιον τῶν Ἑλλήνων. — Οἱ Πέρσαι εἰς τὴν Ἀττικήν. — "Αλωσις τῶν Ἀθηνῶν καὶ πυρπόλησις τῆς Ἀκροπόλεως αὐτῶν.

(Κεφ. 49 - 55)

Ως δὲ ἐς τὴν Σαλαμῖνα συνῆλθον οἱ στρατηγοὶ ἀπὸ τῶν πολίων, ἐβουλεύοντο προθέντος Εύρυθμιάδεω γνώμην ἀποφαίνεσθαι τὸν βουλόμενον, δικου δοκέοι ἐπιτηδεότατον εἶναι ναυμαχίην ποιέεσθαι, τῶν αὐτοὶ χωρέων ἐγκρατέες εἰσί· ή

γὰρ Ἀττικὴ ἀπεῖτο ἥδη, τῶν δὲ λοιπέων πέρι προετίθεε. Αἱ γνῶμαι δὲ τῶν λεγόντων αἱ πλεῖσται συνεξέπιπτον πρὸς τὸν Ἰσθμὸν πλώσαντας ναυμαχέειν πρὸ τῆς Πελοποννήσου, ἐπιλέγοντες τὸν λόγον τόνδε, ὡς, ἵνα νικηθέωσι τῇ ναυμαχῇ, ἐν Σαλαμῖνι μὲν ἔόντες πολιορκήσονται ἐν νήσῳ, ἵνα σφι τιμωρή οὐδεμίᾳ ἐπιφανήσεται, πρὸς δὲ τῷ Ἰσθμῷ ἐς τοὺς ἔωστῶν ἔξοισονται.

50 Ταῦτα τῶν ἀπὸ Πελοποννήσου στρατηγῶν ἐπιλεγομένων ἐληλύθεε ἀνὴρ Ἀθηναῖος ἀγγέλλων ἦκειν τὸν βάρβαρον ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ πᾶσαν αὐτὴν πυρπολέεσθαι. Ὁ γὰρ διὰ Βοιωτῶν τραπόμενος στρατὸς ἅμα Ξέρξῃ, ἐμπρήσας Θεσπιέων τὴν πόλιν, αὐτῶν ἐκλεκοιπότων ἐς Πελοπόννησον, καὶ τὴν Πλαταιάνων ώσαύτως, ἤκε τε ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ πάντα ἔκεινα ἐδηίουν. Ἐνέποησε δὲ Θέσπειάν τε καὶ Πλάταιαν πυθόμενος Θηβαίων, διτὶ οὐκ ἐμήδιζον. Ἀπὸ δὲ τῆς διαβάσιος τοῦ Ἑλλησπόντου, ἔνθεν πορεύεσθαι ἤρξαντο οἱ βάρβαροι, ἐνα αὐτοῦ διατρίψαντες μῆνα, ἐν τῷ διέβαινον ἐς τὴν Εὐρώπην, ἐν τρισὶ ἑτέροισι μησὶ ἐγένοντο ἐν τῇ Ἀττικῇ, Καλλιάδεω ἄρχοντος Ἀθηναίοισι.

51 Καὶ αἰρέουσι ἔρημον τὸ ἄστυ, καὶ τινας ὀλίγους ενδρίσκουσι τῶν Ἀθηναίων ἐν τῷ Ἱρῷ ἔόντας, ταμίας τε τοῦ Ἱροῦ καὶ πένητας ἀνθρώπους, οἵ φραξάμενοι τὴν ἀκρόπολιν θύρῃσί τε καὶ ἔνδοισι ἡμύνοντο τοὺς ἐπιόντας, ἅμα μὲν ὑπ' ἀσθενείης βίου οὐκ ἐκχωρήσαντες ἐς Σαλαμῖνα, πρὸς δὲ αὐτοὶ δοκέοντες ἔξευρηκέναι τὸ μαντήιον, τὸ δὲ Πυθήνη σφι ἔχρησε, τὸ ἔύλινον τεῖχος ἀνάλωτον ἔσεσθαι· αὐτὸ δὴ τοῦτο εἶναι τὸ κρησφύγετον κατὰ τὸ μαντήιον καὶ οὐ τὰς νέας.

52 Οἱ δὲ Πέρσαι ἵζόμενοι ἐπὶ τὸν καταντίον τῆς ἀκροπόλιος ὅχθον, τὸν Ἀθηναῖοι καλέουσι Ἀρήιον πάγον, ἐπολιόρκεον τρόπον τοιόνδε· ὅκως στυπτεῖον περὶ τοὺς δῖστοὺς

περιθέντες ἄψειαν, ἐτόξευον ἐς τὸ φράγμα. Ἐνθαῦτα Ἀθηναίων οἱ πολιορκεόμενοι διμως ἡμύνοντο, καίπερ ἐς τὸ ἔσχατον κακοῦ ἀπιγμένοι καὶ τοῦ φράγματος προδεδωκότος. Οὐδὲ λόγους τῶν Πεισιστρατιδέων προσφερόντων περὶ διμολογίης ἐνεδέκοντο, ἀμυνόμενοι δὲ ἄλλα τε ἀντεμηγανῶντο καὶ δὴ καὶ προσιόντων τῶν βαρβάρων πρὸς τὰς πύλας ὀλοιτρόχους ἀπίεσαν, ὥστε Ξέρξην ἐπὶ χρόνον συχνὸν ἀπορίγησι ἐνέσχεσθαι οὐδενάμενόν σφεας ἔλειν.

Χρόνῳ δ' ἐκ τῶν ἀπόρων ἐφάνη δῆ τις ἔξοδος τοῖσι βαρ- 53 βάροισι· ἕδες γὰρ κατὰ τὸ θεοπρόπιον πᾶσαν τὴν Ἀττικὴν τὴν ἐν τῇ ἡπείρῳ γενέσθαι ὑπὸ Πέρσησι. Ἐμπροσθε ὡν πρὸ τῆς ἀκροπόλιος, ὅπισθε δὲ τῶν πυλέων καὶ τῆς ἀνόδου, τῇ δὴ οὕτε τις ἐφύλασσε οὔτ' ἂν ἥλπισε, μὴ κοτέ τις κατὰ ταῦτα ἀναβαίη ἀνθρώπων, ταύτῃ ἀνέβησάν τινες κατὰ τὸ ἴδον τῆς Κέκροπος θυγατρὸς Ἀγλαύρου, καίπερ ἀποκρήμνου ἔόντος τοῦ χώρου. Ως δὲ εἶδον αὐτοὺς ἀναβεβηκότες οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν, οἱ μὲν ἔρριπτον ἔωστοις κατὰ τοῦ τείχεος κάτω καὶ διεφθείροντο, οἱ δὲ ἐς τὸ μέγαρον κατέφευγον. Τῶν δὲ Περσέων οἱ ἀναβεβηκότες πρῶτον μὲν ἐτράποντο πρὸς τὰς πύλας, ταύτας δὲ ἀνοίξαντες τοὺς ἵκέτας ἐφόνευον· ἐπεὶ δέ σφι πάντες κατέστρωντο, τὸ ἴδον συλήσαντες ἐνέποησαν πᾶσαν τὴν ἀκρόπολιν.

Σχῶν δὲ παντελέως τὰς Ἀθήνας Ξέρξης ἀπέπεμψε ἐς Σοῦ- 54 σα ἄγγελον ἱππέα Ἀρταβάνῳ ἀγγελέοντα τὴν παρεοῦσάν σφι εὐπρηξίην. Ἀπὸ δὲ τῆς πέμψιος τοῦ κήρυκος δευτέρῃ ἡμέρῃ συγκαλέσας Ἀθηναίων τοὺς φυγάδας, ἔωστῷ δὲ ἐπομένους, ἐκέλευε τρόπῳ τῷ σφετέρῳ θῦσαι τὰ ἴδια ἀναβάντας ἐς τὴν ἀκρόπολιν, εἴτε δὴ ὃν ὅψιν τινὰ ἴδων ἐνυπνίου ἐνετέλλετο ταῦτα, εἴτε καὶ ἐνθύμιον οἱ ἐγένετο ἐμπρήσαντι τὸ ἴδον. Οἱ δὲ φυγάδες τῶν Ἀθηναίων ἐποίησαν τὰ ἐντεταλμένα.

55 Τοῦ δὲ εἶνεκεν τούτων ἐπεμνήσθην, φράσω. Ἐστι δὲ τῇ ἀκροπόλι ταύτῃ Ἐρεχθέος τοῦ γηγενέος λεγομένου εἰναι νῆσος, ἐν τῷ ἔλαινῃ τε καὶ θάλασσα ἔνι, τὰ λόγος παρ' Ἀθηναίων Ποσειδέωνά τε καὶ Ἀθηναίην ἐρίσαντας περὶ τῆς χώρης μαρτύρια θέσθαι. Ταύτην ὡν τὴν ἔλαινην ἅμα τῷ ἄλλῳ ἵρῳ κατέλαβε ἐμπρησθῆναι ὑπὸ τῶν βαρβάρων· δευτέρη δὲ ἡμέρῃ ἀπὸ τῆς ἐμπρήσιος Ἀθηναίων οἱ θύειν ὑπὸ βασιλέος κελευόμενοι ὡς ἀνέβησαν ἐς τὸ ἱρόν, ὥρων βλαστὸν ἐκ τοῦ στελέχεος ὃσον τε πηγαῖον ἀναδεδραμηκότα. Οὗτοι μέν νυν ταῦτα ἔφρασαν.

3. Νέον πολεμικὸν συμβούλιον τῶν Ἑλλήνων.

(Κεφ. 56 - 64)

56 Οἱ δὲ ἐν Σαλαμῖνι Ἑλληνες, ὡς σφι ἔξηγγέλθη, ὡς ἔσχε τὰ περὶ τὴν Ἀθηναίων ἀκρόπολιν, ἐς τοσοῦτον θόρυβον ἀπίκοντο, ὥστε ἔνιοι τῶν στρατηγῶν οὐδὲ κυρωθῆναι ἐμέγοντας τὸ προκείμενον πρῆγμα, ἀλλ᾽ ἐς τε τὰς νέας ἐσέπιπτον καὶ ίστια ἀείροντο ὡς ἀποθευσόμενοι τοῖσι τε ὑπολειπομένοισι αὐτῶν ἐκυρώθη πρὸ τοῦ Ἰσθμοῦ ναυμαχέειν. Νύξ τε ἐγίνετο, καὶ οἱ διαλυθέντες ἐκ τοῦ συνεδρίου ἐσέβαινον ἐς τὰς νέας.

57 Ἐνθαῦτα δὴ Θεμιστοκλέα ἀπικόμενον ἐπὶ τὴν νέα εἰρέτο Μηγισφίλος, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ὃ τι σφι εἴη βεβουλευμένον. Πυθόμενος δὲ πρὸς αὐτοῦ, ὡς εἴη δεδογμένον ἀνάγειν τὰς νέας πρὸς τὸν Ἰσθμὸν καὶ πρὸ τῆς Πελοποννήσου ναυμαχέειν, εἶπε· «Οὕ τοι ἄρα, ἦν ἀπαείρωσι τὰς νέας ἀπὸ Σαλαμῖνος, περὶ οὐδεμιῆς ἔτι πατρίδος ναυμαχήσεις· κατὰ γὰρ πόλις ἔκαστοι τρέψονται, καὶ οὔτε σφέας Εὐρυβιάδης κατέχειν δυνήσεται οὔτε τις ἀνθρώπων ἄλλος, ὥστε μὴ οὐ διασκεδασθῆναι τὴν στρατιήν· ἀπολέεταί τε ἡ Ἑλλὰς ἀβουλίησι. Ἀλλ᾽ εἴ τις ἔστι μηχανή, ἵθι καὶ πειρῶ διαχέαι τὰ

βεβουλευμένα, ἦν κως δύνη ἀναγνῶσαι Εὐρυθιάδην μεταβούλευσασθαι, ὅστε αὐτοῦ μένειν».

Κάρτα τε τῷ Θεμιστοκλέῃ ἥρεσε ἡ ὑποθήκη, καὶ οὐδὲν πρὸς ταῦτα ἀμειψάμενος ἦιε ἐπὶ τὴν νέα τὴν Εὐρυθιάδεω. Ἀπικόμενος δὲ ἔφη ἐθέλειν οἱ κοινόν τι πρῆγμα συμμεῖξαι. Ὁ δ' αὐτὸν ἐς τὴν νέα ἐκέλευε ἐσβάντα λέγειν, εἴ τι θέλει. Ἐνθαῦτα δ Θεμιστοκλέης παριζόμενός οἱ καταλέγει ἐκεῖνά τι πάντα, τὰ ἥκουσε Μνησιφίλου, ἐώστοῦ ποιεύμενος, καὶ ἄλλα πολλὰ προστιθεῖς, ἐς δ ἀνέγνωσε χρηζῶν ἐκ τῆς νεὸς ἐκβῆναι συλλέξαι τε τοὺς στρατηγοὺς ἐς τὸ συνέδριον.

Ως δὲ ἄρα συνελέχθησαν, πρὸν ἡ τὸν Εὐρυθιάδην προθεῖναι τὸν λόγον, τῶν εἰνεκεν συνήγαγε τοὺς στρατηγούς, πολλὸς ἦν δ Θεμιστοκλέης ἐν τοῖσι λόγοισι οἰα κάρτα δεδίμενος. Λέγοντος δὲ αὐτοῦ δ Κορίνθιος στρατηγὸς Ἀδείμαντος δ Ὡκύτου εἶπε· «Ὥ Θεμιστόκλεες, ἐν τοῖσι ἀγῶσι οἱ προεξανιστάμενοι ὁπλίζονται». Ο δὲ ἀπολυόμενος ἔφη· «Οι δέ γε ἐγκαταλειπόμενοι οὐ στεφανοῦνται».

Τότε μὲν ἡπίως πρὸς τὸν Κορίνθιον ἀμείψατο, πρὸς δὲ τὸν Εὐρυθιάδην ἔλεγε ἐκείνων μὲν οὐκέτι οὐδὲν τῶν πρότερον λεχθέντων, δις, ἐπεὰν ἀπαείρωσι ἀπὸ Σαλαμῖνος, διαδρήσονται παρεόντων γὰρ τῶν συμμάχων οὐκ ἔφερε οἱ κόσμον οὐδένα κατηγορέειν· δ δὲ ἄλλου λόγου εἴχετο, λέγων τάδε·

α) «Ἐν σοὶ νῦν ἔστι σῶσαι τὴν Ἑλλάδα, ἦν ἐμοὶ πείθη ναυμαχῆν αὐτοῦ μένων ποιέεσθαι, μηδὲ πειθόμενος τούτων τοῖσι λόγοισι ἀναζεύξῃς πρὸς τὸν Ἰσθμὸν τὰς νέας. Ἀντίθες γὰρ ἐκάτερον ἀκούσας. Πρὸς μὲν τῷ Ἰσθμῷ συμβάλλων ἐν πελάγεῃ ἀναπεπταμένῳ ναυμαχῆσεις, τὸ ἥκιστα ἡμῖν σύμφορόν ἔστι νέας ἔχουσι βαρυτέρας καὶ ἀριθμὸν ἐλάσσονας· τοῦτο δὲ ἀπολέεις Σαλαμῖνά τε καὶ Μέγαρα καὶ Αἴγιναν, ἦνπερ καὶ τὰ ἄλλα εὐτυχήσωμεν. Ἄμα γὰρ

τῷ ναυτικῷ αὐτῶν ἔψεται καὶ ὁ πεζὸς στρατός, καὶ οὕτω σφέας αὐτὸς ἀξεῖς ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον, κινδυνεύσεις τε ἀπάσῃ τῇ Ἑλλάδι.

β) » "Ἡν δέ, τὰ ἐγὼ λέγω, ποιήσῃς, τοσάδε ἐν αὐτοῖσι χρηστὰ εὐρήσεις· πρῶτα μὲν ἐν στεινῷ συμβάλλοντες νησὶ ὀλίγησι πρὸς πολλάς, ἵν τὰ οἰκότα ἐκ τοῦ πολέμου ἐκβαίνη, πολλὸν κρατήσομεν· τὸ γάρ ἐν στεινῷ ναυμαχέειν πρὸς ἡμέων ἔστι, ἐν εὔρυχωρίῃ δὲ πρὸς ἐκείνων. Αὗτις δὲ Σαλαμῖς περιγίνεται, ἐς τὴν ἡμῖν ὑπεκκέεται τέκνα τε καὶ γυναικες. Καὶ μὲν καὶ τόδε ἐν αὐτοῖσι ἔνεστι, τοῦ καὶ περιέχεσθε μάλιστα· δμοίως αὐτοῦ τε μένων προναυμαχήσεις Πελοποννήσου καὶ πρὸς τῷ Ἰσθμῷ, οὐδέ σφεας, εἴπερ εὖ φρονέεις, ἀξεῖς ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον.

γ) » "Ἡν δέ γε καί, τὰ ἐγὼ ἐλπίζω, γένηται καὶ νικήσωμεν τῇσι νησί, οὕτε ὑμῖν ἐς τὸν Ἰσθμὸν παρέσονται οἱ βάρβαροι οὕτε προβῆσονται ἐκαστέρω τῆς Ἀττικῆς, ἀπίασί τε οὐδενὶ κόσμῳ, Μεγάροισί τε κερδανέομεν περιεοῦσι καὶ Αιγίνῃ καὶ Σαλαμῖνι, ἐν τῇ ἡμῖν καὶ λόγιον ἔστι τῶν ἐχθρῶν κατύπερθε γενέσθαι. Οἰκότα μὲν νυν βουλευομένοισι ἀνθρώποισι ὡς τὸ ἐπίταν ἐθέλει εὖ γίνεσθαι· μὴ δὲ οἰκότα βουλευομένοισι οὐκ ἐθέλει οὐδὲ ὁ θεός προσχωρέειν πρὸς τὰς ἀνθρωπήιας γνώμας».

61 Ταῦτα λέγοντος Θεμιστοκλέος αὗτις ὁ Κορινθίος Ἀδείμαντος ἐπεφέρετο, σιγᾶν τε κελεύων, τῷ μὴ ἔστι πατρίς, καὶ Εὐρυβιάδην οὐκ ἐῶν ἐπιψηφίζειν ἀπόλι ἀγδρῶν πόλιν γὰρ τὸν Θεμιστοκλέα παρεχόμενον οὕτω ἐκέλευε γνώμας συμβάλλεσθαι. Ταῦτα δέ οἱ προέφερε, διτὶ ἥλωκεσάν τε καὶ κατείχοντο Ἀθῆναι. Τότε δὴ ὁ Θεμιστοκλέης κείνον τε καὶ τοὺς Κορινθίους πολλά τε καὶ κακὰ ἔλεγε, ἔωστοισι τε ἐδῆλου λόγῳ, ὡς εἴη καὶ πόλις καὶ γῆ μέζων ἦπερ ἐκείνοισι,

ἔστι' ἂν διηκόσιαι νέες σφι ἔωσι πεπληρωμέναι· οὐδαμοὺς γάρ Ἑλλήνων αὐτοὺς ἐπιόντας ἀποκρούσεσθαι.

Σημαίνων δὲ ταῦτα τῷ λόγῳ διέβαινε ἐς Εὔρυθιάδην, λέ.⁶² γων μᾶλλον ἐπεστραμμένα· «Σὺ εἰ μενέεις αὐτοῦ καὶ μένων ἔσεαι ἀνὴρ ἀγαθός, καλῶς ἔχει· εἰ δὲ μή, ἀνατρέψεις τὴν Ἑλλάδα· τὸ πᾶν γάρ ἡμῖν τοῦ πολέμου φέρουσι αἱ νέες. Ἀλλ᾽ ἐμοὶ πείθεο. Εἰ δὲ ταῦτα μὴ ποιήσεις, ἡμεῖς μέν, ὡς ἔχομεν, ἀναλαβόντες τοὺς οἰκέτας κομιεύμεθα ἐς Σίριν τὴν ἐν Ἰταλίῃ, ἥπερ ἡμετέρη τέ ἔστι ἐκ παλαιοῦ ἔτι, καὶ τὰ λόγια λέγει υπὸ ἡμέων αὐτὴν δεῖν κτισθῆναι· ὑμεῖς δὲ συμμάχων τοιῶνδε μουνωθέντες μεμνήσεσθε τῶν ἐμῶν λόγων».

Ταῦτα δὲ Θεμιστοκλέος λέγοντος ἀνεδιδάσκετο Εὔρυθι.⁶³ ἀδης· δοκέειν δέ μοι, ἀρρωδήσας μάλιστα τοὺς Ἀθηναίους ἀνεδιδάσκετο, μή σφεας ἀπολίπωσι, ἦν πρὸς τὸν Ἰσθμὸν ἀνάγγι τὰς νέας· ἀπολιπόντων γάρ Ἀθηναίων οὐκέτι ἔγινοντο ἀξιόμαχοι οἱ λοιποί. Ταῦτην δὴ αἰρέεται τὴν γνώμην, αὐτοῦ μένοντας διαναυμαχέειν. Οὗτοι μὲν οἱ περὶ Σαλα-⁶⁴ μῖνα ἐπεσι ἀκροβολισάμενοι, ἐπείτε Εὔρυθιάδη ἔδοξε, αὐτοῦ παρεσκευάζοντο ὡς ναυμαχήσοντες. Ἡμέρη τε ἐγίνετο καὶ ἄμα τῷ ἡλίῳ ἀνιόντι σεισμὸς ἐγένετο ἐν τῇ γῇ καὶ τῇ θαλάσσῃ. Ἔδοξε δέ σφι εὐξασθαι τοῖσι θεοῖσι καὶ ἐπικαλέσασθαι τοὺς Αἰακίδας συμμάχους. Ως δέ σφι ἔδοξε, καὶ ἐποίευν ταῦτα· εὐξάμενοι γάρ πᾶσι τοῖσι θεοῖσι αὐτόθεν μὲν ἐκ Σαλαμῖνος Αἴαντά τε καὶ Τελαμῶνα ἐπεκαλέοντο, ἐπὶ δὲ Αἰακὸν καὶ τοὺς ἄλλους Αἰακίδας νέα ἀπέστελλον ἐς Αἴγιναν.

[Ο περοικὸς στόλος ἀκολουθῶν τὰ ἵγη τοῦ ἐλληνικοῦ φθάνει εἰς τὴν παραλίαν τῆς Ἀττικῆς καὶ ἀγκυροβολεῖ εἰς Φάληρον ἐκεῖ καταβαίνει δὲ Ξέρξης καὶ συγκαλέσας εἰς συνέδριον τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ στόλου ἔρωτῷ αὐτοὺς διὰ τοῦ Μαρδούλου, ἢν ἐγκρίνονταν τὴν συγκρότησιν

ναυμαχίας. Ο Ξέρξης ἀκολουθῶν τὴν γνώμην τῶν περισσοτέρων ἀποφασίζει νὰ ναυμαχήσῃ.]

4. 'Ο περσικὸς στόλος πλέει εἰς τὴν Σαλαμῖνα, ὁ δὲ πεζὸς στρατὸς πορεύεται κατὰ τῆς Πελοποννήσου.—'Οχύρωσις τοῦ Ἰσθμοῦ.

(Κεφ. 70-72)

70 Ἐπειδὴ δὲ παρήγγελλε ἀναπλέειν, ἀνῆγον τὰς νέας ἐπὶ τὴν Σαλαμῖνα, καὶ παρεκρίθησαν διαταχθέντες κατ' ἡσυχίην. Τότε μέν νυν οὐκ ἔξεχρησέ σφι ἡ ἡμέρη ναυμαχίην ποιήσασθαι (νῦν γὰρ ἐπεγένετο), οἱ δὲ παρεσκευάζοντο ἐς τὴν ὑστεραίην. Τοὺς δὲ Ἑλληνας είχε δέος τε καὶ ἀρρωδίη, οὐκ ἦκιστα δὲ τοὺς ἀπὸ Πελοποννήσου. Ἀρρώδεον δέ, διτὶ αὐτοὶ μὲν ἐν Σαλαμῖνι κατήμενοι ὑπὲρ γῆς τῆς Ἀθηναίων ναυμαχέειν μέλλοιεν, νικηθέντες τε ἐν νήσῳ ἀπολαμφθέντες πολιορκήσονται, ἀπέντες τὴν ἔωστῶν ἀφύλακτον.

71 Τῶν δὲ βαρβάρων δὲ πεζὸς ὑπὸ τὴν παρεοῦσαν νύκτα ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον· καίτοι τὰ δυνατὰ πάντα ἐμεμηχάνητο, δκως κατ' ἥπειρον μὴ ἐσβάλοιεν οἱ βάρβαροι. 'Ως γὰρ ἐπύθοντο τάχιστα Πελοποννήσοι τοὺς ἄμφι Λεωνίδην ἐν Θεομοπύλησι τετελευτηκέναι, συνδραμόντες ἐκ τῶν πολίων ἐς τὸν Ἰσθμὸν Ἱζοντο, καὶ σφι ἐπῆν στρατηγὸς Κλεόμβροτος δὲ Ἀναξανδρίδεω, Λεωνίδεω δὲ ἀδελφεός. Ἱζόμενοι δὲ ἐν τῷ Ἰσθμῷ καὶ συγχώσαντες τὴν Σκειρωνίδα ὅδόν, μετὰ τοῦτο, ὃς σφι ἔδοξε βουλεύομένοισι, οἰκοδόμεον διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ τεῖχος. "Ατε δὴ ἐουσέων μυριάδων πολλέων καὶ παντὸς ἀνδρὸς ἐργαζομένου ἦνετο τὸ ἔργον· καὶ γὰρ λίθοι καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα καὶ φορμοὶ ψάμμου πλήρεες ἐσεφορέοντο, καὶ ἐλίνυνον οὐδένα χρόνον οἱ βιωθῆσαντες ἐργαζόμενοι, οὗτε νυκτὸς οὕτε ἡμέρης.

Οἱ δὲ βωθήσαντες ἐς τὸν Ἰσθμὸν πανδημεὶ οἵδε ἦσαν 72
 Ἐλλήνων· Λακεδαιμόνιοί τε καὶ Ἀρχάδες πάντες καὶ Ἡ-
 λεῖοι καὶ Κορίνθιοι καὶ Σικυώνιοι καὶ Ἐπιδαύριοι καὶ
 Φλειάσιοι καὶ Τροιζήνιοι καὶ Ἐρμιόνεες. Οὗτοι μὲν ἦσαν οἱ
 βωθήσαντες καὶ ὑπεραρρωδέοντες τῇ Ἑλλάδι κινδυνευούσῃ·
 τοῖσι δὲ ἄλλοισι Πελοποννήσοισι ἔμελε οὐδέν. Ὁλύμπια
 δὲ καὶ Κάροντα παροιχώκεε ἥδη.

5. Ὁ Θεμιστοκλῆς διὰ τεχνάσματος ἀναγκάζει τοὺς Ἐλλη-
 νας νὰ ναυμαχήσουν ἐν Σαλαμῖνι.

(Κεφ. 74-76, 78-82)

Οἱ μὲν δὴ ἐν τῷ Ἰσθμῷ τοιούτῳ πόνῳ συνέστασαν, ἃ τε 74
 τὸν περὶ τοῦ παντὸς ἥδη δρόμου θέοντες καὶ τῆσι νησὶ οὐκ
 ἐλπίζοντες ἐλλάμψεσθαι· οἱ δὲ ἐν Σαλαμῖνι δμως ταῦτα
 πυνθανόμενοι ἀρρώδεον, οὐκ οὕτω περὶ σφίσι αὐτοῖσι δειμαί-
 νοντες, ως περὶ τῇ Πελοποννήσῳ. Τέως μὲν δὴ αὐτῶν ἀνὴρ
 ἀνδρὶ παραστᾶς σιγῇ λόγον ἐποιέετο, θῶμα ποιεύμενοι τὴν
 Εὐρυβιάδεω ἀβουλίην· τέλος δὲ ἔξερράγη ἐς τὸ μέσον. Σύλ-
 λογός τε δὴ ἐγίνετο, καὶ πολλὰ ἐλέγετο περὶ τῶν αὐτῶν,
 οἱ μέν, ως ἐς τὴν Πελοπόννησον χρεὸν εἴη ἀποπλέειν καὶ
 περὶ ἐκείνης κινδυνεύειν, μηδὲ πρὸ χώρης δοριαλώτου μέ-
 νοντας μάχεσθαι, Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Αἰγινῆται καὶ Μεγα-
 ρέες αὐτοῦ μένοντας ἀμύνεσθαι.

Ἐνθαῦτα Θεμιστοκλέης, ως ἐσσοῦτο τῇ γνώμῃ ὑπὸ τῶν 75
 Πελοποννησίων, λαθὼν ἔξέρχεται ἐκ τοῦ συνεδρίου, ἔξελθὼν
 δὲ πέμπει ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ Μήδων ἀνδρα πλοίῳ ἐντει-
 λάμενος, τὰ λέγειν χρεόν, τῷ οὖνομα μὲν ἦν Σίκιννος, οἰκέ-
 της δὲ καὶ παιδαγωγὸς ἦν τῶν Θεμιστοκλέος παιδῶν· τὸν
 δὴ ὕστερον τούτων τῶν πρηγμάτων Θεμιστοκλέης Θεσπιέα

τε ἐποίησε, ὡς ἐπεδέκοντο οἱ Θεσπιέες πολιήτας, καὶ χρήμασι ὅλβιον. "Ος τότε πλοιώφ ἀπικόμενος ἔλεγε πρὸς τοὺς στρατηγοὺς τῶν βαρβάρων τάδε· «Ἐπεμψέ με στρατηγὸς δ Ἀθηναίων λάθρῃ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων (τυγχάνει γὰρ φρονέων τὰ βασιλέος καὶ βουλόμενος μᾶλλον τὰ ὑμέτερα κατύπερθε γίνεσθαι ἢ τὰ τῶν Ἑλλήνων πρήγματα) φράσοντα, διτοὶ οἱ Ἑλληνες δρησμὸν βουλεύονται καταρρωδηκότες, καὶ νῦν παρέχει κάλλιστον ὑμέας ἔργον ἀπάντων ἔξεργάσασθαι, ἦν μὴ περιίδητε διαδράντας αὐτούς. Οὕτε γὰρ ἄλλήλοισι διμοφρονέουσι οὕτ' ἐτι ἀντιστήσονται ὑμῖν, πρὸς ἔωστούς τε σφέας ὅψεσθε ναυμαχέοντας τοὺς τὰ ὑμέτερα φρονέοντας καὶ τοὺς μή». Ό μὲν ταῦτα σφι σημῆνας ἐκποδὸν ἀπαλλάσσετο.

76 Τοῖσι δὲ ὡς πιστὰ ἐγίνετο τὰ ἀγγελθέντα, τοῦτο μὲν ἐς τὴν νησῖδα τὴν Ψυττάλειαν, μεταξὺ Σαλαμῖνός τε κειμένην καὶ τῆς ἡπείρου, πολλοὺς τῶν Περσέων ἀπεβίβασαν τοῦτο δέ, ἐπειδὴ ἐγίνοντο μέσαι νύκτες, ἀνῆγον μὲν τὸ ἀπ' ἐσπέρης οὐρας κυκλούμενοι πρὸς τὴν Σαλαμῖνα, ἀνῆγον δὲ οἱ ἀμφὶ τὴν Κέον τε καὶ τὴν Κυνόσουραν τεταγμένοι, κατεῖχόν τε μέχρι Μουνιχῆς πάντα τὸν πορθμὸν τῇσι νησοῖς. Τῶνδε δὲ εἰνεκεν ἀνῆγον τὰς νέας, ἵνα δὴ τοῖσι Ἑλλησι μηδὲ φυγεῖν ἔξῃ, ἀλλ' ἀπολαμφθέντες ἐν τῇ Σαλαμῖνι δοῖεν τίσιν τῶν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ἀγωνισμάτων. Ἐς δὲ τὴν νησῖδα τὴν Ψυττάλειαν καλεομένην ἀπεβίβαζον τῶν Περσέων τῶνδε εἰνεκεν, ὃς, ἐπεὰν γίνηται ναυμαχίη, ἐνθαῦτα μάλιστα ἔξοισομένων τῶν τε ἀνδρῶν καὶ τῶν ναυηγίων (ἐν γὰρ δὴ πόρῳ τῆς ναυμαχίης τῆς μελλούσης ἔσεσθαι ἐκέετο ἡ νησος), ἵνα τοὺς μὲν περιποιέωσι, τοὺς δὲ διαφθείρωσι. Ἐποίευν δὲ σιγῇ ταῦτα, ὡς μὴ πυνθανοίατο οἱ ἐναντίοι. Οἱ μὲν δὴ ταῦτα τῆς νυκτὸς οὐδὲν ἀποκοιμηθέντες παραρτέοντο.

78 Τῶν δὲ ἐν Σαλαμῖνι στρατηγῶν ἐγίνετο ὠθισμὸς λόγων

πολλός. Ἡδεσαν δὲ οὐκω, δτι σφέας περιεκυλοῦντο τῆσι νησὶ οἱ βάρβαροι, ἀλλ' ὁσπερ τῆς ἡμέρης ὥρων αὐτοὺς τεταγμένους, ἐδόκεον κατὰ χώρην εἶναι. Συνεστηκότων δὲ τῶν ⁷⁹ στρατηγῶν ἐξ Αἰγίνης διέβη Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου, ἀνὴρ Ἀθηναῖος μέν, ἔξωστρακισμένος δὲ ὑπὸ τοῦ δήμου, τὸν ἐγὼ νενόμικα, πυνθανόμενος αὐτοῦ τὸν τρόπον, ἀριστον ἀνδρα γενέσθαι ἐν Ἀθήνῃσι καὶ δικαιότατον. Οὗτος ὧντὸς στὰς ἐπὶ τὸ συνέδριον ἔξεκαλέετο Θεμιστοκλέα, ἔόντα μὲν ἔωστῷ οὐ φίλον, ἔχθρον δὲ τὰ μάλιστα· ὑπὸ δὲ μεγάθεος τῶν παρεόντων κακῶν λήθην ἔκείνων ποιεύμενος ἔξεκαλέετο, θέλων αὐτῷ συμμεῖξαι. Προακηκόες δέ, δτι σπεύδοιεν οἱ ἀπὸ Πελοποννήσου ἀνάγειν τὰς νέας πρὸς τὸν Ἰσθμόν. Ὡς δὲ ἔξηλθέ οἱ Θεμιστοκλέης, ἔλεγε Ἀριστείδης τάδε· «Ἡμέας στασιάζειν χρεόν ἔστι ἐν τε τῷ ἄλλῳ καιρῷ καὶ δὴ καὶ ἐν τῷδε περὶ τοῦ δκότερος ἡμέρων πλέω ἀγαθὰ τὴν πατρίδα ἐργάσεται. Λέγω δέ τοι, δτι ἵσον ἔστι πολλά τε καὶ δλίγα λέγειν περὶ ἀποπλόου τοῦ ἐνθεῦτεν Πελοποννησίοισι. Ἐγὼ γὰρ αὐτόπτης τοι λέγω γενόμενος, δτι νῦν οὔδ', ἦν θέλωσι, Κορίνθιοί τε καὶ αὐτὸς Εύρυθιάδης οἰοί τε ἔσονται ἐκπλῶσαι περιεχόμεθα γὰρ ὑπὸ τῶν πολεμίων κύκλῳ. Ἄλλ' ἔσελθών σφι ταῦτα σήμηνον».

Ο δ' ἀμείβετο τοῖσδε· «Κάρτα τε χρηστὰ διακελεύεαι καὶ ⁸⁰ εῦ ἥγγειλας· τὰ γὰρ ἐγὼ ἐδεόμην γενέσθαι, αὐτὸς αὐτόπτης γενόμενος ἥκεις. Ἰσθι γὰρ ἐξ ἐμέο τὰ ποιεύμενα ὑπὸ Μήδων. Ἐδεε γάρ, δτε οὐκ ἐκόντες ἥθελον ἐς μάχην κατίστασθαι οἱ Ἑλληνες, ἀέκοντας παραστήσασθαι. Σὺ δέ, ἐπείπερ ἥκεις χρηστὰ ἀπαγγέλλων, αὐτός σφι ἀγγειλον. Ἡν γὰρ ἐγὼ αὐτὰ λέγω, δόξω πλάσας λέγειν καὶ οὐ πείσω ως οὐ ποιεύντων τῶν βαρβάρων ταῦτα. Ἄλλα σφι σήμηνον αὐτὸς παρελθών, ως ἔχει. Ἐπεὰν δὲ σημήνης, ἦν μὲν πείθωνται, ταῦτα δὴ

τὰ κάλλιστα· ἦν δὲ αὐτοῖσι μὴ πιστὰ γένηται, δμοιον ἡμῖν
 ἔσται· οὐ γάρ ἔτι διαδρήσονται, εἴπερ περιεχόμεθα παντα-
 81 χόθεν, ὡς σὺ λέγεις». Ταῦτα ἔλεγε παρελθὼν ὁ Ἀριστεί-
 δης, φάμενος ἐξ Αἰγίνης τε ἦκειν καὶ μόγις ἐκπλῶσαι λα-
 θῶν τοὺς ἐπορμέοντας· περιέχεσθαι γάρ πᾶν τὸ στρατόπε-
 δον τὸ Ἑλληνικὸν ὑπὸ τῶν νεῶν τῶν Ξέρξεω· παραρτέεσθαι
 τε συνεβούλευε ὡς ἀλεξησομένους. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα εἴπας
 μετεστήκεε, τῶν δὲ αὗτις ἐγίνετο λόγων ἀμφισβασίη· οἱ γὰρ
 πλεῦνες τῶν στρατηγῶν οὐκ ἐπείθοντο τὰ ἐσαγγελθέντα·
 82 Ἀπιστεόντων δὲ τούτων ἦκε τριήρης ἀνδρῶν Τηνίων
 αὐτομολέουσα, τῆς ἥρχε ἀνὴρ Παναίτιος ὁ Σωσιμένεος,
 ἥπερ δὴ ἔφερε τὴν ἀληθείην πᾶσαν. Διὰ δὲ τοῦτο τὸ ἔργον
 ἐνεγράφησαν Τήνιοι ἐν Δελφοῖσι ἐς τὸν τρίποδα ἐν τοῖσι
 τὸν βάρβαρον κατελοῦσι.

6. Ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία (480).

(Κεφ. 83-93, 95-96)

83 Τοῖσι δὲ Ἐλλησι ὡς πιστὰ δὴ τὰ λεγόμενα ἦν τῶν Τη-
 νίων ὅήματα, παρεσκευάζοντο ὡς ναυμαχήσοντες. Ἡώς τε
 δὴ διέφαινε, καὶ οἱ σύλλογον τῶν ἐπιβατέων ποιησάμενοι,
 προηγόρευε εὖ ἔχοντα μὲν ἐκ πάντων Θεμιστοκλέης. Τὰ δὲ
 ἔπεια ἦν πάντα τὰ κρέσσω τοῖσι ἕσσοσι ἀντιτιθέμενα, ὅσα
 δὴ ἐν ἀνθρώπου φύσι καὶ καταστάσι ἐγγίνεται· παραινέ-
 σας δὲ τούτων τὰ κρέσσω αἰρέεσθαι καὶ καταπλέξας τὴν
 ὅῆσιν, ἐσβαίνειν ἔκέλευε ἐς τὰς νέας. Καὶ οὗτοι μὲν δὴ
 ἐσέβαινον, καὶ ἦκε ἡ ἀπ' Αἰγίνης τριήρης, ἡ κατὰ τοὺς
 Αἰακίδας ἀπεδήμησε.

84 Ἐνθαῦτα ἀνῆγον τὰς νέας ἀπάσας οἱ Ἐλληνες. Ἀναγο-
 μένοισι δέ σφι αὐτίκα ἐπεκέατο οἱ βάρβαροι. Οἱ μὲν δὴ

ἄλλοι Ἐλληνες πρόμνην ἀνεκρούοντο καὶ ὅκελλον τὰς νέας, Ἀμεινίης δὲ Παλληνεύς, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ἔξαναχθεὶς νηὶ ἐμβάλλει. Συμπλακείσης δὲ τῆς νεὸς καὶ οὐδυναμένων ἀπαλλαγῆναι, οὗτῳ δὴ οἱ ἄλλοι Ἀμεινή βωθέοντες συνέμισγον. Ἀθηναῖοι μὲν οὗτῳ λέγουσι τῆς ναυμαχίης γενέσθαι τὴν ἀρχήν, Αἰγινῆται δὲ τὴν κατὰ τοὺς Αἰακίδας ἀποδημήσασαν ἐς Αἴγιναν, ταύτην εἶναι τὴν ἀρξασαν. Λέγεται δὲ καὶ τάδε, ὡς φάσμα σφι γυναικὸς ἐφάνη, φανεῖσαν δὲ διακελεύσασθαι, ὥστε καὶ ἀπαν ἀκοῦσαι τὸ τῶν Ἐλλήνων σιρατόπεδον, ὁνειδίσασαν πρότερον τάδε· «Ὥραιμόνιοι, μέχρι κόσου ἔτι πρόμνην ἀνακρούσεσθε;»

Κατὰ μὲν δὴ Ἀθηναίους ἐτετάχατο Φοίνικες (οὗτοι γὰρ εἰχον τὸ πρός Ἐλευσῖνός τε καὶ ἐσπέρης κέρας), κατὰ δὲ Λακεδαιμονίους Ἰωνες· οὗτοι δ' εἰχον τὸ πρός τὴν ἥῶ τε καὶ τὸν Πειραιέα. Ἐθελοκάκεον μέντοι αὐτῶν κατὰ τὸς Θεμιστοκλέος ἐντολὰς ὀλίγοι, οἱ δὲ πλεῦνες οὗ. «Ἐχω μὲν νῦν συχνῶν οὐνόματα τριηράρχων καταλέξαι τῶν νέας Ἐλληνίδας ἐλόντων, χρήσομαι δὲ αὐτοῖσι οὐδὲν πλὴν Θεομήστορός τε τοῦ Ἀνδροδάμαντος καὶ Φυλάκου τοῦ Ἰστιαίου, Σαμίων ἀμφοτέρων. Τοῦδε δὲ εἶνεκεν μέμνημαι τούτων μούνων, διτὶ Θεομήστωρ μὲν διὰ τοῦτο τὸ ἔργον Σάμου ἐτυράννευσε καταστησάντων τῶν Περσέων, Φύλακος δὲ εὐεργέτης βασιλέος ἀγεγόραφη καὶ χώρῃ οἱ ἐδωρήθη πολλῇ.

Περὶ μέν νῦν τούτους οὕτω εἶχε· τὸ δὲ πλῆθος τῶν νεῶν ἐν τῇ Σαλαμῖνι ἐκεραΐζετο, αἱ μὲν ὑπ' Ἀθηναίων διαφθειρόμεναι, αἱ δὲ ὑπ' Αἰγινητέων. «Ατε γὰρ τῶν μὲν Ἐλλήνων σὺν κόσμῳ ναυμαχεόντων κατὰ τάξιν, τῶν δὲ βαρβάρων οὔτε τεταγμένων ἔτι οὔτε σὺν νόφ ποιεόντων οὐδέν, ἐμελλε τοιοῦτό σφι συνοίσεσθαι, οἷόν περ ἀπέρη. Καίτοι ἦσάν γε καὶ ἐγένοντο ταύτην τὴν ἡμέρην μακρῷ ἀμείνονες

αὐτοὶ ἔωστῶν, πᾶς τις προθυμεόμενος καὶ δειμαίνων Ξέρξην, ἐδόκεε τε ἔκαστος ἔωστὸν θεήσασθαι βασιλέα.

87   Κατὰ μὲν δὴ τοὺς ἄλλους οὐκ ἔχω εἰπεῖν ἀτρεκέως, ὡς ἔκαστοι τῶν βαρβάρων ἡ τῶν Ἑλλήνων ἡγωνίζοντο· κατὰ δὲ Ἀρτεμισίην τάδε ἐγένετο, ἀπ’ ὃν εύδοκίμησε μᾶλλον ἔτι παρὰ βασιλέϊ. Ἐπειδὴ γὰρ ἐς θύρων πολλὸν ἀπίκετο τὰ βασιλέος πρῆγματα, ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ἡ νηῦς ἡ Ἀρτεμισίης ἐδιώκετο ὑπὸ νεὸς Ἀττικῆς· καὶ ἡ οὐκ ἔχουσα διαφυγεῖν (ἔμπροσθεν γὰρ αὐτῆς ἦσαν ἄλλαι νέες φίλιαι, ἡ δὲ αὐτῆς πρὸς τῶν πολεμίων μάλιστα ἐτύγχανε ἑοῦσα) ἐβουλεύσατο τόδε ποιῆσαι, τὸ καὶ συνήνεικε ποιησάσῃ· διωκομένη γὰρ ὑπὸ τῆς Ἀττικῆς φέρουσα ἐνέβαλε νηὶ φιλίῃ ἀνδρῶν τε Καλυνδέων καὶ αὐτοῦ ἐπιπλέοντος τοῦ Καλυνδέων βασιλέος Δαμασιθύμου. Εἰ μὲν καὶ τι νεῖκος πρὸς αὐτὸν ἐγέγόνεις ἔτι περὶ Ἑλλήσποντον ἔοντων, οὐ μέντοι ἔγωγε ἔχω εἰπεῖν, οὔτε εἰ ἐκ προνοίης αὐτὰ ἐποίησε, οὔτε εἰ συνεκρηγησε ἡ τῶν Καλυνδέων κατὰ τύχην παραπεσοῦσα νηῦς. Ως δὲ ἐνέβαλέ τε καὶ κατέδυσε, εὐτυχίῃ χρησαμένη διπλόᾳ ἔωστὴν ἀγαθὴν ἐργάσατο· δ τε γὰρ τῆς Ἀττικῆς νεὸς τριήραρχος, ὡς εἴδε μιν ἐμβάλλουσαν νηὶ ἀνδρῶν βαρβάρων, νομίσας τὴν νέα τὴν Ἀρτεμισίης ἡ Ἑλληνίδα εἶναι ἡ αὐτομολέειν ἐκ τῶν βαρβάρων· καὶ αὐτοῖσι ἀμύνειν, ἀποστρέψας πρὸς ἄλλας ἐτράπετο.

88   Τοῦτο μὲν τοιοῦτο αὐτῇ συνήνεικε γενέσθαι, διαφυγεῖν τε καὶ μὴ ἀπολέσθαι· τοῦτο δὲ συνέβη, ὅστε κακὸν ἐργασιαμένην ἀπὸ τούτου αὐτὴν μάλιστα εύδοκιμῆσαι παρὰ Ξέρξη. Λέγεται γὰρ βασιλέα θηεύμενον μαθεῖν τὴν νέα ἐμβαλοῦσαν καὶ δή τινα εἶπαι τῶν παρεόντων· «Δέσποτα, ὅρῆς Ἀρτεμισίην, ὡς εὖ ἀγωνίζεται καὶ νέα τῶν πολεμίων κατέδυσε;» καὶ τὸν ἐπειρέσθαι, εἰ ἀληθέως ἐστὶ Ἀρτεμι-

Διανομή της Στρατιωτικής Ακαδημίας

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σίνις τὸ ἔργον, καὶ τοὺς φάναι, σαφέως τὸ ἐπίσημον τῆς νεὸς ἐπισταμένους· τὴν δὲ διαφθαρεῖσαν ἡπιστέατο εἶναι πολεμίην. Τά τε γὰρ ἄλλα, ὡς εἴρηται, αὐτῇ συνήνεικε ἐξ εὔτυχίνην γενόμενα καὶ τὸ τῶν ἐν τῇ Καλυνδικῇ νηὶ μηδένα ἀποσωθέντα κατήγορον γενέσθαι. Ξέρξην δὲ εἶπαι λέγεται πρὸς τὰ φραζόμενα· «Οἱ μὲν ἄνδρες γεγόνασί μοι γυναικες, αἱ δὲ γυναικες ἄνδρες». Ταῦτα μὲν Ξέρξην φασὶ εἶπαι.

89   Ἐν δὲ τῷ πόνῳ τούτῳ ἀπὸ μὲν ἔθανε ὁ στρατηγὸς Ἀριαβίγνης ὁ Δαρείου, Ξέρξεω ἐὼν ἀδελφεός, ἀπὸ δὲ ἄλλοι πολλοί τε καὶ οὐνομαστοὶ Περσέων καὶ Μήδων καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων, δλίγοι δέ τινες καὶ Ἐλλήνων· ἄτε γὰρ νέειν ἐπιστάμενοι, τοῖσι αἱ νέες διεφθείροντο, καὶ οἱ μὴ ἐν χειρῶν νόμῳ ἀπώλλυντο, ἐξ τὴν Σαλαμῖνα διένεον. Τῶν δὲ βαρβάρων οἱ πολλοὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ διεφθάρησαν, νέειν οὐκ ἐπιστάμενοι. Ἐπεὶ δὲ αἱ πρῶται ἐξ φυγὴν ἐτράποντο, ἐνθαῦτα αἱ πλεῖσται διεφθείροντο. Οἱ γὰρ ὅπισθε τεταγμένοι, ἐξ τὸ πρόσθε τῇσι νησὶ παριέναι πειρώμενοι ὡς ἀποδεξόμενοί τι καὶ αὐτοὶ ἔργον βασιλέϊ, τῇσι σφετέρησι νησὶ φευγούσησι περιέπιπτον.

90   Ἐγένετο δὲ καὶ τόδε ἐν τῷ θιορύθῳ τούτῳ· τῶν τινες Φοινίκων, τῶν αἱ νέες διεφθάρατο, ἐλθόντες παρὰ βασιλέα διέβαλλον τοὺς Ἰωνας, ὡς δι' ἔκείνους ἀπολοίατο αἱ νέες, ὡς προδόντων. Συνήνεικε ὅν οὗτο, ὥστε Ἰώνων τε τοὺς στρατηγοὺς μὴ ἀπολέσθαι, Φοινίκων τε τοὺς διαβάλλοντας λαβεῖν τοιόνδε μισθόν· ἔτι τούτων ταῦτα λεγόντων ἐνέβαλε νηὶ Ἀττικῇ Σαμοθρηκίη νηῦς. Ἡ τε δὴ Ἀττικὴ κατεδύετο, καὶ ἐπιφερομένη Αἰγιναίη νηῦς κατέδυσε τῶν Σαμοθρηκίων τὴν νέα. Ἄτε δὲ ἔδοτες ἀκοντισταὶ οἱ Σαμοθρηκίκες τοὺς ἐπιβάτας ἀπὸ τῆς καταδυσάσης νεὸς βίλλοντες ἀπήραξαν καὶ ἐπέβησάν τε καὶ ἔσχον αὐτήν. Ταῦτα γενόμενα

τοὺς "Ιωνας ἐρρύσατο· ώς γάρ εἰδέ σφεας Ξέρξης ἔργον μέγα ἐργασαμένους, ἐτράπετο πρὸς τοὺς Φοίνικας οἷα ὑπερλυπεόμενός τε καὶ πάντας αἴτιώμενος, καὶ σφεων ἐκέλευσε τὰς κεφαλὰς ἀποταμεῖν, ἵνα μὴ αὐτοὶ κακοὶ γενόμενοι τοὺς ἄμεινονας διαβάλλωσι. "Οκως γάρ τινα ἴδοι Ξέρξης τῶν ἔωντοῦ ἔργον τι ἀποδεικνύμενον ἐν τῇ ναυμαχίῃ, κατήμενος ὑπὸ τῷ οὔρεϊ τῷ ἀντίον Σαλαμῖνος, τὸ καλέεται Αἰγάλεως, ἀνεπυνθάνετο τὸν ποιήσαντα, καὶ οἱ γραμματισταὶ ἀνέγραφον πατρόθεν τὸν τριήραρχον καὶ τὴν πόλιν.

Τῶν δὲ βαρβάρων ἐς φυγὴν τραπομένων καὶ ἐκπλεόντων ⁹¹ πρὸς τὸ Φάληρον Αἰγινῆται ὑποστάντες ἐν τῷ πορθμῷ ἔργα ἀπεδέξαντο λόγου ἄξια. Οἱ μὲν γάρ Ἀθηναῖοι ἐν τῷ θιρύῳ ἐκεράζον τάς τε ἀντισταμένας καὶ τὰς φευγούσας τῶν νεῶν, οἵ δὲ Αἰγινῆται τὰς ἐκπλεούσας ὅκως δέ τινες τοὺς Ἀθηναίους διαφύγοιεν, φερόμενοι ἐσέπιπτον ἐς τοὺς Αἰγινῆτας.

Ἐνθαῦτα συνεκύρεον νέες ἡ τε Θεμιστοκλέος διώκουσα ⁹² νέα καὶ ἡ Πολυκρίτου τοῦ Κριοῦ, ἀνδρὸς Αἰγινῆτεω, νηὶ ἐμβαλοῦσα Σιδωνίη. Ὡς δὲ ἐσεῖδε τὴν νέα τὴν Ἀττικὴν ὁ Πολύκριτος, ἔγνω τὸ σημῆιον ἰδὼν τῆς στρατηγίδος, καὶ βώσας τὸν Θεμιστοκλέα ἐπεκερτόμησε ἐς τῶν Αἰγινῆτέων τὸν μηδισμὸν ὀνειδίζων. Ταῦτα μέν νυν τῇ νηὶ ἐμβαλὼν ὁ Πολύκριτος ἀπέρριψε ἐς Θεμιστοκλέα οἵ δὲ βάρβαροι, τῶν αἱ νέες περιεγένοντο, φεύγοντες ἀπίκοντο ἐς Φάληρον ὑπὸ τὸν πεζὸν στρατόν.

Ἐν δὲ τῇ ναυμαχίῃ ταύτῃ ἥκουσαν Ἑλλήνων ἄριστα Αἰγινῆται, ἐπὶ δὲ Ἀθηναῖοι, ἀνδρῶν δὲ Πολύκριτος τε ὁ Αἰγινῆτης καὶ Ἀθηναῖοι Εύμενης τε ὁ Ἀναγυράσιος καὶ Ἀμεινίης Παλληνεύς, δις καὶ Ἀρτεμισίην ἐπεδίωξε. Εἰ μέν νυν ἔμαθε, διτὶ ἐν ταύτῃ πλέοι Ἀρτεμισίη, οὐν ἂν ἐπαύσατο

πρότερον, ή εἴλε μιν ἡ καὶ αὐτὸς ἥλω. Τοῖσι γὰρ Ἀθηναίων τριηράρχοισι παρεκεκέλευστο, πρὸς δὲ καὶ ἀεθλον ἐκέετο μύριαι δραχμαί, ὃς ἂν μιν ζωὴν ἔλῃ· δεινὸν γάρ τι ἐποιεῦντο γυναῖκα ἐπὶ τὰς Ἀθήνας στρατεύεσθαι. Αὗτη μὲν δή, ως πρότερον εἰρηται, διέφυγε· ἦσαν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι, τῶν αἱ νέες περιεγεγόνεσαν, ἐν τῷ Φαλήρῳ.

95   Ἄριστελης δὲ ὁ Λυσιμάχου, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, τοῦ καὶ ὀλίγῳ τι πρότερον τούτων ἐπεμνήσθην ώς ἀνδρὸς ἀρίστου, οὗτος ἐν τῷ θιρύβῳ τούτῳ τῷ περὶ Σαλαμῖνα γενομένῳ τάδε ἐποίεε· παραλαβὼν πολλοὺς τῶν ὅπλιτέων, οἱ παρετέλαχατο παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς Σαλαμινής χώρης, γένος ἐόντες Ἀθηναῖοι ἐς τὴν Ψυττάλειαν νῆσον ἀπέβησε ἄγων, οἱ τοὺς Πέρσας τοὺς ἐν τῇ νησὶδι ταύτῃ κατεφόνευσαν πάντας. 96   Ως δὲ ἡ ναυμαχίη διελέλυτο, κατειρύσαντες ἐς τὴν Σαλαμῖνα οἱ Ἑλληνες τῶν ναυηγίων, δσα ταύτῃ ἐτύγχανε ἔτι ἐόντα, ἕτοιμοι ἦσαν ἐς ἄλλην ναυμαχήν, ἐλπίζοντες τῇσι περιεούσῃ νησὶν ἔτι χρήσεσθαι βασιλέα.

[Ο Ξέρξης μετὰ τὴν ἱτταν τοῦ στόλου του ἀποφασίζει νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἄσιαν ἀφήνει δμως εἰς τὴν Ἐλλάδα τὸν γαμβρὸν του Μαρδόνιον μὲ λαχνοδὸν στρατόν, διὰ νὰ ἔξακολουθήσῃ τὸν πόλεμον. Ο Μαρδόνιος ἐπέρρεσε τὸν χειμῶνα εἰς τὴν Θεσσαλίαν ἀπὸ ἐκεῖ, ποὺν ἀρχίσῃ τὰς ἔχθροπραξίας, στέλλει εἰς τὰς Ἀθήνας τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας Ἀλέξανδρον, διὰ νὰ πείσῃ τοὺς Ἀθηναίους νὰ συμμαχήσουν μὲ τοὺς Πέρσας.]

7. 'Ο Ἀλέξανδρος καὶ Λακεδαιμόνιοι πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθηναῖς.—Λόγοι τούτων καὶ ἀπαντήσεις τῶν Ἀθηναίων.

(Κεφ. 140 - 144)

140   Ἀλέξανδρος δὲ ως ἀπίκετο ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθεὶς ὑπὸ Μαρδονίου, ἔλεγε τάδε·

α) « Ἀνδρες Ἀθηναῖοι, Μαρδόνιος τάδε λέγει· ἐμοὶ ἀγγελίη ἥκει παρὰ βασιλέος λέγουσα οὕτω· Ἀθηναίοισι τὰς ἀμαρτάδας τὰς ἔξ ἐκείνων ἐς ἐμὲ γενόμενας πάσας μετίημι. Νῦν τε ὅδε, Μαρδόνιε, ποίεε. Τοῦτο μὲν τὴν γῆν σφι ἀπόδος, τοῦτο δὲ ἄλλην πρὸς ταύτη ἐλέσθων αὐτοί, ἥντινα ἂν ἐθέλωσι, ἔόντες αὐτόνομοι. Ἰδά τε πάντα σφι, ἣν δὴ βούλωνται γε ἐμοὶ διμολογέειν, ἀνόρθωσον, δσα ἐγὼ ἐνέπορησα.

»Τούτων δὲ ἀπιγμένων ἀναγκαίως ἔχει μοι ποιέειν ταῦτα, ἢν μὴ τὸ ὑμέτερον ἀντίον γένηται. Λέγω δὲ ὑμῖν τάδε νῦν· τί μαίνεσθε πόλεμον βασιλέϊ ἀνταειρόμενοι; Οὔτε γὰρ ἂν ὑπερβάλοισθε, οὔτε οἰοί τέ ἐστε ἀντέχειν τὸν πάντα χρόνον. Εἰδετε μὲν γὰρ τῆς Ξέρξεω στρατηλασής τὸ πλῆθος καὶ τὰ ἔργα, πυνθάνεσθε δὲ καὶ τὴν νῦν παρ' ἐμοὶ ἔουσαν δύναμιν, ὡστε καὶ ἡν ἡμέας ὑπερβάλησθε καὶ νικήσητε, τοῦπερ ὑμῖν οὐδεμίᾳ ἐλπίς, εἴπερ εὖ φρονέετε, ἄλλη παρέσται πολλαπλησίη. Μὴ ὅν βούλεσθε παρισούμενοι βασιλεῖ στέρεσθαι μὲν τῆς χώρης, θέειν δὲ αἱεὶ περὶ ὑμέων αὐτῶν, ἀλλὰ καταλύσασθε. Παρέχει δὲ ὑμῖν κάλλιστα καταλύσασθαι, βασιλέος ταύτη ὁρμημένου. »Ἐστε ἐλεύθεροι, ἥμιν διμαιχυίην συνθέμενοι ἀνευ τε δόλου καὶ ἀπάτης.

β) »Μαρδόνιος μὲν ταῦτα, δ 'Αθηναῖοι, ἐνετείλατό μοι εἰπεῖν πρὸς ὑμέας. »Ἐγὼ δὲ περὶ μὲν εὐνοίης τῆς πρὸς ὑμέος ἔούσης ἔξ ἐμεῦ οὐδὲν λέξω (οὐ γὰρ ἂν νῦν πρῶτον ἐκμάθοιτε), προσχρητίζω δὲ ὑμέων πείθεσθαι Μαρδονίφ. Ἐνορέω γὰρ ὑμῖν οὐκ οἰοισί τε ἐσομένοισι τὸν πάντα χρόνον πολεμέειν Ξέρξῃ. Εἰ γὰρ ἐνώρων τοῦτο ἐν ὑμῖν, οὐκ ἂν κοτε ἐς ὑμέας ἥλθον ἔχων λόγους τούσδε· καὶ γὰρ δύναμις ὑπὲρ ἄνθρωπον ἡ βασιλέος ἐστὶ καὶ χειρὶ ὑπερμήκης. »Ὕν μὴ αὐτίκα διμολογήσητε, μεγάλα προτειγόντων, ἐπ' οἷσι διμολογέειν ἐθέλουσι, δειμαίνω ὑπὲρ ὑμέων ἐν τοῖς

βῳ τε μάλιστα οἰκημένων τῶν συμμάχων πάντων, αἱεὶ τε φθειρομένων μούνων, ἔξαιρετόν τι μεταίχμιον τὴν γῆν ἐκτημένων. Ἀλλὰ πείθεσθε· πολλοῦ γὰρ ὑμῖν ἀξια ταῦτα, εἰ βασιλεύς γε δὲ μέγας μούνοισι ὑμῖν Ἑλλήνων τὰς ἀμαρτάδας ἀπεισὶ ἐθέλει φίλος γενέσθαι». Ἀλέξανδρος μὲν ταῦτα ἔλεξε.

141   Λακεδαιμόνιοι δὲ πυθόμενοι ἦκειν Ἀλέξανδρον ἐς Ἀθήνας ἐς δμολογίην ἀξοντα τῷ βαρβάρῳ Ἀθηναίους, ἀναμνησθέντες τῶν λογίων, ὡς σφεας χρεόν ἔστι ἅμα τοῖσι ἄλλοισι Δωριεῦσι ἐκπίπτειν ἐκ Πελοποννήσου ὑπὸ Μήδων τε καὶ Ἀθηναίων, κάρτα τε τε ἔδεισαν, μὴ δμολογήσωσι τῷ Πέρσῃ Ἀθηναῖοι, αὐτίκα τέ σφι ἕδοξε πέμπειν ἀγγέλους. Καὶ δὴ συνέπιπτε, ὥστε δμοῦ σφέων γίνεσθαι τὴν κατάστασιν. Ἐπανέμειναν γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι διατρίβοντες, εὖ ἐπιστάμενοι, δτι ἐμελλον Λακεδαιμόνιοι πεύσεσθαι ἤκοντα παρὰ τοῦ βαρβάρου ἀγγελον ἐπ' δμολογίῃ, πυθόμενοι τε πέμψειν κατὰ τάχος ἀγγέλους. Ἐπίτηδες δὲ ἐποίευν, ἐνδεικνύμενοι τοῖσι Λακεδαιμονίοισι τὴν ἔωστῶν γνώμην.

142   'Ως δὲ ἐπαύσατο λέγων Ἀλέξανδρος, διαδεξάμενοι ἔλεγον οἱ ἀπὸ Σπάρτης ἀγγελοι· «Ἡμέας δὲ ἐπεμψαν Λακεδαιμόνιοι δεησομένους ὑμέων μήτε νεώτερον ποιέειν μηδὲν κατὰ τὴν Ἑλλάδα μήτε λόγους ἐνδέκεσθαι παρὰ τοῦ βαρβάρου. Οὕτε γὰρ δίκαιον οὐδαμῶς, οὕτε κόσμον φέρον οὕτε γε ἄλλοισι Ἑλλήνων οὐδαμοῖσι, ὑμῖν δὲ δὴ καὶ διὰ πάντων ἤκιστα πολλῶν εἶνεκεν' ἡγεόρατε γὰρ τόνδε τὸν πόλεμον ὑμεῖς οὐδὲν ἥμέων βουλομένων, καὶ περὶ τῆς ὑμετέρης ἀρχῆς δὲ ἀγῶν ἐγένετο· νῦν δὲ φέρει καὶ ἐς πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα. Ἀλλως τε τούτων ἀπάντων αἰτίους γενέσθαι δουλοσύνης τοῖσι Ἑλλησι Ἀθηναίους οὐδαμῶς ἀνασχετόν, οἵτινες αἱεὶ καὶ τὸ πάλαι φαίνεσθε πολλοὺς ἐλευθερώσαντες ἀνθρώπων.

»Πιεζομένοισι μέντοι ὑμῖν συναχθόμεθα, καὶ δι ταρ-
πῶν ἐστεργήθητε διξῶν ἡδη, καὶ δι τοίκοφθόρησθε χρόνον
ἡδη πολλόν. Ἀντὶ τούτων δὲ ὑμῖν Λακεδαιμόνιοί τε καὶ
οἱ σύμμαχοι ἐπαγγέλλονται γυναικάς τε καὶ τὰ ἐς πόλεμον
ἀχρηστα οἰκετέων ἔχόμενα πάντα ἐπιθρέψειν, ἐστ' ἄν ὁ πό-
λεμος δῆδε συνεστήκῃ. Μηδὲ ὑμέας Ἀλέξανδρος ὁ Μακε-
δὼν ἀναγνώσῃ, λεήνας τὸν Μαρδονίου λόγον. Τούτῳ μὲν
γὰρ ταῦτα ποιητέα ἐστί τύραννος γὰρ ἐών τυράννῳ συ-
κατεργάζεται· ὑμῖν δέ γε οὐ ποιητέα, εἴπερ εὖ τυγχάνετε
φρονέοντες, ἐπισταμένοισι, ὡς βαρβάροισί ἐστι οὕτε πιστὸν
οὕτε ἀληθὲς οὐδέν». Ταῦτα ἔλεξαν οἱ ἄγγελοι.

Αθηναῖοι δὲ πρὸς μὲν Ἀλέξανδρον ὑπεκρίναντο τάδε¹⁴³
«Καὶ αὐτοὶ τοῦτό γε ἐπιστάμεθα, δι τολλαπλησίη ἐστὶ τῷ
Μήδῳ δύναμις ἥπερ ὑμῖν, ὥστε οὐδὲν δεῖ τοῦτό γε ὀνειδί-
ζειν. Ἄλλ᾽ ὅμως ἐλευθερίης γλυχόμενοι ἀμυνεύμεθα οὕτω,
ὅκως ἄν καὶ δυνώμεθα. Ὁμολογήσαι δὲ τῷ βαρβάρῳ μήτε
σὺ ὑμέας πειρῶ ἀναπείθειν οὕτε ὑμεῖς πεισόμεθα. Νῦν δὲ
ἀπάγγελλε Μαρδονίῳ, ὡς Ἀθηναῖοι λέγουσι, ἐστ' ἄν ὁ ἥλιος
τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἵη, τῇ καὶ νῦν ἔρχεται, μήκοτε ὅμολογή-
σειν ὑμέας Ξέρξῃ· ἀλλὰ θεοῖσι τε συμμάχοισι πίσυνοί μιν
ἐπέξιμεν ἀμυνόμενοι καὶ τοῖσι ἥρωσι, τῶν ἐκεῖνος οὐδε-
μίαν διπιν ἔχων ἐνέπρησε τούς τε οἰκους καὶ τὰ ἀγάλμα-
τα. Σύ τε τοῦ λοιποῦ λόγους ἔχων τοιούσδε μὴ ἐπιφαίνεο
Ἀθηναίοισι, μηδὲ δοκέων χρηστὰ ὑπουργέειν ἀθέμιτα ἔρ-
δειν παραίνεε. Οὐ γάρ σε βουλόμεθα οὐδὲν ἄχαρι πρὸς Ἀ-
θηναίων παθεῖν, ἔόντα πρόξεινόν τε καὶ φίλον».

Πρὸς μὲν Ἀλέξανδρον ταῦτα ὑπεκρίναντο, πρὸς δὲ τοὺς¹⁴⁴
ἀπὸ Σπάρτης ἀγγέλους τάδε· «Τὸ μὲν δεῖσαι Λακεδαιμονί-
ους, μὴ ὅμολογήσωμεν τῷ βαρβάρῳ, κάρτα ἀνθρωπήϊον ἦν.
Ἄταρ αἰσχρῶς γε οἰκατε ἔξεπιστάμενοι τὸ Ἀθηναίων φρό-

νημα ἀρρωδῆσαι, διὶ οὕτε χρυσός ἐστι γῆς οὐδαμόθι τοσοῦτος οὕτε χώρη κάλλει καὶ ἀρετῇ μέγα ὑπερφέρουσα, τὰ ἡμεῖς δεξάμενοι ἐθέλοιμεν ἂν μηδίσαντες καταδουλῶσαι τὴν Ἑλλάδα. Πολλά τε γὰρ καὶ μεγάλα ἐστὶ τὰ διακωλύοντα ταῦτα μὴ ποιέειν, μηδὲ ἦν ἐθέλωμεν· πρῶτα μὲν καὶ μέγιστα τῶν θεῶν τὰ ἀγάλματα καὶ τὰ οἰκήματα ἐμπεπρησμένα τε καὶ συγκεχωσμένα, τοῖσι ἡμέας ἀναγκαίως ἔχει τιμωρέειν ἐς τὰ μέγιστα μᾶλλον ἥπερ δμολογέειν τῷ ταῦτα ἐργασαμένῳ, αὗτις δὲ τὸ Ἑλληνικὸν ἐδὼν δμαῖμόν τε καὶ δμόγλωσσον, καὶ θεῶν ἴδρυματά τε κοινὰ καὶ θυσίαι ἥθεά τε δμότροπα, τῶν προδότας γενέσθαι Ἀθηναίους οὐκ ἄν εὖ ἔχοι. Ἐπίστασθε τε οὗτο, εἴ μὴ πρότερον ἐτυγχάνετε ἐπιστάμενοι, ἐστι' ἄν καὶ εἰς περιῆ Ἀθηναίων, μηδαμὰ δμολογήσοντας ἡμέας Ξέρξῃ.

» 'Υμέων μέντοι ἀγάμεθα τὴν πρόνοιαν τὴν πρὸς ἡμέας ἰοῦσαν, διὶ προείδετε ἡμέων οἰκοφθορημένων οὗτο, ὥστε ἐπιθρέψαι ἐθέλειν ἡμέων τοὺς οἰκέτας. Καὶ ὑμῖν μὲν ἡ χάρις ἐκπεπλήρωται, ἡμεῖς μέντοι λιπαρήσομεν οὗτο, δκως ἄν ἔχωμεν, οὐδὲν λυπέοντες ὑμέας.

» 'Νῦν δέ, ὡς οὗτο ἔχόντων, στρατιὴν ὡς τάχιστα ἐκπέμπετε. 'Ως γὰρ ἡμεῖς εἰκάζομεν, οὐκ ἐκάς χρόνου παρέσται δ βάρβαρος ἐσβαλὼν ἐς τὴν ἡμετέρην, ἀλλ' ἐπεὰν τάχιστα πύθηται τὴν ἀγγελίην, διὶ οὐδὲν ποιήσομεν, τῶν ἐκεῖνος ἡμέων προσεδέετο. Πρὸν δὲν παρεῖναι ἐς τὴν Ἀττικήν, ἡμέας καιρός ἐστι προβωθῆσαι ἐς τὴν Βοιωτίην». Ταῦτα ὑποκριναμένων Ἀθηναίων οἱ ἀπὸ Σπάρτης ἀγγελοι ἀπαλλάσσοντο ἐς Σπάρτην.

ΜΕΡΟΣ Β'

I. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

II. ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

I. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

ΑΙ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ
ΤΗΣ ΙΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

A'. ΦΩΝΗΕΝΤΑ

'Ανταλλαγὴ φωνηέντων.

α') Παρ' Ἡροδότῳ ύπάρχει η ἀντὶ τῶν παρ' Ἀττικοῖς ἃ καὶ
ἄ καὶ ἀντιστρόφως: σοφίη, θεήσομαι, ἡήρ, πρήσσω, Θρῆξ, τρη-
ηκόσιοι, πέρην, νηός, νηῦς, νηυσί.—πρόφηη, ἀληθείη.—μεσαμ-
βρείη.—α ἀντὶ ο ύπάρχει ἐν τοῖς ἀρρωδίᾳ, ἀρρωδέω.

β') ε ἀντὶ α καὶ ει καὶ ἀντιστρόφως: τέσσερες.—κρέσσων,
μέξων, ἔργω, ἔδεχθην, δεδέχθαι (τοῦρ p. δείκνυμι), ἔωθα, (εἰς
τὰ θηλυκὰ τῶν εἰς υἱούς ἐπιθέτων) θῆλεα, ταχέα.—τράπω,
τάμνω.—κεινός, ξεινός, στεινός, εἰρωτάω, εἰνεκεν, εἰρύω, ει-
ρέσθαι.

γ') ω ἀντὶ ου, ου, οη: τρῶμα, θῶμα, θωμάζω.—ῶν, γῶν
(=οῦν, γοῦν).—δγδώκοντα, ἔβωσα, βωθέω.—-ων ἀντὶ ου:
ἔμεωυτοῦ, σεωυτοῦ, ἔωυτοῦ.

δ') ου ἀντὶ ο: μοῦνος (=μόνος), νοῦσος, οὔρος (=ὅρος),
ούνομα, ούνομάζω.

Συναίρεσις.

'Η συναίρεσις παραλείπεται συχνάκις παρ' Ἡροδότῳ καὶ ἐν
τῇ κλίσει καὶ ἐν τῇ ρίζῃ: πλόσι, χρύσεος, βασιλέι, βασιλέες, ὄλ-
γεϊ, γένεος, ἀληθέα, Θεμιστοκλέης. — μενέομεν, ἀποβαλέεις,
φαίνεαι, πείθεο, φανέωσι, ποιέω, ποιέεις, ποιεε. — ἔαρ, δῖστός,
δηιώα, ὄγηδιος, βασιληή, ἀνθρωπήιος, οικηή, ἀνδρήιος, ἄε-
θλος κλπ.

Χασμωδία, ἔκθλιψις, κρᾶσις.

Ἡ χασμωδία εἶναι συνηθεστάτη· ὅθεν 1) ἐλλείπει α') τὸ εὐφωνικόν ν.
 β') τὸ σ ἐν τοῖς ἄχρι, μέχρι, οὕτω· 2) τὸ οὐ εὑρίσκεται πρὸ φωνήνετος καὶ ἄνευ τοῦ κ.

Ἡ δ' ἔκθλιψις καὶ ἡ κρᾶσις εἶναι σπανία παρ' Ἡρόδότῳ· ἰδιάζουσα παρ' αὐτῷ εἶναι ἡ κρᾶσις τοῦ ο-α εἰς ω· ὀνήρ, αντός, τωύτο.

Β'. ΣΥΜΦΩΝΑ

α') Ἀντὶ π ὑπάρχει κ εἰς ὅλα τὰ ἀντωνυμικὰ ἐπίθετα καὶ ἐπιρρήματα τὰ σχηματιζόμενα ἐκ θέματος πο: κοῖος, δύοιος, κόσοι, κότερος, κῆ, κότε, κοῦ, δκως κτλ.—ἄλλα δποδαπός.

β') Ἀντὶ κ ύπάρχει κ: δέκομαι, ούκι.

γ') Ἀντὶ σ ύπάρχει δ: δδμή, ἴδμεν.

δ') Ἀντὶ θ ύπάρχει τ: ἐν τῷ αὗτις.

ε') Μετάθεσις τοῦ δασέος γίνεται ἐν τοῖς: ἐνθεῦτεν (=ἐντεθεν), ἐνθαῦτα (=ἐνταῦθα), κιθῶν (=χιτών).

ζ') Τὰ ψιλὰ πρὸ δασυνομένου φωνήνετος δὲν τρέπονται εἰς δασέα οὔτε ἐν τῷ μέσῳ οὔτε ἐν τέλει λέξεως: ἐπεξῆς, αὐτημερόν, ἀπικνέομαι, ἀπῆκε, μετίημι,—ἀπ' οὖ, μετ' οὖ, οὐκ ἔτερος.

Ὄ Διηκός ἀριθμὸς ἔλλειπει καὶ ἐν τοῖς δνόμασι καὶ ἐν τοῖς ρήμασι.

Γ'. ΚΛΙΣΕΙΣ

Πρώτη ηλίσις.

α') Ἡ ἑνικὴ γενκ. τῶν εἰς -ης λήγει εἰς -εω, τῶν εἰς -εης εἰς -εω: Πέρσης, γενκ. Πέρσεω, Ξέρξης - Ξέρξεω, πολιήτης-πολιήτεω.—βορέης, γενκ. βορέω, Ἐρμέης - Ἐρμέω.

β') Ἡ ἑνικὴ αιτ. πολλῶν κυρίων δνομάτων εἰς -ης λήγει ἄλλοτε μὲν εἰς -ην: Ξέρξην, Δεωνίδην, ἄλλοτε δὲ εἰς εα: Ξέρξεα, Δεωνίδεα.

γ') Ἡ γενκ. πληθ. λήγει εἰς -έων: γνωμέων, πολιητέων-λοιπέων, πολλέων-αὐτέων-έουσέων.

Ἐξαίρεσις: Ἐξαιροῦνται τὰ θηλυκά τῶν βαρυτόνων ἐπιθέτων, μετοχῶν καὶ ἀντωνυμιῶν εἰς -ος, -η, -ον, τῶν δποίων ἡ γενκ. πληθ. εἶναι όμοία τῇ τῶν ἀρσενικῶν: ἄλλων, φίλων, ἐκείνων, ἀλισκομένων, τούτων.

δ') Ἡ δοτκ. πληθ. λήγει εἰς -ησι (-ῆσι): γνώμησι, τιμῆσι, λοιπῆσι, αὐτῆσι.

Δευτέρα κλίσις.

Ἡ δοτ. πληθ. εἰς -οισι (-οῖσι): λόγοισι, θεοῖσι.

Τὰ οὐσιαστικὰ καὶ τὰ ἐπίθετα εἰς -οις, -έος δὲν συναιροῦνται: πλόος, ἀπλόος, διπλόος, διπλόη, χρύσεος, χρυσέη, δστέον.

Σημ. Κατά τὴν δευτέραν Ἀττικὴν κλίσιν ὀλίγα ὄνόματα κλίνονται:
 α') Τὰ κύρια ὄνόματα τὰ καταλήγοντα εἰς -λέως: Μενέλεως, Χαρίλεως,
 'Αρχεσόλεως, Θρασύλεως, β') τὰ Μίνως, Ἀθως, Ἀμφιάρεως. Ἀντὶ δὲ τῶν
 λεώς, νεώς, κάλως, λαγώς μεταχειρίζεται ὁ Ἡρ. τοὺς Ἰωνικούς τύπους:
 ληός, νηός, κάλος, λαγός καὶ ἀντὶ τῶν ἐπίθετων πλέως, πλεως, ἀξιόχρεως
 τοὺς Ἰωνικούς τύπους πλέος, η, ον - ἀξιόχρεος, ον.

Τρίτη κλίσις.

α') Τὰ κύρια ὄνόματα εἰς -κλέης κλίνονται οὕτω: Θεμιστο-
 κλέης, -κλέος, -κλέι, -κλέα, -κλεες.

β') Τὰ εἰς -ις λήγοντα ὄνόματα κλίνονται οὕτω: πόλις, πό-
 λιος, πόλι, πόλιν πόλιες, πολλών, πόλισι, πόλις ἢ πόλιας.

γ') Τὰ οὐσιαστικὰ εἰς -εῦς κλίνονται οὕτω: βασιλεύς, βασι-
 λέος, βασιλέι, βασιλέα, βασιλεῦ ἔεις, -έων, -εῦσι, -έας.

δ') Τὸ κέρας κλίνεται οὕτω: κέρας, κέρεος, κέρεῃ, κέρεα, κερέων.

ε') Τὸ νηῦς (=ἀττ. ναῦς) κλίνεται οὕτω: νηῦς, νεός, νηλ,
 νέα: νέες, νεῶν, νηνσί, νέας.

Ἐπίθετα, παραθετικά, ἀριθμητικά.

α') Ἀντὶ τοῦ πολὺς ὑπάρχει πολλάκις πολλός· τὸ δὲ οὐδέτε-
 ρον εἶναι πολλὸν καὶ πολύ.

β') Ἐπίθετα εἰς -εος καὶ -ηος (=ἀττ. -εῖος) διατηροῦν ἐν
 τοῖς παραθετικοῖς τὸ ο καὶ προηγουμένης βραχείας συλλαβῆς:
 ἐπιτηδεότερος, -ότατος (διότι=ἀττ. ἐπιτηδεότατος), ἀνδρηιό-
 τερος, οἰκηιότερος (διότι τὸ ηι θεωρητέον ὡς διφθογγος).

γ') Τοῦ ταχὺς συγκριτικὸν ταχύτερος καὶ θάσσων ὑπερθ.
 τάχιστος.

δ') Τὸ πολλόδε ἐν τῇ ὀνομ. τοῦ συγκριτ. ἔχει πλέων, πλέον

Χασμωδία, ἔκθλιψις, κράσις.

'Η χασμωδία είναι συνηθεστάτη: δύον 1) ἐλλείπει α') τὸ εὐφωνικόν ν.
 β') τὸ σὲ ἐν τοῖς ἄχρι, μέχρι, οὗτω· 2) τὸ οὐ εύρίσκεται πρὸ φωνήντος καὶ ἀνευ τοῦ κ.

'Η δ' ἔκθλιψις καὶ ἡ κράσις είναι σπανία παρ'"Ηρόδότῳ· Ιδιάζουσα παρ' αὐτῷ είναι ἡ κράσις τοῦ ο-α εἰς ω· ὁνήρ, ωντός, τωντός.

Β'. ΣΥΜΦΩΝΑ

α') 'Αντὶ π ὑπάρχει κ εἰς δόλα τὰ ἀντωνυμικά ἐπίθετα καὶ ἐπιρρήματα τὰ σχηματιζόμενα ἐκ θέματος πο: κοῖος, δκοῖος, κόσοι, κότερος, κῆ, κότε, κοῦ, δκως κτλ.—ἀλλὰ δποδαπός.

β') 'Αντὶ χ ύπαρχει κ: δέκομαι, οὐκί.

γ') 'Αντὶ σ ύπαρχει δ: δδμή, ἴδμεν.

δ') 'Αντὶ θ ύπαρχει τ: ἐν τῷ αὗτις.

ε') Μετάθεσις τοῦ δασέος γίνεται ἐν τοῖς: ἐνθεῦτεν (=ἐντεῦθεν), ἐνθαῦτα (=ἐνταῦθα), κιθῶν (=χιτών).

ζ') Τὰ ψιλά πρὸ δασυνομένου φωνήντος δὲν τρέπονται εἰς δασέα οὕτε ἐν τῷ μέσω οὕτε ἐν τέλει λέξεως: ἐπεξῆς, αὐτημερόν, ἀπικνέομαι, ἀπῆκε, μετίημι,—ἀπ' οὖ, μετ' οὖ, οὐκ ἐτερος.

'Ο Δυϊκὸς ἀριθμὸς ἐλλείπει καὶ ἐν τοῖς δνόμαισι καὶ ἐν τοῖς ρήμασι.

Γ'. ΚΛΙΣΕΙΣ

Πρώτη κλίσις.

α') 'Η ἑνικὴ γενκ. τῶν εἰς -ης λήγει εἰς -εω, τῶν εἰς -εης εἰς -εω: Πέρσης, γενκ. Πέρσεω, Ξέρξης - Ξέρξεω, πολιήτης-πολιήτεω.—βορέης, γενκ. βορέω, 'Ερμέης - 'Ερμέω.

β') 'Η ἑνικὴ αιτ. πολλῶν κυρίων δνομάτων εἰς -ης λήγει ἀλλοτε μὲν εἰς -ην: Ξέρξην, Δεωνίδην, ἀλλοτε δὲ εἰς εα: Ξέρξεα, Δεωνίδεα.

γ') 'Η γενκ. πληθ. λήγει εἰς -έων: γνωμέων, πολιητέων-λοιπέων, πολλέων-αὐτέων-κουσέων.

'Εξαίρεσις: 'Εξαιροῦνται τὰ θηλυκά τῶν βαρυτόνων ἐπιθέτων, μετοχῶν καὶ ἀντωνυμιῶν εἰς -ος, -η, -ον, τῶν ὅποιων ἡ γενκ. πληθ. είναι όμοία τῇ τῶν ἀρσενικῶν: ἀλλων, φίλων, ἐκείνων, ἀλισκομένων, τούτων.

δ') Ἡ δοτκ. πληθ. λήγει εἰς -ησι (-ῆσι): γνώμησι, τιμῆσι, λοιπῆσι, αὐτῆσι.

Δευτέρα κλίσις.

Ἡ δοτ. πληθ. εἰς -οισι (-οῖσι): λόγοισι, θεοῖσι.

Τὰ ούσιαστικά καὶ τὰ ἐπίθετα εἰς -οις, -έος δὲν συναιροῦνται: πλόος, ἀπλόος, διπλόος, διπλόη, χρύσεος, χρυσέη, δστέον.

Σημ. Κατά τὴν δευτέραν Ἀττικὴν κλίσιν δλίγα ὄντα κλίνονται:

α') Τὰ κύρια ὄντα καταλήγοντα εἰς -λέως: Μενέλεως, Χαρέλεως, Ἀρκεσίλεως, Θρασύλεως, β') τὰ Μίνως, Ἀθως, Ἀμφιάρεως. Ἀντὶ δὲ τῶν λεώς, νεώς, κάλως, λαγώς μεταχειρίζεται ὁ Ἡρ. τοὺς Ἰωνικούς τύπους: ληός, νηός, κάλος, λαγός· καὶ ἀντὶ τῶν ἐπιθέτων πλέως, πλεως, ἀξιόχρεως τοὺς Ἰωνικούς τύπους πλέος, η, ον - ἀξιόχρεος, ον.

Τρίτη κλίσις.

α') Τὰ κύρια ὄντα εἰς -κλέης κλίνονται οὕτω: Θεμιστοκλέης, -κλέος, -κλέι, -κλέα, -κλεες.

β') Τὰ εἰς -ις λήγοντα ὄντα κλίνονται οὕτω: πόλις, πόλιος, πόλι, πόλιν πόλιες, πολίων, πόλισι, πόλις ἢ πόλιας.

γ') Τὰ ούσιαστικά εἰς -εὺς κλίνονται οὕτω: βασιλεύς, βασιλέος, βασιλέι, βασιλέα, βασιλεύ· ἔες, -έων, -εῦσι, -έας.

δ') Τὸ κέρας κλίνεται οὕτω: κέρας, κέρος, κέρεϋ, κέρεα, κερέων.

ε') Τὸ νηῦς (=ἄττ. ναῦς) κλίνεται οὕτω: νηῦς, νεός, νηλ, νέα· νέες, νεῶν, νηνσί, νέας.

Ἐπίθετα, παραθετικά, ἀριθμητικά.

α') Ἀντὶ τοῦ πολὺς ὑπάρχει πολλάκις πολλός· τὸ δὲ οὔδέτερον εἶναι πολλὸν καὶ πολύ.

β') Ἐπίθετα εἰς -εος καὶ -ηιος (=ἄττ. -εῖος) διατηροῦν ἐν τοῖς παραθετικοῖς τὸ ο καὶ προηγουμένης βραχείας συλλαβῆς: ἐπιτηδεύτερος, -ότατος (διότι=ἄττ. ἐπιτηδειότατος), ἀνδρογένετος, οἰκηιότερος (διότι τὸ ηι θεωρητέον ὡς διφθογγος).

γ') Τοῦ ταχὺς συγκριτικὸν ταχύτερος καὶ θάσσων· ὑπερθ. τάχιστος.

δ') Τὸ πολλὸς ἐν τῇ ὄνομ. τοῦ συγκριτ. ἔχει πλέων, πλέον

καὶ πλεῦν, ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις πτώσεσι: πλέονι, πλέονα (πλέω), πλεόνων, πλέοσι, ἀλλὰ καὶ: πλεῦνος, πλεῦνα, πλεῦνες, πλεύνων, πλεῦνας.

ε') Τὸ ἀριθμ. δύο ἄλλοτε μὲν εἶναι ἄκλιτον, ἄλλοτε δὲ κλίνεται: δύο, δυῶν, δυοῖσι, δύο.

Ἄντι τοῦ δώδεκα λέγει ὁ Ἡρ. δυώδεκα, ἀντὶ τοῦ τέσσαρες, τέσσερες, ωσαύτως τεσσερεσκαίδεκα.

'Αντωνυμίαι.

α') Ἀντὶ τῆς γενκ. ἔμοῦ, σοῦ, ἀπαντοῦντο οἱ τύποι ἐμέο ἢ ἐμεῦ, σέο ἢ σεῦ.

Ἡ δοτκ. τῆς προσωπικῆς ἀντων. τοῦ β' προσ. ἀπαντῷ σοὶ δρθιτονουμένη καὶ τοι ἐγκλιτική. Ἡ αἰτ. τοῦ γ' προσ. ἀπαντῷ μιν (ἐγκλιτική) ἀντὶ αὐτόν, αὐτὴν καὶ ἑαυτόν, ἑαυτήν, ἢ δὲ δοτκ. πληθ. σφίσι ἀντὶ ἑαυτοῖς, ἑαυταῖς, καὶ σφι (ἐγκλ.) ἀντὶ αὐτοῖς, αὐταῖς. Ἐκτὸς τούτου δ Ἡρ. ἔχει καὶ οὐδ. πληθ. σφέα = αὐτά.

β') Τῶν ἀναφορικῶν ἀντων. σχηματίζονται, πλὴν τῶν ὀνομαστικῶν δ, ἢ, οὖ, ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσι τύποι ἀπὸ τὸ ἀρχόμενοι: τοῦ, τῆς, τῶν, τά.

Μετὰ τὰς προθέσεις δύμως ἐκθλιβομένας κεῖνται οἱ ἀπὸ φωνήντος ἀρχόμενοι τύποι: *ἀντ'* ὅν, *ἀπ'* οὖ, *μετ'* ἥς κτλ.

Ωσαύτως ἐν χρονικαῖς ἐκφράσεσιν οὐδέποτε ἀπαντοῦν οἱ ἀπὸ τὸ ἀρχόμενοι τύποι: *ἐν* φ, *ἔξι* οὖ, *ἔς* δ, *ἔως* οὖ.

γ') Ἡ δστις σχηματίζει τοὺς ἔξῆς τύπους: ἐν τῇ γενκ. τοῦ ἐνικοῦ δτευ, ἐν τῇ δοτκ. δτεψ· ἐν τῇ πληθυντ. γενκ. δτεων, δοτκ. δτέοισι· οὐδ. πληθ. δσσα.

δ') Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία τις ἔχει γενκ. τεῦ, δοτκ. τέψ καὶ τίνι· πληθ. τέων, δοτκ. τέοισι· τοὺς αὐτοὺς τύπους (ἄλλ' ἐγκλιτικούς) ἔχει καὶ ἡ ἀδριστος ἀντωνυμία.

Δ'. ΡΗΜΑΤΑ

Αὔξησις.

α') Οἱ παρατατικοὶ εἰς -σκον καὶ -σκόμην τῶν θαμιστικῶν ρημάτων δὲν λαμβάνουν αὔξησιν οὕτε συλλαβικήν οὕτε χρονικήν:

φεύγεσκον, ἄγεσκον, ποιέεσκον, δδυρέσκετο· καὶ ἐν τῷ ὑπερσυντλ.
ἔλλείπει πολλάκις ἡ συλλαβικὴ αὐξησις: δέδοκτο, καταλέλειπτο.

Τὰ ρήματα **βούλομαι**, **δύναμαι** καὶ **μέλλω** ἔχουν ε.

β') Ἡ χρονικὴ αὐξησις παρά τισι ρήμασιν ἔλλείπει πάντοτε,
ώς **ἀγνέω**, **ἀμείθομαι** κ. ἄλ., **ἰδίως** παρὰ πᾶσι τοῖς ἀπό αι, αυ,
ει, ευ καὶ οι ἀρχομένοις ρήμασι.

γ') Ὁ παρατατικὸς τοῦ **δρέω** (=δράω) ἀπαντᾷ **ῶρων**.

Καταλήξεις.

α') Μένουσιν ἀσυναίρετοι αἱ καταλήξεις -**αο**, -**εαι**, -**εο** (ἢ τε-
λευταῖα συναιρεῖται μόνον εἰς ευ): **ἔργασσο**, **οίχεαι**, **ἔγένεο**. Ὁ-
σαύτως ἡ -**εω** ἐν τῇ ὑποτακτικῇ τοῦ παθ. ἀορίστου (**αἰρεθέω**,
αἰρεθέωμεν) καὶ τοῦ ἀορ. β' ἐνεργ. (**θέω**, **θέωμεν** κτλ.) διμοίως
ἡ -**εω** καὶ -**εθειν** ἐν τῷ μέλλοντι τῶν ὑγρολήκτων ρήματων
(**σημανέω**, **σημανθέομεν**).

β') Ὁ ἐνεργ. ὑπερσυντ. ἔχει τὰς καταλήξεις -**εα**, -**εας** -**εε**,
-**εατε**: **ἐώθεα**, **ἐώθεας**, **ἐώθεε**, **ἐώθεατε**.

γ') Ἀντὶ τῶν καταλήξεων -**νται** καὶ -**ντο** ἀπαντοῦν -**αται** καὶ
-**ατο** 1) ἐν τῷ παθ. παρακμ. καὶ ὑπερσυντλ. (**ἀπλικατο**=ἀφιγμέ-
νοι ἡσαν, **ἐτετάχατο**, **τετύφαται**, **ἔσκενάδαται**, **δεδέχαται**) 2) ἐν
τῇ δριστικῇ τοῦ παθ. ἐνεστῶτος καὶ παρατκ. τῶν εἰς -**μι** ρήμα-
των (**τιθέαται**, **Ιστέαται**, **δυνέαται**, **ἔδεικνύατο**, **ἔκέατο**) 3) ἐν τῇ
εὔκτικῇ (**γενολατο**, **ἀγολατο**, **τεισαλατο**)

Συνηρημένα.

α') Τὰ εἰς -**εω** μένουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀσυναίρετα: **καλέω**,
καλέεις, **καλέγης**, **καλέοιμι**, **κάλεε**, **καλέειν** κτλ. Ἀλλὰ καὶ δεῖ,
δεῖν, παρατκ. δημως ἔδεις.

Πολλάκις τὸ -**εο** συναιρεῖται εἰς -**ευ**: **ποιεῦσι**, **ποιεύμενος**,
-**εποιεῦντο**.

Ἡ κατάληξις τῆς προστακτικῆς -**εεο** βραχύνεται εἰς -**εο**:
ἡγέο, λυπέο, **ποιέο** καὶ ἡ **εεαι** εἰς **εαι**: **φοβέαι**.

β') Τὰ εἰς -**αω** συναιροῦνται ὡς ἐν τῇ Ἀττικῇ διαλέκτῳ εἰς
τινα δημως ρήματα εἰς -**αω** τὸ α πρὸ ἐπομένου ο ἔξασθενοῦται εἰς

ε: δρέω, δρέων, φοιτέω, εἰρωτέω, δρέομεν κτλ. Εἰς τὸ χράομαι τὸ -ω πανταχοῦ γίνεται -εω (χρέωνται, χρεώμενος), τὸ δὲ -αε, -αη τούναντίον εἰς ᄀ (χρᾶται, χρᾶσθαι). Ἀλλὰ χρεὸν ἀντὶ χρεῶν.

γ') Καὶ τὰ εἰς -ω συναιροῦνται ὡς ἐν τῇ Ἀττικῇ, διαφέρουν μόνον δτι ἀντὶ τοῦ -ευ ἔχουν καὶ -ευ (ἔδικαλεν, ἀξιεῦμεν, ἀξιεῦσι).

Ρήματα εἰς -μι.

Τὰ εἰς -μι ρήματα ἔχουν τύπους τινάς κατ' ἀναλογίαν τῶν εἰς -ω, -εω, -οω καὶ -ύω: τιθεῖ, ἔξιεῖ, ὑποθέοιτο, διδοῖ, ἔδεικνυε. Τὸ γ' πληθ. πρόσ. τοῦ τίθημι ἀπαντᾷ τιθεῖσι, ὁ παρατκ. ἔτιθεα, ἔτιθεις, ἔτιθει.

Τοῦ εἰμὶ τὸ β' ἐν. πρόσ. εἶναι εἰς, τὸ α' πληθ. εἰμέν· ἡ ὑποτακτ. ἔω, ὥς, ὥ καὶ ἔωσι, ἡ μετχ. ἔών, ἔοῦσα, ἔόν· ὁ παρατκ. ἔσα καὶ ἔστε, πολλάκις ἔσκε, ἔσκον καὶ ἥν.

Τὸ εἰμι σχηματίζει τὸν παρατκ. ἦια, ἦιε καὶ ἦισαν· οὕτω καὶ τὰ σύνθετα.

'Ανώμαλά τινα ρήματα παρ' Ἡροδότῳ.

1. αἱρέω, παρκμ. ἀραιόημα, ἀραιόημαι.
2. εἴπα, ἀπαρέμφ. εἴπαι, μτχ. εἴπας· εἴπασθαι. Παθ. ἀόρ. α' εἰρέθην, μτχ. φηθεὶς· μέλλ. παθ. εἰρήσεται (ἀντὶ φηθήσεται).
3. ἵημι, ἐκ τοῦ ἀπίημι: ἀπίεσαν, ἀπειμένος, ἀπεῖτο, ἀπειθή· ἐκ τοῦ ἀνίημι: ἀνειμένος· ἐκ τοῦ μετίημι: μεμετιμένος, μετείθη.
4. λαγχάνω, μέλλ. λάξομαι, παρακμ. β' λέλογχα.
5. λαμψάνω, μέλλ. λάμψομαι, παρκμ. λελάβηκα, λέλαμμαι (δια-λελαμμένος), ἐλάμφθην.
6. οἴδα, οἴδας, οἴδε, ἰδμεν (καὶ οἴδαμεν), ἵστε, οἴδασι (καὶ ἵσασι). Ὅποτ. εἰδέω, εὔκτ. εἰδείην, παρτκ. ἥδεα, ἥδεε· ἥδέατε, ἥδεσαν. Μέλλ. εἰδήσω.
7. οἴκα (άττ. ἔοικα), οἴκε, οἴκασι, οἰκώς, οἰκός.
8. δράω, δρωπα, δρώπειν. Παρατκ. ὁρων.
9. φέρω, ἥνεικα, ἶνεικα, ἥνεικάμην, ἶνήνειγμαι, ἥνειχθην (ἴνειχθεὶς).

II. ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Κεφ. 1. *Ιστορίη* ἔρευνα.—ἀπόδεξις=άττικῶς ἀπόδεξις ἔκθεσις. Ἡρόδότου *Ιστορίης* ἀπόδεξις ήδε (δηλ. ἐστὶ) ὁ Ἡρόδοτος ἐκθέτει ἐδῶ τὰς ἔρεύνας του. —ῶς, τελκ.—τὰ γενόμενα ἔξ=τὰ ποιηθέντα ὑπό.—ἔξιτηλος γίνομαι λησμονοῦμαι. —θωμαστὰ = ἀττ. θαυμαστά.—“Ελλησι-βαρβάροισι, δτκ. ποιητικοῦ αἰτίου εἰς τὸ ἀποδεχθέντα (=ἀττ. ἀποδειχθέντα) πραγθέντα.—ἀκλεής γίγνομαι παρασμένω ἄδοξος, δὲν ἔξυμνοῦμαι. —τά τε ἄλλα καὶ ἐκτὸς δὲ τούτων (ἐκθέτει) καὶ.

νυν=ἀττ. *τοίνυν*.—διαφορὰ διένεξις, ἔχθρα.—ἐπὶ τὴνδε τὴν φ., δηλ. τὴν Μεσόγειον θάλασσαν.—τὸν=ἀττ. *δν.*.—ναυτιλίη τὸ ταξιδεύειν μὲ πλοῖα, θαλασσοπλοῖα.—ἐπιθέσθαι, ἐκ τοῦ φασὶ· ἐπιτίθεμαι τινι ἐπιδίδομαι εἰς τι, ἐπιχειρῶ τι.—ἀπαγινέω ἔξάγω, μετακομίζω.—φορτία ἐμπορεύματα.—τῇ ἄλλῃ ἀλλαχοῦ, εἰς ἄλλα μέρη.—καὶ δὴ καὶ προσέτι.—ἄπασι εἰς δῆλα, καθ' δῆλα.—πολιώρ = ἀττ. πόλεων.

διατίθεσθαι, τὸ ἀπρμφ. τοῦτο—καθὼς καὶ τὰ ἐπόμενα—ἐκ τοῦ φασὶ· διατίθεμαι ἐκθέτω πρὸς πώλησιν, πωλῶ.—δ φόρτος=τὰ φορτία.—ἔξεμπόλημαι (=ἀττ. ἔξημπόλημαι), πιθκ. πρκμ. τοῦ ἔξεμπολῶ πωλῶ ἐντελῶς, ξεπουλῶ.—σφι (=ἀττ. σφίσι), δτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.—οἱ=αὐτῇ.—*Ιοῦν*=ἀττ. *Ιώ*.—τῶν=ἀττ. *ῶν*.—θυμός μοὶ ἔστι τινος ἐπιθυμῶ τι, μοῦ ἀρέσει τι.—διακελεύονται ἐνθαρρύνει δ εἰς τὸν ἄλλον.—πλεῦνες=ἀττ. πλέονες.—ἔσβαλομένους ἀφοῦ ἔβαλαν (οἱ Φοίνικες αὐτάς) μέσα.—νέα=ἀττ. ναῦν. —τὸν Ἀλγύπτου πρὸς (κατὰ) τὴν Αἴγυπτον.

Κεφ. 2. ἀρχω τινὸς κάμνω ἀρχήν τινος.—οὐκ ἔχω(μετ' ἀπρμφ.) δὲν ἡξεύρω νά.—φασι, οἱ Πέρσαι.—προσέχω προσεγγίζω εἰς τινα τόπον, ἀράζω.—καταπλώσαντας=ἄττ. καταπλεύσαντας.—μακραὶ νῆσες ἐκαλοῦντο τὰ πολεμικά πλοῖα, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς στρογγύλας ναῦς (τὰ ἐμπορικά πλοῖα).—Ἄλα, τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Κολχίδος, χώρας τῆς Μ. Ἀσίας κατὰ τὰ ἀνατολικά παράλια τοῦ Εύξεινου Πόντου.—Φᾶσις ποταμὸς ὁ σημερινὸς Ριδὺν ἐν Καυκάσῳ.—ἐνθεῦτεν=ἄττ. ἐντεῦθεν=ἄττ. ἐνεκεν ἢ ἐνεκα.—ἀπίκατο=ἄττ. ἀφιγμένοι ἥσαν.—τἄλλα, δηλ. τὴν ἀρπαγὴν τοῦ χρυσομάλλου δέρατος.—δίκη (ἢ δίκαι) ἵκανοποίησις.—ὑποκρίνομαι=ἄττ. ἀποκρίνομαι.—ῶν=ἄττ. οὖν.

Κεφ. 3. δευτέρῃ γενεῇ, τρεῖς γενεαὶ ἀποτελοῦν ἑκατὸν ἔτη.—'Αλέξανδρος, τιμητικὸν ὄνομα τοῦ Πάριδος.—ἐπίσταμαι, παρ' Ἡροδότῳ πολλάκις : νομίζω, φρονῶ.—τοὺς δέ, δηλ. τοὺς Τερῶν. —προϊσχομένων, δηλ. αὐτῶν, τῶν ἀγγέλων προϊσχομαι ἰσχυρίζομαι.—προφέρω τι ὡς ἀναφέρω τι καὶ λέγω δτι.—ἐκδόντες, δηλ. τὴν Μῆδειαν ἐκδίδωμι παραδίδω.—ἀπαιτεόντων, δηλ. τῶν Κόλχων.—βουλούσατο=ἄττ. βούλοιντο.

Κεφ. 4. εἶραι, ἐκ τοῦ λέγουσι (Πέρσαι). —αἰτίους, δηλ. τῆς διαφορῆς.—σφέας, δηλ. τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίης.

Κεφ. 5. ἐοῦσαν=ἄττ. οὖσαν.—ἔρεων=ἄττ. ἔρῶν.—κως=ἄττ. πως.—ὑπάρχω (μετὰ γνκ.) κάμνω ἀρχήν τινος, ἀρχίζω τι.—προβαίνω ἐς τὸ πρόσω τοῦ λόγου προχωρῶ εἰς τὴν ἔξακολούθησιν τῆς διηγήσεώς μου.—ἐπεξέρχομαι τι ἐξετάζω τι ἐν λεπτομερείᾳ, διηγοῦμαι περὶ τινος.—ἐπ' ἔμεσῃ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μου.—οὐδαμὰ οὐδόλως, οὐδέποτε.—μένω ἐν τωύτῳ (=ἐν τῷ αὐτῷ) διαμένω εἰς τὴν ίδιαν κατάστασιν.—ἐπιμιμήσκομαι (μετὰ γνκ.) κάμνω μνείαν τινός.

Κεφ. 6. Ἄλυάττεω, ὁ Ἄλυάττης ἐβασίλευσε τῶν Λυδῶν ἀπὸ τοῦ 617-560 π. Χ.—ἐντὸς "Ἄλυος" ἐντεῦθεν τοῦ "Ἄλυος" (ὅταν παρατηρῇ τις ἐκ τῆς Ἰωνίας) ἐπομενως : πρὸς Δ. τοῦ "Ἄλυος".—ἔξιεν=ἄττ. ἔξιησι ἐκβάλλει.—τῶν, καθ' ἔλξιν ἀντί : τοὺς=ἄττ. οὓς.—

ἴδμεν=άττ. ἵσμεν (τοῦ οἰδα). — καταστρέφομαι ύποτάσσω. — ἀπαγωγὴ πληρωμή· ἐς φόρου ἀπαγωγὴν ώστε νὰ πληρώνουν φόρον. — προσποιοῦμαι καθιστῶ, κάμνω.

Κεφ. 28-29. ἐπιγίνομαι, ἐπὶ χρόνου: παρέρχομαι. — οἰκημαὶ (πθετ. πρκμ.) = οἰκῶ. — ὅπ' ἔωντῷ ύπὸ τὴν ἔξουσίαν του. — σοφιστὴς σοφός. — ὡς ἕκαστος αὐτῶν ἀπικνέοιτο, νὰ συναφθῇ μὲ τὸ ἀπικνέονται (Ιστρκ. ἐνεστώς); ἥλθον, δποτεδήποτε καὶ δι' οἰανδήποτε αἰτίαν ἕκαστος ἔξ αὐτῶν ἥρχετο· κατ' ἔννοιαν: ἥλθον κατὰ διαφόρους ἐποχάς καὶ διὰ διαφόρους αἰτίας. — κατὰ πρόφασιν θεωρίης μὲ τὴν πρόφασιν νὰ ἰδῃ (ἐπισκεφθῆ) διαφόρους τόπους. — ἵνα δὴ πράγματι δύμως ἵνα. — τῶν, καθ' ἔλξιν ἀντὶ: τούς. — (τὸ) δρκιον δρκος.

Κεφ. 30. ὁν=άττ. οὖν. — Ἀμασιν, βασιλέα τῆς Αιγύπτου (570-526). — τὰ βασιλεία τὰ ἀνάκτορα. — μετὰ δὲ (ἐπιρρ.) μετὰ δὲ ταῦτα. — δλβιος, ἐπὶ προσ.: εὔδαιμων, εύτυχής· ἐπὶ πραγμ. κατ' ούδ. γένος ἐν τῷ πληθ.: δλβια πρόξενα εὐδαιμονίας. — μιν=αὐτόν. — σκεψάμενον, τοῦ σκοπῶ παρατηρῶ. — ὡς, αἰτλγκ. — οἱ=αὐτῷ. — κατὰ καιρόν ἔστι εἰναι εύκαιρια. — εἰδετο=άττ. ἥρετο. — λόγος φήμη. — πολλὸς = ἄττ. πολύς. — πλάνη περιπλάνησις, περιήγησις. — φιλοσοφῶ ἐπιδιώκω τὴν κτῆσιν γνώσεων: ἐπιθυμῶ νὰ πλουτίσω τὰς γνώσεις μου. — ἐπέρχομαι γῆν πολλὴν ἐπισκέπτομαι πολλὰ μέρη. — ἔμερος ἐπιθυμία. — ἐπειρέσθαι=ἔρεσθαι. — ὑποθωπεύω κολακεύω. — τὸ ἔδν (=άττ. τὸ δν) ἡ ἀλήθεια. — ἀποθαυμάζω τι ἐκπλήττομαι διά τι. — ἐπιστρεφέως = ἄττ. ἐπιστρεφῶς μὲ ζωηρότητα. — κοίη=άττ. πολά (ώς ἐπίρρ.) πῶς. — τοῦτο μέν... τοῦτο δὲ ἀφ' ἐνὸς μέν... ἀφ' ἐτέρου δέ. — εὗ ἥκω εἶμαι καλά, ἀκμάζω. — ἐκγίνομαι (μετὰ δτκ.) γεννῶμαι εἰς τινα. — εὗ ἥκω τοῦ βίου (=τοῦ βιότου, τῶν χρημάτων) καλῶς ἔχω ώς πρός τὴν περιουσίαν, ἔχω σημαντικὴν περιουσίαν, εύπορω. — ὡς τὰ παρ' ἡμῖν (δηλ. ἔστι) σχετικῶς πρός τὰ παρ' ἡμῖν· κατ' ἔννοιαν: τούλάχιστον κατὰ τὴν ἴδικήν μας ἀντίληψιν. — πρὸς τοὺς δστυγ., πιθανῶς τούς Μεγαρεῖς. — κάλλιστα ἐνδόξως. — αὐτοῦ, τῇ (=άττ. ἦ) ἐκεῖ, δπου.

Κεφ. 31. εἰπας = ἀττ. εἰπών. — προετρέψατο τὸν Κ., δηλ. εἰρωτᾶν. — ἐπειρώτα, ύποκρ.: δι Κροῖσος. — πάγχυ = ἀττ. πάνυ πάντως, χωρὶς ἄλλο. — δευτερεῖα φέρω λαμβάνω τὴν δευτέραν θέσιν (τῆς εύδαιμονίας). — γῶν = ἀττ. γοῦν τούλαχιστον. — βίος = βίοτος (κεφ. 30). — ὑπῆν = ὑπῆρχε. — δευτυφόρος δι αποκομίζων τὸ βραβεῖον, νικητής (εἰς ἀγωνα). — δρεὴ = ἀττ. ἔσορη. — ζεῦγος ἀμαξα συρομένη ὑπὸ δύο βοῶν. — ἵρδον = ἀττ. ἵερόν. — ἐν ὥρῃ ἐγκαίρως. — ἐκκλήσομαι ἐμποδίζομαι: ἐκκλησιόμενοι τῇ ὥρῃ (δηλ. τοῦ ἐπισχεῖν) ἐπειδὴ δὲν εἶχον πλέον καιρὸν νὰ περιμένουν. — ζεύγλη τὸ καμπύλον μέρος τοῦ ζυγοῦ, εἰς τὸ ὅποιον ἐμβαίνει ὁ τράχηλος τοῦ ζώου. — σφι ὑπ' αὐτῶν. — διακομίζω μεταφέρω.

διέδεξε = ἀττ. διέδειξε· διαδείκνυμι δεικνύω φανερά. — ἐν τούτοισι διά τούτων: διά τούτου, τὸ ὅποιον συνέβη εἰς αὐτούς. — ζώειν = ἀττ. ζῆν. — μακαρίζω τινός τι μακαρίζω τινὰ διά τι. — οἰων τέκνων = δι τοιούτων τέκνων. — ἐκύρησε, τοῦ κυρέω τυγχάνω. — φήμη ἐπαινετικοὶ λόγοι. — ἀντίον ἀπέναντι. — μιν αὐτήν. — ἐν τέλεϊ τούτῳ (δηλ. τοῦ βίου) ἔσχοντο προσεκολλήθησαν (ἔμειναν) εἰς τοῦτο τὸ τέλος τῆς ζωῆς των: εὗρον τοῦτο τὸ τέλος τῆς ζωῆς των.

Κεφ. 32. σπερχθεὶς ὀργισθεὶς· τοῦ σπέρχομαι. — τοι = ἀττ. σοι (δικ. τοῦ ποιητικ. αἰτίου). — ἀπορρίπτω ἐς τὸ μηδὲν θεωρῶ ὡς μηδαμινὸν πρᾶγμα, περιφρονῶ. — ποιῶ τινα ἀξιόν τινος θεωρῶ τινα ἀξιον μὲν τινα. — ταραχώδης ἀγαπῶν νὰ ταράττῃ. — οὖρος = ἀττ. δρος δριον. — ζόη = ἀττ. ζωή. — προτίθημι θέτω. — ή ἐτέρη τῇ ἐτέρῃ ή μία τὴν ἄλλην. — τὸ παράπαν παντελῶς συχνὰ μετ' ἀρνήσεως: τὸ παράπαν οὐδὲν οὐδόλως.

πᾶν ἔστι ἄνθρωπος συμφορὴ ἐξ ὀλοκλήρου δ ἄνθρωπος εἶναι τύχη (παίγνιον τῆς τύχης): πᾶν δι τι εἶναι, ἔχει καὶ πράττει δ ἄνθρωπος, ἔξαρταται ἐκ τῆς τύχης. — μέγα (ἐπίρρ.) πολύ, ύπερβολικά. — ἐκεῖνο, τὸ εἰρεό (= ἀττ. ἥρου) με = δλβιον εἶναι. — οὔκω = ἀττ. οὔπω. — αἰλὼν βίος. — οὐ....τι οὐδόλως. — δ ἐπ' ήμέρην ἔχων, δ ἔχων τὸ καθημερινόν του. — εἰ μή οἱ (=αὐτῷ) η τύχη ἐπίσποιτο ἐκτὸς ἐὰν ήθελεν ἔχει τὴν τύχην

(κυρ.: ἥθελε τὸν παρακολουθήσει ἡ τύχη).—τελευτῶ εὗ τὸν βίον τελειώνω καλά τὴν ζωὴν μου.—χρῆμα πρᾶγμα.—κῆ=άττ. πῆ πως.—ὑποδείκνυμι δλβον δεικνύω μικράν τινα ἀκτῖνα εύτυχίας.—πρόσφριξος ἐκ τῆς ρίζης, καθ' δλοκληρίαν.

Κεφ. 33. οὐ κως (=άττ. οὐ πως) κατ' οὐδένα τρόπον, οὐδόλως.—χαρίζομαι τινι λέγω εὐάρεστον εἴς τινα, εὐχαριστῶ τινα.—οὐδενὸς λόγου ποιοῦματινα θεωρῶ τινα ἀνάξιον λόγου, περιφρονῶ τινα.—ἀπολέμπομαι ἀπομακρύνω ἀπό πλησίον μου.—κάρτα λίαν, πολύ.—ἀμαθῆς ἀνόητος.—μετεὶς (=άττ. μεθεὶς), τοῦ μεθίημι ἀφήνω κατὰ μέρος, παραβλέπω.

Κεφ. 86. ἔσχον κατέλαβον, ἐκυρίευσαν.—ἀρξαντα ἔτεα τ., δηλ. ἀπό τοῦ 560-546 π. Χ.—χρηστήριον χρησμός: εἰς τὸν Κροῖσον πρὸ τῆς ἐκστρατείας του κατὰ τοῦ Κύρου εἶχε διοθῆ ἀπὸ τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν δέξις διφορούμενος χρησμός: Ήν στρατεύηται ἐπὶ Πέρσας, μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει.—καταπαύω καταλύω.—συννήσας, τοῦ συννέω συσσωρεύω.—πυρὴ ξύλα διὰ πυράν.—πέδαι δεσμά.—ἀκροθίνια (κτύρμ.) ὡς ἀπαρχάς τῶν λαφύρων.—ταῦτα, καθ' ἔλξιν ἀντί: τούτους (δηλ. τοὺς 14 Λυδοὺς καὶ τὸν Κροῖσον).—καταγίζω (=άττ. καθαγίζω) ἀφιερώνω.—ὅτεῳ =άττ. διτῷ διτοις δὴ ἔνας οἰοσδήποτε.—ἐπιτελῶ εὐχὴν ἐκπληρῶ τάξιμον.—δαίμων θεός.—δύομαι τινά τινος λυτρώνω, σώζω τινὰ ἀπό τι.

ἔσερχεται τινὶ τι ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν τινος κατιτί.—οἱ ύπ' αὐτοῦ (τοῦ Σόλ.).—σὺν θεῷ κατὰ θείαν ἔμπνευσιν.—ἀρα λοιπόν.—προσίσταται τινά τι = ἔσερχεται τινὶ τι.—ῶς· μιν προσστῆναι, ἐν πλαγίῳ λόγῳ κεῖται οὐχὶ σπανίως παρ' Ἡροδότῳ μετὰ χρονικὸν σύνδεσμον ἀπαρέμφατον: καθὼς τοῦ ἤλθεν εἰς τὸν νοῦν.—ἀνενεικάμενον =άττ. ἀνενεγκάμενον· ἀναφέρομαι βαθιὰ ἀναπνέω.—ἐκ, ἐδῶ κεῖται χρονκ.: ὕστερα ἀπό.—τίνα τοῦτον = τίς οὗτος εἰη, δν.—καὶ τοὺς = καὶ τούτους.—τέως ἐπὶ τινα χρόνον.—μετὰ δέ, βλ. κεφ. 30.—ῶς, αἰτλγκ.—τὸν δν... ἐλθεῖν = (τοῦτον ἐπικαλέομαι), τὸν (=δν) πᾶσι τυράννοισι ἐσ λόγους ἐλθεῖν προετίμησα ἀν μεγάλων χρημάτων ἐκεῖνον, τοῦ δποίου μίαν συνδιάλεξιν μὲ δλους τοὺς βασιλεῖς ἥθελον θεωρήσει ὑπερ-

τέραν πολλῶν χρημάτων.—**ᾶσημος** ἀσαφής, ἀκατανόητος.—τὰ λεγόμενα τί ἐσήμαινον οἱ λόγοι του.—**λιπαρῶ** ἐπιμόνως παρακαλῶ.—**δχλος** ἐνόχλησις.—**δρεχῆν** (ἐπίρρ.) κάποτε.—**ἀποφλαυγίζω** ἔξευτελίζω, περιφρονῶ.—**οἴα δὴ εἴπας = εἴπας οἴα δὴ εἴπεν** ἀφοῦ εἶπεν δι, τι εἶπεν (δηλ.; βλ. κεφ. 32).—**ἄς τε = καὶ ὡς** ἐκ τοῦ ἔλεγε.—**τῇ (=άττ. ᾧ)** ὅπως, καθώς.—**οὐδέν τι οὐδόλως**.—**ἔς** ἔωστὸν ἀναφορικῶς πρὸς αὐτὸν (δηλ. τὸν Κροῖσον).—**λέγων, δέ** σόλων.—**παρὰ σφίσι** αὐτοῖσι κατὰ τὴν κρίσιν των.

ἀμμένης (=άττ. ἡμμένης), πιθκ. πρκμ. μτχ. τοῦ ἀπτω.—τὰ περιέσχατα τὰ πέριξ κάτω μέρη.—**μεταγινώσκω** μεταβάλλω γνώμην, μετανοῶ.—**ἐννώσαντα = ἄττ. ἐννοήσαντα** ἐννοῶ σκέπτομαι.—**τίσιστιμωρία, ἐκδίκησις**(τῶν θεῶν).—**ἐπιλέγομαι** ἀναλογίζομαι.—**ἔστι ἀσφαλέως ἔχον = ἀσφαλέως ἔχει = ἀσφαλές ἔστι.**—**τὴν ταχίστην** (δδὸν) τάχιστα.—**καὶ τοὺς π. = καὶ τούτους π.**

Κεφ. 87. **ἄρρα = ἄττ. ἔώρα.**—**καταλαμβάνω** «σταματῶ», ἐμποδίζω.—**ἐπιβώσασθαι** (=άττ. ἐπιβοήσασθαι), τοῦ ἐπιβοῶ.—**κεχαρισμένος** εὐάρεστος, εὐπρόσδεκτος.—**τὸν μὲν = τοῦτον μέν.**—**ἔκ,** χρονικῶς πρβλ. κεφ. 86 «ἔκ πολλῆς ἡσυχίης».—**συντρέχω** συναθροίζω, συσσωρεύομαι.—**ἔξαπίνης** ἔξαφνα.—**καταρρήγνυται** κειμῶν γινεται μεγάλη κακοκατιρία.—**λάβρος** δρυμητικός.—**ὕει** ὕδατι πίπτει βροχή.—**ἀνέγνωσα** (άόρ. α' τοῦ ἀναγινώσκω) ἔπεισα.—**αἴτιος δ Ἐλλ. θεός,** ὑπαινίσσεται τὸν χρησμόν, περὶ τοῦ δόποίου βλ. κεφ. 86.—**ἔπαιείρας = ἄττ. ἔπάρας** ἔπαιρω παρακινῶ, προτρέπω.—**κον = ἄττ. πον** ἴσως.

Κεφ. 88. **κάτισε = ἄττ. καθίσε** (τοῦ καθίζω).—**ἐν πολλῇ προμηθίῃ** ἔχω τινὰ ἐν μεγάλῃ ύπολήψει ἔχω τινά, σέβομαι, ἐκτιμῶ τινα.

Κεφ. 93. **θώματα** (=άττ. θαύματα) ἀξιοθαύμαστα πράγματα.—**οὐ μάλα** οὐδαμῶς, οὐδόλως.—**πάρεξ** (μετὰ γνκ.) ἐκτός, πλήν, ἔξαιρέσει τινός.—**Τμῶλος** δρος ἐν Λυδίᾳ.—**καταφέρομαι** φέρομαι πρὸς τὰ κάτω.—**ψῆγμα** (χρυσοῦ) κόνις χρυσοῦ.—**πολλὸν = ἄττ. πολύ.**—**παρέχομαι** ἔχω.—**χωρίς = πάρεξ.**—**Ἄλνάττεω,** βλ. κεφ. 6.—**σῆμα** τάφος, μνημεῖον.—**κρηπὶς** βάσις, θεμέλιον.—**τὸ ἄλλο** τὸ λοιπὸν μέρος.

Κεφ. 94. νόμος συνήθεια, ἔθιμον.—χρέωνται=άττ. χρῶνται.—τῶν ἤδειν, βλ. κεφ. 6.=κάπηλος μικρέμπορος, μεταπράτης.—παλγνία παιγνίδιον. κατεστεώσας (=άττ. καθεστώσας) συνήθεις, ἐν χρήσει.—ἔξενόρημα ἐφεύρεσις.—Τυρσηνία=Τυρρηνία· αὕτη—καλουμένη καὶ Ἐτρουρία—χώρα κατά τὰ δυτικά τῆς μέσης Ἰταλίας ἀνταποκρινομένη περίπου πρὸς τὴν σημερινὴν Τοσκάνην.

Μάνεω, δ Μάνης καὶ δ "Ατης μυθικοὶ βασιλεῖς τῶν Λυδῶν.—τέως, βλ. κεφ. 86 (ἐν σελ. 107).—διάγω λιπαρῶν ζῷ μὲ ύπομονήν, ύπομένω.—ώς οὐ παύεσθαι ἀφοῦ δὲν ἔπαυεν· περὶ τοῦ ἀπρυφ. μετὰ τὸν σύνδεσμον ὡς βλ. κεφ. 86 «ώς· μιν προσστήναι».—ἄκος, εος (τὸ) θεραπεία.—δίζημαι ζητῶ.—ἐπιμηχανῶμαι μηχανῶμαι, ἐπινοῶ σχέδια ἐναντίον τινός. —εἴδεα=άττ. εἴδη.—πεσσὸς ψῆφος φοειδῆς, στρογγύλου ἢ ἄλλου σχήματος (κν. πέτρα, βόλι, ποῦλο).—οἰκηιεῦνται=άττ. οἰκειοῦνται· οἰκειοῦμαι οἰκειοποιοῦμαι.—ἢ μὲν ἐτέρη . . . ἢ δὲ ἐτέρη ἢ μὲν μία . . . ἢ δὲ ἄλλη.—σιτία· τροφαί.—δυῶν (=άττ. δυοῖν) δέοντα πλὴν δύο.

ἐπείτε (=άττ. ἐπει) δὲ οὐκ ἀνένται· ἀλλ' . . . βιάζεσθαι, βλ. ἀνωτέρω «ώς οὐ παύεσθαι».—ἀνίημι μετριάζω, παύω.—βιάζομαι στενοχωρῶ, πιέζω.—διαιρῶ δύο μοίρας Δυδῶν πάντων χωρίζω δλους τοὺς Λυδούς εἰς δύο μοίρας (μέρη).—ἐπὶ μονῇ διὰ νὰ μένῃ (ἐν Λυδίᾳ).—ἐπὶ τῇ λαγχανούσῃ τῶν μοιρέων=ἐπὶ ταύτῃ τῶν μοιρέων, ἢ ἐλάγχανε.—ἢ μοῖρα λαγχάνει μένειν πίπτει δικλήρος εἰς τὴν μοῖραν νὰ μένῃ.—προστάσσω ἔμαυτὸν ἐπὶ τινι τάσσω τὸν ἔαυτόν μου νὰ εἶναι ἀρχηγὸς (ἐπὶ) τινος.—ἐπὶ δὲ τῇ . . . =ἐπὶ δὲ τῇ λαγχανούσῃ τῶν μοιρέων ἀπαλλάσσεσθαι τὸν βασιλέα προστάσσειν τὸν ἔωντοῦ παῖδα· ἀπαλλάσσομαι ἀναχωρῶ.—ἔξιέναι, ἐκ τοῦ λαχόντιας.—μηχανῶμαι κατασκευάζω.—χρηστὸς χρήσιμος.—ἐπιπλα σκεύη.—κατά ζήτησιν διὰ νάζητήσουν.—βίος πόρος ζωῆς.—ἔς δ ἔως δτοῦ.—παραμείβομαι παραπλέω.—Ομβρικοὶ ἢ "Ομβροι λαὸς τῆς Ἰταλίας κατά τὰ βόρεια τοῦ Ἀπεννίνου ὅρους.—τὸ μέχρι τοῦδε μέχρι σήμερον.—ἐπὶ τοῦ παιδὸς ἀπὸ τοῦ υἱοῦ.—ἀνάγω φέρω (διὰ θαλάσσης εἰς τινα τόπον).—ποιοῦμαι τὴν ἐπωνυμίαν λαμβάνω τὸ ὄνομα.

Κεφ. 131. ἐν νόμῳ ποιεῦμαι θεωρῶ (ώς) νόμιμον, συνηθίζω.—*νησοὺς*=άττ. *ναούς*.—μωρίην ἐπιφέρω τινὶ ἀποδίδω μωρίαν εἰς τινα, θεωρῶ τινα μωρόν.—ώς μὲν (=γε) ἐμοὶ δοκέειν, τὸ ἀπαρέμφ. ἀπολύτως: καθὼς ἔγω τούλαχιστον νομίζω. —ἀνθρωποφυῆς ἀνθρωπόμορφος.—κατά περ=άττ. καθ' ἀπερ ἀκριβῶς ως (δπως).—*νομίζω* ἔχω τὴν συνήθειαν.—ἔρδω πράττω. ἔρδω θυσίας προσφέρω θυσίας.—Δία, ύπο τὸν Δία ἐννοεῖ δ Ἡρόδ. τὸν ύπερτατὸν θεόν τοῦ φωτός παρὰ τοῖς Πέρσαις”Αχουρα Μασδά.—ἡλιω, δηλ. τῷ Μίθρᾳ.—ἐπιμανθάνω μανθάνω μετά ταῦτα.—Οὐρανή, ἐπώνυμον τῆς 'Αφροδίτης τὸ περσικὸν ὄνομα τῆς θεᾶς ἥτο' Αναΐτις.

Κεφ. 132. ἡδε κατέστηκε εἶναι τοιαύτη, γίνεται ως ἔξῆς.—ἀνακαίουσι ἀνάπτουν (δηλ. ἐπὶ τῶν βωμῶν).—οὐ σπονδῇ... οὐλῆσι, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς”Ελληνας.—στέμματα στέφανοι.—δλαι χονδροαλεσμέναι κριθσι (διὰ τῶν δποίων ἐπασπαλίζετο—παρ’ ”Ελλησιν—ή κεφαλή τοῦ θύματος πρὸ τῆς θυσίας).—τῶν δέ...=ώς ἀν (=δταν) θέλη τις θύειν ἐκάστῳ τούτων (τῶν θεῶν).—καλῶ ἐπικαλοῦμαι. —δ τιήρης=δ τιάρας ή η τιάρα κάλυμμα τῆς κεφαλῆς φερόμενον παρὰ τῶν ἀρχαίων Περσῶν εἰς ἐπισήμους ίδια περιστάσεις.—ἐστεφανωμένος τὸν τιήρην μυρσ. μ., κατὰ ταῦτα παρὰ Πέρσαις μόνον δ θυσιάζων ἔφερε στέφανον καὶ τοῦτον δχι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς γυμνῆς—ώς ἐφέρετο παρ’ ”Ελλησιν—, ἀλλὰ περὶ τὴν τιάραν.—οὐ οἱ=οὐκ οἱ (=αὐτῷ).—ἔγγινεται(ἀπρόσ.) ἐπιτρέπεται.—έωντις... ίδη=ἀρσενικοὶ ἀγαθὰ ίδη έωντις μούνῳ άρωματι εὔχομαι.—δ δὲ=ἄλλα.—γίνομαι ἐν περιέχομαι (περιλαμβάνομαι) εἰς.—ἐπεάν=άττ. ἐπάν.—διαμιστύλλω κατὰ μέρη κόπτω εἰς τεμάχια.—ἰοήιον=άττ. λειρεῖον.—ἔψω βράζω.—ὑποπάσσω πάσσω (σκορπίζω, στρώνω) ύποκάτω.—ποίη=άττ. πόα χλόη, χόρτον.—ἀπαλὸς τρυφερός.—τριφυλλον, τὸ νῦν λεγόμενον «τριφύλλι».—ἐθηκε (γνωμικ. ἀόρ.) ἀν, δ Ἡρόδ. πολλάκις συνδέει τὸν γνωμικὸν ἀόρ. μετὰ τοῦ ὄν (=οὖν), δταν θέλη νὰ δηλώσῃ τὴν ἐνέργειαν ως ταχέως ἐπακολουθούσαν: ἐπειτα θέτει.—διατίθημι διευθετῶ.—μάγος, οὕτω παρὰ τοῖς Πέρσαις ἐκαλεῖτο δ λειρεύς.—ἐπαείδω (=άττ. ἐπάρδω) ψάλλω.—ἐπαοιδὴ (=άττ. ἐπωδὴ) υμνος, προσευχή.—οἶην... τὴν ἐπα-

οιδήν, κατ' ἔννοιαν: ὅπως δύνομάζουν ἐκεῖνοι τὸν ὅμνον (αὐτόν) ἐν τούτῳ τῷ ὅμνῳ, δηλ. τῇ θεογονῇ, ἐγίνετο ἐπίκλησις ὅλων τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν πνευμάτων.—ἐπέχω περιμένω.—ἀποφέρομαι λαμβάνω μαζί μου.—χρᾶται (ἀντοῖς) δ, τι μιν λόγος αλλέει μεταχειρίζεται αὐτὰ εἰς δ, τι θέλει (κυρ.: εἰς δ, τι τὸν πείσῃ εἰς οἰοσδήποτε λόγος).

Κεφ. 133. τῇ (=ἀττ. ἥ), δτκ. χρονκ.—πλέω=ἀττ. πλείω.
—δαίς, δαιτὸς φαγητόν, γεῦμα.—τῶν ἄλλων=ἥ ἐν τῇσι ἄλλησι ἡμέρησι.—δικαιῶ κρίνω δίκαιον.—εὐδαίμων πλούσιος.—προτιθέαται=ἀττ. προτίθενται.—δλος δλόκληρος, ἀκέραιος.—δπτὸς ψητός.—τὰ λεπτὰ τῶν προθάτων τὰ μικρὰ ζῷα, δηλ., πρόβατα καὶ αἴγες (κν.: γιδοπρόβατα).—σῖτος (ἐν τῷ πληθ.: τὰ σῖτα) τροφή, φαγητόν.—ἐπιφορήματα πρόσθετα ἑδέσματα, τραγήματα μετά τὸ δεῖπνον (γλυκύσματα, καρύδια, ἀμύγδαλα, σῦκα κ.τ.τ.).—ἄλλης εἰς ἐν δλον ἡθροισμένος, διὰ μιᾶς—σιτεομένους πεινῶντας πανεσθαι ὅτι τρώγοντες (φαγητά) παύουν μόνον νὰ πεινοῦν (δὲν χορταίνουν).—ἀπὸ δείπνου μετά τὸ δεῖπνον.—παραφορῶ=παραφέρω φέρω καὶ θέτω ἐμπρός τινος, παραθέτω.—ἐσθίοντας... =οὐκ ἀν πανεσθαι ἐσθίοντας.—κάρτα, βλ. κεφ. 33.—προσκέαται =πρόσκεινται πρόσκειμαι οἶνῳ εἶμαι ἔκδοτος εἰς τὸν οἶνον.—ἄδη, ἀόρ. τοῦ ἀνδάνω ἀρέσκω.—νήφω εἶμαι νηφάλιος, δὲν ἔχω πίει οἶνον.—προτιθεῖ=ἀττ. προτίθησι.—στέγαρχος οἰκοδεσπότης.—ἐν τοῦ=οὖν ἐν τῷ οἶκῳ.—μετιεῖσι=ἀττ. μεθιᾶσι μεθίημι ἀφήνω κατὰ μέρος, ἀπορρίπτω.—προσθουλεύομαι συζητῶ, συσκέπτομαι.—ἐπιδιαγινώσκω ἐκ νέου κρίνω, ἔξετάζω.

Κεφ. 134. διαγινώσκω τινὶ διακρίνω ἀπό τι.—δμοιοι τῆς αὐτῆς (κοινωνικῆς) θέσεως ἥ τάξεως.—προσαγορεύω χαιρετίζω.—οὔτερος=δ ἔτερος.—ἀγεννής ὁ ἐκ ταπεινῆς καταγωγῆς.

Κεφ. 135. ἐκ πάντων ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους.—ἄγκι πλησίον.—τοὺς δευτέρους, δηλ. τοὺς γείτονας τῶν πλησιέστατα οἰκούντων.—κατὰ λόγον κατ' ἀναλογίαν (τῆς ἀποστάσεώς των).—προβαίνω προχωρῶ.—οἰκημαι, βλ. κεφ. 28.—ἐκαστάτω, ἐπίρρ. ὑπερθήκ. τοῦ ἐκάς μακράν.—μακρῷ=πολύ.—ἀντέχομαι τῆς ἀρετῆς

= μετέχω τῆς ἀρετῆς. — νόμαια = νόμιμα (ἔθιμα). — προσίεμαι (παρα)δέχομαι. — ἀνδρῶν μάλιστα = ἐκ πάντων.

Κεφ. 136-137. ἀπὸ πενταέτεος (δηλ. παιδός), κατ' ἔννοιαν : ἀπὸ τοῦ πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας. — ἀληθίζομαι = ἀληθεύω λέγω τὴν ἀλήθειαν. — δίαιταν ἔχει = διαιτᾶται. — ἄση, κυρ.: ὁρ-ρος, ὀηδία ἔδω : λύπη. — προσβάλλω προξενῷ. — νυν = τοίνυν. — νόμος συνήθεια. — ἔρδω τινὰ ἀνήκεστον πάθος πράττω εἰς τινα πρᾶξιν, ἡ δοπία εἶναι ἀνεπανόρθωτος βλάβη : φονεύω τινά. — ὑπούργημα ὑπηρεσία, ἐκδούλευσις.

Κεφ. 138. ἄσσα = ἀτινα. — νενόμισμαι θεωροῦμαι. — ἀναγ-καίη = ἀνάγκη. — ἐναπονίζω (μέσο. ἐναπονίζομαι) τι ἀπονίπτω, ἐκπλύνω τι μέσα εἰς τι. — περιορῶ ἐπιτρέπω, ἀνέχομαι.

Κεφ. 140. ἀτρεκέως μετὰ βεβαιότητος. — ὡς κρυπτόμενα ὡς μυστικά. — σαφηνέως = σαφῶς. — νέκυς = νεκρός. — ὅρνις ὅρ-νεον. — ἔλκω σπαράσσω. — κατακηρῶ (-όω) περικαλύπτω (πε-ριαλέψω) μὲ κηρόν. — δὲ ὥν ἐν πάσῃ περιπτώσει.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Κεφ. 1. τῆς = ἀττ. ἦς. — προεῖπε, ἀρ. β' τοῦ προσαγορεύω δημοσίᾳ παραγγέλλω, διατάσσω. — νομίζω ὡς θεωρῶ ὡς. — στρα-τηλασίη = στρατεία. — ἐπικρατῶ τινος εἶμαι κύριος τινος.

Κεφ. 2. πρὸν ἦ = ἀττ. πρὸν. — Ψαμμήτιχος ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 663—609 π. Χ. — γενολατο. = ἀττ. γένοιντο. — ἀπὸ τούτου (τοῦ χρόνου) ἀπὸ τότε, ἔκτοτε. — πόρον τούτου ἀνευρεῖν ν' ἀνεύρῃ μέσον, διὰ νὰ μάθῃ τοῦτο (δηλ. τίνες ἡσαν οἱ πρῶτοι τῶν ἀνθρώπων). — ἐπιτεχνῶμαί τι μηχανῶμαι, ἐπινοῶ τι. — δὲ πινυχῶν δι πρῶτος ἀνθρωπος, τὸν δοποῖον ἀπαντᾷ τις : δ τυχῶν.

—ἀντίον (μετά γενκ.) ἐνώπιόν τινος.—ἴημι ἡ ἔηγνυμι φωνὴν ἐκβάλλω φωνήν.—στέγη τόπος κεκαλυμμένος διὰ στέγης, δωμάτιον.—ἐπ' ἑωντῶν καθ' ἑαυτά, μόνα.—τὴν ὥρην κατὰ τὴν ὥρισμένην ὥραν.—ἐπαγινέειν, ύπικμ.: τὸν ποιμένα· ἐπαγινέω κομίζω.—πλήσαντα, ύπικμ. τὸν ποιμένα· τοῦ πίμπλημι.—τἄλλα διαπρῆσσεσθαι νὰ ἐκτελῇ τὰς ἄλλας του ἐργασίας.—ἄσημος ἄναρθρος, ἀκατάληπτος.—κνύζημα φωνή, κλαυθμυρισμός (νηπίου).

δρέγω ἐκτείνω.—ἡσυχος ἦν δὲν εἶπε τίποτε. —πολλὸν (=ἀττ. πολὺ) συχνάκις ἐπαναλαμβανόμενον. —ἔπος λέξις.—σημαίνω φανερώνω.—ἔς δψιν ἐνώπιον.—πρῆγμα, ἔδω: ἀπόπειρα, δοκιμή.—σταθμῶματινι συμπεράίνω ἀπό τι. —συγχωρᾶ συναινῶ, παραδέχομαι.—γενέσθαι δτὶ ἔγινε τὸ πρᾶγμα.—ἰδέων =ἀττ. λερέων.—τοῦ Ἡφαιστου, οἱ "Ελλ. πρὸς τὸν Ἡφαιστον ἐταύτιζον τὸν θεόν τῶν Αἰγυπτίων Φθά.—μάταιος ἀπερίσκεπτος, ἀνόητος. —ἐκτάμνω (=ἀττ. ἐκτέμνω) ἀποκόπτω. —ποιοῦμαι τὴν δλαιταν τῶν παιδίων διατάττω νὰ ζοῦν τὰ παιδία.

Κεφ. 4-5. ἐλεγον, οἱ Αἰγύπτιοι Ἱερεῖς.—Μίν ἡ Μήνης ἐβασίλευσε περὶ τὸ 3400 π. Χ. πρὸ τοῦ Μήνη ἐβασίλευον θεοί.—νομοῦ, δλη ἡ Αἴγ. ἦτο διηρημένη εἰς νομούς, οἱ δποῖοι ώς ἐπὶ τὸ πλείστον ὥριζοντο διὰ διωρύγων· Θηβαϊκὸς νομὸς=ἡ ἄνω Αἴγυπτος.—ὑπερέχον ἐστὶ εἶναι ύπερ τὸ ὅδωρ. —ἔνερθε κάτωθεν. —Μοῖρις (-ιος καὶ -ιδος) λίμνη, βλ. χάρτ. τῆς Αἰγύπτου (ἐν τέλει τοῦ βιβλίου πίν. IV).—ἀνὰ τὸν ποταμὸν διὰ τοῦ ποταμοῦ (δηλ. τοῦ Νείλου).—δῆλα=δῆλόν (ἐστι).—Αἴγυπτος, ἔδω: τὸ μέρος τῆς Αἰγύπτου· νοεῖται τὸ Δέλτα τοῦ Νείλου.—ναυτίλλομαι ταξιδεύω διὰ θαλάσσης.—ἐπίκτητος γῆ νεωστὶ κτηθείσα γῆ, γῆ δηλ. ἡτις ἦτο πρότερον ύπὸ τὸ ὅδωρ.—καὶ τὰ κατύπερθε ἔτι ἀκόμη καὶ ἡ χώρα ἡ ύπεράνω.—ἔτερον τοιοῦτο παρόμοιόν τι (δηλ. ἐπίκτητος γῆ καὶ δῶρον τοῦ Νείλου).—χῶρα ἔδαφος.—ἡμέρης δρόμος δύναται τις νὰ τρέξῃ ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας (περὶ τὰ 1300 στάδια).—κατεις (=ἀττ. καθεις) ἂν ρίψης τοῦ καθίημι.—καταπειρησθείη δργανον ναυτικόν, μὲ τὸ δποῖον τὸ βάθος τῆς θαλάσσης εύρισκουν καὶ μετροῦν βυθίζοντες αὐτό, δηλ. ἡ βολίς.—ἀνοίσεις, μέλλ. τοῦ ἀναφέρω φέρω ἐπάνω, ἐκβάλ-

λω.—ἐν ἔνδεικα δργυιῆσι εἰς βάθος ἔνδεικα δργυιῶν· ἡ δργυιὰ=2 μέτρα (περίπου).—πρόχυσις τῆς γῆς ἡ γῆ ἡ σχηματισθεῖσα ἐκ προσχώσεως.—ἐπὶ τοσοῦτό ἔστι ἔως τόσον ἔκτείνεται.

Κεφ. 10. κατά περ, βλ. I, 131 (σελ. 110).—"Ιλιον πόλις τῆς Τρωΐκῆς χώρας, μεταξὺ τῶν δύο ποταμῶν Σιμόεντος καὶ Σκαμάνδρου.—Τευθραία πόλις τῆς Μυσίας παρὰ τὸν Κάϊκον ποταμόν.—Ἐφεσος πόλις τῆς Ἰωνίας παρὰ τὰς ἑκβολὰς τοῦ Καῦστρου ποταμοῦ.—Μαιάνδρου πεδίον ἡ παρὰ τὸν Μαιάνδρον—ποταμὸν τῆς Μ. Ἀσίας—πεδιάς.—ῶς εἶναι ἐφ' δσον εἶναι δυνατόν.—συμβάλλω παραβάλλω, συγκρίνω.—οἱ προσχώσαντες ποταμοὶ ταῦτα τὰ χ. οἱ ποταμοί, οἱ ὅποιοι ἐσχημάτισαν τοὺς τόπους αὐτούς διὰ τῆς καταθέσεως ἵλυος· νοοῦνται οἱ ποταμοὶ Σιμόεις (Σκάμανδρος), Κάϊκος, Κάϋστρος, Μαιάνδρος.—πλήθεος πέρι ως πρὸς τὴν ἀφθονίαν τῶν ὄντων.

Κεφ. 11. τῆς Ἀραβίης χ. κόλπος, ἐννοεῖται δὲ Ἀραβικός κόλπος (δέ κόλπος τοῦ Σουέζ)· βλ. χάρτ. τῆς Αἰγύπτου.—πρόσω μακράν.—ἐσέχω ἔκτείνομαι.—ἔτερος τοιοῦτος, βλ. κεφ. 5 «ἔτερον τοιοῦτο».—δοκέω καὶ ὑποθέτω.—γενέσθαι δὲ τὸ ὑπῆρχε κάποτε.—δι μέρι, δηλ. δὲ Αἰγυπτιακός κόλπος.—ἐκ τῆς βορείης θ., δηλ. τῆς Μεσογείου.—ἐκ τῆς νοτίης, δηλ. τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης.—φέρω ἐπὶ εἰσχωρῶ εἰς.—μιν αὐτὸν (δηλ. τὸν Ἀραβικὸν κόλπον).—τούτου, δηλ. τοῦ Νείλου.—(ἐκ) χώρυνμαι πληροῦμαι διὰ τῆς ἵλυος ποταμοῦ, ἀποχερσοῦμαι.—ἔλπομαι νομίζω, ὑποθέτω.—κοῦ γε δὴ πῶς λοιπόν.—προαναισιμόν προαναλίσκω· προαναισιμώμενος χρόνος παρελθὼν χρόνος.—τούτου, δηλ. τοῦ Αἰγυπτιακοῦ.—ἔργατικοῦ, καλεῖ δὲ Ἡρόδ. τὸν Νείλον ἔργατικὸν ἔνεκα τῆς ἐπενεργείας του πρὸς καρποφορίαν καὶ κατοίκησιν τῆς Αἰγύπτου.

Κεφ. 12. τὰ περὶ Αἴγυπτον ως πρὸς δοσαὶ ἀνέφερα περὶ τῆς Aly.—ἡ Αἴγυπτος πρόκειται τῆς ἔχομένης γῆς ἡ Αἴγ. ἔξεχει πρὸς B. περισσότερον ἢ ἡ γειτονική της γῆ (δηλ. ἡ Λιβύη).—ἄλιμη ἄρμη, ἄλασ. —ἐπανθεῖ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας (αὐτῶν, τῶν ὁρέων) ἀναβλαστάνει ως ἄνθος, ἀναφαίνεται.—δηλέομαι βλάπτω.—πρὸς δὲ πρὸς τούτοις δέ.—τῇ χώρῃ ως πρὸς τὴν γῆν, ως πρὸς τὸ ἔδαφος.—πρόσσουρος γειτονικός.—προσείκελος κάπως ὅμοιος.—

οὐ μὲν (=μὴν) οὐδὲ οὐδὲ βέβαια.—νέμομαι κατοικῶ.—μελάγ-
γαιος καὶ καταρρηγνυμένη ἔχουσα ἔδαφος μέλαν καὶ εὔκόλως δι-
αρρηγνυόμενον (ἔχον χαράδρας καὶ ρήγματα).—ῶστε ἰοῦσαν
(=ἄτε οὖσαν) ίλλν ἀκριβῶς διότι αὐτὸς (τὸ ἔδαφος) εἶναι λάσπη,
ἔχει σχηματισθῆ ἀπὸ λάσπην.—πρόχυσις χώματα.—κατενηνει-
γμένην, τοῦ καταφέρουμαι (βλ. I, 93).—ὑποψαμμοτέρη κάπως
ἀμμώδης.—ἀγοιλωδεστέρη μᾶλλον ἀγοιλώδης (λευκὴ καὶ κα-
θαρά).—ὑπόπτερος δλίγον πετρώδης.

Κεφ. 35. θωμάσια = θώματα (βλ. I, 93).—παρέχομαι δει-
κνύω. — πρὸς ἐν συγκρίσει πρός. — εἰρήσεται = ἐηρήσεται. —
ἄμα τῷ οὐρανῷ... ἐκτὸς τοῦ διούρανός, καθὼς διούρανός...
—ἐτεροῖς διαφορετικός.—τὰ πολλὰ πάντα ὡς ἐπὶ τῷ πλεῖστον
ὅλως.—ξυπαλλήντιν τὸ ἐναντίον πρός τινα, διαφορετικά ἀπό
τινα. — ίσταμαι καθιστῶ. — νόμος ἔθιμον. — ἐν τοῖσι παρ' αὐ-
τοῖς (δηλ. τοῖς Αἴγυπτοις). — ἀγοράζω εἶμαι ἐν τῇ ἀγορᾷ. —
καπηλεύω κάμνω μικροεμπόριον, λιανοπουλῶ. — κρόκη ὑφάδιον.
—ἄχθος βάρος, φορτίον.—φορῶ φέρω.

Κεφ. 36. τῇ ἄλλῃ (χώρῃ) εἰς ἄλλα μέρη, ἄλλαχοῦ.—κομῷ
ἀφήνω τὴν κόμην μακράν.—ἄμα κήδεϊ ἐν πένθει, δταν πενθοῦν.—
κέκαρμαι τὴν κεφαλὴν κουρεύομαι.—ίκνεται (κεκάρθαι) ὀρμό-
ζει (εἶναι πρέπον) νὰ κουρεύωνται. — ὑπὸ τοὺς θανάτους δταν
ἀποθάνῃ τις (ἐκ τῶν συγγενῶν).—ἀνίημι ἀφήνω.—τέως ἔως τό-
τε.—τοῖς ἄλλοις ἡ διαιτα ἀποκέρυται χωρὶς οἱ ἄλλοι ζοῦν ὅλως
χωριστά.—θηρία τὰ (κατοικίδια) ζῷα.—πυρὸς σῆτος. — ἄλλοι
=οἱ ἄλλοι.—ποιεῦμαι τὴν ζόην ζῷ. — σιτία ἄρτος.—τὰς = ἄς.
—ζεια εἶδος σιτηροῦ, πιθ. τὸ ἀσπροσῆτι. — μετεξέτεροι=
ἔνιοι. — φυρῶ ψυμώνω. — τὸ σταῖς (γνκ. σταῖτὸς) ζύμη. — είμα
ἔνδυμα. — ἔχει φορεῖ. — κάλος (=ἄττ. κάλως) σχοινίον πρὸς
ἀνέλκυσιν ἢ καθέλκυσιν τῶν ίστιών.—ψήφοις λογίζομαι ἀριθμῶ
διὰ λιθαρίων. — διφάσιος διπλοῦν. — ίρά, ἐννοοῦνται τὰ ιερο-
γλυφικὰ γράμματα (τὰ δποῖα μετεχειρίζοντο οἱ ιερεῖς) ἐν ἀντιθέ-
σει πρὸς τὰ δημοτικά, τὰ δποῖα μετεχειρίζετο δ λαός.

Κεφ. 78. συνουσία συναναστροφή, συμπόσιον.—εύδαιμων
πλούσιος. — ἀπὸ δείπνου γίνομαι τελειώνω τὸ δεῖπνον. — (ή)

σορὸς θήκη, φέρετρον. — μεμιμημένον, πρκμ. ἐν πθτκ. σημασίᾳ τοῦ μιμοῦμαι. — ἐς τὰ μάλιστα κατὰ τὸ πλεῖστον: κατὰ τὸ δυνατόν. — γραφῇ καὶ ἔργῳ διὰ τῆς ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς. — δσον τε (=ἄττ. δσον) περίπου.

Κεφ. 80. ἐπικτῶμαι κτῶμαι πρὸς τούτοις, ἀποδέχομαι. — συμφέρομαι τινι συμφωνῷ μέ τινα. — τόδε, αἰτ. τοῦ κατά τι. — εἴκω τινὶ τῆς ὁδοῦ ἀποσύρομαι ἐκ τῆς ὁδοῦ πρό τινος. — ἐκτραπόμαι τρέπομαι ἔξω τῆς πορείας μου, πρὸς ἄλλο μέρος. — τοῖς πρεσβυτέροις ἐξ ἔδρης ὑπανίσταμαι σηκώνομαι ἐκ τῆς θέσεώς μου καὶ παραχωρῶ αὐτὴν εἰς τοὺς πρεσβυτέρους. — ἄλλοισι οὐδαμοῖσι = οὐδὲν ἄλλῳ (λαῷ τῶν Ἑλλ.). — προσαγορεύω, βλ. I, 134 (σελ. 111). — καθίημι καταβιβάζω.

Κεφ. 177. τότε, δ "Αμασις ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 570-526 π.Χ. — καὶ τὰ καὶ ώς πρὸς τά. — ποταμοῦ, δηλ. τοῦ Νείλου. — πᾶς τις ἔκαστος. — βιοῦμαι πορίζομαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν. — ἀπόφανγκω δικαίην ζόνην ἀποδεικνύω (φέρω ἐνδείξεις) διτι ζῷ δικαίως (νομίμως). — λιθύνομαι (=ἄττ. εὐθύνομαι), ἐδῶ: τιμωροῦμαι.

Κεφ. 178. μετεξέτεροι, βλ. κεφ. 36. — ἀποδείκνυμαι κάμνω. — ναυτίλλομαι, βλ. κεφ. 5. — τέμενος χρησιμώτατον ἱερὸν πολὺ συχναζόμενον. — Φάσηλις ἀρχαία πόλις ἐπὶ τῶν δρίων τῆς Λυκίας καὶ Παμφυλίας. — προστάται ἐπιμεληταί. — μεταποιεῦνται, δηλ. τοῦ τεμένεος μεταποιοῦμαι λίδιοποιοῦμαι, οἰκειοποιοῦμαι. — οὐδέν σφι (θηλ.) μέτεστι οὐδὲν δικαίωμα ἔχουν αὐταῖ (αἱ πόλεις). — ἐπὶ ἔωστῶν δι' ἑαυτούς.

Κεφ. 179. ἐμπόριον πόλις ἐμπορική. — μὲν = μὴν βεβαίως. — ἀπόμνυμι ὄρκιζομαι διτι δὲν ἐπραξάτι, ἀρνοῦμαι δι' ὅρκου. — ἐς τὸ Κανωβικὸν (στόμα) εἰς τὸ στόμιον τοῦ Κανωβικοῦ βραχίονος τοῦ Νείλου. — οἴλα τέ ἐστι = οἴδων τέ ἐστι. — πρὸς ἀντίους δι' ἐναντίους. — βᾶρις, -ιδος (ἰων. -ιος) μικρὸν ποταμόπλοιον. — Κυρηναῖοι κάτοικοι τῆς Κυρήνης, ἀρχαῖας ἐλληνικῆς πόλεως τῆς βορείου Ἀφρικῆς. — φιλότητα συντίθεμαὶ τινὶ συνάπτω (κάμνω) φιλίσαν μέ τινα.

BIBLION TRITON

Κεφ. 14. τεῖχος φρούριον.—διαπειρῶμαί τινος δοκιμάζω τι.
—ψυχὴ γενναιότης ψυχῆς, γενναιοψυχία.—στέλλω ἐνδύω.—
νδρεῖον στάμνα.—ἀπολέγω ἐκλέγω.—παρέρχομαι παρά τινα διέρ-
χομαι, περνῶ πλησίον (ἔμπροσθέν) τινος.—ἀντικλαίω κλαίω
ἀκούων ἄλλον κλαίοντα.—κακῷ (-όω) ταπεινώνω, ἔξευτελίζω.
—προσορὰ βλέπω ἐμπρός μου.—μανθάνω ἐδῶ: ἀναγνωρίζω.

δεύτερα (ἐπίρρ.) δεύτερον, μετὰ ταῦτα.—τὰ στόματα ὕκεχα-
λινωμένοι ἔχοντες χαλινὸν εἰς τὸ στόμα.—τίνω ποινήν τινι
πληρώνω ποινήν, λαμβάνω τὰ ἀντίποινα, ἀντιτιμωροῦμαι διά
τινα.—τοῖσι ἀπολομ., δ Καμβύσης μετὰ τὴν ήταν τῶν Αι-
γυπτίων παρά τὸ Πηλούσιον καὶ τὴν καταφυγήν των εἰς τὴν
Μέμφιν εἶχε στείλει εἰς αὐτὴν Μυτιληναίαν ναῦν μὲ κήρυκα Πέρ-
σην, διὰ νὰ προτείνῃ εἰς τοὺς Αιγυπτίους νὰ παραδοθοῦν μὲ συν-
θήκας· οἱ Αιγύπτιοι δύως, δτε εἴδον τὴν ναῦν, ἐπελθόντες καὶ αύ-
τὴν κατέστρεψαν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ ἄνδρας—200 τὸν ἀριθμὸν—
ἐφόνευσαν.—δεινὰ ποιῶ «τὸ παίρνω βαρειά», ἀγανακτῶ.

συνήνεικε=ἄττ. συνήνεγκε· συμφέρει ὥστε (μετ' ἀπρμφ.)
συμβαίνει νά.—ἀπῆλιξ (=ἄττ. ἀφῆλιξ) δ ὑπερβάς τὴν μέσην
ἡλικίαν, κλίνων πρὸς τὸ γῆρας· ἀπηλικέστερος ἀρκετὰ ἡλικιω-
μένος.—ἐκπίπτω ἐκ τινος χάνω τι.—τὰ ἔόντα ἡ περιουσία.—
προσαιτῶ τινα ζητῶ μὲ παρακλήσεις ἐλεημοσύνην παρά τινος.
—πλήττομαι τὴν κεφαλὴν κτυπῶ τὴν κεφαλὴν μου.—ἄρα, βέβαι-
α, φυσικά.—ἐπ' ἐκάστη ἐξόδῳ εἰς κάθε πέρασμα.

διότι δὴ διατί ἀραγε.—στείχω βαδίζω.—ἀνέβωσας=ἄττ.
ἀνεβόντας.—προσήκω τινὶ συγγενεύω, ἔχω συγγένειαν μέ τινα.
—οἰκεῖα κακὰ οἰκογενειακάι μου δυστυχίαι.—πένθος δυστυχία.
—πολλά τε καὶ εύδαιμονα (ἐν διά δυοῖν) πολλὰ πλούτη, μεγά-
λη περιουσία.—ἐπὶ γήραος οὐδῷ εἰς τὰ ἔσχατα τοῦ γήρατος.—
ἀποφέρω ἀναφέρω.—εὖ, εἰς τὸ εἰρησθαι.—ἔτετεύχεε=ἄττ.
ἔτετυχήκει.—ἐφέπομαι τινι ἀκολούθῳ τινα.—οἱ ἀπολλύμενοι
οἱ καταδικασμένοι εἰς θάνατον.

Κεφ. 15. οἱ μετιόντες οἱ μεταβάντες (διὰ νὰ φέρουν αὐτόν).—περιεὸν ζῶν.—ἔχων πάσχων.

Κεφ. 39. ἐπαναστάς κατὰ τῆς δλιγαρχίας τῶν εύγενῶν τὸ 532 π. Χ.—ἰσχων, δηλ. τὴν Σάμον' ἵσχω ἔχω ὑπὸ τὴν κατοχήν μου. —τὰ πρήγματα ἡ δύναμις.—βεβωμένος (=ἄττ. βεβοημένος) εἰμι γίνομαι περιβόητος, διαφημίζομαι.—ἰδύω σιρατεύεσθαι ἐπιχειρῶ ἐκστρατείαν.—ἴκιτητο=ἄττ. ἐκέντητο.—πεντηκόντερος (νηῦς) πλοῖον μὲ 50 κουπιά.—διακρίνων οὐδένα χωρὶς νὰ κάμῃ διάκρισιν (μεταξὺ φίλων καὶ ἔχθρῶν): δύοιως.—χαρίζομαι τινι κάμνω χάριν εἰς τινα, ὑποχρεώνω τινά.—ἀρχὴν μηδὲ οὐδόλως, καθόλου δέν.—ἀραιοήκεε=ἄττ. ήρηκει.—ἐν δὲ δὴ μεταξὺ δὲ αὐτῶν.—δεδεμένοι ὡς αἰχμάλωτοι.

Κεφ. 40. κως, κυρίως: κάπως· ἔδω: φυσικά.—ἐπιμελὲς ἀντικείμενον φροντίδος.—βιβλίον ἐπιστολή.—ἐπιστέλλω στέλλω.—βούλομαι, ἐπομένου τοῦ ἥ=μᾶλλον βούλομαι προτιμῶ.—τῶν ἀνηδωματι=τούτους, ὃν ἀνηδωματι.—προσπταίω ἀποτυγχάνω, δυστυχῶ.—διαφέρω τὸν αἰῶνα περνῶ τὴν ζωὴν μου.—ἐναλλάξ πρήσσων=τοτὲ μὲν εὖ, τοτὲ δὲ κακῶς πρήσσων.—εὔτυχῶ τὰ πάντα εύτυχῶ εἰς δλα, εύτυχῶ διαρκῶς.—λόγῳ (=ἀκοῇ) οἶδα ἀκούσας γνωρίζω ἔξ ἀκοῆς.—πρόδροιζος, βλ. 1,32: πρόδροιζος κακῶς κάκιστα.—φροντίζω σκέπτομαι.—ἀλγῶ θλίψομαι, λυποῦμαι.—ἀποβάλλω τι ρίπτω, κάμνω νὰ χαθῆτι.—δηκας μηκέτι ἥξει ὅστε νὰ μὴ φανῇ πλέον.—τῶπὸ τούτου=τὸ ἀπὸ τούτου εἰς τὸ ἔξῆς.—προσπίπτει τι τινι συμβαίνει τι εἰς τινα.—πάθη πάθημα, δυστυχία.—ὑπόκειμαι (πθτκ.) ὑποδεικνύομαι, ὑποδηλοῦμαι.—ἀκέο (=ἀκέεο), προστκτ. τοῦ ἀκέομαι (τὰς εὔτυχίας) θεραπεύω (έξοικονομῶ) τὰς εὔτυχίας.

Κεφ. 41. ἐπιλέγομαι ἀναγινώσκω.—νόφ λαμβάνω λαμβάνω διὰ τοῦ νοῦ, ἐννοῶ.—ὑποτίθεμαι συμβουλεύω.—δίξημαι ἀναζητῶ.—ἀσάομαι (ᾶση), κυρ.: αἰσθάνομαι ἀηδίαν· ἔδω:=ἀλγῶ.—σφραγίζεις, ἔδω: σφραγιδόλιθος· κατωτέρω (περιελόμενος καὶ ἐν κεφ. 42): δακτυλίδιον (μετὰ σφραγιδολίθου).—Θεόδωρος καλ-

λιτέχνης, διαπρέψας εἰς διαφόρους κλάδους τῆς τέχνης· ἡκμασε κατὰ τὸν ζ' π. Χ. αἰῶνα.—περιαιροῦμαι τὴν σφρ. ἀφαιρῷ, βγάλλω τὸ δακτυλίδι μου. — τὰ οἰκία ἡ οἰκία. — συμφορῇ ἔχοατο, δηλ. τῇ ἀπολομένῃ σφρηγῆι· συμφορῇ χρῶμαι τινι θεωρῷ τι ὡς συμφοράν, λυποῦμαι διά τι.

Κεφ. 42. συμφέρει συμβαίνει. — ἀξιῶ κρίνω καλόν. — θύραι ἀνάκτορα. — Πολυκράτεϊ, εἰς τό: ἐλθεῖν ἐς ὅψιν ἔρχομαι τινι ἐς ὅψιν ἔρχομαι ἐνώπιόν τινος. — χωρεῖ τὶ μοι ἀποβαίνει τῷ καλῶς εἰς ἐμέ, ἐπιτυγχάνω τι — δικαιῶ = ἀξιῶ. — ἀποχειροβίστος ὁ ζῶν διὰ τῆς ἐργασίας τῶν Ιδίων του χειρῶν. — μέγα ποιοῦμαι θεωρῷ μεγάλην τιμήν. — νηδὺς κοιλία. — ὡς τάχιστα εὐθὺς ὡς. — κεχαρηκὼς=χαλων. — ἐσέρχεται τινα ἐπέρχεται εἰς τινα(εἰς τὸν νοῦν τινος). — καταλαμβάνει τὶ με συμβαίνει εἰς ἐμέ τι.

Κεφ. 43. ἐκκομιζω, κυρ.: ἔξω κομίζω(εἰς ἀσφαλῆ τόπον)· ἔδω: σώζω, ἀπαλλάσσω. — συντυχία σύμπτωσις, τύχη· ἔδω: δυστυχία.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

Κεφ. 49. ἐς λόγους ἔρχομαι τινι ἔρχομαι εἰς συνομιλίαν μέ τινα. — περίσσοδος περιφέρεια. — ἐντέμνω ἐγχαράττω.

ἀπίξιος=ἄττ. ἀφίξεως. — τὰ κατήκοντα (=ἄττ. τὰ καθήκοντα)=τὰ παρόντα ἡ παροῦσα κατάστασις. — ἄλγος λύπη. — δσφ καθόσον, διότι. — δύομαι ἀπολυτρώνω, σώζω. — δμαίμων ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ αἴματος, συγγενῆς ἐξ αἵματος. — εὐπειτέως=ἄττ. εὐπετῶς· εὐπειτῆς εὔκολος. — ολά τέ ἐστι=οἰόν τέ ἐστι. — χωρεῖ τὶ μοι, βλ. III, 42. — ἀλκιμος γενναῖος. — ἐς τὰ μέγιστα ἀνήκω ἀρετῆς πέρι ἔχω φθάσει εἰς τὴν ἀνωτάτην βαθμίδα τῆς ἀνδρείας (κυρ: ὡς πρὸς τὴν ἀνδρείαν). — ἡ μάχη, ἔδω: δ τρόπος τῆς μάχης. — βραχέα = ἄττ. βραχεῖα. — ἀναξυρίς περισκελίς. — κυρβασίη περσικὸν κάλυμμα τῆς κεφαλῆς (τιάρα, σαρίκι).

νέμομαι κατοικῶ.—βούλομαι θυμῷ, κυρ.: ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἐπιθυμῶ ἔπειτα: ἐπιθυμῶ.—κατοίκημαι (πθτκ. πρκμ.) = κατοικῶ.
—ἔχομαι τινος εἰμαι πλησίον τινός, συνορεύω μέ τινα.—ἀγαθὴ εὔφορος.—πολυάργυρος πλούσιος εἰς ἄργυρον.—ἡώς ἀνατολή.
—πρόσσουνδός τινι δι γειτνιάζων, δ συνορεύων μέ τινα.—καθήκω ἐπὶ φθάνω (ἐκτείνομαι) ἔως.—τάλαντα, δηλ. βαβυλωνιακά· τὸ βαβυλωνιακὸν τάλαντον ἴσοδυνάμει πρὸς 78 ἀττικάς μνᾶς ἢ πρὸς 7.800 ἀττικάς δραχμ. —ἐπέτεος=ἄττ. ἐπέτειος ἐτήσιος.—ἐπιτελῶ πληρώνω.—Ματιανὸν λαὸς ἐν τῇ ΒΔ. Μηδίᾳ (ἢ χώρᾳ: Ματιανὴ).—διαῖταν ποιοῦμαι διέρχομαι τὴν ζωήν μου.—Διὶ ἐρίζετε (θὰ) δύνασθε νὰ διαγωνίζεσθε (νὰ μετριέσθε) μὲ τὸν Δία.
οὗροι=ἄττ. δροι σύνορα.—ἰσοπαλῆς ἴσοπαλος (ἐν μάχῃ).—χρυσοῦ ἔχομενον οὐδὲν=χρυσὸς οὐδείς.—ἐνάγω παρακινῶ.—παρέχον (δηλ. υμῖν), αιτ. ἀπόλυτος παρέχει μοι = ἔχεστι μοι.—αἰχοῦμαι προτιμῶ.

Κεφ. 50. ὑποκρίνομαι=ἄττ. ἀποκρίνομαι.—ἔς τοσοῦτο ἐλαύνω ἔως αὐτοῦ προχωρῶ. — ἔπειτε = ἄττ. ἔπει. — κύριος, ἐπὶ χρόνου: ὥρισμένος. — συγκείμενον (χωρίον) συμφωνημένος τόπος. — σοφὸς πονηρός. — διαβάλλω ἀπατῶ διὰ ψευδῶν πληροφοριῶν: ἔξαπατῶ. — εὖ ἐπιδεξίως. — χρεὸν ἐνῷ ἔπρεπε. — τὸ ἔδν τὸ ἀληθές. — δ' ὅν διμως, μολαταῦτα. — φάσ = ἄττ. φάσιων. — ὑφαρπάξω ἀποτόμως διακόπτω. — ὁρμητο λέγειν εἶχε κατὰ νοῦν νὰ εἴπῃ. — ἀπαλλάσσομαι ἀπέρχομαι, ἀναχωρῶ. — εὐεπῆς καλῶς λαληθεῖς: συνετός, λογικός.

Κεφ. 51. τὰ οἰκία, βλ. III, 41.—ίκετηρία (φάβδος) κλάδος ἐλαίας, τὸν ὅποιον δικέτης ἐκράτει ὡς σύμβολον τῆς καταστάσεώς του.—ἔς τοῦ Κλεομ., δηλ. οἰκον.—ἄτε ίκετεύων ὡς ίκέτης. — προσίσταμαι τινὶ ἵσταμαι πλησίον τινός.—ἐπέχω (ἀμτβτ.) ἐμποδίζομαι.—ἀνανεύω κινῶ τὴν κεφαλήν μου πρὸς τὰ ὅπίσω ὡς σημεῖον ἀρνήσεως: ἀρνοῦμαι.—τοῖς χρήμασι ὑπερβάλλω προσφέρω περισσότερα χρήματα.—ἔς δ ἔως διου.—ὑποδέχομαι=ὑπισχνοῦμαι.—αὐδάζομαι φωνάζω.—ἥν μὴ ἀποστὰς ἤης=ἥν μὴ ταχέως ἀποστῆς ἀφίσταμαι ἀπομακρύνομαι, φεύγω. — τὸ παράπαν παντελῶς. — ἔκγινεται=ἔχεστι. — ἐπὶ πλέον σημαίνω διεξοδικώτερον λέγω.

Κεφ. 97. ἀπελαύνω ἑκδιώκω.—δυναστεύω ἔχω ἵσχύν, δύναμιν.—ἐπέρχομαι ἐπὶ τὸν δῆμον παρουσίαζομαι εἰς τὸν δῆμον.—νομίζω τι, ἔδω: μεταχειρίζομαι τι.—ἄποικοι, δὲ Νηλεύς, διύλος τοῦ Κόδρου, εἶχεν ἴδρυσει τὴν Μίλητον.—οἰκδεῖ=άττ. εἰκός.—σφέας, τοὺς Μιλησίους.—δυναμένους, τοὺς Ἀθηναίους.—οὐδέν, δηλ., ἦν.—ὑπέρσχομαι=άττ. ὑπισχνοῦμαι.—οἴα=ἄτε.—οἰκεῖοι φαίνεται.—διαβάλλω, βλ. κεφ. 50.—ἀποδεικνυμι διορίζω.—δόκιμος εὔπολη πτος.

Κεφ. 99. ἀπίκοντο, εἰς Μίλητον, ὅπου εύρισκετο καὶ δ' Ἀριστ. ἐπιστρέψας ἔξι Αθηνῶν.—ἄμα ἀγόμενοι φέροντες (ἔχοντες) μαζὶ των.

Κεφ. 100. Κορησσός προάστειον τῆς Ἐφέσου, παρὰ τὰς ύπωρειας τοῦ δύμωνύμου ὅρους, ἔχον λιμένα.—χειρό, ἔδω: πλήθος στρατιωτῶν: δυνάμεις στρατιωτικά.—ἡγεμὼν δῆμος.—ἀντιαθέντος =άττ. ἐναντιωθέντος.—φύομαι φυλάττω, ύποστηρίζω.—Ἄρταφέρνης ἀδελφὸς τοῦ Δαρείου, διοικητὴς τῶν Σάρδεων.

Κεφ. 101. ἔσχε=ἔκώλυσε.—τὸ πῦρ ἐπινέμεται τὸ δστιν τὸ πῦρ ἐκτείνεται (ἔξιπλοῦται) εἰς τὴν πόλιν.—ἀπολαμφθέντες=άττ. ἀποληφθέντες¹ ἀπολαμβάνομαι ἀποκλείομαι.—ώστε (μετὰ μτχ.) =ἄτε (μετὰ μτχ.).—νέμομαι ἐπὶ τοῦ πυρός: κατατρώγω, κατακαίω.—τὰ περιέσχατα τὰ πέριξ ἔσχατα μέρος (τῆς πόλεως).—ἔξηλυσις ἔξιδος.—ψῆγμα κόνις.—καταφορέω=καταφέρω φέρω κάτω, καταβιβάζω.—ἔκδιδωμι, ἐπὶ ποταμῶν: ἐκβάλλω.—προσφέρομαι ἐφορμῶ.—ἔξαναχωρῶ ύποχωρῶ, ἀποσύρομαι.

Κεφ. 102. ἐπιχώριος ἐγχώριος.—Κυβήθη (ἢ Κυβέλη) μεγάλη καὶ ἀρχαιοτάτη θεά λατρευομένη εἰς δλην σχεδὸν τὴν Μ. Ἀσίαν, ἰδίως εἰς τὴν Λυδίαν καὶ τὴν Φρυγίαν.—σκήπτομαι τι μεταχειρίζομαι τι ως πρόφασιν.—ἀντεμπίμπορημι πυρπολῶ καὶ ἐγώ πρὸς ἀντεκδίκησιν.—ἐντὸς Ἄλυνος, βλ. I, 6 (σελ. 104).—νομός, ἔδω: κατοικία.—συναλίζομαι συναθροίζομαι.—καί κως (= πως) καὶ φυσικά.—στίβος ἔχνη.—αἰρῶ, ἔδω=καταλαμβάνω προφθάνω.—συμβάλλω (ἀμτβ.) συμπλέκομαι.—πολλὸν=άττ. πολὺ δλοσχε-

ρῶς, παντελῶς.—έσσοῦμαι=άττ. ἡττῶμαι.—ἐν δὲ δή, βλ. III, 39.—ἀναγαιωηστα=άττ. ἀνηρηστα' ἀναιρῶ στεφανηφόρους ἀγῶνας κερδίζω νίκας εἰς ἀγῶνας, εἰς τοὺς δποίους τὸ ἄθλον εἶναι στέφανος.—Σιμωνίδης δ Κεῖος διάσημος λυρικός ποιητής τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος (556-468 π.Χ.).—αἰνέομαιέπαινοῦμαι, ἔξυμνοῦμαι.

Κεφ. 103. τὸ παράπαν, βλ. κεφ. 51.—τιμωρῶ τινι βιοηθῶ τινα, —γάρ, ἐδῶ = ἐπει. — ὑπῆρχε = ἦν. — ἔσσον = ἀττ. ἔσσον. — ταύτη ἐκεῖ.—ἐκπλέω τὸν Ἐλλ. ἔξω ἐκπλέω (ἔξερχομαι) ἐκ τοῦ Ἐλλ. ἔξω.—Καῦνος ἀρχαία πόλις κατὰ τὴν ΒΔ. ἀκτὴν τῆς Καρίας ἀπέναντι τῆς Ρόδου.—προσγίνομαι τινι προσχωρῶ εἴς τινα (ώς σύμμαχος).—Ἀμαθούσιοι κάτοικοι τῆς Ἀμαθούντος, ἀρχαίας πόλεως τῆς Κύπρου.

Κεφ. 105. συλλογὴ συνάθροισις τῶν στρατευμάτων.—συνυφαίνω μηχανορραφῶ, δολίως παρασκευάζω.—οὐδένα λόγον ποιοῦμαι τινος καθόλου δὲν φροντίζω διά τινα.—καταπροΐζομαι, μέλλ. ἄνευ ἐνεστ.: θά κάμω τι ἀτιμωρητί· οὐ καταπροΐζονται ἀποστάντες δὲν θά μείνουν ἀτιμώρητοι διά τὴν ἀποστασίαν των.—διστὸς βέλος.—μιν=αὐτὸν (δηλ. τὸν διστόν).—Ζεῦ, βλ. I, 131 (*Δία*).—ἐκγενέσθαι μοι, τὸ ἀπρμφ. εἰς δήλωσιν εὔχῆς: εἴθε νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ: εἴθε νὰ ἀξιωθῶ.—τείσασθαι, ἀόρ. ἀπρμφ. τοῦ τίνομαι ἐκδικοῦμαι.—μέμνεο=άττ. μέμνησο.

BIBLION EKTON

Κεφ. 6-7. συστρέφομαι συναθροίζω τὰ στρατεύματά μου.—στρατόπεδον στρατός, στράτευμα.—πόλισμα = πόλις. — περὶ ἐλάσσονος ποιοῦμαι τι δίλγωτερον φροντίζω περὶ τινος.—ἀντίξοος=ἐναντίος.—ὑπολείπομαι τι ἀφήνω τι δίπσω μου.—προναυμαχῶ τινος ναυμαχῶ ύπερ τινος.

Κεφ. 18, 20-21. ὑπορύσσω σκάπτω ύποκάτω.—μηχανάς, δηλ. πολιορκητικάς.—προσφέρω φέρω πρός τι, χρησιμοποιῶ.—κατ'

ἀκρησ, κυρ: ἀπὸ κορυφῆς μέχρι θεμελίων· ἐδῶ: ἐξ δλοκλήρου.—
ἐκτῷ ἔτει, ἡ ἀποστασία τῆς Μιλήτου ἐγένετο τὸ 500 π. Χ.—Ἐρυ-
θρῇ θαλάσσῃ, ἐννοεῖ τὸν Περσικὸν κόλπον.—**ἔξιημι** ἐκβάλλω.—
ὑπεράχθουμαι τινι πολὺ λυποῦμαι διὰ τι.—**ἄλλη πολλαχῇ** κατὰ
πολλούς ἄλλους τρόπους.—**Φούνιχος** Αθηναῖος δραματικός ποι-
ητής (511 π. Χ.).—**διδάσκω δρᾶμα**, ἐπὶ τῶν δραματικῶν ποιητῶν:
διδάσκω τοὺς ὑποκριτάς τάμερητων καὶ ἐπιστατῶν κατὰ τὴν παρά-
στασιν τοῦ δράματος: ἀναβιβάζω τὸ δρᾶμα ἐπὶ τῆς σκηνῆς.—
πίπτω ἐς δάκρυα ἀναλύομαι εἰς δάκρυα.—**οἰνεῖτα κακὰ οἰκιακαὶ**
συμφοραὶ.

Κεφ. 31-32. χειμερίζω διαχειμάζω.—τῷ δ. ἔτει τὸ ἐπόμενον
ἔτος (493).—ἀναπλέω πλέω πρὸς τὰ ἄνω, ἀποπλέω.—**Ιάδες**
Ίωνικαί.—**ὑπὸ Δυδῶν**, δηλ. ὑπὸ τοῦ Κροίσου (περὶ τὸ 560 π.
Χ.).—**δίς**, τὴν μίαν φορὰν ὑπὸ τοῦ Κύρου (549) καὶ τὴν ἄλλην
τώρα ὑπὸ τοῦ Δαρείου.—**ἔφεξῆς** κατὰ συνέχειαν.

Κεφ. 33. ἐσπλέοντι ως πρὸς ἔνα ποὺ εἰσπλέει.—**ἥν γεγονότα =**
ἐγεγόνει. — **ὑποχελρίος γίνομαι** τινι ὑποτάσσομαι ὑπό τινος. —
χῶραι τόποι, μέρη. — **συχναλ** πολλαῖ. — **τεῖχος** ὠχυρωμένος τό-
πος, φρούριον.

Κεφ. 42. **ὑπαρχος** διοικητής. — **σφίσι αὐτοῖς=ἄλληλοις.** — **δω-**
σίδονος ὁ παραδίδων ἐσυτὸν εἰς τὸν νόμον, εἰς τὸ δικαστήριον:
ἴνα δωσίδονοι εἰεν καὶ μή...ἄγοιεν, κατ' ἔννοιαν: διὰ νὰ λύουν
τὰς μεταξύ των διαφοράς μὲ τὸ δικαστήριον καὶ ὅχι μὲ βιαιοπρα-
γίας.—**τοὺς καθώς.**—**τὰ τριήκοντα στ.** τὸ διάστημα τῶν τρ. στα-
δίων.—**κατὰ χώρην** εἰς τὴν θέσιν των: ἀμετάβλητοι.—**διατελῶ**
ἔχων (=ῶν) ἐξακολουθῶ νὰ εἶμαι.—**ἔς ἐμὲ ἔως τὴν ἐποχήν μου.**
κατὰ ταντά, τὰ δόμοιῶς ώς. — **εἰχον = ήσαν.** — **εἰρηναῖα** εἰρηνικά
(μέτρα).

Κεφ. 43. **ἄμα τῷ ἔαρι**, τοῦ 492.—**καταλύομαι** καθαιροῦμαι,
ἀπολύομαι. — **κάρτα πολλὸν** πάρα πολύν, πολυάριθμον.—**ἄμα**
ἀγόμενος, βλ. V, 99. — **ναυτικὸς** (στρατὸς) στρατὸς προωρισμέ-
νος διὰ τὰ πλοῖα.—**γίνομαι** ἐν φθάνω εἰς.—**κομίζομαι** ταξιδεύω,
πλέω. — **καταπαύω** καταβιβάζω ἀπὸ τὴν ἔξουσίαν, καθαιρῶ.—
καθίστημι ιδρύω. — **ἔπειγομαι** σπεύδω. — **χρῆμα** πλῆθος.

Κεφ. 44. πρόσχημα πρόφασις.—στόλος ἐκστρατεία.—ἀτάρ δέ, δύως.—καταστρέφομαι ὑποτάσσω.—τοῦτο μέν . . . τοῦτο δὲ ἀφ' ἐνὸς μέν . . . ἀφ' ἔτερου δέ.—ἀνταειραμένους=ἀττ. ἀνταραμένους (δηλ. αὐτοῖς)· χεῖρας ἀνταλομαῖ τινι σηκώνω χεῖρας ἐναντίον τινός, ἀνθίσταμαι κατά τινος.—ἔντος ἐντεῦθεν, δηλ. ἀνατολικῶς τῆς Μακεδονίας (ἐάν παρατηρῇ τις ἀπὸ τῆς Περσίδος).—ἥν γεγονότα, βλ. κεφ. 33.—ὑποχείριος γίνομαι τινι, βλ. κεφ. 33.—διαβάλλω (ἀμτβτ.) διαβιβάζομαι.—"Ακανθὸς πόλις ἐπὶ τοῦ Στρυμονικοῦ κόλπου.—περιβάλλω=περιπλέω.—ἄνεμος ἄποδος ἄνεμος, κατὰ τοῦ δούλου οὐδεμία ἀντίστασις δύναται νὰ ἔχῃ ἀποτέλεσμα: ἀκαταμάχητος, ἀκατανίκητος.—τρηχέως περιέπω (τινά) κακοποιῶ, βλάπτω τινά.—κατὰ μετ' αἰτ. =ἀττ. εἰς ἥ περι μετ' αἰτ.—ώστε (μετά μτχ.) =ἄτε (μετά μτχ.).—θηριώδης πλήρης ἀγρίων θηρίων (ἀρπακτικῶν ιχθύων).—ἥ πέτρα δ βράχος.—ἀράσσω κτυπῶ, κατασυντρίβω.—νέω κολυμβῶ.—ἥπιστεατο =ἀττ. ἥπισταντο.—κατὰ τοῦτο διὰ τοῦτο, διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν.

Κεφ. 45. οὕτω πρήσσω τοιαύτην τύχην ἔχω.—Βρύγοι λαός θρακικός κατοικῶν πλησίον τῆς Μακεδονίας.—ἐπιχειρῶ τινι προσβάλλω τινά, ἐπιτίθεμαι κατά τινος.—ἀπανίσταμαι ἀποσύρομαι, ἀποχωρῶ.—πρὸν ἥ=ἀττ. πρὸν.—στόλος στρατός.

Κεφ. 94. δευτέρῳ ἔτεϊ τούτων τὸ δεύτερον ἔτος μετὰ ταῦτα.—φλαύρως (=φαύλως) πρήσσω τινὶ ἀτυχῶ μέ τι.—παραλύω ἀπολύω, παύω.—ἀποδείκνυμι διορίζω.—ἀδελφιδοῦς ἀνεψιός.—ἔντειλάμενος ἀπέπεμπε =ἀπέπεμπεν (αὐτοὺς) ἔντειλάμενος (αὐτοῖς).—ἄγω τινὶ ἐς δψιν φέρω ἐνώπιόν τινος.

Κεφ. 95. πεζὸν στρ. πολλόν, αἱ δυνάμεις τῶν Περσῶν ἀνήρχοντο πιθανῶς εἰς 100.000 πεζικοῦ στρατοῦ, 10.000 ἵππικοῦ καὶ 600 πλοῖα ἑκτός τῶν ἵππαγωγῶν.—ἐπέρχομαι ἔρχομαι αἴφνης.—προεῖπε=ἐκέλευσε.—ἔχω τὰς ναῦς διευθύνω τὰς ναῦς.—Ιθὺ (=ἀττ. εὐθὺ) μετὰ γνκ: κατ' εὐθεῖαν εἰς.—διὰ νῆσων, δηλ. τοῦ Αίγαίου πελάγους.—ὅς μὲν ἐμοὶ δοκέειν, βλ. I, 131 (σελ. 110).—τρίτῳ πρότερον ἔτεϊ πρὸ δύο ἔτῶν.—ποιοῦμαι τὴν κομιδὴν =

κομίζομαι (κεφ. 43).—ταύτη ἔκει (δηλ. περὶ τὸν "Αθων").—πρὸς δὲ (έπιρρ.) πρὸς τούτους δέ.—οὐκ ἀλοῦσα, οἱ Πέρσαι πρὸ 9 ἑτῶν (τὸ 499 π.Χ.) ύπὸ τὸν Ἀρισταγόραν εἶχον ἀποπειραθῆναν ὑποτάξουν τὴν Νάξον· ἡ ἀπόπειρά των δυνάμεων ἀπέτυχε.

Κεφ. 96. προσφέρομαι πλέω.—προσμείγνυμι τῇ Νάξῳ ἀγκυροβολῷ, ἀποβιβάζομαι εἰς τὴν Ν. —ἐπέχω (τὸν νοῦν) ἔχω κατὰ νοῦν, διανοοῦμαι.—τῶν πρότερον, δηλ. τῆς ἀποτυχούσης ἐκστρατείας τοῦ Ἀρισταγόρου.—καταλαμβάνω προφθάνω.

Κεφ. 97. Ῥήγανα, νῆσος μικρὰ 4 στάδια μακράν τῆς Δήλου (νῦν Μεγάλη Δήλος).—ἴνα ποῦ.—ἴροι, ὡς κάτοικοι Ἱεράς χώρας· διότι ἡ Δήλος ἥτοι ἀφιερωμένη εἰς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἀρτεμίν.—οὐκ ἐπιτήδεα καταγινώσκω κατά τινος κρίνω περὶ τινος οὐχί· δπως πρέπει: ἀδίκως ὑποπτεύω τινά.—ἐπὶ τοσοῦτῷ γε φρονέω εἶμαι βεβαίως ἀρκετὰ νοήμων.—ῶδε ἐπέσταλται ἔχει δοθῆν τοιαύτη ἐντολή.—ἐν τῇ =ἐν ᾧ.—σίνομαι βλάπτω.—ἄπιτε ἐπανέλθετε (δηλ. ἐκ Τήνου).—νέμομαι κατοικῶ.—ἐπικηρυκεύομαι διὰ κήρυκος παραγγέλλω.—μετὰ δέ, ἐπίρρ.—τάλαντα, τὸ τάλαντον ἔδω μέτρον βάρους ὅσον μὲν 26 περίπου χιλιόγρ. τὸ δέ χιλιόγρ.=312¹/₂, δράμια.—κατανέω συσσωρεύω.—θυμιάω καίω ὡς θυμίαμα, ὡς προσφοράν.

Κεφ. 100. ἀπείπαντο=ἀττ. ἀπεῖπον ἦρνήθησαν.—κληρουχῶς ὡς κληροῦχος κατέχω, κατοικῶ· οἱ Ἀθην. τὸ 506 π.Χ. νικήσαντες τοὺς Χαλκιδεῖς τῆς Εύβοίας διήρεσαν τὴν χώραν αὐτῶν εἰς 4000 κλήρους, τοὺς δποίους ἔδωκαν ὡς κατοχὴν εἰς τοὺς ἀπόρους συμπολίτας των· οὗτοι δὲ ὡς λαβόντες τοὺς κλήρους τούτους (δηλ. τὰ κληρωθέντα εἰς αὐτοὺς κτήματα) ἐκαλοῦντο κληροῦχοι.—ἴπποβόται ἐκαλοῦντο οἱ πλούσιοι Χαλκιδεῖς, οἱ ἀριστοκρατικοί.—τιμωρεῖς βοηθός.—ἄρα ὡς κατόπιν ἐδείχθη.—νύιες βούλευμα συνετή ἀπόφασις.—διφασίας ἰδέας ἐφρόνεον διαφοροτρόπως ἐσκέπτοντο: ἐσκέπτοντο δύο τρόπους ἐνεργείας.—ἐκλιπεῖν τὴν π. ἐξ=ἐκλιπεῖν τὴν π. καὶ φυγεῖν ἐσ. —τὸ ἄκρον ἡ κορυφὴ (ὅρους).—προσδέχομαι ἐλπίζω.—ἴδια κέρδεα φέρομαι ἐπιτυγχάνω ἰδιαίτερα ὠφελήματα.—οἱ Πέρσης=οἱ Περσέων βασιλεύς.—ἐκάτερα=

ἐκάτερον.—τὰ πρῶτα ἔνας ἀπὸ τοὺς πρώτους.—προσδέομαι=δέομαι.—προσαπόλλυμαι χάνομαι καὶ ἐγὼ (μαζὶ μὲν ἄλλους).

Κεφ. 101. κατέχω (τὰς νέας) κατά τι ἥξι τι ἀγκυροβολῶ πλησίον εἰς τι.—χωρίον τόπος.—προσφέρομαι τινὶ ἐπιτίθεμαι κατά τινος.—ἐποιεῦντο βουλὴν = ἐβουλεύοντο.—μέλει τινὶ περὶ τινος φροντίζει τις περὶ τινος.—νικᾶ (ἡ γνώμη) μετ' ἀπρομφ : ἀποφασίζεται νά.—ἀστρὸς πολιτής.—δόκιμος ἔγκριτος, εὐποληπτος.—τοῦτο μέν...τοῦτο δέ, βλ. κεφ. 44.—ἀποτίνυμαι τινος λαμβάνω ἐκδίκησιν διά τι.—τῶν κατακ. Ιοῶν, περὶ τοῦ πράγμ. βλ. βιβλ. V, κεφ. 102 (ἐν σελ. κειμ. 42).

Κεφ. 102-103. χειροῦμαι ὑποτάσσω.—ἐπέχω διαμένω.—κατεπείγω σπεύδω, βιάζομαι.—γὰρ = ἐπεί.—ἐνιππεύω ἵππεύω (κάμψιν χρῆσιν τοῦ ἵππου) ἔν τινι τόπῳ.—ἀγχοτάτω, ἐπίρρ. ὑπερθτκ. τοῦ ἀγχοῦ πλησίον.—καθηγοῦμαι τινὶ δόηγῷ τινα.—καταλαμβάνει (ἀπροσ.) συμβαίνει.—φεύγω τινὰ ἔξορίζομαι ὑπὸ τινος — ἡκαν., μετ' ἀπουσίαν 20 ἑτῶν.—ἐκ τῆς Χερσ., τῆς θρακικῆς, ὅπου ἔως τώρα ἔζημακράν τῆς πατρίδος τού ὡς ἡγεμών.

Κεφ. 105. ἄλλως κατὰ τὰ ἄλλα.—ἡμεροδρόμος ὁ τρέχων καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, ὁ ταχυδρόμος, ὁ ἀγγελιοφόρος.—τοῦτο, δηλ. τὸ ἡμεροδρομεῖν.—μελετῶ τι ἔχω τι ὡς ἐπάγγελμα.—ἀφικνοῦμαι ἐπὶ τινὰ φθάνω καὶ παρουσιάζομαι ἐνώπιόν τινος.—λόγιμος ἀξιόλογος.

Κεφ. 106-107. ἔαδε, ἀόρ. β' τοῦ ἀνδάνω ἀρέσκω.—τὸ παραντίκα ἀμέσως.—Ισταμένου = ἀρχομένου.—ἔξελεύσεσθαι= ἀττ. ἔξιέναι.—τοῦ κύκλου, δηλ. τῆς σελήνης.—ἐν τεμένει Ἡρ., πλησίον τοῦ Μαραθώνος· τέμενος ιερόν.—ἐπέρχομαι, βλ. κεφ. 95.—ἔδεδώκεσαν σφέας, τοῦτο εἶχε γίνει τὸ 519, δτε οἱ Θηβαῖοι ἐπεί-εζον τοὺς Πλαταιεῖς ὡς μὴ ἀναγνωρίζοντας τὴν κυριαρχίαν τῶν.—συχνὸς πολύς.—ἀναραιρέατο=ἀττ. ἀνγήρηντο· ἀναιροῦμαι ἀναλαμβάνω

Κεφ. 108. γίνομαι δίχα διαιροῦμαι (εἰς δύο μέρη), διχάζομαι.—συμβάλλω συμπλέκομαι.—δλίγους, ἡ ὅλη δύναμις τῶν Ἀθην.

μετὰ τῶν 1.000 Πλαταιέων συνεποσοῦτο εἰς 11.000. — γὰρ = ἐπει. — ψηφιδοφόρος ψηφοφόρος. — διὸ κνάμῳ λαχῶν δποιος ἔτύχαινε διὰ τοῦ κυάμου (κλήρου). — δμόψηφος δ ἔχων ἵσον δικαίωμα νὰ δώσῃ ψῆφον. — Ἀφιδναῖος δ ἐκ τῶν Ἀφιδνῶν, πόλεως πλησίον τῆς Δεκελείας.

Κεφ. 109. ἐν σοὶ ἔστι εἰς τὰς χεῖρας σου κεῖται: ἀπὸ σὲ ἔξαρτᾶται. — μνημόσυνον μνημεῖον, ἐνθύμημα. — δὴ ὡς γνωστόν. — δέδειται=ἀττ. δέδεινται. — περιγίνομαι ὑπερτερῶ, νικῶ. — οἶς τέ ελμι δύναμαι. — ἐς σὲ τοι ἀνήκει ἀπὸ σὲ ἀκριβῶς ἔξαρτᾶται. — τὸ κῦρος ἔχει περὶ τινος ἀποφασίζω δριστικῶς περὶ τινος. — ἔλπομαι, ἔδω: φοβοῦμαι. — μετεξέτεροι=ἔνιοι. — σαθρόν τι ἔγγινεται τινι νοσηρά τις σκέψις ἐπέρχεται εἰς τινα (ἔδω: ἡ τῆς προδοσίας). — συμβολὴ μάχη. — τείνει τι ἔς τι ἀπόκειται τι εἰς τι. — ἀρτῶ (·άω) ἔξαρτω. — τοι = σοι. — ἀποσπεύδω προσπαθῶ μὲ κάθε τρόπον νὰ ἐμποδίσω, ἀποτρέπω. — προσητῶμαι λαμβάνω μὲ τὸ μέρος μου. — προσγίνομαι προστίθεμαι. — κυρῶ ἀποφασίζω.

Κεφ. 110-111. ἡ γνώμη ἔφερε (μετ' ἀπρμφ.) ἡ γνώμη ἔκλινεν εἰς τὸ νά. — πρυτανή, ἔδω: ἡγεμονία, ἀρχιστρατηγία (τὴν δποίαν ἔκαστος τῶν δέκα στρατηγῶν ἐπὶ μίαν ἡμέραν εἶχε). — οὕτι κω=οὔπω τι ούδολως ἀκόμη. — ἔξεδέκοντο ἡκολούθουν. — ὡς ἡριθμέοντο καθὼς ἡριθμοῦντο, δηλ. κατὰ τὴν σειράν των, ἡ δποία διὰ κλήρου ὠρίζετο. — ἔχομεναι ἀλλ. ἡ μία πλησίον τῆς ἄλλης. — ἀνάγω φέρω ἐπάνω (εἰς τὴν Ἀκρόπολιν). — πανηγύριας ἐννοοῦνται τὰ μεγάλα Παναθήναια. — ἐν τῇσι πεντετηρίσικατὰ πᾶν πέμπτον ἔτος. — στρατόπεδον, βλ. κεφ. 6. — ἐπὶ τάξις δλίγας κατὰ βάθος εἰς δλίγας τάξεις: εἶχε βάθος παρατάξεως δλίγων ἀνδρῶν (πιθανῶς τριῶν). — ταύτη ἔκει, ἐν τῷ μέσῳ. — ἔρρωτο, τοῦ φώνης κάμνω λιχυρόν, ἐνισχύω.

Κεφ. 112. διετέτακτο (ἀπροσ.) ἡ παράταξις εἶχε γίνει. — ἀπει-θησαν = ἀττ. ἀφείθησαν τοῦ ἀφίημι. — δρόμῳ τροχάδην. — λε-μαι δρμῷ. — τὸ μεταλχμιον τὸ μεταξύ (τῶν δύο στρατῶν) διάστημα. — ἐπιφέρω ἀποδίδω. — πάγχυ = πάνυ. — ἡ ἵππος τὸ ἵππικόν. —

τοξεύματα = τοξόται. — *κατεικάζω* συμπεραίνω. — *προσμείγνυμι* τινι πλησιάζω τινά. — *τῶν ἔδμεν*, βλ. I, 6 (σελ. 104/5). — *ἔσθημένος*, πρκμ. ἀχρήστου τινὸς ρ., τοῦ ἔσθέω (ἔσθης) ἐνδύω. — *τέως* ἔως τότε.

Κεφ. 113-114 *τῇ* (άττ. *ῃ*) ἔκει ὅπου. — *Σάκαι* λαὸς κατοικῶν εἰς τὰ ΒΑ. τῆς ἐν' Ασίᾳ Βακτριανῆς· ἔθεωροῦντο ὡς ἀγδρείτεροι καὶ καλύτεροι στρατιῶται τοῦ περσικοῦ στρατοῦ. — *ἔτετάχατο = τεταγμένοι* ἦσαν. — *ὅηγνυμι* διαρρηγύω, διασπῶ. — *συνάγω* συνενῶ, συνάπτω. — *ἔσ* δ ἔως ὅτου. — *ἐπιλαμβάνομαι* πιάνω. — *τοῦτο μέν... τοῦτο δέ...* τοῦτο δὲ πρῶτον μέν, ἔπειτα δέ, πρὸς τούτοις δέ. — *πόνος μάχη*. — *ἀπὸ δ'* ἔθανε, τμῆσις=ἀπέθανε δέ. — *τὰ ἄφλαστα* τὰ κατὰ τὴν πρύμναν τοῦ πλοίου κοσμήματα· ταῦτα ἦσαν συνήθως εἰκόνες θεῶν ἢ ἥρωών.

Κεφ. 115-117. *ἐπικρατῶ* τινος γίνομαι κύριός τινος. — *ἔξανθρούμαι* ἀποσύρομαι, ἀποπλέω. — *ἐκ τῆς νήσου*, δηλ. τῆς Αιγιλείας (μεταξὺ Εύβοίας καὶ Ἀττικῆς). — *φθάνω* τινὰ ἀφικόμενος φθάνω πρωτίτερα ἀπό τινα. — *αλτίη* ἔσκε επεκράτησε (διεδόθη) ἡ κατηγορία. — **Ἀλημαιωνίδαι* ὀνομαστή οἰκογένεια ἐν Αθήναις. — *μηχανὴ* μηχανορραφία, σκευωρία. — *ἐπινοηθῆναι = ἐπινοῆσαι*. — *συντίθεμαι* τινι συμφωνῶ μετά τινος. — *ἀναδείκνυμι* ἀσπίδα ἀνυψῶ ἀσπίδα ὡς σημεῖον. — *ῶς ποδῶν* ἔχει μὲ δλην τὴν δύναμιν τῶν ποδῶν του: δσον ταχέως δύναται. — *Κυνόσαργες* γυμνάσιον ἐν Αθήναις παρὰ τὴν εἰς Φάληρον δόδον (παρὰ τὴν σημερινὴν Γαργαρέταν). — *ὑπεραιωροῦμαι* Φαλήρου ἐμφανίζομαι εἰς τὸ πέλαγος (στ' ἀνοικτὰ) ἀντικρὺ τοῦ Φαλήρου. — *ὑπὲρ τούτου* πρὸ τούτου. — *ἀνακοχεύω* κρατῶ ἐπ' δλίγον στὰ πανιά.

Κεφ. 119. *προσέχω* ἔσ προσορμίζομαι εἰς. — *ἔνέχω* χόλον τινὶ ἔχω μέσα μου ὄργην, ὄργίζομαι κατά τινος. — *οἴα = ἀτε*. — *σταθμὸς* κτῆμα. — *μέχρι* ἔμεο ἔως τὸν καιρὸν μου.

Κεφ. 120. *καταλαμβάνω* (προ)φθάνω. — *ἶμείρομαι* ἐπιθυμῶ. — *τοὺς Μήδους*, δηλ. τοὺς ἐν Μαραθῶνι πεσόντας Πέρσας.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

Κεφ. 100. διατάσσω παρατάσσω.—διεξελαύνω διέρχομαι.—θεῶμαι ἐπιθεωρῶ.—ἀπογράφω καταγράφω ἐν καταλόγῳ.—γραμματιστής γραμματεὺς.—ἔξι σχάτων ἔς σχατα ἀπὸ τὸ ἐν ἄκρον ἔως τὸ ἄλλο.—μετεκβαίνω μεταβαίνω ἀπὸ τὸ ἐν εἰς ἄλλο.—Σιδώνιος ὁ ἐκ Σιδῶνος, πόλεως τῆς Φοινίκης.—ἴζομαι κάθημαι.—ἀπογράφομαι διατάσσω νὰ καταγράφουν.—ἀνάγω φέρω εἰς τὸ πέλαγος.—ὅσον τε περίπου.—ἀνακοχεύω, βλ. VI, 115-117 (ἐν σελ. 128).—μετωπηδὸν ἐν πυκνῷ μετώπῳ.—ἐπιβάται οἱ ἐπὶ τοῦ πλοίου πολεμισταὶ στρατιῶται (κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ἑρέτας καὶ λοιποὺς ναύτας).—ἐντὸς μεταξύ.

Κεφ. 101. διεκπλέω διέρχομαι πλέων.—Δημάρατος, ὁ ἔξοριστος βασιλεὺς τῆς Σπάρτης.—εἶς = ἀττ. εἰ.—πυνθάνομαι τινος μανθάνω ἀπὸ τινα.—ὑπομένω μετὰ μτχ. ἀναφερομένης εἰς τὸ ὑπκμ.: τολμῶ νά.—χειρας ἀνταίρομαι τινι, βλ. VI, 44 (ἐν σελ. 124).—πρὸς ἐσπέρης πρὸς δυσμάς.—ᾶξιόμαχος (μετ' ἀπρφ.): ἰκανὸς νά.—ὑπομένω μετὰ μτχ. ἀναφερομένης εἰς τὸ ἀντικμ.: ὑπομένω τινὰ ἐπιόντα περιμένω τὴν ἐπίθεσὶν τινος.—ἄρθμιος ἡνωμένος.—τὸ ἀπὸ σεῦ τὴν γνώμην σου.—ὑπολαμβάνω λαμβάνω τὸν λόγον.—χρῶμαι ἀληθείᾳ λέγω τὴν ἀλήθειαν.—χρῶμαι ἡδονῇ ὅμιλῳ πρὸς εὐχαρίστησιν.—ἀηδῆς δυσάρεστος.—ἔσεσθαι, ὑπκμ. αὐτόν.

Κεφ. 102. ἀλίσκομαι ψευδόμενός τι πιάνομαι ψεύστης εἴς τι.—αἰεὶ κοτὲ ἀνέκαθεν.—σύντροφός ειμί τινι εἶμαι ἀναθρεμμένος μαζὶ μὲ τινα.—ἐπακτός ἐστι δὲν εἶναι ἔμφυτος.—κατείργασται (ἐν πιθκ. σημ.) ἔχει ἀποκτηθῆ.—σοφίη νοημοσύνη.—διαχρῶμαι τινι μεταχειρίζομαι (ἔχω) τι πάντοτε.—ἀπαμύνομαι ἀποκρούω.—δε-

σποσύνη δεσποτισμός.—οἰκημαι=οἰκῶ.—οὐκ ἔστι δῆκως κοτὲ οὐδέποτε.—λόγοι προτάσεις.—αὗτις δὲ ἔπειτα δέ.—ἀντιοῦμαι=ἐγαντισῦμαι.—φρονῶ τὰ τυνος ἔχω τὰ αὐτὰ φρονήματα, τὰ ὅποια ἔχει καὶ ἄλλος τις: εἶμαι μὲ τὸ μέρος τινός.

Κεφ. 103. φθέγγομαι λέγω, ἐκστομίζω.—ἔπος λόγος.—δυνατο=άττ. δύναιντο.—γίνονται περὶ ἕνα ἔκαστον ἀναλογοῦν εἰς τὸν καθένα.—γενολατο=άττ. γένοιντο.—δειμαλνω φοβοῦμαι.—ἀνειμένος (ἀνίημι) ἀφειμένος.—ἀνισῶ ἔξισῶ.

Κεφ. 104. τὰ κατήκοντα Σπαρτ. τὰ ἀφορῶντα τοὺς Σπαρτ.—τὰ νῦν τάδε (ἐπιρρ.) : ἀκριβῶς τῷρα.—ἔστοργα, δι πρκμ. μὲ σημ. ἐνεστ.=στέργω ἀγαπῶ.—ἔξεπισταμαι γνωρίζω καλῶς.—τιμὴ βασιλικὸν ἀξίωμα.—γέρεα προνόμια (ἀποδιδόμενα εἰς βασιλεῖς).—βίος τὰ μέσα πρὸς ζωήν.—οἰκος κατοικία.—οἰκδε=άττ. εικός.—φαινομένη φανερά.—διωδοῦμαι ἀποκρούω.—κατὰ ἕνα εἰς πρὸς ἔνα.—οὐδαμδε=άττ. οὐδείς.—κακῶν δλιγάτερον ἀνδρεῖος.—ἄλλες δῆλοι δμοῦ.—ἔπειμι τινι προΐσταμαι τινος.—νποδειμαλνω φοβοῦμαι.—γῶν=άττ. γοῦν.—ἀνωγα διατάσσω.—φεύγω ἀποφεύγω.—ἐπικρατῶ νικῶ.—τὸ λοιπὸν εἰς τὸ ἔξῆς.—κατὰ γόνον τοι κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν σου.

Κεφ. 105. ἐς γέλωτα τρέπω (τὸ πρᾶγμα) τὸ γυρίζω στὸ γέλοιο.—ποιοῦμαι δργήν δργίζομαι.

Κεφ. 201. ἡ διοδος τὸ στενόν.—ἐπιχώριος ἐντόπιος.—τὰ ἔχοντα ἡ φέροντα πρὸς τὰ ἔκτεινόμενα μέρη πρός.

Κεφ. 202-203. ύπομένω περιμένω.—δ Πέρσης, βλ. VI, 100.—ἐπίκλητος γίνομαι προσκαλοῦμαι.—Λοκροὶ Ὁπούντιοι οἱ κάτοικοι τῆς Ἀν. Λοκρίδος ἐκ τῆς ἑκεῖ πρωτευούσης Ὁποῦντος.—πρόδρομος δ τρέχων ἐμπρός τινος, δ προπορευόμενος, ἡ πρωτοπρία.—προσδόκιμός ειμι περιμένομαι.—ἐν φυλακῇ ειμι φυλάσσομαι.—τῷ=ῷ.—δὲ δρχῆς γινομένῳ εὐθὺς ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του.—κακὸν οὐ συνεμείχθη (δηλ. τοῖσι ἀγαθοῖσι) μὲ τὴν

εύτυχίαν δὲν ἀνεμείχθη κάποια δυστυχία.—**μέγιστα**, δηλ. **κακὰ συνεμείχθη**.—**πίπτω** ἀπὸ τῆς δόξης ἀποτυγχάνω εἰς τὴν ἰδέαν μου (εἰς τὴν προσδοκίαν μου).

Κεφ. 204-205. **ἐκάστων**, ἐκ τοῦ **στρατηγοί**.—**ἔξι ἀπροσδοκήτων** ἀπροσδοκήτως, παρ' ἐλπίδα· δ Λεωνίδας ὡς ἔχων δύο ἀδελφοὺς μεγαλυτέρους, τὸν Κλεομένην καὶ τὸν Δωριέα, οὐδέποτε ἥλπιζε νὰ γίνῃ βασιλεύς. Ἐπειδὴ δμως δ Κλεομένης ἀπέθανεν ἄνευ τέκνου ἄρρενος, δὲ Δωριέυς δὲν ὑπῆρχε πλέον, ἀλλ' εἶχεν ἀποθάνει καὶ αὐτός, ή βασιλεία περιῆλθεν εἰς τὸν Λεωνίδαν.—**ἐπιλέγομαι** ἐκλέγω διὰ τὸν ἑαυτόν μου.—**οἱ κατεστεῶτες** οἱ (διὰ νόμου) ὥρισμένοι ἐννοοῦνται οἱ κατ' ἐκλογὴν ὑπὸ τοῦ βασιλέως προσλαμβανόμενοι τριακόσιοι εἰς ἐπικινδύνους ἐπιχειρήσεις.—**ἔς τὸν ἀριθμὸν λογίζομαι** ἀπαριθμῶ. — **σπουδὴν ποιοῦμαι** (μετ' ἀπρμφ.) φροντίζω νά. — **κατηγορεῖται** (ἀπροσ.) τινος (μετ' ἀπρμφ.) φέρεται κατηγορία κατά τινος δτι. — **παρακαλῶ** προσκαλῶ. — **ἀπερέουσι**, μέλλ. τοῦ **ἀπαγορεύω** ἀρνοῦμαι. — **ἐκ τοῦ ἐμφανέος** φανερά.

Κεφ. 206. **ὑπερβάλλομαι** ἀναβάλλω.—**γὰρ ἐπειδή**.—**Κάρνεια** ἕορτή τελούμενη ἐν Σπάρτη κατ' ἔτος πρὸς τιμὴν τοῦ Καρνείου 'Απόλλωνος καὶ διαρκοῦσα ἐννέα ἡμέρας. — **κατὰ τάχος = ταχέως**.—**πανδημεὶ = πανστρατιῇ**.—**ῶς = οὕτως**.—**ἐνέρωντο = ἀττ. ἐνερόντο** τοῦ **νοοῦμαι** σκέπτομαι. — **ἡν συμπεσοῦσα = συνέπεος**. — **κατὰ τωντὸ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον**. — **'Ολυμπιακὸι ἀγῶνες**. — **κατὰ τάχος οὗτο = οὗτο ταχέως**. — **διακρίνεται** δ πόλεμος τελειώνει δ πόλεμος.

Κεφ. 207. **διενένωντο**, βλ. ἀνωτέρω **ἐνένωντο** (κεφ. 206). — **πέλας** (μετὰ γνκ.) πλησίον τινός. — **ἔσβολὴ διόδος**, στενόν. — **καταρρωδῶ = κατορρωδῶ** πολὺ φοβοῦμαι. — **ἀπαλλαγὴ ἀναχώρησις**. — **περισπέρχομαι τινὶ πολὺ δυσαρεστοῦμαι** (δργίζομαι) διά τι. — **ἀλέξασθαι**, μέσ. ἀόρ. τοῦ **ἀλέξω** ἀποκρούω.

Κεφ. 208. **ἰδέσθαι = ἴδεται**. — **ἀκηκόεε = ἡκηκόει**. — **ἀλίζομαι** συναθροίζομαι. — **ταύτῃ αὐτοῦ**. — **προσελαύνω** (ἔφιππος) πλη-

σιάζω.—κατώργα=άττ. καθεώρα· καθορῶ βλέπω καλῶς.—ἔσω τοῦ τείχεος, τοῦτο τὸ τεῖχος εἶχον κτίσει πρὸ πολλῶν ἔτῶν οἱ Φωκεῖς, διὰ νὰ προφυλάσσωνται ἀπὸ τὰς προσβολὰς τῶν Θεσσαλῶν, τῶν ἀσπόνδων ἔχθρῶν των.—ἀνορθώσαντες, διότι τὸ πλεῖστον μέρος αὐτοῦ ὡς ἐκ τῆς πολυκατιρίας εἶχε καταπέσει.—οἴλα τε ἦν =οἴόν τε ἦν.—δ δέ=ἄλλα.—μανθάνω, ἐδῶ: παρατηρῶ.—τοῖσι (=οῖς) τὰ δπλα ἔκειτο οἱ δποῖοι εἶχον στρατοπεδεύσει.—ἀτρεκέως ἀκριβῶς.—ἀλογήν ἀδιαφορία, καταφρόνησις.—κυρέω=τυγχάνω.—δπωπα, πρκμ. τοῦ δρῶ.

Κεφ. 209. ἔχω (μετ' ἀπρμφ.) δύναμαι.—συμβάλλομαι ἐννοῶ.—τὸ ἄδν τὸ ἀληθές.—ἄλλα· γάρ ἀλλ' ἐπειδή.—μεν=άττ. μου.—καὶ πρότερον, περὶ τοῦ πράγμ. βλ. κεφ. 101-104 (ἐν σελ. κειμ. 57-60).—εὗτε=άττ. δτε.—γέλωτα τιθεμαὶ τινα περιγελῶ τινα.—τῇ (=άττ. ἦ) πῶς.—ἄγων ἔργον, καθῆκον.—ἀντία σεῦ ἐνώπιόν σου.—ἀπίκαται=άττ. ἀφιγμένοι εἰσι. —ἔσοδος=ἔσβολὴ (κεφ. 207).—νόμος συνήθεια.—ἔχων ἔστι=ἔχει.—ἔπειται=άττ. ἐπάν. —ψυχὴ ζωὴ.—τὸ ὑπομένον =οἱ ὑπομένοντες· ὑπομένω μένω δπίσω.—ὑπομένω (μετά μτχ. ἀναφερομένης εἰς τὸ ὑπκμ.), βλ. κεφ. 101 (ἐν σελ. 129).—χειρας ἀνταλρομαι τινα ἢ τινι, βλ. VI, 44 (ἐν σελ. 124).—βασιλήιος=άττ. βασιλειος βασιλικός.—προσφέρομαι πρός τινα ἐπέρχομαι ἐναντίον τινός.—κάρτα=λαν.—χρᾶσθαι, τὸ ἀπρμφ. ἀντὶ προστακτ. = χρῶ. —τοι=άττ. σοι.—ταύτη... τῇ οὕτω... δπως.

Κεφ. 210. παρεξῆμε, τοῦ παρεξίημι ἀφήνω νὰ περάσῃ.—ἀβουλλα ἀπερισκεψία.—διαχρῶμαι=χρῶμαι.—Κίσσοιοι κάτοικοι τῆς Κισσίας, χώρας περσικῆς, ἐν τῇ δποίᾳ ἔκειντο τὰ Σοῦσα.—ἔς δψιν τὴν ἀσυτοῦ ἐνώπιόν του.—φερόμενοι μὲ δρμήν.—ἔπεισήησαν=άττ. ἔπεισήησαν εἰσήρχοντο εἰς τὰς τάξεις τῶν πιπτόντων.—προσπιταίω βλάπτομαι, ύφίσταμαι ἀπωλείας.—τέφ=άττ. τῷ, τινι.—πᾶς τις ἔκαστος.—συμβολὴ μάχη.—δι' ἥμέρης (καθ') δλην τὴν ἥμέραν.

Κεφ. 211. τρηχέως περιέπω κακοποιῶ, βλάπτω.—ὑπεξέρχομαι δλιγον κατ' δλιγον ἀποσύρομαι.—ἔκδέχομαι διαδέχομαι.—ἀθάνα-

τοι, σῶμα ἐκ δεκακισχιλίων ἐπιλέκτων στρατιωτῶν τῆς περσικῆς βασιλικῆς φρουρᾶς· ώνομάζετο οὕτω, διότι ἀντικαθίσταντο πάντοτε οἱ ὑπὸ νόσου ἀποθνήσκοντες ἢ οἱ φονευόμενοι, ώστε νὰ μένῃ πάντοτε πλήρης ὁ ἀριθμός.—*ῳς κατεργασόμενοι* (ἀντούς, δηλ. τούς "Ελλ.) μὲ τὴν ἔλπιδα δτὶ θά τούς νικήσουν.—εὐπετέως εὐκόλως.—*συμμίσγω* = *συμμείγνυμι* ἔρχομαι εἰς χεῖρας.—*πλέον* φέρομαι περισσότερον κατορθώνω.—*στεινόπορος* στενός.—*ἥπερ* = ἀττ. ἢ (συγκρτ.).—*ἄλλα εἰς* ἄλλα.—*ἔξεπισταμαι* γνωρίζω καλῶς.—*δκως* = δπότε δσάκις.—*ἄλης εἰς* ἐν δλον ἡθροισμένος, συνηνωμένος.—*φεύγεσκον* = *ἔφευγον*.—*δῆθεν* κατὰ τὸ φαινόμενον.—*πάταγος* κρότος (τῶν ὅπλων).—*καταλαμβάνω* προφθάνω.—*ἄν* υπέστρεφον, ἐδῶ ὁ *ἄν* μετὰ τοῦ παρτκ. δηλοῖ τὸ κατ' ἐπανάληψιν συμβαῖνον εἰς τὸ παρελθόν: ἔστρεφον δπίσω.—*ἀντίοις* ἀντιμέτωποι.—*μεταστρέφομαι* στρέφομαι δπίσω.—*καταβάλλω* = *ἀποκτείνω* πθτκ. τούτου τὸ *πλττω*.—*ἔδυνέατο* = ἀττ. ἥδύναντο.—*οὐδέν*, ἐπίρρ.—*παραλαμβάνω* τῆς ἐσόδου καταλαμβάνω τὴν εἴσοδον: γίνομαι κύριος τῆς εισόδου.—*τέλος* σῶμα στρατοῦ, τάγμα.—*παντοίως* κατὰ πολλούς καὶ διαφόρους τρόπους.

Κεφ. 212. πρόσοδοι τῆς μάχης ἐπιθέσεις, ἔφοδοι.—*ἀνατρέχω* ἀναπηδῶ.—*ἀεθλέω* = ἀττ. ἀθλῶ μάχομαι.—*έόντων*, δηλ. τῶν "Ελλήνων.—*συμβάλλω* ἔρχομαι εἰς χεῖρας, συμπλέκομαι.—*κενοσυμημένοι* τεταγμένοι.—*ἐν μέρει* μὲ τὴν σειράν, διαδοχικῶς.—*ἐς τὸ οὔρος*, δηλ. τὸν Καλλιδρόμον.—*ἄλλοιος* διαφορετικός.—*ἐνώρων* = ἀττ. *ἔνεώρων* ὁ παρτκ. ἐδῶ μὲ σημ. ύπερσυντλκ.: *ἔνορδ* παρατηρῶ.

Κεφ. 213. δ τι χρήσηται τῷ π. πρήγμ. πῶς νὰ μεταχειρισθῇ τὴν παρούσαν περίστασιν: τί νὰ κάμῃ εἰς τὴν παρούσαν περίστασιν.—*φέρομαι* λαμβάνω (ώς ἀνταμοιβήν).—*διὰ τοῦ οὔρεος* (δηλ. τοῦ Καλλιδρόμου) *φέρονταν*, βλ. σχ. τῆς ἐν Θερμοπύλαις μάχης ἐν τέλει τοῦ βιβλίου (πίν. I).—*ταύτη* ἐδῶ (δηλ. ἐν Θερμοπ.).—*ὑπομένω* μένω.—*ὕστερον*, δτε δηλ. οἱ Πέρσαι ἀφῆκαν τὴν "Ελλάδα.—*Πυλαγόδοι* οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν 12 λαῶν, οἱ δποῖοι μετεῖχον τοῦ ἀμφικτυονικοῦ συνεδρίου· συνήρχοντο διctοῦ ἔτους,

τὸ μὲν ἔαρ ἐν Δελφοῖς, τὸ δὲ φθινόπωρον ἐν Ἀνθήλῃ παρὰ τὰς Θερμοπύλας.—*Πυλαίη* (δῆλ. σύνοδος) ἡ συνέλευσις ἐν Πύλαις (ἢ μᾶλλον ἐν Ἀνθήλῃ παρὰ τὰς Πύλας).—ἐπικηρύσσω ἀργύριόν τινι δρίζω χρηματικὴν ἀμοιβὴν διὰ τὴν κεφαλήν τινος.—κατέρχομαι ἐπανέρχομαι.—*Ἀντικύση* πόλις παρὰ τὸν Μαλιάκον κόλπον, ἡ πατρὶς τοῦ Ἐφιάλτου.

Κεφ. 215. κατεργάζομαι κατορθώνω.—ωρμέατο=ἄττ. ὥρμητο· δρμῶμαι ξεκινῶ.—περὶ λύχνων ἀφάς περὶ τὴν ὥραν, κατὰ τὴν δποίαν ἀνάπτονται οἱ λύχνοι, δηλ. ὅταν ἀρχίζῃ νὰ νυκτώνῃ.—καθηγοῦμαι δδηγῶ.—ὅτε οἱ Φωκεῖς κτλ., περὶ τοῦ πράγμ. βλ. κεφ. 208 (ἐν σελ. 132).—ἐν σκέπῃ εἰμί τινος προφύλασσομαι ἀπό τι.—ἔκ τισου, δηλ. χρόνου.—κατεδέδεκτο=ἄττ. κατεδέδεικτο.—χρηστὸς χρήσιμος.

Κεφ. 216-217. διασφάξ, γος χαράδρα.—*Ἄσωπὸς - Ἀνόπαια,* βλ. σχ. τῆς ἐν Θερμοπύλαις μάχης ἐν πίν. I.—τείνω ἐκτενοῦμαι.—πρὸς τῶν *Μηλίέων* (ώς πρὸς τὸν ἔρχομενον) ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Μαλιέων.—ἡώς (=ἄττ. ἔως) διαφαίνει ἀρχίζει νὰ φαίνεται ἡ αὔγη: ἀρχίζει νὰ γλυκοχαράζῃ.—καὶ οἱ καὶ οὗτοι.—γίνομαι ἐπὶ τινι φθάνω εἰς τι.—ἀκρωτήριον κορυφῆ.—δύνομαι ύπερασπίζω.—ἡ κάτω ἐσβολὴ τὸ κάτω κείμενον στενόν.—ὑπὸ τῶν εἴρηται=ὑπὸ τούτων, ὑφ' ὧν αὐτὴν φυλάσσεσθαι προτερόν μοι εἴρηται (βλ. κεφ. 202).—ὑποδέχομαι ἀναλαμβάνω, ύπόσχομαι.

Κεφ. 218. ἐπίπλεος=ἄττ. ἐπίπλεως γεμάτος.—ψόφος θόρυβος.—οἰκδες=ἄττ. εἰκός.—φύλλων ὑποκεχυμένων ὑπὸ τ. π. διότι φύλλα είχον πέσει (ἐκ τῶν δένδρων) καὶ είχον σκορπισθῆ ύπὸ τοὺς πόδας των.—ἀνὰ - ἐδραμον, τμῆσις: ἀνέδραμον ἀνατρέχω, βλ. κεφ. 212.—ἐνδύνω=ἐνδύομαι.—ἐν θῶματι γίνομαι ἐκπλήττομαι.—ἐλπομαι ἐλπίζω.—ἀντίξος ἐναντίος, ἔχθρικός.—ἐγκυρέω (ἀόρ. ἐγενύρησα) συναντῶ.—δποδαπὸς ἐκ τίνος χώρας.—διατάσσω θέτω ἐν τάξει, παρατάσσω.—βάλλω κτυπῶ.—τρέξευμα βέλος.—κόρυμβος κορυφῆ.—ἐπίσταμαι, ἐδῶ: εἶμαι βέβαιος, πιστεύω.—ἀρχὴν (ἐπίρρ.) ἀρχικῶς, κυρίως.—παρεσκευά-

δατο=άττ. παρεσκευασμένοι ήσαν. — οὐδένα λόγον ποιοῦμαι τινος καθόλου δὲν λογαριάζω τινά. — οὐ δὲ=ἄλλα.

Κεφ. 219. τὰ ἵρᾳ τὰ σφάγια, τὰ σπλάγχνα τῶν σφαγίων. — ἀμα ἥοῖ (=άττ. ἀμ' ἔψ) κατὰ τὴν αύγήν (τῆς ἐπομένης ἡμέρας). — ἐπὶ δὲ (ἐπιρρ.) ὕστερον δέ. — περίοδος περικύλωσις. — σημαίνω εἰδοποιῶ. — ἡμεροσκόπος φρουρὸς ἐν καιρῷ ἡμέρας. — τὸ ἄκρον ἡ κορυφή. — διαφαίνει ἡμέρῃ ἀρχίζει νά ξημερώνῃ. — σχίζομαι διαιροῦμαι. — ἔων=άττ. εἴων. — διακρίνομαι διαλύμαι, χωρίζομαι.

Κεφ. 220. κήδομαι μεριμνῶ, ἐνδιαφέρομαι. — εὔπορεπέως ἔχει = πρέπει ἀρμόζει. — ἀρχήν, βλ. κεφ. 218. — ταύτη τῇ γνώμῃ πλεῖστος εἰμι εἰς ταύτην τὴν γνώμην κατὰ τὸ πλεῖστον ἀποκλίνω: μὲ αὐτὴν τὴν γνώμην καθ' ὅλοκληρίαν συμφωνῶ. — καλῶς ἔχει εἶναι ἔντιμον. — ἐκέχρηστο, πιθκ. ὑπερσυντλ. τοῦ χρεῶ διδω χρησμόν. — χρῶμαι (χρηστηρίω ἢ Πυθίᾳ) ἐρωτῶ τὸ μαντεῖον. — αὐτίκα κατ' ἀρχὰς εὐθὺς ἔξ ἀρχῆς. — ἀνάστατος γίνομαι καταστρέφομαι. — ἐπιλέγομαι σκέπτομαι. — κατατίθεμαι δόξαν θησαυρίζω δόξαν. — διαφέρομαι γνώμη ἔχω διάφορον γνώμην, διαφωνῶ. — ἀκόσμως ἀπρεπῶς.

Κεφ. 221. τὰ ἀνέκαθεν ἐκ καταγωγῆς. — Μελάμπους περίφημος μάντις κατὰ τοὺς μυθικούς χρόνους.

Κεφ. 222. ἐν δμήδων λόγῳ ποιοῦμαι θεωρῶ ὡς δύμήρους.

Κεφ. 223. ἐπέχω περιμένω. — ἐς ἔως, μέχρι. — κον μάλιστα περίπου. — ἀγορῆς πληθώρη = ἀγορὰ πλήθουσα ὁ χρόνος ἀπό 9-11½ π.μ. περίπου. — ἐπέστατο οὕτω εἶχε δοθῆ τοιαύτη παραγγελία. — χῶρος ἀπόστασις. — πολλὸν πολύ. — ἡπερ=άττ. ἡ. — ἡ περίοδος, ἐδῶ: ἡ (περὶ τὸ δρος) κυκλοτερής δδός. — κατ' ἀρχὰς πρότερον. — αὐχὴν στενόν. — ἔρυμα δχύρωμα. — ὑπεξέρχομαι προφυλακτικῶς ἔξέρχομαι. — συμμίσγοντες, οἱ "Ελλ. — τέλος, βλ. κεφ. 211. — ὁσπίζω μαστιγώνω. — ζωδες ζωντανός. — οὐδεὶς λόγος ἔστι τινος οὐδεὶς φροντίζει περὶ τινος. — τὸ ἀπολ-

λύμενοι = οἱ ἀπολλύμενοι. — ἀποδείκνυμαι ἐπιδεικνύω. — φῶμης ὅσον εἶχον μέγιστον τὴν μεγίστην δύναμιν ποὺ εἶχον. — παραχρεώμενοι μαχόμενοι ἄνευ σκέψεως περὶ τῆς ζωῆς των, ἀψηφοῦντες τὴν ζωήν των. — ἀτέων παράφορος, ἔξω φρενῶν. — κατάγνυμι θραύσω· ὁ πρκμ. κατέαγα εἶμαι θραυσμένος. — διεργάζομαι φονεύω.

Κεφ. 224. πόνος μάχη. — ἐν δὲ δὴ πρὸς τούτοις δέ.

Κεφ. 225. ὠθισμός, ἐπὶ τῶν μαχομένων ἐν συμπλοκῇ: σπρώξιμον. — ἐς δὲ ἔως δτου. — ἀρετὴ ἀνδρεία. — ὑπεξεργύω ἀποσύρω, ἀποσπῶ. — τοῦτο συνεστήκει οὕτος δὲ γῶν διήρκεσε. — ἐτερούσιμαι μεταβάλομαι, ἀλλάσσω μορφήν. — τὸ νεῖκος δὲ γῶν. — ἀναχωρῶ δπίσω ὑποχωρῶ. — παραμείθομαι ὑπερβαίνω. — κολωνὸς λόφος. — ἀλῆς, βλ. κεφ. 211 (ἐν σελ. 133). — ἐπὶ λεωνίδῃ πρὸς τιμὴν τοῦ Λ. — ἀλέξομαι ὑπερασπίζομαι. — περιειμι ὑπολείπομαι, ἀπομένω. — καταχώνυμι χώνω βαθέως, κατακαλύπτω, θάπτω. — ἐξ ἐναντίης ἐκ τῶν ἔμπροσθεν. — ἐφέπομαι ἐπιτίθεμαι, — συγχώνυμι μεταβάλλω εἰς σωρὸν ἐρειπίων, κατακρημνίζω. — περιέρχομαι περικυκλώνω. — περισταδὸν σταθέντες δλόγυρα.

Κεφ. 226-227. εἶπαι=ἀττ. εἶπεν. — τὸ ἔπος δὲ λόγος. — πρός τεν παρά τινος. — ἀπιέωσι=ἀττ. ἀφιῶσι' ἀφίημι ρίπτω. — δῖστδες βέλος. — ἐν ἀλογῇ ποιοῦμαλ τι δὲν λογαριάζω τι, ἀδιαφορῶ διά τι. — τοιουτότροπος παρόμοιος. — μνημόσυνον, βλ. VI, 109 (ἐν σελ. 127).

Κεφ. 228. θαφθεῖσι=ἀττ. ταφεῖσι. — αὐτοῦ ταύτῃ ἔδω ἐν αὐτῇ τῇ θέσει. — τῇ περ δπου ἀκριβῶς. — ἦ, μετὰ τὸ πρότερον=πρότιν. — γράμματα ἐπίγραμμα. — τῆδε ἔδω. — Πελοποννάσου, δωρικὸς τύπος. — τέτορες, δωρικὸς τύπος=τέσσαρες. — ἀγγέλλειν, ἀντὶ προστκτκ. = ἀγγελλε. — φῆμα νόμος. — κλεινὸς ἔνδοξος. — ἀμείθομαι διαβαίνω. — κῆρ, κηρός, συνήθως ἐν τῷ πληθ. κῆρες θάνατος. — σάφα σαφῶς. — οὐκ ἔτλη (ἀδρ. β' τοῦ ἀχρ. ἐνεστ. τλάω) δὲν ὑπέμεινε, δὲν ήθέλησε. — προλείπω καταλείπω. — ἔξω ἦ=πλήν. — ἐπικοσμῶ τιμῶ. — κατὰ ξεινίην, ἦ κατὰ ξεκα. — Σιμωνίδης, περὶ τούτου βλ. V, 102 (ἐν σελ. 122).

BIBALION ΟΓΔΟΟΝ

Κεφ. 40. κατίσχω τὰς νέας διευθύνω τὰ πλοῖα. — προσδέομαι = δέομαι. — σχεῖν = κατασχεῖν κατέχω προσορμίζομαι, ἀράζω. — ὑπεξάγομαι φέρω (τοὺς ἰδικούς μου) εἰς ἀσφαλῆ τόπον. — τὸ = ἄττ. δ. — τὰ κατήκοντα πρήγματα = τὰ παρεόντα πρήγματα ἡ παροῦσα κατάστασις τῶν πραγμάτων: αἱ παροῦσαι περιστάσεις. — βουλήν ποιοῦμαι = βουλεύομαι. — ἐψευσμένοι γνώμης ἀπατηθέντες εἰς τὰς ἐλπίδας των. — ὑπονάθημαί τινα ἐνεδρεύω τινά. — οἱ δὲ = ἀλλά. — τειχέω = τειχίζω. — περίειμι σώζομαι. — περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι πολὺ φροντίζω. — ἀπιέναι = ἄττ. ἀφιέναι ἐκ τοῦ ἐπυνθάνοντο.

Κεφ. 41. τῇ (=ῃ) τις ὅπου ἔκαστος. — οἰκέται ὅλοι οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἡ οἰκογένεια ἐδῶ: γυναῖκες καὶ δούλοι. — ὑπεντίθεμαι = ὑπεξάγομαι (κεφ. 40). — χρηστήριον χρησμός οἱ Ἀθηναῖοι ἀφότου ἔμαθον, δτὶ δ Ἐρέχης θά ἐπέλθη κατὰ τῆς Ἑλλάδος, εἶχον ζητήσει ἀπὸ τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν χρησμόν. 'Ο Ἀπόλλων τοὺς ἀπεκρίθη, δτὶ μεγάλη καταστροφὴ τοὺς περιμένει καὶ δτὶ μόνον τὰ ξύλινα τείχη θά ἥτο δυνατὸν νὰ τοὺς σώσουν. 'Ο Θεμιστοκλῆς ἀπὸ τότε ἐξήγυγης τὸν χρησμόν, δτὶ δ θεός μὲ τὰ ξύλινα τείχη ἐννοεῖ τὰ πλοῖα. — ὑπηρετῶ τινι προσφέρω ὑπηρεσίαν εἰς τινα, ὑπακούω εἰς τινα. — ἐνδιαιτῶμαι κατοικῶ, διαμένω. — ἐν τῷ ἰρῷ, δηλ. τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς. — ὡς ἔσντι δως ἐάν ἀληθῶς ὑπῆρχεν (δ ὄφις). — ἐπιμήνια (ἴερα) μηνιαῖαι προσφοραὶ ἡ θυσίαι. — προτίθημι παρασθέτω. — μελιτόσσα (= ἄττ. μελιτοῦτα, δηλ. μᾶξα) μελόπητα. — ἀναισιμῶ (-ώ) καταναλίσκω, κατατρώγω. — τῆς θεοῦ, δηλ. τῆς Ἀθηνᾶς, εἰς τὴν δποίαν Ἱερὸς ἥτο δ ὄφις. — ὑπέκκειμαι (πθτκ.) ἔχω μεταφερθῆ εἰς μέρος ἀσφαλές. — στρατόπεδον στόλος.

Κεφ. 42. αὐτὸς=δ αὐτός.—πάρεξ ἐκτός, πλήν.—πεντηκόντερος, βλ. III, 39 (έν σελ. 118).

Κεφ. 49. προτείνω.—δκου . . . τῶν . . . =δκου τούτων τῶν χωρέων, τῶν αὐτοὶ ἐγκρατέες εἰσὶ.—ἐγκρατῆς κύριος.—ἐπιτήδειος κατάλληλος.—ἀπεῖτο = ἀττ. ἀφεῖτο· πεθτκ. ὑπερσυντλκ. τοῦ ἀφίμητο.—συνεκπίπτω εἶμαι σύμφωνος, συμφωνῶ. —ἐπιλέγω λέγω προσέτι.—πολιορκήσονται, ἐν πεθτκ. σημασίᾳ.—ἴνα, τοπκ. = ὅπου.—τιμωρίη βοήθεια.—ἐκφέρομαι (μέλλ. ἔξοισομαι) ἔξερχόμενος ἀπὸ τὸ πλοῖον καταφεύγω.

Κεφ. 50. ἐπιλέγονται συσκέπτονται, συζητοῦν.—τρέπομαι πρεύματι.—ἐκλείπω ἐς=ἐκλείπω καὶ φεύγω ἐς.—Καλλ. ἀρχοντος 'Αθ., δηλ. τὸ 480 π. Χ.

Κεφ. 51. ἐν τῷ ἰρῷ, δηλ. τῆς Πολιάδος 'Αθηνᾶς ἐν τῇ 'Ακροπόλει.—ταμίας τοῦ ἰροῦ, οὗτοὶ ἥσαν δέκα καὶ ἑφύλαττον τὰ κειμήλια καὶ τὰ χρήματα τῆς θεᾶς 'Αθηνᾶς καὶ καθόλου φαίνεται, δτι εἶχον τὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἐποπτείαν ὅλων τῶν ἐν τῇ 'Ακροπόλει.—θύρα σανίς.—ἄμα μὲν-πρὸς δὲ ἀφ' ἐνδὸς μὲν-πρὸς τούτοις δέ.—ἀσθένεια βίου πενία.—ἐκχωρῶ ἀπέρχομαι, ἀναχωρῶ. —αὐτοὶ αὐτοὶ μόνον.—τὸ μαντήιον, ἐδῶ: τὴν ἔννοιαν (τὴν σημασίαν) τοῦ χρησμοῦ.—χρῶ (-άω) χρησμοδοτῶ.—ἀνάλωτος ἀκυρίευτος, ἀπόρθητος.—κρησφύγετον καταφύγιον.

Κεφ. 52. ἵζομαι, ἐπὶ στρατεύματος: λαμβάνω θέσιν, στρατοπεδεύω.—καταντίον ἀπέναντι.—δχθος ὕψωμα, λόφος.—δκως=δπότε δσάκις.—ἀπτω ἀνάπτω.—τὸ ἔσχατον τοῦ κακοῦ τὰ ἔσχατα δεινά.—προδιδωμι (ἀμτβτ.) ἐκλείπω, γίνομαι ἄχρηστος.—λόγοι προτάσεις.—τῶν Πεισιστρατιδέων, δηλ. τοῦ Ἰππίου καὶ τῶν διπαδῶν του, οἱ δποῖοι εὑρίσκοντο ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Ξέρξου.—δμολογία συνθήκη.—δλοίτροχος στρογγυλὸς λίθος.—ἀπορίγησι ενέχομαι εὑρίσκομαι εἰς ἀμηχανίαν.

Κεφ. 53. τὰ ἀπορα=αὶ ἀπορίαι, ἡ ἀμηχανία.—ἔξοδος διέξοδος.—ἔδεε ἦτο προωρισμένον.—θεοπρόπιον χρησμός.—γίνο-

μαι ὑπό τινι περιέρχομαι εἰς τὴν ἔξουσίαν τινός.—ἔλπιζω μὴ φοβοῦμαι μήπως.—κατὰ ταῦτα ἀπ' αὐτοῦ.—ταύτη ἀπὸ αὐτὸ τὸ μέρος.—κατὰ τοῦ τελεος κάτω ἀπὸ τὸ τεῖχος κάτω.—εἰς τὸ μέγαρον, δηλ. τοῦ ναοῦ τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς· μέγαρον δὲ τὸ ἐσώτατον καὶ ἱερώτατον μέρος τοῦ ναοῦ, τὸ ἄδυτον· ἐν αὐτῷ εὑρίσκετο τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς.—τὰς πύλας, δηλ. τοῦ ναοῦ τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς.—κατέστρωντο, πθτκ. ύπερσυντλ. τοῦ καταστρώννυμι φονεύω.

Κεφ. 54. *Ἄρταβάνῳ*, τοῦτον δὲ Ξέρδης εἶχεν ἀφῆσει εἰς τὰ Σοῦσα ὡς διοικητὴν τοῦ κράτους του.—εὐπρηξίη εὔτυχία, ἐπιτυχία.—τοὺς φυγάδας, δηλ. τὸν Ἰππίαν καὶ τοὺς δπαδούς αὐτοῦ.—τὰ ἴδια τὰς συνήθεις θυσίας.—δψις ἐνυπνίου δραματική εἰς τὸν ὅπνον.—ἐνθύμιον μοι γίνεται ποιήσαντι αἰσθάνομαι βάρος εἰς τὴν ψυχήν μου (μὲν τύπτει ἡ συνείδησίς μου), διότι ἔκαμα.

Κεφ. 55. *ἐπιμιμησκομαί τινος* μνημονεύω τι.—γηγενῆς δὲ ἐκ τῆς γῆς γεννηθείς.—θάλασσα πηγὴ ἀλμυροῦ ὕδατος.—ενι=ενεστι.—λόγος (ἔστι) λέγεται.—μαρτύριον μαρτυρία, ἀπόδειξις.—καταλαμβάνει (ἀπροσ.) συμβαίνει.—ἄρων=ἄττ. ἔώρων.—στέλεχος κορμός.—δσον τε περίπου.—ἀνατρέχω, ἐδῶ: βλαστάνω, μεγαλώνω.

Κεφ. 56. *θόρυβος ταραχή*.—μένω περιμένω.—κυρῶ (-ῶ) ἐπικυρώνω, λαμβάνω ἀπόδασιν.—τὸ προκείμενον πρῆγμα τὸ θέμα τῆς συνδιασκέψεως, τῆς συζητήσεως (τὸ δποῖον εἶχε προταθῆ ὑπὸ τοῦ Εύρυβιάδου· βλ. κεφ. 49).—εἰσπιπτω πίπτω ἐντὸς μὲ δρμήν (μὲ βίσαν), εἰσορμῷ. —δείγω=ἄττ. αἴρω.—ἀποθευσόμενοι, τοῦ ἀποθέω ταχέως ἀπέρχομαι.—τοῖσι τε ὑπολ., δτκ. τοῦ ποιητκ. αἰτίου.—καὶ οἱ καὶ οὗτοι.

Κεφ. 57. *Μνησίφιλος*, πατρικὸς φίλος τοῦ Θεμιστ. —σφι, δτκ. τοῦ ποιητκ. αἰτίου.—βεβούλευται ἔχει ἀποφασισθῆ.—δέδοκται =βεβούλευται.—τοι βεβαίως.—ἀπαλῷ τὰς ναῦς κινῶ τὸν στόλον, ἀποπλέω.—ἀβουλία ἀπερισκεψία.—μηχανὴ τρόπος.—

διαχέαι, ἀπρμφ. ἀορ. τοῦ διαχέω διαλύω, ματαιώνω.—ἀνέγνωσα (ἀόρ. α' τοῦ ἀναγιγνώσκω) ἔπεισα.—μεταβουλεύομαι μεταβάλλω γνώμην.

Κεφ. 58. ὑποθήκη συμβουλή.—κοινὸν πρῆγμα ὑπόθεσις κοινῆς φροντίδος: ὑπόθεσις δημοσία.—συμμείγνυμι τινὲς τι ἀνακοινῶ τι εἰς τινα.—παρέζομαι τινὲς κάθημαι πλησίον τινός.—καταλέγω διηγοῦμαι, ἐκθέτω.—έμαντοῦ ποιοῦμαι τι οἰκειοποιοῦμαι τι,—ἔς δὲώς δτου.—χρηζῶ παρακαλῶ.

Κεφ. 59. προτίθημι ἐκθέτω, ἀνακοινώνω.—τῶν εἶνεκεν=ἀντὶ: τοῦ εἶνεκεν=οὗ (δηλ. λόγου) ἔνεκα.—πολλός εἴμι ἐν τοῖσι λόγοισι διμιλῶ πολλά.—οἴλα=ἄτε.—νάρτα δέομαι ἔχω μεγάλην ἀνάγκην.—προεξανίσταμαι, ἐν ἀγῶνι: ξεκινῶ πρὶν δοθῆ τὸ σύνθημα.—δαπίζω ραβδίζω, δέρω.—ἀπολύομαι ἀπολογοῦμαι.—ἔγκαταλείπομαι ἐν ἀγῶνι δρόμου: μένω δπίσω.

Κεφ. 60. διαδιδρήσκω=ἀποδιδράσκω.—κόσμον φέρει τινὲς φέρει τιμὴν εἰς τινα.—δὲ=ἄλλα.—ἄλλου λόγου ἔχομαι πιάνομαι ἀπό ἄλλου λόγου: κάμνω χρῆσιν ἄλλου λόγου.

α) ἐν σοι ἔστι, βλ. VI, 109 (ἐν σελ. 127).—ἀναξεύγνυμι τὰς ναῦς φέρω τὰ πλοῖα.—ἀνατίθημι ἀντιπαραβάλλω, συγκρίνω.—συμβάλλω συμπλέκομαι.—ἀναπεπταμένος ἀνοικτός. —τὸ=ἄττ. δ.—τοῦτο δὲ ἀφ' ἔτερου δέ.—κινδυνεύω τινὲς κινδυνεύω μέ τινα: ἐκθέτω τινὰ εἰς κίνδυνον.

β) χρηστὰ ὠφέλειαι.—τὰ οἰκότα ἐκ τοῦ πολέμου ἐκβαίνει ὁ πόλεμος λαμβάνει ἐκβασιν, δποίαν πρέπει.—πολλὸν κερδίζω μεγάλην νίκην.—πρός τινος πρὸς τὸ συμφέρον τινός.—αὐτὶς δὲ πρὸς τούτοις δέ.—περιγίνομαι σώζομαι.—ὑπέκκειμαι ἔχω μεταφερθῆ χάριν ἀσφαλείας.—ἐν αὐτοῖσι, δηλ. ἐν τοῖς ὑπέμου λεγομένοις.—περιέχομαι τινος προσκολλῶμαι εἰς τι: ἐπιδιώκω τι.—προναυμαχῶ τινος ναυμαχῶ ὑπέρ τινος.—καὶ, μετὰ τὸ δμοίως καθώς καί.—σφεας, τούς Πέρσας.

γ) ἐκαστέρω, συγκρτκ. ἐπίρρ. τοῦ ἐκάς μακράν.—κόσμος τάξις.—κερδαίνω τινὲς περιεόντι ἔχω τὸ κέρδος, δτι σώζεται τις.—λόγιον χρησμός.—κατύπερθε γίνομαι τινος γίνομαι ὑπέρτερος τι-

νος: νικῶ τινα. — οἰκότα δρθά, λογικά. — ὡς τὸ ἐπίπαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. — ἐθέλει, ὡς ὑπκυ: τὰ βεβουλευμένα ἐθέλω, ἐδῶ: συνηθίζω. — εὖ γίνομαι ἀποβαίνω καλῶς, ἐπιτυγχάνω. — προσχωρῶ πρός τινα ὑποστηρίζω, βοηθῶ τινα.

Κεφ. 61. ἐπιφέρομαι (τινι) διὰ λόγου καταφέρομαι κατά τινος. — ἐπιψηφίζω τινὶ δίδω δικαίωμα ψήφου εἰς τινα. — παρέχομαι παρουσιάζω, ἔχω. — γνώμας συμβάλλομαι προσθέτω τὴν γνώμην μου εἰς τὰς γνώμας τῶν ἄλλων: δίδω τὴν γνώμην μου, δπως καὶ οἱ ἄλλοι. — προσφέρω τι τινὶ ἐπιρρίπτω τι (ὅνειδος) κατά τινος. — ἐωντοῖσι, δηλ.: ἔστι τοῖς ἄλλοις Ἄθ. — ἥπερ=ἄττ. ἦ.—ἔστε ἐφόσον. — οὐδαμός=οὐδεὶς.

Κεφ. 62. διαβαίνω ἐς τινα στρέφομαι πρός τινα. — λόγοι ἐπεστραμμένοι λόγοι ἔντονοι, σφοδροί. — τὸ πᾶν τοῦ πολέμου τὴν δλην κρίσιν τοῦ πολέμου. — ὡς ἔχομεν δπως εἴμεθα: εύθύς, ἀμέσως. — ἀναλαμβάνω ἐμβιβάζω εἰς τὰ πλοῖα. — κομίζομαι πλέω. — ἐκ παλαιοῦ ἔτι ἥδη ἐκ παλαιοῦ χρόνου. — κτίζω ίδρυω, ἀποικίζω, κατοικίζω. — μονοῦμαι τινος ἐγκαταλείπομαι ἀπό τινα.

Κεφ. 63-64. ἀναδιδάσκομαι μεταβάλλω γνώμην. — δοκέειν μοι, τὸ ἀπρμφ. ἀπολύτως: κατὰ τὴν γνώμην μου. — ἀρρωδῶ= ὀρρωδῶ φοβοῦμαι. — διαναυμαχῶ συγκροτῶ ναυμαχίαν. — ἀκοβολίζομαι, κυρ.: ἀψιμαχῶ ἀκοβολίζομαι ἐπεσι λογομαχῶ. — ἐπὶ Alakón διὰ τὸν Alakón: διὰ νὰ φέρῃ τὸν Alakón (τὸ ἄγαλμα δηλ. αὐτοῦ) δ Alakón ἥτο κατὰ τὸν μῆθον υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς νύμφης Alyínης ἀπόγονοι τούτου (*Alakídaι*) ἥσαν δ Πηλεύς, δ Τελαμών, δ Φῶκος, δ Ἀχιλλεύς, δ Αἴας καὶ δ Τεῦκρος. Εἰς τὰ ἀγάλματα τῶν Alakíδων ἀπεδίδετο ἡ ιδιότης ισχυρῶν βοηθῶν κατὰ τὰς μάχας.

Κεφ. 70. παρήγγειλε, δ Ξέρξης. — παρεκρίθησαν διαταχθέντες παρετάχθησαν κατὰ σειράν καὶ τάξιν. — ἐξέχρησε, τοῦ ἐκχρῶ (-άω) ἔξαρκω. — οἱ δὲ = ἄλλα. — πολιορκήσονται, ἐν πτήκ. σημασίᾳ. — ἀπολαμφθέντες = ἄττ. ἀποληφθέντες· ἀπολαμβάνω ἀποκλείω.

Κεφ. 71. ἐμεμηχάνητο, ὑπερουντλκ. ἐν πθτκ. σημασίᾳ τοῦ μηχανῶμαι ἐπινοῶ.—ῶς τάχιστα εὐθὺς ὡς.—ἴζομαι στρατοπεδεύω.—συγχῶ (-όω) σκεπάζω (φράζω) μὲ χώματα.—Σκειρωνὶς δδός, ἡ ἄγουσσα ἀπὸ τῆς Κορίνθου εἰς Μέγαρα καὶ Ἀττικὴν παρὰ τὴν θάλασσαν ἐπὶ ἀποτόμων βράχων.—ἄνω=ἀνύω περατῶ.—φορμὸς κοφίνι.—ἔσφορέω εἰσκομίζω.—ἔλινύω (μετὰ μτχ.) παύω νά.

Κεφ. 72. ὑπεραρρωδῶ τινι ὑπερβολικά φοβοῦμαι διά τινα.—οὐδὲν μέλει τινὶ καθόλου δὲν ἐνδιαφέρεται τις.—Κάρνεια, βλ. VII, 206 (ἐν σελ. 131).—παροικώνεε, ὑπερουντλκ. τοῦ παροχομαι ἔχω πᾶρελθει.

Κεφ. 74. πόνος ἐπίπονος ἐργασία.—συνίσταμαι τινι, ἔδω: καταπονοῦμαι μέ τι.—τὸν περὶ τοῦ παντὸς δρόμον θέω διαγωνίζομαι, διακινδυνεύω περὶ τῶν δλων.—ἔλλαμπομαι διακρίνομαι ἔδω: κερδίζω τὴν νίκην.—οὐκ οὔτω·δῶς ὅχι τόσον·δσον.—δειμαίνω περὶ τινι φοβοῦμαι διά τινα.—τέως ἐπὶ τινα χρόνον.—σιγῇ μὲ χαμηλήν τὴν φωνήν.—θῶμαι ποιεῦμαι θαυμάζω.—ἔξεργάγη (ἀπροσ.) ἡ ἀγανάκτησίς των ἔξέσπασε.—ἔς τὸ μέσον φανερά.—δοριάλωτος κυριευμένος.

Κεφ. 75. ἐσσοῦμαι=ἀττ. ήττωμαι.—χρεόν, δηλ.. ἐστί.—ἐπιδέχομαι δέχομαι προσέτι, δέχομαι νέους (πολίτας).—δλβιος πλούσιος.—κατύπερθε γίνομαι ὑπερισχύω.—δρησμὸς (δρασμὸς·διδράσκω) φυγή.—παρέχει (ἀπροσ.)=πάρεστι ἡ ἔξεστι.—περιορῶ (μετὰ μτχ.) ἐπιτρέπω, ἀφήνω νά.—πρὸς ἁυτοὺς=πρὸς ἀλλήλους.—ἐκποδῶν ἀπαλλάσσομαι ἀπέρχομαι.

Κεφ. 76. τοῦτο μέν... τοῦτο δέ, βλ. VI, 44 (ἐν σελ. 124).—ἀνῆγον (ἀμτβτ.) τὸ δπ' ἐσπέρης νέρας ἐπροχώρουν μὲ τὸ δυτικὸν κέρας.—κυκλοῦμαι=κυκλῶ.—Κέος-Κυνόσονρα, ἀκρωτήρια εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τῆς Σαλαμῖνος.—Μουνιχλη, χερσόνησος τῆς Ἀττικῆς μὲ δμώνυμον λιμένα κείμενον μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Φαλήρου.—δπολαμφθέντες, βλ. κεφ. 70.—τισιν δίδωμι τινος τιμωροῦμαι διά τι.—ἀγώνισμα πολεμικὸν κατόρθωμα.—τῶν Περ-

σέων, δηλ. τινάς.—*ἐκφέρομαι* (μέλλ. *ἔξοισομαι*) φέρομαι ἔξω (ἐκ τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ξηράν).—*πόρος* τῆς ναυμαχίης τῆς μελλ. ἔσ. τὸ μέρος, δπου ἔμελλε νὰ γίνη ἡ ναυμαχία.—*περιποιῶ* διασώζω. — *πυνθανολατο* = ἀττ. *πυνθάνοιτο*. — *παραρτέομαι* τι παρασκευάζω τι.

Κεφ. 78-79. ὠδισμὸς λόγων λογομαχία.—*οἱ στρατηγοὶ συνιστανται* οἱ στρατηγοὶ διαφωνοῦν. — *κατὰ χώραν εἰμὶ εἶμαι εἰς* τὴν θέσιν μου. — *τρόπος* χαρακτήρ. — *συνέδριον* τόπος τοῦ συνέδριου. — *ἐκκαλοῦμαι* φωνάζω ἔξω. — *ὑπὸ ἔνεκα*. — *λήθην ποιοῦμαι* = *ἐπιλανθάνομαι*. — *συμμείγνυμι τινι δημιλῷ μὲ τινα*. — *στασιάζω* φιλονικῶ. — *τοι* = ἀττ. *σοι*. — *ἴσον Πελοποννήσοισι* τὸ αὐτὸ (ἀνωφελές) διὰ τοὺς Πελοπ.

Κεφ 80-81. χρηστὰ ωφέλιμα.—*διακελεύομαι* συμβουλεύω. — *τὰ ἔγῳ ἐδεόμην κλπ.* = *αὐτόπτης γενόμενος* (*τούτων*), τὰ γενέσθαι ἔγῳ ἐδεόμην. — *ἔξ ἐμέο* (δηλ. *ἔόντα*) διτι ἐκ μέρους μου πρόερχονται: δτι εἰς τὰς ἐνεργείας μου διελονται. — *παρίσταμαι* φέρω πρὸς τὸ μέρος μου διὰ τῆς βίας, ἀναγκάζω. — *πλάσσω* ἐπινοῶ. — *ῶς οὐ ποιεύντων τῶν β.* *ταῦτα* διότι κατὰ τὴν γνώμην των (δηλ. τὴν γνώμην τῶν λοιπῶν στρατηγῶν) οἱ βάρβαροι δὲν πράττουν ταῦτα. — *παρέρχομαι* εἰσέρχομαι. — *μόγις μόλις*, μετὰ δυσκολίας. — *ἔφορμᾶ* (·έω) μένω ἡγκυροβολημένος ἐν τινι τόπῳ: ἑκτελῶ ἀποκλεισμὸν. — *παραρτέομαι* γίνομαι ἔτοιμος, παρασκευάζομαι. — *ἀλέξομαι* (καὶ μέσ. μέλλ. *ἀλεξήσομαι*) = *ἀμύνομαι*. — *μεθίσταμαι* ἀποχωρῶ. — *ἀμφισβασίη* φιλονικία. — *λόγων* ἀμφισβασίη λογομαχία.

Κεφ. 82. *ἐν τοῖσι, ἡ ἐν μεταξύ.* — *καθαιρῶ* καταβάλλω, νικῶ. — *ἐς τὸν τρίποδα*, τὸν ὅποιον οἱ "Ελλ. μετὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην ἀφιέρωσαν εἰς τὸν ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνα" δ τρίπους οὗτος ἦτο χρυσοῦς καὶ ἐστηρίζετο ἐπάνω εἰς τὰς κεφαλὰς τριῶν χαλκῶν ὅφεων, τῶν ὅποιών τὰ σώματα περιπλεκόμενα ἀπετέλουν σπειροειδῆ στήλην· ἐπὶ τῶν σπειρῶν τῶν ὅφεων οἱ "Ελλ. ἔχαραξαν τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων, δσαι ἐλαβον μέρος εἰς τοὺς ἄγρωνας κατὰ τῶν Περσῶν (βλ. πλ. III ἐν τέλει τοῦ βιβλίου).

Κεφ. 83. ὁῆμα λόγος.—ἡῶς διαφαίνει, βλ. VII, 216.—καὶ οἱ καὶ οὐτοὶ (δηλ. οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἑλλ.).—ἐπιβάται, βλ. VII, κεφ. 100. — προαγορεύω δημιλῶ ἐνώπιον ὅλων. — εὖ ἔχοντα ώραῖα, εὕστοχα.—ἐκ πάντων ύπερ πάντας.—τὰ ἔπεα ἦν ἀντιτιθέμενα, κατ' ἔννοιαν: εἰς τὸν λόγον του (δ Θεμ.) παρέβαλε.—πάντα τὰ κρέσσων τοῖσι εσσοσι δὴ τὰ εὐγενέστερα πρὸς τὰ χειρότερα (δηλ. τὴν ἀνδρείαν πρὸς τὴν δειλίαν, τὴν ἐλευθερίαν πρὸς τὴν δουλείαν, τὴν δόξαν πρὸς τὴν καταισχύνην).—ἔγγινομαι ύπαρχω. — καταπλέκω τὴν ὁῆσιν τελειώνω τὸν λόγον.—κατὰ τοὺς Αλακίδας = ἐπὶ τοὺς Αλακίδας (βλ. κεφ. 64). — ἀποδημῶ ἀπέρχομαι, ἀποπλέω.

Κεφ. 84. ἐπενέατο = ἀττ. ἐπένειντο· ἐπίκειμαι ἐπιτίθεμαι.—πρύμνην ἀναρρόμαι ύποχωρῶ μὲ τὴν πρύμναν. — ὄκελλον, πρτκ. ἀποπειρτκ.· δηλέλλω τὰς νέας ρίπτω τὰ πλοῖα εἰς τὴν Ειράν.—Παλληνεύς, δ ἐκ τοῦ Ἀττικοῦ δήμου Παλλήνης (νῦν Χαρβάτι).—ἔξανάγομαι δημιῶ ἔξω ἀπὸ τὴν γραμμήν.—ἔμβαλλω νηλ ἐπιπίπτω ἐναντίον πλοίου (έχθρικοῦ).—συμμίσγω συμπλέκομαι. — δαιμόνιος κακότυχος.

Κεφ. 85. κατὰ ἀπέναντι.—πρὸς Ἐλευσῖνος πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἐλευσ. — ἐθελοκακῶ μὲ τὴν θέλησίν μου δεικνύομαι δειλός.—κατὰ τὰς Θεμ. ἐντολάς, δ Θεμιστ. κατὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἐλλ. στόλου ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου εἶχε χαράξει ἐπὶ βράχων αὐτοῦ συμβουλάς πρὸς τοὺς μετὰ τοῦ Ξέρξου ἐκστρατεύσαντας "Ιωνας, δῆπος ἀποστατήσουν ἀπὸ τοὺς Πέρσας ἢ τούλαχιστον δειχθοῦν ἔκουσίως δειλοὶ εἰς μέλλοντας ἀγῶνας.—καταλέγω ἀπαριθμῶ.—μέμνημαι, ἔδω: ἀναφέρω. — καθίστημι διορίζω.

Κεφ. 86. κεραΐζω καταβυθίζω. — σὺν κόσμῳ κανονικῶς. — σὺν νόῳ μετὰ περισκέψεως.—συμφέρομαι, ἐπὶ γεγονότων: συμβαίνω, γίνομαι. — μακρῷ πολὺ (ἐπίρρ.). — ἀμείνονες αὗτοὶ ἐωυτῶν ἀνδρείστεροι παρ' δ, τι ἥσαν ἄλλοτε.—βασιλέα, ύπκμ. τοῦ θεήσασθαι· δ Ξέρξης καθήμενος ἐπὶ ἀργυρόποδος θρόνου εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Αλγάλεω—ὅρους τῆς Ἀττικῆς ἀπέναντι τῆς Σαλαμίνος — ἐπεσκόπει τὴν ναυμαχίαν μετὰ γραμματέων, οἱ δποῖοι ἐσημείωνον τὴν δρᾶσιν ἐνὸς ἐκάστου.

Κεφ. 87. κατὰ τοὺς ἄλλους ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους.—ἀπρεπέως ἀκριβῶς.—εὐδοκιμῶς ἔχω ὑπόληψιν.—θόρυβος ἀταξία.—καὶ ἦ καὶ αὕτη.—μάλιστα πρός τυρος πολὺ πλησίον τινός.—συνήνεικε, ἀδρ. τοῦ συμφέρω φέρω καλὸν ἀποτέλεσμα, ὥφελῶ.—φέρουσα μὲ δρυμῆν.—Καλυνδεῖς οἱ ἐκ τῆς Καλύνδης, πόλεως ἐν Καρίᾳ.—εἰ μὲν καὶ ἀνκαὶ πράγματι.—νεῖκος φιλονικία.—μέντοι δύως.—ἐκ προνοίης ἐπίτηδες.—συγκυρέω (μετὰ μτχ.) συμπίπτω νά.—παραπλίτω συναντῶ.—ἀμύνω τινὶ βοηθῶ τινα.—ἀποστρέφω (ἀμτβτ.) στρέφομαι δπίσω.

Κεφ. 88. τοῦτο μέν . . . τοῦτο δέ, βλ. κεφ. 76.—συνήνεικε, ἔδω, ὅπως καὶ κατωτέρω: συνέβη.—μανθάνω (μετὰ μτχ.) παρατηρῶ ὅτι.—φημι λέγω ναί, διαβεβαιώνω.—τὸ ἐπίσημον τὸ σῆμα τοῦ πλοίου.—ἡπιστέατο = ἀττ. ἡπισταντο· ἐπίσταμαι, ἔδω: πιστεύω, νομίζω.

Κεφ. 89. πόνος μάχη.—ἀπὸ μὲν ἔθανε- ἀπὸ δὲ (ἔθαρον), τημῆσις.—νέω κολυμβῶ.—χειρῶν νόμος συμπλοκή, μάχη.—διανέω ἐς κολυμβῶν διαπεραιούμαι εἰς.—ἐς τὸ πρόσθε παρέχομαι περνῶ ἐμπρός.—ἀποδεξόμενοι=ἀττ. ἀποδεξόμενοι· ἀποδεκνυμαι (ἐπι)δεικνύω.—περιπλίτω τινὶ πίπτω ἐπάνω εἰς τινα.

Κεφ. 90. διεφθάρατο=ἀττ. ἡσαν διεφθαρμέναι.—ἀπολοιατο = ἀττ. ἀπόλοιντο.—ὡς προδόντων, δηλ. αὐτῶν (τῶν Ἰώνων).—ἐπιφέρομαι ἐπέρχομαι μὲ δρυμῆν.—Σαμοθράκικες οἱ ἐκ τῆς Σαμοθράκης, νήσου παρὰ τὰ παράλια τῆς Θράκης, ἀνήκοντες εἰς τοὺς Ἰωνασ. —ἀπαράσσω ἔξολοθρεύω, ξεπαστρεύω.—δύνομαι σώζω.—οἴλα (μετὰ μτχ.)=ἄτε (μετὰ μτχ.).—ὑπερδιπούμαι ἀγανακτῶ πολὺ.—κακὸς δειλός.—δκως=δπότε δσάκις.—ὑπὸ τῷ οὔρεϊ εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὅρους.—ἀντίλον ἀπέναντι.—ἀναπυνθάνομαι τινα ζητῶ πληροφορίας περὶ τινος.—γραμματιστῆς γραμματεύς.—παρεόθεν μὲ τὸ ὄνομα τοῦ πατρός.

Κεφ. 91. ὑφίσταμαι ἐνεδρεύω.—ἐν τῷ πορθμῷ, τῷ μεταξὺ τῆς νήσου Ψυτταλείας καὶ Ἀττικῆς.—κεραΐζω, βλ. κεφ. 86.—δκως, βλ. κεφ. 90.—φέρομαι φεύγω μὲ σπουδήν.

Κεφ. 92. συγκυρέω συναντῶμαι.—σημήιον=ἐπίσημον (κεφ.

88).—βώσας=άττ. βοήσας.—έπικερτομῶ τινα δνειδίξων εἰρω-
νεύομαι τινα μὲ πειρακτικούς λόγους.—ἔς τὸν μηδισμὸν ὡς πρὸς
τὸν μηδισμὸν οἱ Ἀθην. πρὸ δλιγων ἐτῶν εἶχον κατηγορήσει
τοὺς Αλγινήτας ἐπὶ μηδισμῷ καὶ τὸν πατέρα τοῦ Πολυκρίτου,
τὸν Κριόν, εἶχον φυλακίσει. Ταύτην τὴν ἄδικον κατηγορίαν
ὑπαινίσσεται ἐδῶ δ Πολύκριτος.—ἀπορρέπω (δνείδη) ἔς τινα
ἐξακοντίζω πειρακτικούς λόγους κατά τινος.—περιγίνομαι σώ-
ζομαι.—ἕπδ ὕπὸ τὴν προστασίαν.

Κεφ. 93. ἀριστα ἀκούω παρὰ πολὺ ἐπαινοῦμαι.—ἔπλ δὲ μετὰ
τούτους.—Ἀναγυράσιος δ ἐκ τοῦ Ἀναγυροῦντος, δῆμου τῆς
Ἀττικῆς κειμένου νοτίως τοῦ Ὑμηττοῦ κατὰ τὴν θέσιν τῆς ση-
μερινῆς Βάρης.—έπιδιώκω καταδιώκω.—ἐν ταύτῃ, δηλ. τῇ νηī.
—ἥλω, τοῦ ἀλίσκομαι συλλαμβάνομαι.—παρενεκλευστο (πθτκ.)
εἶχε δοθῆ διαταγή (νά συλλάβουν δηλ. τὴν Ἀρτ.).—ποιοῦμαι
δεινὸν θεωρῶ βαρύ πρᾶγμα: τὸ παίρνω βαρειά.

Κεφ. 95-96. τούτων, ἐκ τοῦ πρότερον.—έπιμιμνήσκομαι
τινος κάμνω μνείαν τινός.—ἀπέβησα (ἀόρ. α' τοῦ ἀποβαίνω)
ἀπεβίβασσα.—κατειρύω=κατερύω καθέλκω, σύρω.—ταύτῃ εἰς
τοῦτο τὸ μέρος.—ἔλπιζω ύποθέτω, νομίζω.—περιειμι ύπάρχω,
ύπολείπομαι.

Κεφ. 140. α) ἀμαρτάς=ἀμάρτημα σφάλμα.—τὰς γενομένας
ἔξ=τὰς ποιηθείσας ὑπό.—μετίημι συγχωρῶ.—δμολογῶ τινι
ἔρχομαι εἰς συνεννόησιν μέ τινα: συμβιάζομαι μέ τινα.

τούτων, ἔξ δονομαστικῆς ταῦτα αῦται αἱ διαταγαί.—ἀναγκαί-
ως ἔχει μοι ἀναγκάζομαι.—τὸ ὑμέτερον ἀντιλογίαν=ὑμεῖς
ἐναντιοῦσθε. — ἀνταειρόμενοι =άττ. ἀνταειρόμενοι ἀνταρρομαί
τινι πόλεμον κινῶ πόλεμον κατά τινος.—ὑπερβάλλομαι ύπερ-
τερῶ, ύπερισχύω.—στρατηλασίη, ἔδῶ: στρατός.—παρισοῦμαι
τινι ἔξισοῦμαι μέ τινα.—θέω περὶ ἔμαυτοῦ διακινδυνεύω τὴν
ζωήν μου.—καταλύσασθε, δηλ. βασιλεῖ· καταλύομαι τινι κά-
μνω εἰρήνην μέ τινα.—παρέχει=ἔξεστι.—κάλλιστα μὲ τοὺς
ἐντιμοτέρους δρους.—ταύτῃ ὁρμημαί τοιουτοτρόπως σκέπτο-
μαι: τοῦτο ἐπιθυμῶ.—δμαιχμίην συντίθεμαί τινι συνάπτω συμ-
μαχίαν μετά τινος.

β) προσχρητίζω τινὸς = δέομαι τινος. — λόγοι προτάσεις. — η βασιλέως χεὶρ ὑπερμήκης ἐστὶ εἶναι πολὺ μακρά: φθάνει εἰς μεγάλην ἀπόστασιν. — προτεινόντων, δηλ. τῶν Περσῶν μεγάλα προτείνω ἐπ' οἷσι προτείνω εύνοϊκοὺς ὅρους, μὲ τοὺς δποίους. — δειμαίνω φοβοῦμαι. — τοῖρος μεγάλη δόξα, λεωφόρος. — οἴκημαὶ = οἰκῶ. — μάλιστα, νὰ συναφθῇ μὲ τό: συμμάχων πάντων. — ἔξαίρετόν τι . . . = τὴν γῆν, ἡ ἔξαίρετόν τι μεταίχμιον ἐστι μεταίχμιον, ἐδῶ: διαμφισβητουμένη μεθόριος χώρα, ἀμφισβητούμενα σύνορα. — ἔκτημαὶ = κέντημαὶ.

Κεφ. 141. δμολογίη συνεννόησις, συμβιβασμός. — λόγιον χρησμός. — χρεόν ἐστι = χρὴ εἶναι ώρισμένον (πεπρωμένον). — ἐκπλπτω ἐκδιώκομαι. — συνέπιπτε συνέβη. — δμοῦ συγχρόνως. — σφεων, δηλ. τοῦ Ἀλεξ. καὶ τῶν Λακεδ. πρέσβεων. — κατάστασις παρουσίασις (ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας τοῦ δῆμου). — ἐπαγαμένω περιμένω ἐπὶ πλέον. — διατοῖβω ἀργοπορῶ. — ἐγδεικνύμενοι θέλοντες νὰ δείξουν.

Κεφ. 142. διαδέχομαι (*τὸν λόγον*) λαμβάνω τὸν λόγον. — νεώτερον, ἐπὶ πολιτικῶν μεταβολῶν: νεωτερισμός. — ἐνδέχομαι ἀποδέχομαι. — κόσμον φέρον (δηλ. ἐστὶ) = κόσμον φέρει (βλ. κεφ. 60). — οὐδαμός = οὐδεὶς. — διὰ πάντων μεταξὺ πάντων. — πολλῶν εἶνεν διὰ πολλὰς αἰτίας. — οὐδὲν (ἐπίφρ.), εἰς τὸ βουλομένων. — φέρω ἐς ἐκτείνονται εἰς. — ἄλλως τε καὶ πρὸς τούτοις νὰ συναφθῇ μὲ τό: οὐδαμός ἀνασκετόν (ἐστι). ἀνασκετός ύποφερτός. — τούτων ἀπάντων . . . δουλοσύνης = τούτων ἀπάντων αἰτίους (γενομένους) αἰτίους γενέσθαι δουλοσύνης. — τὸ πάλαι ἐκ παλαιῶν χρόνων.

συνάχθομαι τινὶ συλλυποῦμαὶ τινα. — διξδς = ἀττ. δισσός. οἱρποι δισσοὶ παραγωγὴ δύο ἐτῶν (δηλ. τοῦ 480 καὶ 479). — οἰκοφθόρημαι, πρκμ. τοῦ οἰκοφθορέομαι χάνω τὴν περιουσίαν μου, καταστρέφομαι, χάνομαι. — τὰ οἰκετέων ἐχόμενα = τοὺς οἰκέτας· οἰκέται μέλη οἰκογενείας (ἐδῶ: παιδεῖς καὶ δοῦλοι). — ἐπιτρέφω τρέφω. — ἐστ' ἂν συνεστήῃ ἐφόσον διαρκεῖ. — ἀνέγνωσα (ἀόρ. α' τοῦ ἀναγνώσκω) ἔπεισα. — λεήνας, ἀόρ. τοῦ λεαίνω μετριάζω. — συγκατεργάζομαι τινὶ βοηθῷ τινα.

Κεφ. 143. ὑποκρίνομαι = ἀττ. ἀποκρίνομαι. — ἥπερ=ἀττ. ἥ (συγκριτκ.). — δνειδίξειν, δηλ. ήμιν' δνειδίξω τινὶ τι κατηγορῶ τινα διά τι. — γλίχομαι τινος ποθῶ, σφιδρῶς ἐπιθυμῶ τι. — πίσυνοι μιν... = ἐπέξιμεν, ἀμυνόμενοί μιν, πίσυνοι θεοῖσι τε καὶ ἥρωσι συμμάχοισι ἐπεξέρχομαι ἔξερχομαι ἐναντίον τινός πίσυνος πεποιθῶς, ἔχων πεποιθησιν θ. τε καὶ ἥρ. συμμάχοισι (κτυρμ.): εἰς τὴν συμμαχίαν θεῶν καὶ ἥρωών. — δπις θρησκευτικὸς φόβος, σεβασμός· δπιν ἔχω τινδες ἔχω σεβασμὸν πρός τινα. — οἶκος, ἐδῶ: ναός. — ἐπιφαίνομαι παρουσιάζομαι. — χρηστὰ ὑπουργῷ(τοῖς Ἀθηναῖοις) παρέχω ώφελίμους ἐκδουλεύσεις εἰς τοὺς Αθ. — ἀθέμιτος παράνομος. — ἔρδω πράττω. — ἄχαρις δυσάρεστος.

Κεφ. 144. ἀτὰρ δέ, δημως.—αἰσχρῶς... οἴκατε... = οἴκατε αἰσχρῶς ἀρρωδῆσαι ἔξεπιστάμενοι τὸ φρόνημα τῶν Ἀθηναίων, ὅτι οἴκατε = ἀττ. οἴκατε' ἀρρωδῶ = ἀττ. ὀρρωδῶ φοβοῦμαι· ἔξεπισταμαι γνωρίζω καλῶς· φρόνημα ὑψηλὸν καὶ εὐγενὲς φρόνημα: μεγαλοφροσύνη.—οὐδαμόθι γῆς εἰς οὐδὲν μέρος τῆς γῆς. — ἀρετή, ἐδῶ: εὐφορία. — (οὗτω) μέγα τόσον πολύ. — ὑπερφέρω ύπερέχω, ύπερτερω.—συγκεχωσμένα, πθτκ. πρκμ. τοῦ συγχώνυμι μεταβάλλω εἰς σωρὸν ἐρειπίων. — ἀναγκαῖος ἔχει = ἀνάγκη (ἐστι). — τιμωρῶ τινι λαμβάνω ἐκδίκησιν διά τι. — αὐτις δὲ ἔπειτα δέ. — τὸ Ἑλληνικὸν οἱ "Ελληνες. — ἔδρυμα ναός, ιερόν. — δμότροπος δημοιος. — περίειμι ἐπιζῶ, ύπάρχω ἐν τῇ ζωῇ. — μηδαμὰ κατ' οὐδένα τρόπον.

ἄγαμαι θαυμάζω, ἐκτιμῶ. — ή πρόνοια ή πρὸς ήμέας έοῦσα ή πρόνοια ή ἀφορῶσα ήμᾶς: ή πρόνοια δι' ήμᾶς. — προορῶ τινος προνοῶ διά τινα. — ήμιν, δτκ. τοῦ ποιητικ. αἰτίου. — λιπαρῶ ἐμμένω, ἐγκαρτερῶ. — ἔχωμεν, δηλ. λιπαρεῖν· ἔχω μετ' ἀπρμφ.=; — λυπῶ τινα ἐνοχλῶ τινα, γίνομαι βάρος εῖς τινα.

δός οὕτω ἔχόντων ἀφοῦ τοιουτορόπως ἔχουν τὰ πράγματα. — οὐκ ἕκας χρόνου ούχι ἐν μακρῷ χρόνῳ. — ἐπεὰν τάχιστα εὐθὺς ως. — τῶν = τούτων, δ. — προσδέομαι τινός τι ζητῶ τι παρά τινος. — καιρὸς κατάλληλος περίστασις. — προβοηθῶ σπεύδω εἰς βοήθειαν πρότερον.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.
Εισαγωγή	
1. Βίος Ἡροδότου	7
2. Τὸ Ιστορικὸν ἔργον τοῦ Ἡροδότου	8
Κείμενον	
ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ	
1. Εισαγωγή (Κεφ. 1 - 5)	13
2. Κροῖσος καὶ Σδλῶν (Κεφ. 6, 28 - 33)	15
3. Κύρος καὶ Κροῖσος (Κεφ. 86 - 88)	19
4. Λυδικὰ ἔθιμα—“Ιδρυσις ἀποικιάς ὑπὸ τῶν Λυδῶν εἰς τὴν Τυρρηνίαν (Κεφ. 93 - 94)	21
5. Περσικὰ ἔθιμα (Κεφ. 131 - 138, 140)	22
ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ	
1. Ἐκστρατεία τοῦ Καμβύσου κατὰ τῆς Αιγύπτου.—Ἀπόπειρα τοῦ Ψαμμητίχου, δπως ἔξακριβώσῃ, τίνες οἱ πρῶτοι τῶν ἀνθρώπων (Κεφ 1 - 2)	26
2. Φύσις τοῦ ἐδάφους τῆς Αιγύπτου.—Ἡθη καὶ ἔθιμα τῶν Αιγυπτίων (Κεφ. 4 - 5, 10 - 12, 35 - 36, 78, 80)	27
3. Ἀμασις (Κεφ. 177 - 179)	31
ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ	
1. Καμβύσης καὶ Ψαμμήνιτος (Κεφ. 14 - 15)	33
2. Ὁ δακτύλιος τοῦ Πολυκράτους (Κεφ. 39 - 43)	35
ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ	
1. Ὁ Ἀρισταγόρας εἰς τὴν Σπάρτην (Κεφ. 49 - 51)	38
2. Ὁ Ἀρισταγόρας εἰς τὰς Ἀθήνας.—Ἐκστρατεία τῶν Ἰώνων κατὰ τῶν Σάρδεων καὶ πυρπόλησις αὐτῶν (Κεφ. 97, 99 - 103, 105)	41

BIBLION EKTON

1. "Αλωσις τῆς Μιλήτου καὶ τῶν ἄλλων Ἰωνικῶν πόλεων.—Τέλος τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Ἰώνων (Κεφ. 6-7, 18, 20-21, 31-33, 42)	44
2. Ἐκστρατεία τοῦ Μαρδονίου κατὰ τῆς Ἑλλάδος (Κεφ. 43-45)	45
3. Ἐκστρατεία τοῦ Δάτιδος καὶ Ἀρταφέρους κατὰ τῆς Ἑλλάδος (Κεφ. 94-97, 100-103, 105-117, 119-120)	47

BIBLION EBDOMON

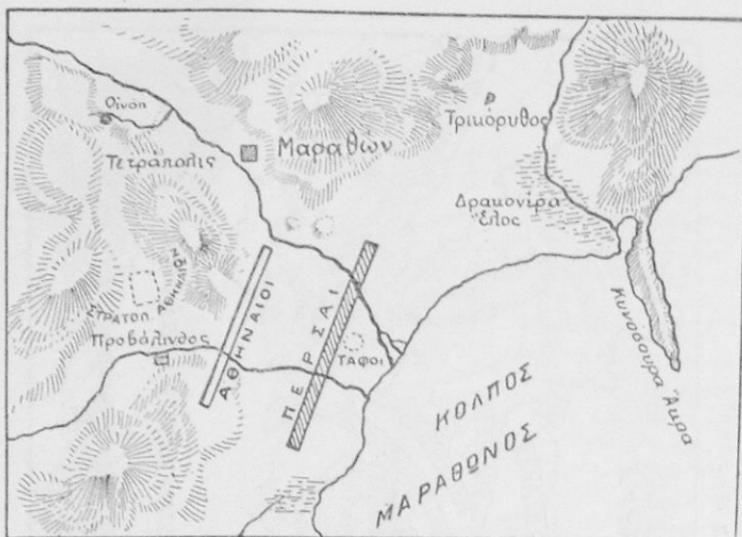
1. Ὁ Ξέρξης ἐπιθεωρεῖ ἐν Δορίσκῳ τὸν πεζικὸν καὶ ναυτικὸν στρατόν.—Διάλογος Ξέρξου καὶ Δημαράτου (Κεφ. 100-105)	56
2. Ἡ ἐν Θερμοπύλαις μάχη (Κεφ. 201-213, 215-228)	60

BIBLION OGDOON

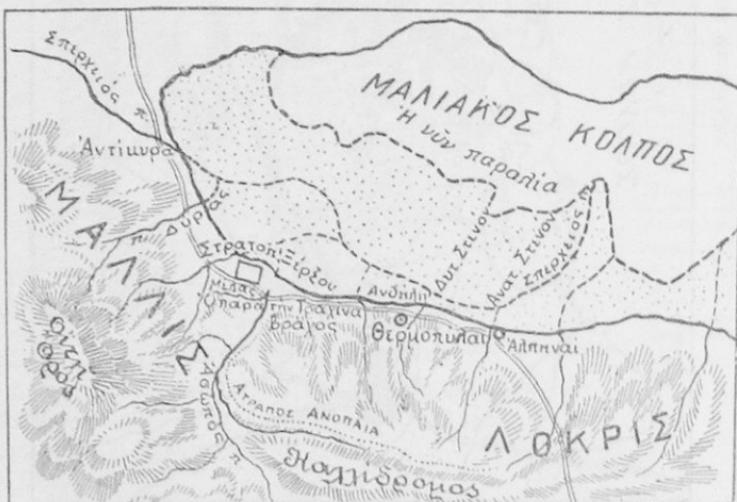
1. Κατάπλους τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου εἰς τὴν Σαλαμῖνα. —Ἐκκένωσις τῶν Ἀθηνῶν (Κεφ. 40-42)	72
2. Πολεμικὸν συμβούλιον τῶν Ἑλλήνων.—Οἱ Πέρσαι εἰς τὴν Ἀττικὴν.—Ἀλωσις τῶν Ἀθηνῶν καὶ πυρπόλησις τῆς Ἀκροπόλεως αὐτῶν (Κεφ. 49-55)	73
3. Νέον πολεμικὸν συμβούλιον τῶν Ἑλλήνων (Κεφ. 56-64) .	76
4. Ὁ περσικὸς στόλος πλέει εἰς τὴν Σαλαμῖνα, ὁ δὲ πεζὸς στρατὸς πορεύεται κατὰ τῆς Πελοποννήσου.—Ὀχύρωσις τοῦ Ἰσθμοῦ (Κεφ. 70-72)	80
5. Ὁ Θεμιστοκλῆς διὰ τεχνάσματος ἀναγκάζει τοὺς Ἑλλήνας νὰ ναυμαχήσουν ἐν Σαλαμῖνι (Κεφ. 74-76, 78-82) .	81
6. Ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία (Κεφ. 83-93, 95-96)	84
7. Ὁ Ἀλέξανδρος καὶ Λακεδαιμόνιοι πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθήνας.—Λόγοι τούτων καὶ ἀπαντήσεις Ἀθηναίων (Κεφ. 140-144)	90

Γραμματικὴ τῆς Ἰωνικῆς διαλέκτου	97
Ἐρμηνευτικαὶ σημειώσεις	103

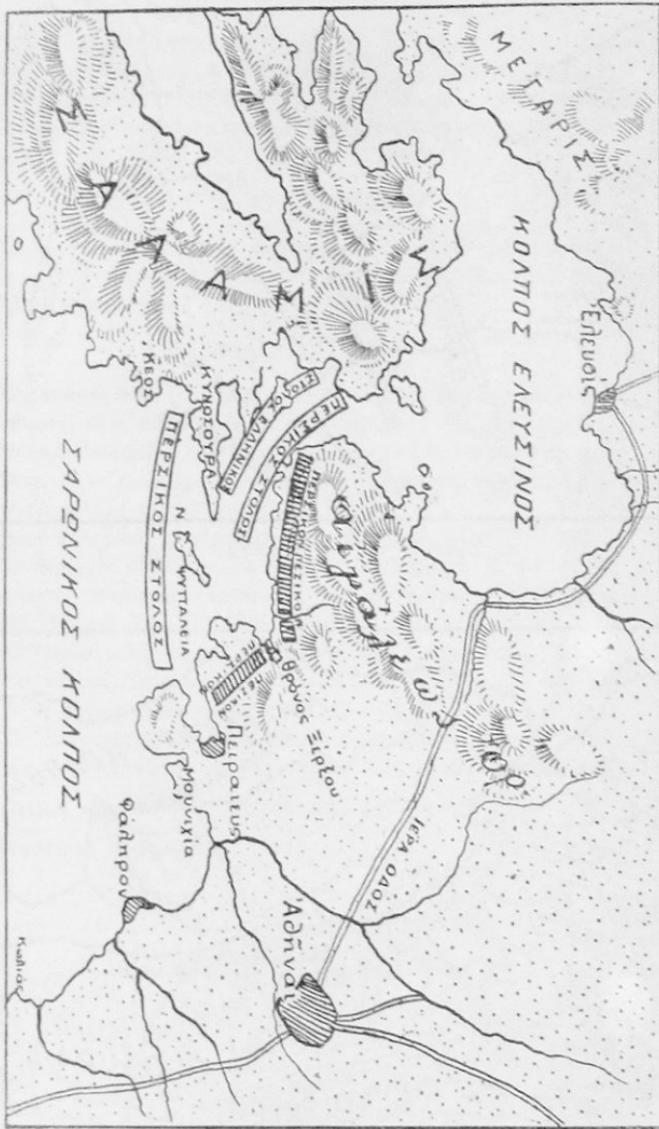
Ανάδοχος ἔκτυπωσεως καὶ βιβλιοδετήσεως Π. ΓΑΡΜΠΗΣ
Ἐργοστάσιον Ἐπεξεργασίας Χάρτου—Αθῆναι, Νοέμβριος 1947

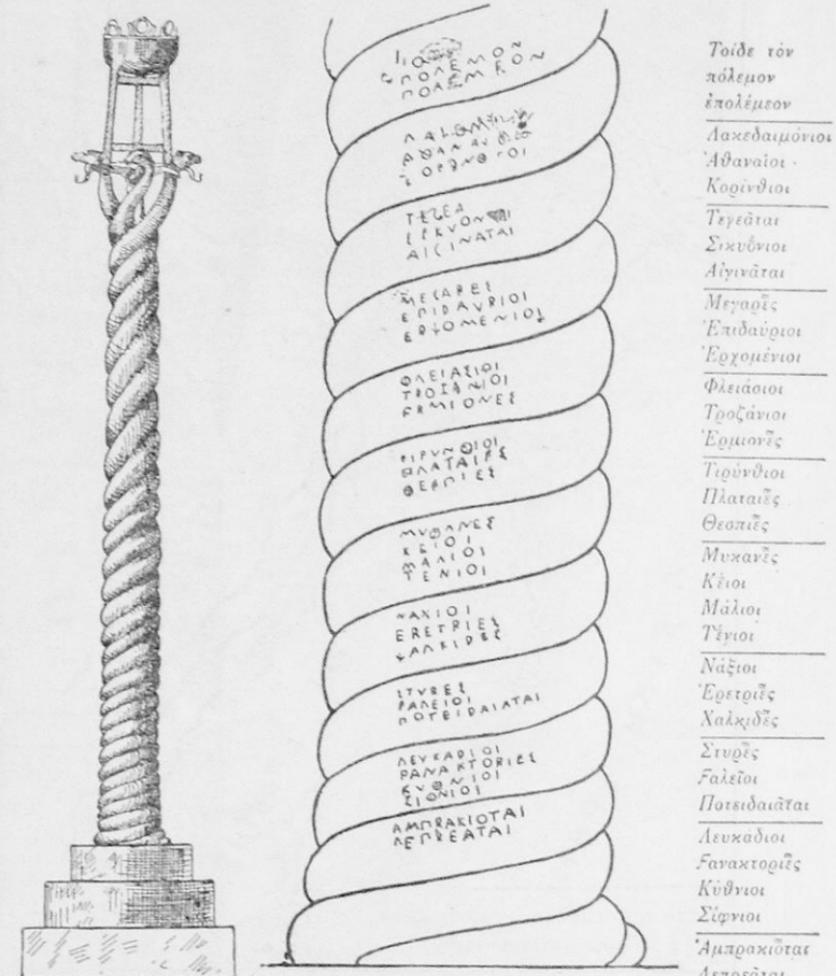
Σχέδιον τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης

Σχέδιον τῆς ἐν Θερμοπύλαις μάχης

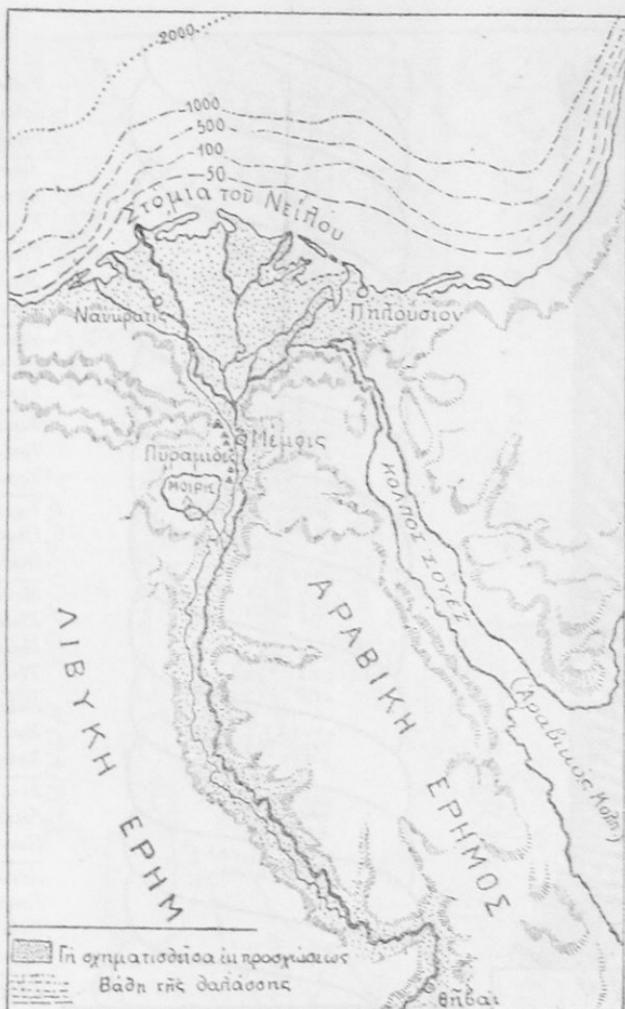

Σχέδιον τῆς ἐν Σαλαμῖνι αναμνήσεις

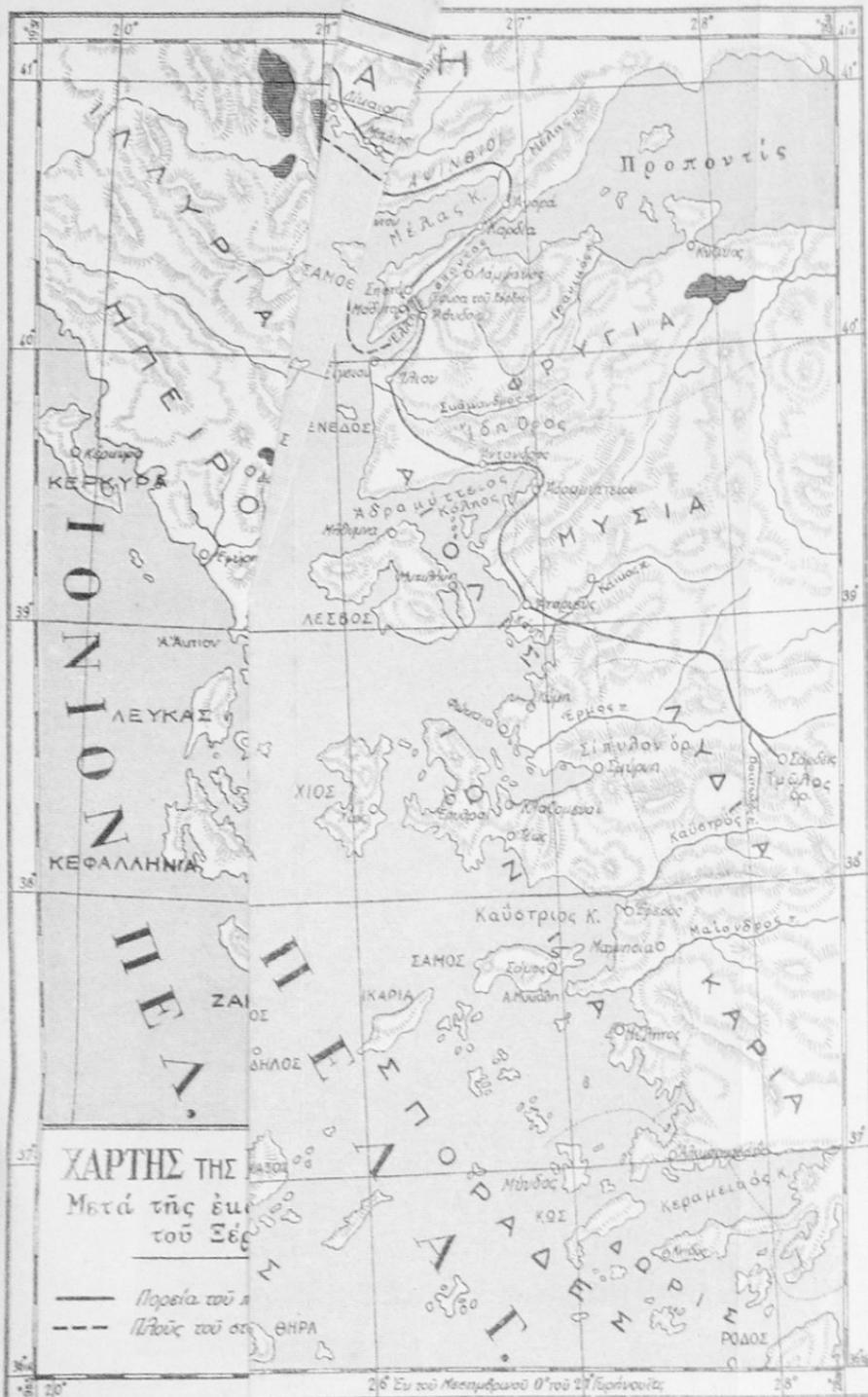

Ο ύπό τῶν Ἑλλήνων
ἀφιερωθεὶς εἰς τὸν
Ἄπολλωνα τρίπους

Ἡ ἐπὶ τῶν σπειρῶν
τῶν ὅφεων ἐπιγραφὴ

Χάρτης της Αιγύπτου

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Χάριν τῆς Αιγύπτου

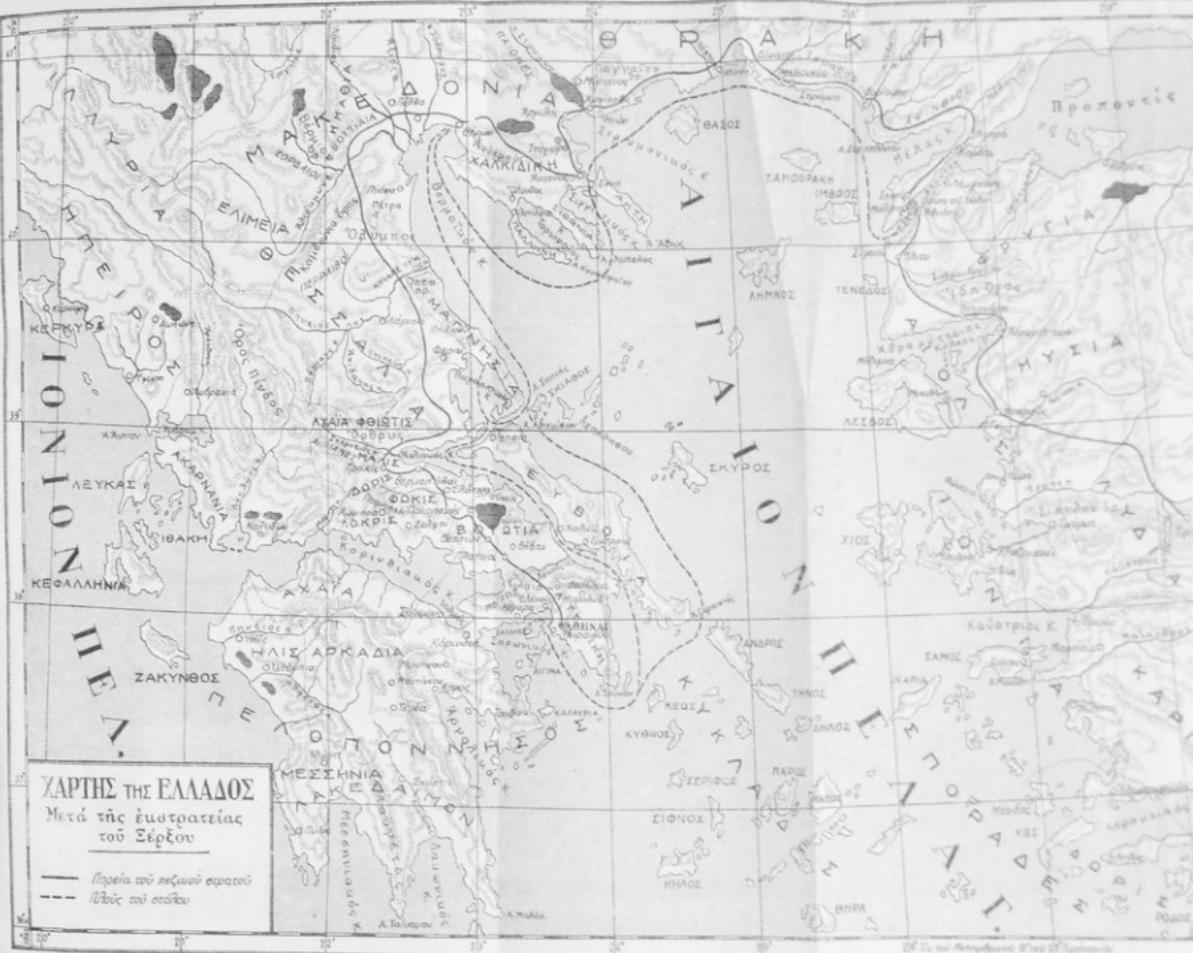
Επί σηματισθέσας προσγειώνεις
Βάδη της θαλάσσης

ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ

Μετά τῆς ἐμπορατείας
τοῦ Σέρξου

— Πορεία των πεζιών σφρατού
- - - Ηθούς των στάλιου

[View all posts by **John**](#) [View all posts in **Uncategorized**](#)

024000025434

